

Møte fredag den 17. juni 2016 kl. 9

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 96):

1. Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) (Innst. 415 S (2015–2016))
2. Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2016 under Forsvarsdepartementet (Endringer i «Regulativ for tillegg til utskrivne vernepliktige mannskap») (Innst. 418 S (2015–2016), jf. Prop. 141 S (2015–2016))
3. Innstilling fra finanskomiteen om revidert nasjonalbudsjett 2016, om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2016, og om avgifter og toll i statsbudsjettet for 2016 (Innst. 400 S (2015–2016), jf. Meld. St. 2 (2015–2016), Prop. 121 LS (2015–2016) og Prop. 122 S (2015–2016))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen og Line Henriette Hjemdal om en gjennomgang av regelverk og statlig finansielt eierskap i lys av behovet for åpenhet og bekjempelse av bruk av skatteparadis (Innst. 411 S (2015–2016), jf. Dokument 8:82 S (2015–2016))
5. Referat

Presidenten: Representanten Jan Arild *Ellingsen*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Representanten Iselin Nybø vil fremsette et representantforslag.

Iselin Nybø (V) [09:00:29]: På vegne av stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Abid Q. Raja, Sveinung Rotevatn og meg selv vil jeg legge fram et representantforslag om personvern for barn og ungdom.

Presidenten: Representanten Abid Q. Raja vil fremsette et representantforslag.

Abid Q. Raja (V) [09:00:58]: På vegne av representantene Trine Skei Grande, Iselin Nybø og meg selv har jeg gleden av å fremme representantforslag om å endre skolefritidsordningen til en aktiv fritidsordning og styrke kvaliteten i tilbudet.

Presidenten: Representanten Per Rune Henriksen vil fremsette et representantforslag.

Per Rune Henriksen (A) [09:01:25]: På vegne av representantene Jette F. Christensen, Magne Rommetveit, Ruth Grung og meg selv vil jeg framlegge et representantforslag om analyse av mulighetene for å forsere gjennomføring av bygging av vei og bane mellom Voss og Arna.

Presidenten: Representanten Kjersti Toppe vil fremsette to representantforslag.

Kjersti Toppe (Sp) [09:01:58]: Eg har den æra å fremja eit representantforslag på vegner av stortingsrepresentantane Magne Rommetveit, Terje Breivik, Geir Toskedal, Audun Lysbakken, Liv Signe Navarsete og meg sjølv om å sikra alle elevar i grunnskulen rett til opplæring på hovudmålet sitt.

Så har eg eit representantforslag på vegner av stortingsrepresentantane Hege Haukeland Liadal, Sonja Mandt, Per Olaf Lundteigen og meg sjølv om å gjenoppretta støtteordninga for privatarkiv.

Presidenten: Representanten Anette Trettebergstuen vil fremsette et representantforslag.

Anette Trettebergstuen (A) [09:02:55]: På vegne av representantene Jonas Gahr Støre, Hadia Tajik, Trond Giske, Arild Grande, Sonja Mandt, Hege Haukeland Liadal, Eirin Sund og meg selv vil jeg fremme et representantforslag om framlegging av ny handlingsplan for LHBTI.

Presidenten: Representanten Trygve Slagsvold Vedum vil fremsette et representantforslag.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:03:24]: Det er mange aktive representanter nå før sommeren. Jeg vil fremme et representantforslag på vegne av representantene Janne Sjelmo Nordås, Geir Pollestad, Anne Tingelstad Wøien og meg selv om den planlagte sentraliseringen av skatteetatens kontorstruktur.

Presidenten: Representanten Irene Johansen vil fremsette et representantforslag.

Irene Johansen (A) [09:04:01]: Jeg vil fremme et representantforslag på vegne av stortingsrepresentantene Tore Hagebakken, Torstein Tvedt Solberg, Else-May Botten, Rigmor Aasrud og meg selv om behovet for regulering av selskaper som er en del av delingsøkonomien.

Presidenten: Representanten Karin Andersen vil fremsette et representantforslag.

Karin Andersen (SV) [09:04:28]: På vegne av representanten Audun Lysbakken og meg sjølv vil jeg sette fram et representantforslag om å lukke gjeldsfeller.

Presidenten: Representanten Torstein Tvedt Solberg vil fremsette et representantforslag.

Torstein Tvedt Solberg (A) [09:04:52]: Det er godt at det snart er ferie! Jeg vil på vegne av representantene Snorre Serigstad Valen, Tore Hagebakken, Torgeir Knag Fylkesnes, Odd Omland og meg selv fremme et representantforslag om en ny norsk romstrategi.

Presidenten: Representanten Rasmus Hansson vil fremsette to representantforslag.

Rasmus Hansson (MDG) [09:05:21]: På vegne av representanten Hans Olav Syversen og meg selv vil jeg framsette et forslag om nye mål for samfunnsutviklingen.

Og på vegne av meg selv vil jeg framsette et forslag om å gjøre ny campus for NTNU til en spydspiss for bærekraftløsninger.

Presidenten: Representanten Heikki Eidsvoll Holmås vil fremsette to representantforslag.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [09:06:00]: I denne representantforslag-bonanzaen vil jeg på vegne av vanvittig mange mennesker, i første omgang Audun Lysbakken og meg selv, fremme et representantforslag om elektrifisering av Skarvfjell.

Og så vil jeg fremme et representantforslag på vegne av Kirsti Bergstø og meg selv om krav om elektrifisering av Johan Castberg-feltet, ilandføring til Finnmark og utredning av strømkabel til Svalbard.

Presidenten: Dette er ingen bonanza. Dette er angst for at vi ikke skal få noe å gjøre til høsten! (Latter i salen)

Presidenten: Representanten Torgeir Knag Fylkesnes vil fremsette to representantforslag.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [09:06:45]: På vegner av representantane Snorre Serigstad Valen og meg sjølv vil eg setje fram eit representantforslag om å opne havet for ungdomsfiske heile året.

Og på vegner av representantane Snorre Serigstad Valen og meg sjølv ønskjer eg å fremje eit representantforslag om langsiktigheit og tryggleik for turistfisket. Og eg ber om at forslaga blir behandla på ordinært vis.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [09:07:39]

Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) (Innst. 415 S (2015–2016))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sak nr. 1.

Sak nr. 2 [09:07:56]

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2016 under Forsvarsdepartementet (Endringar i «Regulativ for tillegg til utskrivne verneplik-

tige mannskap») (Innst. 418 S (2015–2016), jf. Prop. 141 S (2015–2016))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Øyvind Halleraker (H) (fra salen): Jeg ba om ordet.

Presidenten: Da gir vi ordet til Øyvind Halleraker.

Øyvind Halleraker (H) [09:08:33] (ordfører for saken): Det virker som om det elektroniske systemet ikke virket så godt i dag morges.

Jeg skal ikke si så mye. Denne saken handler om en økning, eller en regulering, av godtgjørelsen til utskrevne vernepliktige mannskaper. Staten har inngått to hovedtariffavtaler i perioden 2016–2018, en med Akademikerne og en med LO Stat, Unio og YS Stat, og dette forslaget til regulering baserer seg altså på resultatet av lønnsoppgjøret mellom staten og LO Stat, Unio og YS Stat. Med denne saken gir staten et større generelt tillegg til de vernepliktige enn det de ville fått med Akademikerne. Med grunnlag i lønnsoppgjøret for de statsansatte blir godtgjørelsen til vernepliktige mannskaper tilrådd økt med 1,2 pst. utover det nevnte fra 1. juli 2016, og merutgiftene øker med vel 6,2 mill. kr.

Presidenten: Da har ingen flere bedt om ordet til sak nr. 2.

Sak nr. 3 [09:08:38]

Innstilling fra finanskomiteen om revidert nasjonalbudsjett 2016, om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2016, og om avgifter og toll i statsbudsjettet for 2016 (Innst. 400 S (2015–2016), jf. Meld. St. 2 (2015–2016), Prop. 121 LS (2015–2016) og Prop. 122 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 50 minutter, og at taletiden blir fordelt slik:

Arbeiderpartiet 50 minutter, Høyre 45 minutter, Framskrittpartiet 25 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter, Venstre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter og Miljøpartiet De Grønne 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalspersoner og inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen.

Presidenten vil i tillegg foreslå at det åpnes for inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes parlamentariske ledere – innenfor den fordelte taletid.

Videre foreslås det at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Hans Olav Syversen (KrF) [09:11:13] (ordfører for saken): Jeg tror sikkert mange også i dette landet ble berørt av de begivenheter som fant sted i Storbritannia i går med drapet på en framtreddende politiker fra Labour, Jo Cox. Det sier kanskje noe om et klima som utvikler seg i den politiske debatt i mange land, og som kanskje kan få betydning for forholdet mellom politikere og innbyggere etter hvert. Derfor er det på en dag som denne kanskje grunn til å minne om hvilket klima vi har her i landet, og at det er gode grunner til å arbeide i fellesskap for å opprettholde den gode tradisjon når det gjelder anstendighet i det politiske ordskiftet. Jeg er overbevist om at det har virkning utover akkurat denne sal, også mellom dem som er valgt her, og dem som velger oss.

Så til selve saken. Det er i en situasjon med høy, norsk arbeidsledighet – i internasjonal kontekst er den ikke så høy, men i vår sammenheng er det likevel en høy ledighet – revidert nasjonalbudsjett er lagt fram. Regjeringen har både i det ordinære budsjettet og i revisjonen av budsjettet brukt de muligheter man har, etter min mening, til å stimulere økonomien innenfor en ansvarlig ramme, slik at man kan få ned ledigheten og få flere i arbeid. I det ordinære budsjettet lå det en tiltakspakke på rundt 4 mrd. kr. I dette tilleggsbudsjettet eller reviderte budsjettet styrkes dette ytterligere fra regjeringens side, og det er igjen styrket i forhandlingene mellom de fire partiene, som har sørget for ytterligere stimuli for å få flere i arbeid. Det har vært hovedmål nr. 1.

Jeg er glad for det gode samarbeidet de fire partiene har hatt, som har resultert i at vi øker vedlikeholdstilskuddet til områder i landet som er særlig berørt av økt arbeidsledighet. Det som lå fra regjeringen, var her 250 mill. kr til området særlig på Sør- og Vestlandet. Dette har økt med 150 mill. kr i innstillingen og i det framforhandlede resultat, slik at samlet sum nå er 400 mill. kr. I tillegg har vi nok en gang, men meget viktig, økt lærlingtilskuddet. Å få unge ut i arbeid og at det er lærlingplasser for dem som har behov for det, er av stor betydning. Jeg finner grunn til å minne om at dette flertallet har økt dette slik at samlet økning er 17 500 kr per lærlingkontrakt, mens det før dette flertallet fikk i stand budsjetter, sto stille. Det er også nye studieplasser, både spesifikt til Sør- og Vestlandet og også til andre steder i landet når det kommer til IKT- og helsefag.

Vi styrker også SIVA og miljøteknologiordningen i forliket som ligger her. Det innebærer også mulighet for et skifte i økonomien, og er også en god oppfølging av en grønn profil som var i det opprinnelige budsjettet.

Så et par ord på denne korte tiden jeg har, til å si noe om et par enkeltsaker: Vi har fått en løsning på det jeg må kalle en kronglete sak, når det gjelder momsrefusjon til frittstående skoler som har internat, og skoler som har voksne elever uten såkalt rett til videregående utdanning. Det er jeg veldig glad for, men jeg vil også be statsråden merke seg den – jeg vil si – ganske klare kritikken av skattemyndighetene som ligger i innstillingen.

Jeg er også veldig glad for at vi i denne byen, i Oslo, nå får en ny lærerhøyskole, en privat lærerhøyskole, 70 år etter at den forrige private lærerhøyskolen faktisk

ble – man må nesten si det – tvangsnedlagt av staten den gangen. Dette vil gi et bredere studietilbud i denne byen, og det vil også gi en solid plattform for en privat høyskole, ikke minst i en situasjon hvor hele sektoren er i betydelig omstilling.

Jeg takker komiteen for godt arbeid og benytter også anledningen til å takke for samarbeidet med vår statsråd, får jeg kalle det i denne sammenheng. Til slutt anbefaler jeg innstillingen og tar opp det løse forslag nr. 61 på vegne av komiteen, som da retter opp et par-tre feil på betegnelsene i innstillingen, slik at det blir fullstendig korrekt.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torstein Tvedt Solberg (A) [09:16:47]: Jeg har merket meg at Kristelig Folkeparti har den samme iveren som Arbeiderpartiet etter å møte den økende ledigheten. Representanten Syversen kjenner til – og jeg har hørt ham referere til det tidligere – at både Rogaland fylke og Agderfylkene hadde gryteferdige prosjekter klare for hele 5 mrd. kr. Før Kristelig Folkeparti gikk i forhandlinger, var de veldig tydelige og krevde vel tiltak på til sammen 1,5 mrd. kr, men da forhandlingene var over, så man dessverre at ambisjonene var redusert til 150 mill. kr. Jeg snakket med ordføreren i Sandnes nå denne uken. Han får et par millioner ekstra til å pusse opp skoler, men samtidig må han sannsynligvis si opp lærere på grunn av den trange kommuneøkonomien.

Er representanten Syversen nå fornøyd med omfanget når det gjelder å møte den økende ledigheten, som Kristelig Folkeparti er så opptatt av? Kan han også si noe om hvem i forhandlingene som var den store bremsen på å få til de forslagene? En hadde jo med seg veldig mange gode forslag som en ikke fikk gjennomslag for.

Hans Olav Syversen (KrF) [09:17:49]: Når vi snakker om halvannen milliard, var det før regjeringen i det hele tatt hadde lagt fram sin tiltakspakke i revidert. Den var på opp mot 1 mrd. kr, og den hadde en innretning vi var meget godt fornøyd med, og som sto i stil med det vi hadde anbefalt. Så har vi gjennom dette forliket økt beløpet ytterligere, slik at vi faktisk i sum ikke er så veldig langt fra den halvannen milliard som Kristelig Folkeparti anbefalte. Så kan man sikkert si «enda mer, enda mer», men jeg merker meg nå at det kommer rapporter fra disse områdene som tyder på lysning, at tiltakene virker. Og husk, det var en stimulanse i opprinnelig budsjett når det gjelder både den regionen og samlet sett, på 4 mrd. kr. Når det gjelder kommuneøkonomi, tror jeg man av tallene kan se at norske kommuner ikke har hatt et bedre driftsresultat enn det man hadde for 2015, på svært, svært mange år. Så at det er en trang kommuneøkonomi, kan jeg ikke være med på er fasit.

Torstein Tvedt Solberg (A) [09:19:06]: Jeg har også merket meg de tendensene som Syversen snakker om, at økningen i ledigheten stabiliserer seg, men jeg vil minne

om at det fortsatt er et rekordhøyt antall. Den underliggende tendensen som kanskje bekymrer meg mest, er den økende ungdomsledigheten, som jeg også har sett at Kristelig Folkeparti er opptatt av. Tallene sier at så mye som 74 000 unge nå står utenfor arbeidslivet, at ungdomsledigheten i Norge øker til nivåer vi bare har sett nedover i Europa. Igjen er innsatsen fra regjeringa ganske laber. Kristelig Folkeparti gikk i forhandlingene inn med krav om mer tydelige tiltak. En har fått til noen justeringer på lærlingtilskuddet. Det er kommet 400 nye studieplasser. Men når en kjenner til omfanget og ikke minst økningen, den langsiktige tendensen i ungdomsledigheten, er også Kristelig Folkeparti bekymret for den utviklinga og enig i at innsatsen fra regjeringa på dette området er for dårlig?

Hans Olav Syversen (KrF) [09:20:03]: Ledighet blant ungdom har vært et av de viktigste områdene å jobbe med. Det oppfatter jeg også at regjeringen mener. Derfor er det satset sterkt på utdanning, og jeg er også helt sikker på at arbeidsministeren har gitt sine klare meldinger til Nav. Vi vil støtte det at man må arbeide særlig med ungdomsledighet. Det var kanskje et tilløp til ros fra representanten Tvedt Solberg da han sa at man hadde fått til noe på lærlingtilskuddet – noe mer regner jeg kanskje ikke med at Arbeiderpartiet tillater seg i den retning. Men da må det være et paradoks for Arbeiderpartiet å se hva disse fire partiene har fått til når det gjelder lærlingtilskuddet, 17 500 kr per kontrakt siden sist valg, mens det altså sto stille under forrige regjering, da man faktisk hadde svært god mulighet til å gjøre noe med det. Jeg tror også Arbeiderpartiet i sitt lønnskammer er enig i at vi har fått til ganske mye på det området.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:21:20]: Tidligere stortingsrepresentant Odd Holten blir egentlig regnet som en av Rygge flyplass' viktigste støttespillere, og det var en av hans seire da han var på Stortinget. Nåværende stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal sa i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett at hun hadde ønske om å gå en ny runde på flypassasjeravgiften når hun så hvilke konsekvenser den hadde for bl.a. Rygge.

Det har vært et veldig stort spill om flypassasjeravgiften, og jeg ser av media at Kristelig Folkeparti ønsket å ta en ny runde på det, men at Fremskrittspartiet og Høyre ikke ønsket det. Stemmer det bildet?

Hans Olav Syversen (KrF) [09:22:02]: Vi har et budsjett som er vedtatt, og det betyr at alle fire partier må være enige om endringer i det budsjettet dersom det skal skje. Jeg har ingen ytterligere kommentar til det.

Når det gjelder Rygge spesielt, vil jeg henvise representanten Slagsvold Vedum til merknaden, som er ganske omfattende, fra de fire partiene knyttet til Rygge. Jeg tror at langsiktig så ville og vil Rygge være avhengig av en annen aktør enn Ryanair om den flyplassen skal overleve. Her er nok spørsmålet om hvem som har benyttet anledningen til hva, mer relevant. Ingen er vel i tvil om at det er flyselskapet som har valgt å legge ned basen, noe som ikke har så veldig mye med flypassasjeravgiften å gjøre, og velger å

legge nye flyruter til andre flyplasser med samme flypassasjeravgift. Det er kanskje mer riktig å spørre dem hvorfor de har gjort som de har gjort.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:23:11]: Syversen er jo en dannet mann, og jeg skjønner at han er forsiktig med hva han sier om sine samarbeidspartier her i stortingsalen, men vi kan alle lese Dagbladet og se hva han sa der. Jeg forstår at det har vært noen tøffe runder rundt det at Kristelig Folkeparti ønsket å gjøre noen forbedringer som de ikke fikk Fremskrittspartiet med på, som har presset på for å få den avgiften igjennom.

Vi har i dag fremmet et løst forslag om tiltak i Mosse-regionen. Det er bra tiltak i revidert nasjonalbudsjett, men det vi synes er et paradoks, er at det ikke er tiltak i kommuner med høy ledighet utenom Sør- og Vestlandet. Kunne Kristelig Folkeparti være positiv til å be regjeringen om at en også i områder som f.eks. Mosseregionen setter inn tiltak når ledigheten er på vei opp?

Hans Olav Syversen (KrF) [09:23:58]: Som det framgår av den merknaden som flertallspartiene står bak, er nettopp situasjonen i denne regionen tatt opp særskilt. Egentlig er det vel godt i samsvar med det løse forslaget, men vi har ikke noe behov for å legge det oppå vår egen merknad. Den står, og den regner jeg også med at representanten Slagsvold Vedum kan si seg enig i.

Snorre Serigstad Valen (SV) [09:24:34]: Det er tegn til handling mot arbeidsløshet i avtalen mellom Kristelig Folkeparti, regjeringspartiene og Venstre. Det tok en stund før tiltakspakka mot arbeidsløshet virkelig tok seg opp. Har representanten Syversen gjort seg noen tanker om hva vi kunne fått til om vi hadde startet tidligere med storstilte tiltak for å bekjempe arbeidsløshet, og er representanten Syversen enig i at regjeringen har tatt seg vel god tid til å innse alvorret på Sør- og Vestlandet?

Hans Olav Syversen (KrF) [09:25:09]: Det er alltid slik at man kan spørre når tiltak bør settes inn, og i hvilket omfang. Jeg oppfatter at regjeringen i sitt opprinnelige forslag til budsjett så at dette ville bli et krevende år i norsk økonomi. Man fikk vel sågar kritikk for at man brukte budsjettpolitikken for aktivt.

Jeg registrerer nå, både gjennom den høringen vi har hatt i finanskomiteen, og for så vidt gjennom de andre partienes alternative budsjetter, at kritikken mot selve budsjettpolitikken er betydelig stilnet. Det tar jeg også som et signal på at man ser viktigheten av å stimulere økonomien i den situasjonen man er i nå.

Man kan alltid spørre: Mer? Tidligere? Når skulle man satt inn? Jeg mener man har truffet ganske godt. Man kan alltid finne noen som mener man burde gjort mer tidligere, men i all hovedsak mener jeg vi har agert i tråd med situasjonen.

Snorre Serigstad Valen (SV) [09:26:18]: Jeg tror noe av grunnen til at svært mange partier på Stortinget, inkludert et av samarbeidspartiene, nemlig Venstre, har vært

så kritiske til de ekspansive budsjettene over tid, er at det hindrer muligheten for motkonjunkturpolitikk. Er ikke representanten Syversen enig i at man hadde hatt et større handlingsrom for å bekjempe arbeidsløshet om man hadde holdt mer igjen på oljepengebruken tidligere, når det var gode tider, sånn at man kunne utvidet mer når det var dårlige tider?

Hans Olav Syversen (KrF) [09:26:47]: Det er en interessant problemstilling representanten tar opp, for det dreier seg egentlig om hva vi gjør langsiktig for å styrke norsk økonomi og dermed styrke norske arbeidsplasser og norsk næringsliv, og hva man bør gjøre kortsiktig for å møte en spesiell konjunktursituasjon. Jeg er altså ikke enig med dem som bruker det langsiktige arbeidet som et argument for eller mot spesielt hva man gjør kortsiktig, for da må man i sterkere grad bruke budsjettpolitikken uavhengig av om man f.eks. på skattepolitikken tenker langsiktig for å se hva vi skal gjøre for å få norsk næringsliv og norske arbeidsplasser godt ivaretatt på sikt.

Den motsetningen jeg for så vidt skjønner det er fristende å trekke opp for både representanten Valen og andre, synes jeg er en motsetning som faktisk er litt farlig. Hvis vi både glemmer å tenke langsiktig når vi agerer kortsiktig, og later som det er en motsetning, tror jeg faktisk vi er på ville veier.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Tore Hagebakken (A) [09:28:14]: Aller først vil jeg slutte meg til de kommentarene som komitélederen hadde rundt den svært tragiske hendelsen i England.

Da vi behandlet revidert budsjett i fjor, uttrykte Arbeiderpartiet bekymring for at arbeidsledigheten i Norge hadde passert 4 pst. for første gang på ti år, og at regjeringa møtte denne økningen med passivitet. Regjeringas mantra var da at de fulgte situasjonen – og det ble stort sett med det. Det er grunn til å spørre om de faktisk foretok seg noe da situasjonen gikk fra vondt til verre.

Når vi i dag, ett år senere, behandler revidert budsjett, er det i en situasjon der ledigheten nærmer seg 5 pst. 135 000 personer er arbeidsledige, og det er det høyeste antallet som er målt i Norge siden SSB presenterte kvarstalstall for første gang i 1972. Sysselsettingsandelen er fallende. Så mange som 72 000 unge under 30 år er verken i arbeid eller under utdanning. Etterslepet på kompetanse, særlig blant de yngste, er bekymringsfullt.

Netto skapes det ingen flere arbeidsplasser i privat sektor. Hele tre av fire nye jobber i år er blitt opprettet i statsforvaltningen. Under Stoltenberg II-regjeringa ble om lag 72 pst. av arbeidsplassene skapt utenfor offentlig sektor. Hittil i år er det hovedsakelig i byråkratiet det har vært sysselsettingsvekst.

Det er verdt å merke seg at regjeringa atter en gang går til pensjonsfondet for å hente mer penger. Det er blitt regelen. Og i år som i fjor nedjusteres vekstanslaget for norsk økonomi fra nasjonalbudsjettet til revidert nasjonalbudsjett, mens den underliggende utgiftsveksten øker utover anslaget i nasjonalbudsjettet.

Veksten i oljepengebruken med dagens regjering har vært større i tre år med Erna Solberg som statsminister enn i de ti foregående årene. Med kombinasjonen av Høyres skatteuttak til landets rikeste og Fremskrittspartiets økonomiske politikk setter regjeringa stadig ny fartsrekord i å gjøre Norge mer oljeavhengig. Mens oljepengebruken økte med om lag 6,5 mrd. kroner per år under Stoltenberg II, øker den nå med 25–30 mrd. kr per år med Solberg-regjeringa. Regjeringas eget ekspertutvalg, som har gjennomgått retningslinjene knyttet til bruk av oljeinntekter, Thøgersen-utvalget, åpner riktignok for å fravike fra normalen i tider med lavkonjunktur, slik handlingsregelen også gjør. Problemet oppstår, som Thøgersen sjøl sier, når den langsiktige trenden for oljepengebruk blir for høy.

Når regjeringa forklarer den skyhøye oljepengebruken i revidert budsjett med nedgang i økonomien, forteller den i beste fall bare halve sannheten. I normalåret 2014 var budsjettimpulsen 0,7 pst., altså langt over Thøgersen-utvalgets anbefaling på 0,2 pst. Dette skjedde før oljeprisfallet, før flyktningkrisen, før arbeidsledighetskrisen. Det beskriver regjeringas sviktende kontroll over oljepengebruken allerede fra dag én. Og i år ble altså Siv Jensen den første finansministeren i historien til å ta penger ut av oljefondet. Det ligger an til å bli gjort uttak i størrelsesorden 80 mrd. kr i 2016.

Hva er så pengene blitt brukt til? Finansministeren har på spørsmål fra Arbeiderpartiet oppgitt at skatteuttakene så langt summerer seg til 21,3 mrd. kr, mens avgiftene er økt med om lag 3,2 mrd. kr. Og så har vi bompengerevningen, som for 2014–2016 summerer seg til 27,2 mrd. kr.

Mens «folk flest» har fått om lag en femmer om dagen i skatteuttak, har landets rikeste fått 2 100 kr hver i snitt per dag, viser tall fra Finansdepartementet. Så en må kunne si at regjeringa virkelig har levert på skatteløftene til landets rikeste, mens folk flest har fått smuler i skatteuttak, økte avgifter og økte bompengekostnader. Med dagens regjering øker forskjellene mellom folk, ledigheten tas ikke nok på alvor, og på en rekke samfunnsområder skjer det en sentralisering som særlig taper Distrikts-Norge, dessverre.

I revidert budsjett blir det, etter et sirkus vi sjelden har sett maken til, enighet på borgerlig side om å innføre en flypassasjeravgift. Fremskrittspartiet, som skal ha foreslått avgiften i budsjettforhandlingene i fjor, rykket i siste sving ut og krevde omkamp om sin egen avgift, men ble altså til slutt enig med seg sjøl. Det er heller tvilsomt at Fremskrittspartiets vingling i saken har bidratt til å gjøre norsk næringsliv særlig trygge på regjeringas avgiftspolitik, særlig når vi nå har friskt i minnet vinglingen rundt poseavgiften i fjor.

Arbeiderpartiet mener at regjeringa bruker for mye penger totalt, men for lite på å bekjempe ledigheten. Når regjeringa knuser sparegrisen som skal betale våre barn og barnebarns pensjoner, må vi kunne stille spørsmålet: Hva brukes pengene til, og hva får vi igjen?

Vi har gjentatte ganger bedt om beregninger av hvor mange arbeidsplasser som skapes gjennom skatteuttak, uten å få svar. Da må varsellampen lyse, så vi henvendte oss til Statistisk sentralbyrå og ba dem beregne virkningen av ulik innretning på finanspolitikken. SSBs ferske analyse viser

at generelle skatteuttak nesten ikke bidrar til å skape arbeidsplasser. For kostnaden av å generere én arbeidsplass gjennom skatteuttak kunne en fått 15 arbeidsplasser i privat sektor dersom en hadde satset på offentlig sektor i stedet. I tillegg til å være kostbare er skatteuttak svært effektive for å øke forskjeller, og tilsvarende ineffektive for å nå målet om flere arbeidsplasser. Riktig pengebruk kunne ha holdt ledigheten nede.

Til tross for manglende resultater fastholder regjeringa at skatteuttakene skal bidra til omstilling og vekst. Arbeiderpartiet mener vi lykkes langt bedre med omstilling om vi holder folk i arbeid. Så Arbeiderpartiet har prioritert målrettede tiltak mot økende ledighet, bl.a. gjennom en 75 pst. større tiltakspakke enn den regjeringa foreslo i budsjettet for 2016, samt 4 mrd. kr mer til kommunene, slik at de bl.a. kunne gjort nødvendige investeringer. Våre forslag ble dessverre stemt ned i fjor høst. Med den negative utviklingen som vi har sett på arbeidsmarkedet, hadde vi kanskje forventet at regjeringa hadde kommet med mer effektfulle tiltak enn det vi ser i revidert nasjonalbudsjett. Det skjedde ikke. Mindre enn en tidel av økt pengebruk går til slike tiltak.

Budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre bekrefter at regjeringas innsats er for svak, så vi er glade for at Kristelig Folkeparti og Venstre har fått til noe mer. Vi er likevel i den situasjonen at vi konstaterer at tiltakspakken, sjøl etter de påplussingene, er 2 mrd. kr lavere enn Arbeiderpartiets forslag fra i fjor.

Vi har funnet rom for både å støtte de ekstra tiltakene fra forliket og å foreslå langt kraftigere virkemidler for økt aktivitet, for å få dem som mister jobben, raskt tilbake i aktivitet, for omstilling og for å skape nye arbeidsplasser. Tiltakene summerer seg til om lag 1,7 mrd. kr utover regjeringas forslag.

Arbeiderpartiet foreslår å reversere flypassasjeravgiften og erstatte den med miljøavgifter. Flypassasjeravgiften er langt mer effektiv for å kutte distriktsarbeidsplasser enn for å kutte utslipp. Den ble vedtatt uten kunnskap om konsekvenser, og den vil bli stående som et stjerneeksempel på dårlig politisk håndverk.

Vi dobler regjeringas satsing på kommunalt vedlikehold i sør- og vestlandsfylkene, vi har en rekke samferdsels-, bygg- og infrastrukturprosjekter i vårt opplegg, og vi forserer ferjeambud. Disse tiltakene vil utvilsomt ha en rask og direkte positiv effekt på aktivitet og arbeidsplasser.

Videre foreslår Arbeiderpartiet om lag en halv milliard kroner på kompetanseheving og tiltak for å få arbeidsledige tilbake i jobb. En stor andel av de rekordmange ledige har et kompetansegap som må fylles for å kunne komme tilbake til arbeidslivet. I tillegg til en omfattende kompetansepakke som adresserer disse utfordringene, legger Arbeiderpartiet inn forslag om 1 000 nye studieplasser, 300 fagskoleplasser og 2 000 tiltaksplasser. Og vi foreslår et forbedret permitteringsregelverk, som gjør det lettere for bedrifter å beholde ansatte i en omstillingsperiode.

Arbeiderpartiet foreslår om lag 300 mill. kr til tiltak for å skape nye jobber, herunder styrking av miljøteknologiordningen, opprettelsen av et akseleratorprogram med matchingskapital, regionale utviklingsmidler,

en egen havsatsing og omstillingsmidler til Sør-Varanger.

Mye innsats må naturlig nok kanaliseres til den delen av landet som nå rammes sterkt av arbeidsledigheten. Samtidig foreslår Arbeiderpartiet altså økte bevilgninger og tiltak som er viktige for god utvikling og innovasjon i hele landet. Vi tar hele landet i bruk, og mener det er smart.

Med dette tar jeg opp Arbeiderpartiets forslag, både dem vi står alene om, og dem vi står sammen med andre om. Forslag nr. 60 vil bli tatt opp senere.

Presidenten: Representanten Tore Hagebakken har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Sigurd Hille (H) [09:38:29]: Arbeiderpartiet har lenge gitt uttrykk for kritikk av regjeringen for å bruke for mye oljepenger, og representanten Hagebakken la også stor vekt på det i sitt innlegg. Men hvis man går igjennom Arbeiderpartiets forslag til påplussinger og inndekninger i dette reviderte budsjettet, ser man jo at oljepengebruken blir økt ytterligere hvis man følger Arbeiderpartiets forslag. Dertil kommer det at det er foreslått å ta 151 mill. kr fra ymseposten, og 200 mill. kr fra noe de kaller Statlig konsulentbruk. Det siste fremstår som et rent ostepølseforslag. Eller kan Arbeiderpartiet fortelle hvilke konsulentoppdrag som ikke skal utføres?

Tore Hagebakken (A) [09:39:20]: Vi mener at det innenfor et så stort budsjett knyttet til konsulentbruk må være mulig å rasjonalisere pengebruken. Men når det trekkes fram at vi fra Arbeiderpartiets side bruker noen titalls millioner kroner, så er det nå slik da at oljepengebruken siden Solberg-regjeringa overtok, er fordoblet – og da snakker vi om nærmere 100 mrd. kr mer, så det blir liksom mange flere nuller bak. Det er en ganske stor forskjell, og så hører det med til historien at for inneværende år hadde vi i utgangspunktet 4 mrd. kr mindre i oljepengebruk, til tross for at vi hadde 4 mrd. kr mer til kommunesektoren og 3 mrd. kr mer enn regjeringa til satsing på sysselsettingstiltak.

Roy Steffensen (FrP) [09:40:20]: Jeg registrerte at representanten Tore Hagebakken nevnte at sparegrisen knuses, altså at oljefondet tømmes, eller reduseres. Oljefondet var på 4 174 mrd. kr den første dagen dette storting ble samlet, i oktober 2013. I dag er det på mellom 7 100 mrd. og 7 200 mrd. kr.

Er Arbeiderpartiet virkelig av den oppfatning at det er riktig å omtale sparegrisen som knust når den har vokst med over 1 000 mrd. kr i året? På meg virker det som om det i så fall må være at den har sprukket fordi den har vokst såpass mye.

Tore Hagebakken (A) [09:40:58]: Det er liksom å bryte litt med god skikk å knuse sparegrisen. Jeg mener at det faktisk er det når en for første gang tar penger ut av fondet. Det er å knuse sparegrisen. Det bør sitte ganske langt inne, og det synes jeg regjeringa bør reflektere over

før en går til angrep på andre partier som – prisverdig, vil jeg si – prøver å holde den linjen som regjeringsspartnere til Fremskrittspartiet har hatt hele tiden, fram til de møtte Fremskrittspartiet i regjering, altså Høyre, som har vært garantist for en ansvarlig økonomisk politikk, inkludert en forsiktig oljepengebruk.

Hans Olav Syversen (KrF) [09:41:53]: Så vidt jeg husker, kom Arbeiderpartiet i fjor i valgkampen med det de mente var en nødvendig pakke for å møte ledigheten, på 2,5 mrd. kr. Så kom regjeringen med sitt budsjett, som hadde 4 mrd. kr i tiltak. Så ser vi i revidert nå at Arbeiderpartiet er veldig mye enig i innretningen for hvordan arbeidet for å få ned ledigheten bør skje, og det er vel og bra, absolutt. Men når man også sitter med fasiten, legger man på noen kroner ekstra, selvfølgelig.

Er det ikke en litt merkelig holdning at man vel halvannen måned før budsjettet legges fram, mener at 2,5 mrd. kr er nok, og så nå kritiserer regjeringen og dem som får til et budsjett, for ikke å ha gjort nok?

Tore Hagebakken (A) [09:42:54]: For det første vil jeg berømme Syversen for å ha fått gjort litt mer. Det må jo også være, som jeg var inne på i stad, et tegn på at det ikke var helt eksellent levert fra regjeringa. Vi ser at situasjonen forverres, og at det er nødvendig å styrke tiltakene. Vi er et dynamisk parti, følger utviklingen nøye og ser at det trengs mer «køl». Er det ett område vi smeller på med mer «køl», er det det som gjelder jobb nummer én: arbeid til alle.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:43:36]: Vi har vært gjennom en tid der det er økende arbeidsledighet i store deler av landet, ikke bare på Sør- og Vestlandet. Det rammer også i andre regioner, f.eks. i Mossregionen, pga. en uklok flypassasjeravgift som Høyre og Fremskrittspartiet presser gjennom i dag.

En annen endring som Høyre og Fremskrittspartiet har stått i spissen for, er å kutte i pendlerfradragene, at de som må reise langt på jobb, og som har mistet jobben, får en skattesmell. Synes Arbeiderpartiet at det er klokt framover, når vi ser den økte ledigheten, at man fortsatt skal ha skatteskjerpelser for pendlere, eller mener Arbeiderpartiet det er klokt at man ikke har den typen skatteskjerpelser som Høyre og Fremskrittspartiet gjør for dem som må reise langt til jobb?

Tore Hagebakken (A) [09:44:19]: Jeg håper ikke representanten Slagsvold Vedum er det minste i tvil om at Arbeiderpartiet der er krystallklare. Der er vi jo enige, akkurat som ved skattlegging av sluttvederlag. Det er en måte å straffe folk som har en litt krevende utfordring, på. Det er mange som må pendle uten at de ønsker å pendle, og det er derfor vi har hatt den fradragordningen som vi har hatt. Men vi ser på område etter område at vanlige folk får merke at det svir i lommeboka, mens de som har mest her i Norge, får skatteuttak i bøtter og spann. De rikeste får, som jeg sa i hovedinnlegget, 2 100 kr per dag. Sjøl på mine hjemtrakter er det regnet som relativt mye penger, og der er boniteten god, Slagsvold Vedum.

Terje Breivik (V) [09:45:21]: Arbeiderpartiet har gode merknader i innstillinga i dag om oljepengebruk, budsjettimpuls og underliggjande utgiftsvekst, som Venstre støttar fullt ut. På den bakgrunnen skulle me tru at Arbeiderpartiet la fram eit eige RNB-opplegg i tråd med desse merknadene. Det er jo ikkje tilfellet.

Gjeve at tabellane på sidene 25 og 26 i hovudmerkningen til Arbeiderpartiet stemmer, brukar Arbeiderpartiet ca. 170 mill. kr meir i oljepengar enn det regjeringa sitt ekspansive opplegg legg opp til. I tillegg vert det meste av påplussingane frå Arbeiderpartiet finansiert gjennom auka utbytte frå NSB på nesten ein halv milliard kroner og nedtak av ymseposten med 350 mill. kr. Dette kjem på toppen av inntekter i opphavleg budsjett frå Arbeiderpartiet, med 1,7 mrd. kr i skatt og avgift på finansnæringa og 3 mrd. kr gjennom endringar i renteavgrensingsregelen, som, begge delar, er heilt urealistisk og ikkje gjennomførbart. Ergo legg dei indirekte opp til ein betydeleg større oljepengebruk enn regjeringa.

Korleis forklarar representanten denne logikken – eller mangelen på logikk?

Tore Hagebakken (A) [09:46:30]: Jeg mener en skal være ganske god for å se manglende logikk i vårt opplegg. Det ble mange tall fra representanten Breiviks side, men la meg ta NSB, som ble nevnt som et eksempel. Vi er for det som skjer av endringer, oppdateringer og omorganiseringer i NSB, men vi er imot privatisering av den oppsplittingen som ligger der. Dermed har vi penger som vi kan hente ut, som vi kan bruke. Vi kan bruke 317 mill. kr i ytterligere samferdselsinvesteringer, og det er en konkret, alternativ måte å gjøre noe på. Jeg mener at det budsjettet vi har sydd sammen, står solid, sammenlignet med hva vi har sett av det som også representanten Breivik har tatt del i – poseavgift, flypassasjeravgift og det hele. Da blir noe av det en nevner som eksempler fra vår side, småpenger.

Sigurd Hille (H) [09:47:37]: Jeg konstaterer – med henvisning til det som flere andre har sagt her – at representanten Hagebakken ikke svarer på de spørsmål man stiller når det gjelder bruken av oljepenger. Hvis man skal tro de tall som står i dokumentene, er det ingen tvil om at Arbeiderpartiets forslag betyr en ytterligere økning i oljepengebruken enn det som er foreslått, og det kan ikke Tore Hagebakken snakke seg bort fra.

Men det var et interessant innspill som kom nå, om NSB. Vi ser i forslaget at man skal ta 479 mill. kr i økt utbytte fra selskapet, og uansett hva man har tenkt å bruke de pengene til, er det slik at det kan ikke være noen tvil om at det vil svekke NSBs soliditet, styrke og økonomiske kraft. Er det slik at Arbeiderpartiet ønsker å svekke jernbanen?

Tore Hagebakken (A) [09:48:30]: Vi mener at det opplegget som flertallet her i salen dessverre er for, med oppsplitting og privatisering, er det som svekker NSB. For øvrig må jeg si at når en snakker om at det er noen hundre millioner som vi visstnok har brukt slik og sånn, og at det ender opp med at vi bruker mer oljepenger enn andre,

må jeg bare minne om at dette er revidert budsjett. Da vi behandlet det opprinnelige budsjettet, gikk vi ut fra hoppkanten med 4 mrd. kr mindre i lommene. Så hvem som bruker mest oljepenger, er det ingen tvil om – det er regjeringspartiene.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Svein Flåtten (H) [09:49:32]: La meg dele de to foregående hovedtaleres deltakelse når det gjelder det som har skjedd i Storbritannia. Vi må være glade for at vi så langt har et helt annet politisk klima i vårt land.

Men norsk økonomi er inne i en krevende periode. Oljeprisfallet har medført stagnasjon og tap av arbeidsplasser i oljenæringen, og dette har spesielt gått ut over Sør- og Vestlandet. Første bud for regjeringens økonomiske politikk har etter oljeprisfallet vært å sørge for å holde sysselsettingen oppe og ledigheten nede og begrense ulempene for dem som rammes. Det kan bare gjøres på lang sikt, gjennom å skape nye lønnsomme arbeidsplasser og sørge for at eksisterende arbeidsplasser får best mulige rammebetingelser. Det gjør regjeringen i budsjettet for 2016, og det følges opp i den budsjettrevisjonen som vi kommer til å vedta her i ettermiddag.

Budsjettets sterke satsing på investeringer i infrastruktur, utdanning, forskning og vekstfremmende skattelettelser vil bidra til at det stadig blir skapt flere lønnsomme arbeidsplasser, som igjen kan bidra til å få flere i jobb, øke skatteinntektene og styrke velferdssamfunnets fundament. I tillegg vil tiltakspakken på 4 mrd. kr i budsjettet for 2016, supplert av det som etter forliket med Kristelig Folkeparti og Venstre nå er en økning på langt over 1 mrd. kr – nærmere halvannen – for 2016 bidra til å få folk raskere i jobb i de områdene som er særlig rammet. Så er det slik at nedgangskonjunktorene er ikke generelle for hele det norske næringslivet. De er meget delte. Noe går veldig bra, hjulpet av en svekket krone og ikke minst en lav rente, som gjør investeringer i lønnsom eksportindustri svært gunstig akkurat nå. Tilgangen på arbeidskraft vil også være bedre utenfor oljebeltet enn den har vært på mange år, hvor høykonjunkturen sugde til seg mye kompetent arbeidskraft gjennom høye lønnsnivåer.

I går kom NHOs økonomibarometer, og det viste en behersket og gryende optimisme hos norsk næringsliv. Finanspolitikken virker, var utsagnet derfra. Særlig bygg- og anleggsnæringen i de mest rammede områdene ser ut til å få god fart som følge av tiltakspakken. Derfor synes jeg det må være tillatt med en betinget optimisme i den situasjonen vi er i. Det er for øvrig et godt virkemiddel i seg selv, og det anbefales derfor av og til, også her i Stortinget. Jeg ble spesielt minnet om det da jeg hørte foregående talers innlegg.

Oljeprisen har i vår vært på vei opp fra bunnivåer på under 30 dollar. Lav rente har noen problematiske sider, men også den siden at det investeres. Eksporten fra Fastlands-Norge øker, og oljeindustrien er jo ikke død, den ser vi heldigvis ikke enden på. Det effektiviseres, kuttes kostnader og utvikles teknologi, man blir mer konkurransedyktig, og norske bedrifter vinner oppdrag. Forbruk og almin-

nelig etterspørsel holder seg etter situasjonen godt oppe, og ledighetsutviklingen er selvfølgelig ikke hyggelig, men den er noe mindre dramatisk enn det vi kunne frykte. Men den er selvfølgelig særskilt vanskelig for dem som rammes.

Men som nevnt: Det er lyspunkter i det store bildet og forventninger om at jobbmarkedet kan bli bedre også i de rammede områder. Og det er først nå, utover i året, at budsjettet for 2016 etter hvert vil virke sterkere, og jeg mener at revidert nasjonalbudsjett er en sterk bekreftelse på at samarbeidspartiene vil holde oppmerksomheten på ledigheten og på tiltak som kan avhjelpe den. Både regjeringens forslag og forliket har, i stort og i smått, fokusert på ressursbruk som kan bidra til å dempe den akutte ledigheten og bygge videre på de langsiktige tiltak for arbeid, aktivitet og omstilling – kort og godt: vise ansvarlighet i en krevende situasjon gjennom utvidelser av tiltakspakken, som går til kommunalt vedlikehold, vedlikehold og investeringer i vei og bane og offentlige bygg. Og så er det slik at man vet ikke hvor mange jobber dette vil skape, men det er ingen tvil om at det vil virke raskt og kraftfullt inn i økonomien. Så må man ikke glemme at det er ikke revidert budsjett alene som skaper dette. Budsjettet for 2016 var svært ekspansivt og er svært ekspansivt, og jeg forundres ikke over at vi nå ser meldinger om at resultatene kan være underveis. Dette ble gjort, selvsagt, for å trekke opp veksten i norsk økonomi.

Situasjonen er slik at det er nødvendig og riktig å ha en slik innretning av finanspolitikken nå. Vi står ikke i en akutt situasjon å la finanskrisen, som mange har sammenlignet dette med. Vi står mye mer i en permanent, organisk situasjon som rammer vår klart mest lønnsomme næring. Sammenligninger med finanskrisen er derfor ikke særlig relevante. Da ble finans og bank rammet plutselig. Den lavere veksten i norsk petroleumsindustri er en varig, strukturell endring. Den erkjennelsen må følges av en finanspolitikk som understøtter varig omstilling. Det langsiktige svaret er ikke kortsiktige tiltak eller en utvidelse av en allerede stor offentlig sektor.

Så noterer jeg meg selvsagt at opposisjonen – jeg hørte det nettopp – kritiserer ekspansiviteten i budsjettet og oljepengebruken. Jeg ser at de bl.a. henviser i sine merknader til det de kaller «normalåret 2014» i norsk økonomi. La meg da minne om at det såkalte normalåret var det året da oljeprisen falt med 50 pst. – så normalt var det, sammenlignet med de gylne årene vi har bak oss. Derfor har den bruken av oljepenger som har vært benyttet inn i økonomien, vært nødvendig. Og de fleste synes omforent om at den nå er godt tilpasset i de fleste økonomiske miljøer. Det er få, om noen, kritikere av ekspansiviteten i budsjettet i de fagøkonomiske kretser. Jeg hører – og leser – at Arbeiderpartiet påkaller utvalgsleder Thøgersen i sine utgøtelser om uansvarlig oljepengebruk. Thøgersen selv sier f.eks. om oljepengebruken i revidert budsjett at i kriseår er det tradisjon for å øke pengebruken betydelig fra det opprinnelige budsjettet til revidert, men i år er den faktiske økningen ikke særlig mer enn de 900 millionene som går målrettet inn til det kriserammede Vestlandet, og resten av økningene er stort sett endringer i anslag og forutsetninger.

Hans utvalg understreket også kraftig at den årlige innfasingen av oljeinntekter må tilpasses situasjonen i norsk økonomi. Det er antakelig derfor utvalgslederen uttaler seg som han gjør når han blir spurt om den aktuelle situasjonen. Det ville faktisk være helt uansvarlig å gjøre noe annet. Og jeg må si: Hvilke andre situasjoner enn mer enn en halvering av prisnivået på olje, vår mest lønnsomme næring, skulle vi vente på for å bruke dette virkemidlet? Allikevel er vi langt innenfor handlingsregelen. Og jeg må si at jeg venter med spenning på de budsjettene som kommer, hvor Arbeiderpartiet da skal søke inndekning for de 70–80 mrd. kr som de mener vi har knust sparegrisen for og tatt inn i økonomien. Det går jeg ut fra at de vil rette opp i det budsjettet som kommer til høsten. I mellomtiden har de stort sett ikke gjort noe særlig annet enn å tredoble bruken og uttaket fra ymseposten. Det blir relativt puslete i forhold til den sterke kritikken vi har hørt her i dag.

Så jeg tror at det beste vi kan overlate til de kommende generasjoner, er ikke en manisk talldiskusjon om hva man bruker inn i budsjettet, men det er hvordan vi bruker inntektene inn, slik at vi kan legge grunnlaget for å skape nye arbeidsplasser som den kommende generasjonen kan være en del av. Det er det de skal leve av i årene fremover – av sitt arbeid og sine jobber, ikke av avkastningen av et fond. Derfor er det en stor ansvarlighet å bruke oljepengene og innfasingen av oljeinntektene inn i økonomien på en riktig måte. Det må brukes slik at det kommer i tiltak som får bedre vekst i produktiviteten, og på den måten på lang sikt påvirker hele vekstevnen i økonomien. Det er et helt grunnleggende premiss for at vi kan opprettholde det velferdssamfunnet som vi har.

La meg benytte tiden mens den røde lampen lyser, til å takke spesielt Kristelig Folkeparti og Venstre for et samarbeid om budsjettene som etter mitt syn blir stadig bedre, med komitéleder Syversen og Terje Breivik fra Venstre. Jeg synes vi skaper et klima for å lage stadig bedre avtaler, vi finner stadig bedre ut av det med hverandre. Det har vært en meget hyggelig utvikling hele veien, som jeg håper fortsetter.

Jeg tar helt på slutten opp det forslaget vi står sammen med andre om.

Presidenten: Representanten Svein Flåtten har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Hadia Tajik (A) [10:00:10]: Eg hørde med interesse representanten sitt innlegg om bl.a. sparegrisar. Spørsmålet mitt handlar nok om litt andre grisete handteringar.

Arbeidarpartiet er eit parti som ønskjer å ta ansvar uansett om me er i posisjon eller i opposisjon. Det er grunnen til at når me meiner at det tener landet og det er ei stor sak det er snakk om, inngår me gjerne forlik med dei andre partia. Det er bakteppet for at seks parti før jul gjekk i lag for å inngå eit forlik om bl.a. å få kontroll på grensene. Men då dette skulle behandlast i Stortinget, gjekk det statsberande partiet Høgre og såg på at Framstegspartiet ikkje berre dreiv eit politisk spel, men gjekk ganske langt i å undergrava forliket, heilt bevisst. Me opplevde med andre ord ein

statsminister som fyrst sa at regjeringa er på tilbodssida, så lét vera å praktisera det tilbodet, og så lét seg overkøyra av Framstegspartiet. Til og med TV 2 sin politiske kommentator har sagt at statsministeren i denne saka har vist seg som ein svak leiar av regjeringa. Spørsmålet mitt er kva Høgre sjølv synest om leiarskapen sin.

Svein Flåtten (H) [10:01:21]: Hva Høyre synes om sin statsminister og om lederskapet, tror jeg ikke det er noen premie for å gjette hva er. Jeg synes at i et veldig utfordrende politisk landskap, i et veldig utfordrende økonomisk landskap, i den situasjonen vi er i med økende ledighet og med sviktende sysselsetting, har både statsministeren, finansministeren og regjeringen utvist godt lederskap. De har vært offensive. De har tatt utfordringene. Men jeg vil legge til at de har vist ansvarlighet i doseringene av de tiltakene som de setter inn. Når det for øvrig gjelder den spesielle saken som representanten Tajik tar opp, tror jeg at mange saker i Stortinget – med den sammensetningen det har – får veldig mange forskjellige sluttresultater.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:02:41]: Det så ut som representanten Flåtten var litt overrasket over at jeg tok replikk, men jeg drister meg fram på.

Først takk for hyggelige ord i innlegget.

Vi har i disse forhandlingene diskutert hvordan skattemyndighetene opptrer overfor sine kunder. Det er en ganske sterk merknad, vil jeg si, som sier noe om hva man bør forvente av skattemyndighetene når det gjelder forutsigbarhet. Vi kan kanskje kalle det rettssikkerhet.

I denne saken som vi særskilt har diskutert, som gjelder momsrefusjon overfor en lang rekke internatskoler, hvordan vil representanten beskrive måten skattemyndighetene har opptrådt på i den saken?

Svein Flåtten (H) [10:03:38]: Jeg vil ikke beskrive hvordan de har opptrådt spesielt, for det kjenner jeg ikke i detalj til. Men jeg kjenner jo saken godt gjennom det arbeidet vi har gjort i komiteen. Det jeg er helt enig med Hans Olav Syversen i, er at denne saken viser at rettssikkerhet generelt i forhold til skattemyndighetene er viktig. Jeg har sittet i finanskomiteen i snart tre perioder. Det har vært en rekke saker som har kommet opp, og som har vist at vi aldri må slutte å jobbe med rettssikkerheten, ikke bare på topplanet politisk, men også slik at det forplanter seg ned i systemene til dem som skal forvalte dette. Den saken som representanten Syversen henviser til, synes jeg var et godt eksempel på akkurat det vi har snakket om.

Geir Pollestad (Sp) [10:04:54]: Senterpartiet foreslår å avlysa flyseteavgifta. Høgre og Framstegspartiet seier nei til det. Dette er ei avgift som har svært liten miljøeffekt, kostar arbeidsplassar, fører til byråkrati, ein av våre to store private flyplassar vert lagd ned, og avgifta knuser regjeringas eigen plan om å gjera OSL om til ein hub for internasjonale flyruter.

Stortinget har sagt at folk berre skal betala éi avgift per reise sjølv om ho består av fleire flyturar med ulike selskap. Det finst i dag ikkje i det heile noko system for å

sikra dette. Så mitt spørsmål er: Kva skal ein person som feilaktig har vorte pålagt fleire avgifter på ei reise, i strid med Stortingets vedtak, gjera? Vil det f.eks. vera mogleg å senda eit brev til Finansdepartementet og be om å få pengane tilbake?

Svein Flåtten (H) [10:05:50]: Min erfaring både med Finansdepartementet og skattemyndighetene er at det er vanskelig bare å sende brev uten vidare og få særlig mye penger tilbake. Men la meg si at denne avgiften for øvrig ikke heter flyseteavgiften. Uansett hvor mye enkelte partier har vært imot den avgiften her i Stortinget, heter den flypassasjeravgiften, og det tror jeg det er ganske viktig å holde fast ved.

Når det gjelder innretningen på dette, er jeg overbevist om at flyselskapene gjennom samarbeid vil kunne få til en innkreving som ikke skader passasjerene unødig. I tillegg er det meget stor konkurranse innen flyreiser, innen luftfarten, og jeg tror vi vil se at på sikt vil ikke passasjerene ha særlige ulemper ved dette. Jeg tror flyreiser vil ta seg opp – det ligger i sakens natur. Denne utgiften er bare en av ganske mange. Noen av dem pålegges også av flyselskaper og lufthavner.

Terje Breivik (V) [10:07:13]: Finanspolitikk er eit av områda der Høgre står rimeleg nær Venstre. Aktiv bruk av skattar og avgifter for å skapa marknader, endra åttferd og ikkje minst haldninga om å hushaldra med ressursane til fellesskapet sikrar handlefridomen til komande generasjonar. Like fullt har me kvart år me har hatt felles ansvar for statsbudsjettet, enda opp med å setja stadig nye rekordar i oljepengebruk.

Flåtten veit betre enn dei fleste at å forhandla ned oljepengebruken frå nivået regjeringa har lagt opp til i forslaget sitt, er svært vanskeleg. Som det største regjeringspartiet har Høgre no ein ny sjanse til å få oljepengebruken inn på eit meir berekraftig nivå i budsjettforslaget for 2017, frå dagens årlege vekst på 25–30 mrd. kr til forslaget frå Thøgersen-utvalet, som representanten viste til, på ca. 5–8 mrd. kr. Er representanten Flåtten samd med Venstre i at det hastar, og at den sjansen bør regjeringa bruka?

Svein Flåtten (H) [10:08:20]: Ja, vi skal ha en ansvarlig oljepengebruk. Men vi skal også ha en oljepengebruk som er tilpasset den økonomiske situasjonen vi er i. Det var grunnen til at jeg brukte ganske mye tid i innlegget mitt på å snakke nettopp om den situasjonen vi er i, med en mer enn halvert oljepris, som gjør at vi er nødt til å ha en ekspansivitet i økonomien slik at vi kan løse de oppgavene vi står foran. Hvor mye det haster med å komme tilbake og redusere oljepengebruken, tror jeg det er vanskelig å si noe om uten å ha sett i krystallkula hva som blir utviklingen i norsk økonomi. Jeg hører med glede nå at det er signaler om at ting går bedre, men ting kan også gå verre. Hvis vi får en manisk tallfiksering på hva vi skal bruke, tror jeg det vil det gå ut over norsk næringsliv, og det er min største bekymring.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:09:37]: Dette var en god forsvarstale fra representanten Flåtten. Jeg må si at det er litt interessant å høre talspersonen for det ledende regjeringspartiet i en budsjettdebatt først og fremst bruke tida på selvforsvar og på å angripe opposisjonen for deres alternative opplegg istedenfor offensivt å snakke om hvilken politikk man faktisk har tenkt å gjennomføre. Men det er egentlig kanskje ikke så rart, for regjeringen har jo vært på etterskudd i hver runde med å fatte de riktige tiltakene mot arbeidsløsheten. Istedenfor fikk vi servert den vanlige lekse fra representanten Flåtten om at skatteutt på sikt vil føre til bedre vekstevne i økonomien og skape flere arbeidsplasser. Da har jeg lyst til å spørre representanten Flåtten: Hvordan synes han at det har gått så langt? Eller må vi vente lenge på disse arbeidsplassene som kommer som en følge av regjeringens skatteutt? Er det om 10, 20 eller 30 år vi vil se noen effekt av rekordskatteuttene til de rikeste i landet?

Svein Flåtten (H) [10:10:35]: Vi tror faktisk at reduserte skatter stimulerer folk til å arbeide, men også til å investere.

Så ser jeg at det lages veldig mange utredninger om at dette ikke virker. Noen av utredningene ser jeg at disse utredningsmiljøene, etter å ha tenkt seg litt om i sitt lønnskammer, går tilbake på. Det var vel Menon som i sin tid gjorde det.

Vi holder oss til en litt annen, mer empirisk erfaring på det området. Vi går ut og spør næringslivet hva som er problemet, og da svarer de svært ofte at vi kan skape arbeidsplasser, vi kan investere i arbeidsplasser, men det er ganske vanskelig når vi i f.eks. den type tider vi er oppe i nå, skal betale en skatt, kall det gjerne en avgift, på de midlene som er bundet i nettopp den bedriften som vi skal utvikle videre. Jeg tror at for å forstå det godt må man nok kanskje ha vært veldig i nærheten av der hvor dette foregår.

Tore Hagebakken (A) [10:11:55]: Jeg skal ligge unna sparegrisen. Nå skal jeg vri temaet litt over på permitteringsregler.

Etter utrolig mye press ble regjeringspartiene med på dagpenger i 52 uker. Når vi nå foreslår at en skal redusere arbeidsgiverperioden fra ti til fem dager, at vi skal kutte ny arbeidsgiverperiode etter 30 uker, og at vi skal øke fleksibiliteten for delvis permittering ned til 40 pst., er regjeringspartiene i hvert fall ikke med. Hva er det med permitteringsordningen som Høyre synes er så uendelig vanskelig?

Svein Flåtten (H) [10:12:42]: Det er ingenting som er vanskelig med permitteringsordningen. Hvis man går tilbake og ser hva regjeringen har sagt om det, har man sagt at dette er en ordning som man hele tiden har et øye på hvordan man skal innrette – skal man endre den? Går man litt tilbake i historien, vil man se at lengden har vært økt, og at det har vært gjort forskjellige endringer, alt tilpasset den situasjonen som man er oppe i. Men Arbeiderpartiets problem er at de sier som så at nå har vi denne situasjonen, den er sånn, og da skal vi løse den med akkurat dette. Men

her skal vi også ha til en omstilling, vi skal ha til en fleksibilitet som gjør at man ikke låser arbeidskraften inne. Samtidig som det nå kommer gode meldinger fra norsk næringsliv om at det kanskje går litt bedre, kommer det også en del meldinger som jeg hører, som jeg også var innom i mitt innlegg, om at en del bransjer som nå er i vekst, som ikke tilhører dem som er rammet, sier som så at nå får vi faktisk tak i arbeidskraft. Det er fordi det foregår en omstilling, det foregår en fleksibilitet. Det er også en del av det hele, det er også en del av den vurderingen som regjeringen gjør. Derfor følger man ikke slavisk ethvert forslag fra Arbeiderpartiet.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:14:20]: La også meg innledningsvis takke saksordføreren for jobben som er gjort med revidert, og ikke minst slutte meg til det han sa innledningsvis om den tragiske situasjonen i Storbritannia, og hvor viktig det er at vi ikke går i den retningen, men at vi klarer å ha et godt politisk klima og gode debatter, hvor vi utveksler ulike synspunkter på en normal måte.

Regjeringens forslag til revidert budsjett for 2016 er godt forankret i det budsjettet som ble vedtatt av Stortingets flertall i fjor høst. Situasjonen i norsk økonomi tilsier stabile og forutsigbare rammebetingelser for å stimulere til verdiskaping, investeringer i nye arbeidsplasser og sysselsettingsvekst i en situasjon hvor mange bransjer er inne i en krevende omstilling.

Hovedretningen i budsjettet for 2016, med satsing på kunnskap, forskning og infrastruktur, ligger fast, samtidig som tiltakspakken blir økt til 5 mrd. kr, som målrettes med enda sterkere innsats for å kompensere for ledigheten på Sør- og Vestlandet. Samarbeidspartienes avtale i Stortinget om revidert budsjett forsterker innretningen på de prioriterte utgiftsområdene. Nå ser vi også noen positive tegn i norsk økonomi: Oljeprisen har tatt seg opp fra bunnivåene i vinter. Bedret konkurransevne og økt offentlig etterspørsel har bidratt til større aktivitet i økonomien. Det meldes om høyere ordreinngang i april og mai, og NHOs medlemsbedrifter rapporterer bedring i markedssituasjonen og fremtidsutsiktene.

Arbeiderpartiet har nylig betalt 50 000 kr for å få SSB til å utarbeide en rapport som viser at økt offentlig pengebruk er mer effektivt for å få ned ledigheten på kort sikt enn skattelettelse. Det er ikke veldig overraskende at direkte offentlig pengebruk, der staten kjøper varer og tjenester i markedet, har en raskere effekt enn lettelse i skatter og avgifter, og nettopp derfor bevilges det 5 mrd. kr til målrettede tiltak. Men det er jo ingen motsetning i dette. Vi må gjøre begge deler. Kortsiktige tiltak som demper de negative utslagene av den omstillingen som foregår i økonomien, kombinert med økte offentlige investeringer til vedlikehold og ny infrastruktur gir aktivitet og skaper arbeidsplasser.

Samtidig må vi tenke langsiktig og planlegge for fremtiden. Norsk økonomi må omstilles på grunn av tidenes oljeprisfall og fordi etterspørselen etter olje kan bli lavere på lengre sikt. Både OECD og skatteutvalget har slått fast

at lavere skatter står sentralt for å få til den langsiktige omstillingen vi trenger. Det sier seg selv at evnen og viljen til å investere i næringsvirksomhet blir mindre hvis det må betales høyere skatter. Dette vil igjen påvirke sysselsettingen på lang sikt.

Å hevde at det er snakk om enten offentlig pengebruk eller skattelettelse, er å blande kortene. Det er ikke enten-eller, det er både-og. Men virkningene er forskjellige. Det ene virker på den akutte situasjonen, det andre fremmer langsiktig vekst og omstilling. Den brede enigheten som ble etablert i Stortinget med tilslutningen til regjeringens forslag til skattereform, bekrefter det Fremskrittspartiet alltid har hevdet, nemlig at redusert selskapskatt og redusert formuesskatt er viktig for å skape nye arbeidsplasser.

Satsing på forskning, kunnskap, utdanning og skattelettelse for å fremme investeringer i nye arbeidsplasser kan for øvrig aldri bli feil, verken på kort eller lang sikt.

Norge har nå mindre vekst i det konkurranseutsatte næringslivet som leverer til oljesektoren. Derfor må det legges til rette for nye arbeidsplasser og vekst i andre konkurranseutsatte bedrifter. Det får vi ikke om vi bare flytter sysselsettingen fra oljenæringen over til offentlig sektor. Nye arbeidsplasser i privat, konkurranseutsatt sektor er også sentralt for å sikre bærekraftig finansiering og et solid grunnlag for velferd på sikt. Vi må bruke handlingsrommet i budsjettpolitikken til å gjøre det mer lønnsomt å arbeide og investere i norske arbeidsplasser – ikke til å blåse opp offentlig forbruk som fremtidige generasjoner ikke kan finansiere.

Den økonomiske politikken svarer godt på utfordringene Norge opplever. Historisk lav rente gir drahjelp til norsk økonomi, og en svakere kronekurs bedrer konkurransevnen og støtter opp under næringslivets evne til omstilling. Finanspolitikken støtter opp under vekst, uten å sette kronkursen på spill. Budsjettet som ble vedtatt i fjor høst, inneholdt en rekke tiltak som letter omstillingene i økonomien og bidrar til vekst. Skattenivået er på vei ned, og i løpet av tre budsjettår reduseres skatter og avgifter med over 18 mrd. kr netto.

Norsk økonomi preges av behovet for omstilling, og en vellykket omstilling i privat sektor forutsetter at det også er vilje og evne til omstilling i offentlig sektor. Derfor er regjeringens forslag til omstillingsprosesser og reformer i forvaltningen viktige bidrag til bedre ressursutnyttelse, samordning og effektivisering. Et felles mål for disse reformene bør være bedre ressursutnyttelse, høyere kvalitet og bedre resultater. Fokus på resultater og ikke bare bevilgningenes størrelse har vært lite fremtredende i norsk politikk fordi Norge i lang tid har opplevd en fantastisk høykonjunktur. Nå er situasjonen annerledes, og vi tvinges til å bli mer kritiske til offentlige ordninger og disponering av midler over offentlige budsjetter.

Arbeiderpartiet forfekter sine tradisjonelle løsninger på fremtidens utfordringer. Med økte skatter og avgifter, flere offentlige tiltak og større offentlige utgifter skal landet bygges. I sitt alternative budsjett for 2016 foreslo Arbeiderpartiet å øke skatter og avgifter med ca. 10 mrd. kr, og vi ser den samme retningen i deres forslag til revidert bud-

sjett. Det er stikk i strid med entydige signaler fra norske bedrifter, som ønsker en politikk for bedre rammebetingelser, bedre infrastruktur og styrket konkurransevne – ikke nye, kostnadsdrivende skatter og offentlige tiltak.

Arbeiderpartiet fortsetter å kritisere regjeringens bruk av avkastningen fra Statens pensjonsfond utland selv om det er klart innenfor handlingsregelen og ikke minst i tråd med intensjonen om å investere i kunnskap, forskning og vekstfremmende skattelettelser.

Nå er det også introdusert et nytt begrep: Det er visstnok sparegrisen som nå blir knust. Men vi som vokste opp med en sparegris fra DnC eller tilsvarende norske banker – for de var jo stort sett norske den gangen – vet at uavhengig av grisens opprinnelse ble det ingen avkastning på de pengene som ble puttet på grisen. Den eneste tilgangen på kapitalen var enten med hammer eller med nøkkel. Penger i banken eller penger investert, derimot, gir avkastning, og det samme gjelder for SPU. Oljefondet ligger ikke i en sparegris. Det ville være veldig dumt å ha over 7 000 mrd. kr i en sparegris uten avkastning. I stedet er pengene investert i over 9 000 selskaper, obligasjoner og eiendommer over hele verden. Det gir avkastning i form av utbytte, rente- og leieinntekter.

Arbeiderpartiets kritikk går på at vi tar ut mer av fondet enn vi putter inn av nye olje- og gassinntekter. Det er egentlig en helt grunnleggende kritikk av oljefondet og handlingsregelen. Hele poenget med den konstruksjonen er å skille mellom bruk og opptjening. Handlingsregelen sier at vi over tid kan bruke 4 pst. av det vi allerede har spart i fondet, helt uavhengig av de løpende oljeinntektene. Vi bruker altså renteinntektene, dvs. forventet realavkastning av pengene som er investert, og bevarer realverdien av fondet for fremtidige generasjoner. I år tar vi ut 2,8 pst. av fondet, altså lavere enn forventet realavkastning, og så putter vi på nye olje- og gassinntekter.

Den norske stat går gradvis fra å være en oljestat til å bli en finansstat, og avkastningen fra SPUs plasseringer i utlandet vil i år overstige statens netto kontantstrøm fra olje og gass. Det som er avgjørende for fremtidige generasjoner, er hvordan vi forvalter kapitalen, og hvordan vi bruker avkastningen til å bygge og utvikle landet.

Helt til slutt vil jeg bare gjøre oppmerksom på en liten endring i merknadsteksten på side 99, om redusert innbyggertilskudd til fylkeskommunene. Der har det ved en inkurie kommet inn et feil beløp. Det riktige beløpet i merknadsteksten skal være 90 mill. kr, ikke 81 mill. kr. Det er for øvrig riktig i forslaget til vedtak.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Truls Wickholm (A) [10:23:24]: En viktig satsing fra Limis parti han ikke snakket så mye om, er flypassasjeravgiften, en avgift som ikke er utredet, og som det fra ulike hold i regjeringen har blitt hevdet skulle være noe som absolutt ikke hadde noen betydning, at det bare var en fiskalavgift, at det hadde stor betydning for klimaet, og fra andre hold også at det rett og slett var et oppgjør med Ryanair. Realiteten er at dette er en avgift som har hatt stor betydning negativt for arbeidsplasser i Rygge og i distriktene, og i det

flytilbudet distriktene nå kan vente seg. Regjeringen kunne valgt å holde litt igjen på skattekuttene til dem med absolutt mest i Norge, men det gjorde de ikke. Tror representanten Limi at folk flest i landet synes at det er viktigere at de med mest får litt mer penger, framfor at vi i distriktene har et flytilbud en kan bruke til Spania, eller andre ting?

Hans Andreas Limi (FrP) [10:24:26]: Det er litt oppsiktsvekkende at Arbeiderpartiet fortsatt er så veldig opptatt av den flypassasjeravgiften, i og med at de selv har et landsmøtevedtak og har i programmet sitt at de vil innføre en tilsvarende avgift. Som representanten Wickholm vet, ble dette en del av budsjettforliket for 2016 fordi det var et press for å finne frem til løsninger rundt avgifter som kunne bidra til bl.a. et grønt skifte. La nå det være sagt. Så langt har det ikke oppstått noen situasjon verken på Rygge eller andre steder, men det er klart at det kan skje at man får en konsekvens spesielt på Rygge som er veldig uheldig. Noen vil hevde at det er på grunn av avgiften, andre vil nok se at det er på grunn av at Rygge har gjort seg veldig avhengig av ett flyselskap, som benytter anledningen til å gjøre om på sin virksomhet i Norge, ikke trekke seg ut av Norge, og uansett hvor de flyr fra eller til, vil de jo betale den samme avgiften.

Jeg tror det dreier seg om helheten for folk flest i det skatte- og avgiftsopplegget som gjennomføres (presidenten klubber), og da vil jeg bare minne Arbeiderpartiet om at mens de øker skatter og avgifter alene i år med godt og vel 10 mrd. kr, har denne regjeringen redusert med over ... (Presidenten klubber.)

Presidenten: Tiden er ute.

Truls Wickholm (A) [10:25:46]: Det som vel er oppsiktsvekkende her, er at Limi spør hvorfor vi er så opptatt av denne flypassasjeravgiften. Jeg synes han skal reise ned til Østfold og spørre de tusen som kanskje kan miste jobben sin der nede: Hvorfor er dere så opptatt av denne avgiften, egentlig? Jeg vet ikke om han hadde vært like høy og mørk i den typen diskusjon.

Arbeiderpartiet har ikke dette i programmet sitt. Det er rett og slett ikke sant, og det er godt at Limi ikke er statsråd, for ellers ville han blitt tatt i å gi feil informasjon til Stortinget.

Så sier Limi at det har oppstått et press for å skaffe til veie penger gjennom avgifter. Ja, det presset har oppstått fordi Limi har vært så opptatt av å gi mye penger til dem som har absolutt mest. Og da gjenstår spørsmålet: Tror han folk flest synes det er viktigere å gi skatteuttak til dem med mest i Norge – eller å innføre en uutredet flypassasjeravgift som har de konsekvensene som jeg tidligere har nevnt?

Hans Andreas Limi (FrP) [10:26:49]: Det er vel i hvert fall ikke galt at Arbeiderpartiet har et landsmøtevedtak på at man ønsker å utrede en tilsvarende avgift.

Det har vel egentlig ikke så stor hensikt å spole tilbake til i fjor høst, for jeg tror også Wickholm vet hva som foregikk i forhandlingene for å få på plass et godt budsjett for 2016.

Så er det klart at det er ingen, og i hvert fall ikke Fremskrittspartiet, som liker å måtte øke avgifter eller innføre

nye avgifter. Det ble et kompromiss, vi fikk et godt budsjett og ivaretok helheten. Men det som Arbeiderpartiet og Wickholm må ta inn over seg, er at når Arbeiderpartiet foreslår å øke skatter og avgifter med over 10 mrd. kr, er det noen som betaler den regningen. Det er noen som da får økt sine utgifter. Kostnadene veltes over på bedriftene. Øker man drivstoffavgiftene, er det transportnæringen som må ta mesteparten av den regningen, så det har noen konsekvenser. Derfor er det viktig å se på helheten, og vi har tross alt redusert, totalt sett, både på skatter og avgifter.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [10:28:06]: I forliket mellom Kristelig Folkeparti, Venstre og regjeringspartiene er det et kutt på 40 mill. kr som kalles «Lavere kostnader for prosjektet E6 Kvævangsfjellet». Går man inn i statsbudsjettet og ser på hva posten egentlig handler om, er navnet: kap. 1320, Statens vegvesen, post 34, Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.

De som husker fra noen år tilbake, vil huske at regjeringen høsten 2014 etter flere måneder med hardt press endelig kom på banen med kompensasjon fordi de hadde gått med på å ta transportnæringen ut av det viktigste distriktpolitiske virkemidlet vi har, den differensierte arbeidsgiveravgiften. Distriktsnæringslivet, særlig transportbransjen i Nord-Norge, tapte om lag en halv milliard kroner på endringen. Etter et massivt press fra Senterpartiet kom endelig regjeringens kompensasjonsforslag, på over 300 mill. kr. Mener Fremskrittspartiet at det er forsvarlig næringspolitikk å kompensere transportnæringen ett år, for så å kutte kompensasjonen når det har gått et og et halvt år?

Hans Andreas Limi (FrP) [10:29:12]: Den historiebeskrivelsen som representanten gjorde, er i beste fall veldig misvisende. Situasjonen var at de rød-grønne, og spesielt Senterpartiet, kanskje hadde sovet litt på vakt, for de reagerte ikke på verken EU-kommisjonens eller ESAs vedtak om begrensninger i den differensierte arbeidsgiveravgiftsordningen som vi hadde i Norge. Det var faktisk først den nye regjeringen som tok kontakt direkte med EU-kommisjonen og fikk gjort tilpasninger, som i hvert fall førte til at vi kom noe bedre ut enn det som alternativet kunne vært, og så fikk man i tillegg lagt inn kompensasjon, slik at man skulle kompensere de næringene som ikke lenger kunne være under den gamle ordningen.

Så til det som er i revidert: Det er helt riktig, det er 40 mill. kr. Man kan jo ikke kompensere for kostnader som ikke er der. Det er ikke dermed sagt at de pengene blir borte, men for 2016 var det altså ikke nødvendig å kompensere så mye, og da er det 40 mill. kr spart i det forliket som de fire partiene har blitt enige om.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:30:28]: Den 5. september 2013 sa Per Sandberg, som er i salen, til Klassekampen:

«Når vi kommer inn i Finansdepartementet er det første vi gjør å rive ned tapeten. Så kaster vi møblene og drar på Ikea for å kjøpe nye. (...) Alt skal skiftes ut. Jeg garanterer at folk vil merke det om Fremskrittspartiet kommer i regjering.»

Jeg vet ikke om det folk hadde i tankene, var innføring av nye avgifter for miljøets fremme.

Sandberg fikk rett, folk kom til å merke det om Fremskrittspartiet kom i regjering. Om det var flypassasjeravgift de hadde sett for seg, er jeg mer usikker på. Limi har jo fått mye kritikk for denne avgiften her, så jeg tenkte å gå andre veien. Jeg er glad for at Fremskrittspartiet har sett lyset i regjering og innfører nye miljøavgifter. Jeg tenkte bare å benytte anledningen til å gratulere Fremskrittspartiet. Det er nesten som om SV skulle gjort det selv, med det unntak at SV ville tatt mer hensyn til distriktseffekten av en slik avgift og differensiert mellom luksusforbruk og folk flest sine behov for flyreiser.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:31:30]: Tusen takk til Valen! Det var vel det siste jeg trengte nå – (munterhet i salen) – men takk, det er alltid hyggelig å få ros! For å ta utgangspunkt i der representanten Valen startet: Jeg skal ikke omtale verken tapeter eller møbler i Finansdepartementet, jeg synes det er ganske stilig som det er, og det er jo de som betjener kontorene, og som har styringen, som er det avgjørende, ikke kullissene rundt. Men jeg tror ikke Fremskrittspartiets velgere hadde forventet avgiftsøkninger med Fremskrittspartiet. Samtidig vet også våre velgere at Fremskrittspartiet er i en mindretallsregjering sammen med Høyre. Vi er helt avhengige av å forhandle i Stortinget for å etablere flertall om alt det regjeringen foreslår, og ikke minst budsjettet. I slike forhandlinger må man nødvendigvis inngå noen kompromisser, selv om man i utgangspunktet ikke har veldig lyst. Så er det nødvendig for å ivareta helheten å etablere flertall rundt gode løsninger totalt sett, og det mener jeg også vi fikk til i budsjettet for 2016.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:32:49]: For et land er det svært viktig å ha kontroll ved sitt lands grenser, og det er viktig at man også har kontrollen i innvandringspolitikken. Det mest effektive tiltaket som vi har sett det siste året for å få mer kontroll på innvandringspolitikken, er at det blir innført nasjonale grensekontroller rundt i Europa. Det har hatt effekt, og det var avgjørende viktig at man fikk kontroll ved grensene. Til revidert nasjonalbudsjett ligger det et forslag fra Senterpartiet der vi ber om at regjeringen skal gå en ytterligere runde med EU-kommisjonen, slik at man får forlenget muligheten til nasjonal grensekontroll.

Vil Fremskrittspartiet stemme for forslag som gjør at regjeringen tar initiativ overfor EU der man kan utvide bruken av nasjonal grensekontroll, eller vil de stemme imot?

Hans Andreas Limi (FrP) [10:33:32]: Fremskrittspartiet vil stemme for de forslagene vi har fremforhandlet og blitt enige med våre samarbeidspartier i Stortinget om. For det er en helhet i dette opplegget også, selv om det gjelder revidert nasjonalbudsjett.

Så er det ikke dermed sagt at jeg ikke er enig i intensjonen til Senterpartiet i det forslaget Slagsvold Vedum nå

refererer til. Det er klart at regjeringen vil hele tiden følge den situasjonen som er, se på nødvendigheten av å forlenge grensekontrollen inn til Norge og ta de initiativ som trengs opp mot EU for å få gjennomslag for det. Så jeg er ikke uenig i innhold, men vi velger å stå på det opplegget som vi har fremforhandlet med våre samarbeidspartier i Stortinget.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:34:42]: Jeg synes det er trist å merke seg at Fremskrittspartiet ikke vil stemme for at Norge skal jobbe aktivt for nasjonal grensekontroll i Europa framover. For det har vært det mest målrettede og effektive tiltaket for å få kontroll i innvandringspolitikken. Og for et land er det å ha kontroll med sine grenser avgjørende viktig. Det så vi i fjor høst da regjeringen ikke hadde kontroll – hvor stor grad av uro det skapte. Etter press og handlekraft fra Stortinget ble det etter hvert kontroll også ved grensen på Storskog. Jeg håper at regjeringen, selv om Fremskrittspartiet nå stemmer mot dette, tar det opp med EU og ser at en må ha større fleksibilitet for å sette inn nasjonale tiltak i grensekontrollen. I dag må vi konkludere med at Fremskrittspartiet stemmer imot et veldig viktig tiltak for å ha kontroll i innvandringspolitikken.

Den norske politikken har over tid veldig mange suksesshistorier. En av de store suksesshistoriene i norsk politikk er at vi har utviklet hele landet, at vi har brukt politikken til å sikre lokal verdiskaping med bakgrunn i våre naturressurser – om det er i Finnmark, i Agder eller i Hedmark, der jeg bor. Det er en suksesshistorie. Det har skapt masse aktivitet.

Vi har brukt lovgivningen til å sikre lokalt og regionalt eierskap. Så har vi brukt offentlig sektor til å skape aktivitet. Vi har sørget for at vi har en spredning av offentlige arbeidsplasser rundt omkring i hele Norge. Det har gjort at vi har varierte arbeidsmarkeder, som gjør at familier kan ha stor valgfrihet i hvor de vil bosette seg. Dette har gitt valgfrihet for den enkelte og vekstkraft for landet.

Så har vi sett en helt annen politisk kurs fra regjeringen de siste årene: Det er sentralisering på absolutt alle områder. Jeg kan ta noen eksempler nå som skaper mye uro: I en tid med økende arbeidsledighet og uro i mange lokalsamfunn foreslår skatteetaten, på oppdrag fra finansminister Siv Jensen, å flytte og sentralisere masse statlige arbeidsplasser. For eksempel i en kommune som Stord, som har høy arbeidsledighet, ligger forslaget fra skatteetaten nå om at man skal legge ned de statlige arbeidsplassene der, så det blir ytterligere ledighetsproblemer i det lokalsamfunnet.

Vi ser det fra arbeidsministeren, at man skal sentralisere Nav-kontor. Man skal lage et mer distansert system – man skal ikke ha så mange Nav-kontor lokalt, men ha mer digitalisering, ikke ha den brukervennlige kontakten. Man skal sentralisere arbeidsplassene.

Vi har sett det innenfor politiet. Nå er det en kjempeprosess i lensmannsetaten der man legger ned lensmannskontor etter lensmannskontor rundt omkring i hele landet. Man sentraliserer arbeidsplasser.

Man skulle tro at det var for at man skulle redusere den statlige administrasjonen, men så ser vi det motsatte: Det er en voldsom vekst i byråkrattstillinger, f.eks. i Politidirektoratet i Oslo, som har hatt en vekst på rundt 60 pst. siden Fremskrittspartiet overtok regjeringskontorene.

I vårt reviderte nasjonalbudsjett setter vi av mer penger til lokalt politi. Vi setter av mer penger til samferdsel, til skredsikringer, til flaskehalser, for å øke konkurransekraften i norsk næringsliv, mer midler til fiskerihavner, mer midler til skogbruk, til matforskning og til geologisk kartlegging. Vi har et revidert nasjonalbudsjett som ser hele landet, som skaper muligheter for arbeidsplasser og utvikling i hele landet.

Og så bruker vi avgiftspolitikken aktivt. Vi går selvfølgelig mot å innføre en flyseteavgift, som bare i Østfold-regionen setter tusen arbeidsplasser i fare. Widerøe har nå sagt at de skal legge ned ruter. Vi har sett det som skjer på Gardermoen, at man skal flytte aktivitet fra Norge til Sverige og Danmark. Det er en fullstendig uansvarlig politikk å innføre avgifter nå som skaper mer ledighet, ikke mer aktivitet.

Vi har penger til å redusere bompengesatsene for norsk næringsliv. Det har aldri vært krevd inn mer bompenger enn det gjøres akkurat nå. Det settes ny norsk rekord – dessverre – i bompengeneinnkreving. Vi fremmer forslag i dag der vi ønsker å halvere bompengesatsene for all norsk tungtrafikk. Vi mener det er så viktig at norsk næringsliv ikke har den konkurranseulempen. Av en eller annen forunderlig grunn stemmer Fremskrittspartiet imot det. Til og med det har Fremskrittspartiet blitt imot etter at de kom i regjering. De er for å innføre bompenger i lufta gjennom en flypassasjeravgift, men de er imot å fjerne bompenger på bakken for å halvere bompengesatsene for norsk tungtrafikk.

Det som er det triste i dette budsjettet, og som er en linje i regjeringens politikk, er at den bare ser deler av landet. Man sentraliserer offentlige arbeidsplasser, man bruker ikke virkemidler som skaper aktivitet, man innfører avgifter som spesielt rammer distriktene, og så glemmer man at ledighet er like vondt om det er i Mosseregionen, eller om det er på Sør- og Vestlandet. Jeg synes også det er rart at Høyre og Fremskrittspartiet stemmer mot vårt forslag som sier at vi også vil ha tiltak målrettet mot Østfold-regionen, som nå spesielt rammes av dette reviderte nasjonalbudsjettet.

Jeg tar opp Senterpartiets forslag.

Presidenten: Da har representanten Trygve Slagsvold Vedum tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Heidi Nordby Lunde (H) [10:40:06]: Senterpartiet beskriver det helt riktig i sine merknader i innstillingen til revidert budsjett, at Norge opplever en «asymmetrisk» selselsettingskrise, der noen deler av landet opplever vekst, mens andre opplever tilbakegang. Det stiller «krav til målrettede finanspolitiske tiltak» siden asymmetrien gjør at generelle tiltak blir litt «mindre egnet».

Det jeg lurer på, er hva som er spesielt målrettet og tref-

fer de regionene som trenger det mest, når Senterpartiets forslag er generelle, nye anbudsregler, SMB-rabatt i kapitaldekningskravene, reduserte bompengesatser for større kjøretøy og styrking av bredbåndsutbyggingen og skatte-FUNN-ordningen, som alle er generelle tiltak. Jeg ser ikke helt hvordan det å redusere bompengesatsene for kommersielle bedrifter – slik at barnefamilier og andre privatbilister må betale mer – eller det å svekke soliditeten i norske banker gjennom en SMB-rabatt bidrar til økt sysselsetting, men det kan kanskje Senterpartiet svare på.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:41:06]: La meg ta tak i det med bompenger først.

Det er ikke riktig, det som ble sagt av representanten, at barnefamilier skal betale mer. Det er staten som skal betale den regningen. Vi mener at bompengebelastningen har blitt for høy. Derfor fremmet vi forslag i fjor høst, der vi ønsket å få ned bompengebelastningen, som Fremskrittspartiet og Høyre stemte imot, og vi fremmer det nå, og Fremskrittspartiet og Høyre stemmer imot. Dette er den andre muligheten spesielt Fremskrittspartiet har til å få ned norske bompengesatser, men de velger det motsatte – for de er mer opptatt av å sitte i regjeringskontorene enn å gjennomføre sin egen politikk.

Når man ser på de tiltakene vi har, ser man at det er en rekke tiltak for å stimulere næringslivet rundt omkring i hele landet. Så har vi også fått kritikk for at vi synes man skulle hatt tiltak for kommuner med høy ledighet selv om de ikke ligger på Sør- eller Vestlandet. For eksempel har Tage Pettersen, som er ordfører i Moss, vært veldig fortvilet over at det for den regionen og en kommune som Moss, som har høy – og økende – ledighet, ikke er noen tiltak. Vi har satt av et eget system som gjør at også kommuner utenfor Sør- og Vestlandet som har høy ledighet, skal kunne få kompenserende midler.

Tore Hagebakken (A) [10:42:22]: Representanten Slagsvold Vedum og undertegnede er vel enige om at det skjer for mye sentralisering i samfunnet. Rett skal være rett: Regjeringa pusher, men den kan ikke ta ansvaret for alle og enhver som måtte flytte til sentrale strøk. Mye går av seg sjøl, så det trengs mottiltak, for dette har noe med hva slags Norge vi ønsker å ha.

Så mitt spørsmål til Slagsvold Vedum er: En bør fokusere på viktigheten av å øke produktiviteten og allsidigheten i norsk økonomi, det er viktig. Næringspolitikken er også veldig avgjørende for hvor folk velger å bo. Hva er Senterpartiets viktigste mottiltak for å snu strømmen, slik at flere skal velge å bo i Distrikts-Norge, istedenfor at det skal tappes for innbyggere?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:43:23]: I politikken er det i nesten alle sammenhenger helheten som er det avgjørende. Så man trenger en helhet med hensyn til virkemidler.

For å ta det offentlige først: Vi kan ikke bygge ned sykehus, politi, skatteetaten, Nav – alle de offentlige tilbudene lokalt – og så tro at folk vil satse der. Vi må tenke slik først, når det gjelder offentlig sektor, at man skal ha

en grunnleggende infrastruktur i hele landet som gir folk tjenester, selv om de bor på et mindre sted. Det er punkt nr. 1.

Punkt nr. 2 er: Vi må ha en avgiftspolitik som er tilpasset det Norge vi har, slik at det er mulig å drive lufthavner f.eks. i Loføten, som er det lokale nettet der, at vi har pendlerfradrag, som gjør at de som reiser langt til jobb, får kompensert for de utgiftene de har, og at vi har avskrivningssatser som gjør at vi stimulerer det unike næringslivet vi har ute ved kysten.

Og – som punkt nr. 3 – må vi ha en lovgivning som sikrer nasjonalt og lokalt eierskap til naturressursene. Det største grunnlaget for aktivitet rundt omkring i hele Norge er at man har lokalt eierskap til skog, fiskerier, jord og geologi. Derfor må vi bruke en rekke virkemidler. Og vi har mange flere.

Roy Steffensen (FrP) [10:44:40]: I 2013 gikk 70 pst. av veikontraktene til norske entreprenører, mens vi vet at i 2015 gikk 94 pst. av disse kontraktene til norske entreprenører. Dette skjer samtidig som bevilgningene til samferdsel er kraftig økt, slik at kaken er blitt større. Og andelen av kaken som går til norske entreprenører, er blitt mye større.

Senterpartiet bør være fornøyd med dette, for de skriver i sine merknader at det er behov for nye «anbudsregler som sikrer at norske bedrifter kan konkurrere med store utenlandske aktører».

Med bakgrunn i dette lurer jeg på om representanten Slagsvold Vedum kan si at tidligere samferdselsminister Arnstad gjorde feil da hun i mai 2013 reiste til Leipzig, til en toppkonferanse for samferdsel, hvor hovedhensikten var å informere internasjonal bransje om prosjekter i Nasjonal transportplan, fordi det var viktig å legge til rette for flere utenlandske aktører i det norske anleggsmarkedet.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:45:40]: Det første jeg synes Fremskrittspartiet skal gjøre nå, er å se på den behandlingen Hæhre, som er et anleggssfirma, nå får. Fordi de har levert et tilbud i feil postkasse, får de ikke delta i et stort tilbud på veiutbygging i Nord-Norge. Alle papirer ellers er rett, men de får ikke delta på grunn av at disse er i feil postkasse. Jeg håper at Fremskrittspartiet nå viser handlekraft og sier at slik kan vi ikke ha det. Det er opplagt at de har handlet i god tro og med gode intensjoner, og at de også må få delta i anbudene.

Det andre som vi har vært opptatt av, er at man må begynne å dele opp en del av de store anbudene. For eksempel har Nye Veier hatt så store tilbud at aktører som Veidekke ikke tør å legge inn tilbud – det er bare utenlandske entreprenører. Det vi er opptatt av i vårt budsjett, er at vi må ha et anbudsregime som gjør at vi klarer å stimulere også norske aktører til å levere inn tilbud. Hvis prosjektene blir for store, ser vi at det bare er utenlandske aktører. Da gjør vi noe feil.

Men først håper jeg at man nå tar tak i Hæhre-saken, slik at også de får mulighet til å være med og bygge vei i Nord-Norge.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:46:54]: I rekken av advarsler til sittende regjering kom skattekontor som sak nr. 1. Da lurer jeg på hvilke erfaringer Senterpartiet hadde med de statlige skattekontorene da de satt i regjering og en lang rekke kontorer ble nedlagt – om det er smertefulle erfaringer fra den gangen som gjør at man nå advarer dagens regjering mot det samme.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:47:29]: Den første advarselen vi ga, var at man ikke var aktiv når det gjaldt grensekontroll i Europa. Det mener vi er svært viktig, og det er veldig viktig at regjeringen er aktiv her.

Når det gjelder skattekontor, gjennomførte man en endring i kontorstrukturen da vi satt i regjering. Man skulle styrke tilstedeværelsen rundt omkring i hele landet ved å bygge opp en del kontor som kunne stå seg over tid. Vi mente at man da klarte å lage en struktur som kunne stå seg.

Det som det legges opp til nå, er en voldsom sentralisering – 540 nye arbeidsplasser skal sentraliseres. Vi mener det er svært uklokt, for det blir lettere og lettere å kunne drifte skatteetaten desentralisert. Vi har digitale virkemidler for å kunne kommunisere bedre og bedre, så det er ingen grunn til at man skal ha en ytterligere sentralisering av skatteetaten.

Så kan man diskutere om man sentraliserte for mye sist. Det er ikke dermed sagt at man skal sentralisere enda mer nå, det er svært, svært uklokt.

Terje Breivik (V) [10:48:37]: CO₂-utsleppa aukar, spesielt frå petroleumssektoren og samferdslesektoren. Klimakrisa brer om seg i omfang, det hastar å setja i verk tiltak for å løyse ho. Det handlar om å lata etter seg garden i betre stand enn då ein overtok han.

Senterpartiet vel motsett tilnærming og har stort sett utmerkt seg med å vera for all utbygging av petroleumsaktivitet, ikkje minst i iskanten, og vera mot alle tiltak og avgiftsendringar for å redusera utsleppa frå samferdslesektoren. Samstundes føreslår partiet – seinast no frå talarstolen, hørde me – å halvera bompengesatsane for den delen av transportsektoren som har dei største utsleppa, nemleg tungtransporten. Senterpartiet føreslår i tillegg å halvera flyplassavgifta på delar av det innanlandske flynettet.

Kva er eigentleg løysinga Senterpartiet har for å få ned CO₂-utsleppa frå samferdslesektoren og slik sikra egne arvingar eit betre utgangspunkt enn det me har i dag?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:49:42]: Jeg tror noe av den største faren i miljøpolitikken er at man kaller alt miljøavgifter. Bompenger ble ikke innført som en miljøavgift. Det har aldri vært noen begrunnelse at bompenger skulle være et klimapolitisk virkemiddel. Begrunnelsen for bompenger var at det var en måte å ha spleiselag på for å bygge en vei.

Vi mener at belastningen av det spleiselaget har blitt for stor for norsk næringsliv, og vi ønsker å styrke konkurransekraften til norsk næringsliv og å få ned kostnadene. Også Venstre burde være opptatt av å sørge for at vi har et konkurransedyktig næringsliv i hele landet.

Når det gjelder å få en grønnere transportsektor, dreier det seg om den generelle avgiftspolitikken. Når vi har hatt en vridning i avgiftene på bil, når vi har stimulert til elbiler – det er gode tiltak.

Så bør Venstre sørge for at det forslaget de selv fremmet før jul, om å redusere pendlersatsene på tog, blir innført. Det har ennå ikke blitt iverksatt – det er bare et papirvedtak, ingen har opplevd det. Det er slike grep vi må ta. Vi må ikke kalle andre grep klimaavgifter når det ikke er det.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:50:58]: Representanten Slagsvold Vedum har helt rett i at Fremskrittspartiet synes å være mer opptatt av å sitte i regjeringskontorene enn å få gjennomført sin politikk. Det har vi sett både på avgiftsområdet og på en rekke andre områder. Fremskrittspartiets velgere har god grunn til å være skuffet.

En ting de også var kritisk til før de kom i regjering, var å gi store skatteuttak til de rikeste, de sa tvert imot at skatte- og avgiftspolitikken skulle komme folk flest til gode. Nå ser vi Fremskrittspartiets representanter i salen snarere argumentere for at store, store kutt i formuesskatten en eller annen gang i framtida vil gi arbeidsplasser.

Noe SV mener vil fungere, er å endre avskrivingsregimet for næringslivet, slik at en stimulerer til mer omstilling og flere nye investeringer og på den måten skaper nye og mer varige arbeidsplasser. Vil Senterpartiet være med på en mer næringsvennlig avskrivingspolitikk om vi sammen får flertall etter valget i 2017?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:51:52]: I forrige stortingsperiode brukte man avskrivingsvirkemidler aktivt for å stimulere til aktivitet rundt omkring i landet. Slik som situasjonen i norsk næringsliv er nå, hadde det vært et veldig målrettet tiltak for å skape aktivitet å bruke avskrivingsvirkemidlene.

Det står faktisk også i Sundvolden-erklæringen at de er for, men så kom de inn i regjeringskontorene. Så fikk de panikk – da var de plutselig imot. Da vi hadde skatteforliket og la fram Sundvolden-erklæringens formulering – om ikke Høyre og Fremskrittspartiet kunne støtte Sundvolden-erklæringen – sa de at det var uansvarlig. Men det er ansvarlig og god politikk å bruke avskrivingssetser. Det har vi alltid gjort.

Jeg håper ikke regjeringen kutter i startavskrivningene i høstens budsjett. Det ville være et svært uheldig signal når vi trenger økt aktivitet, ikke mindre aktivitet. Men de signalene Fremskrittspartiet og Høyre har gitt til nå, kan tyde på at de kommer til å stramme inn avskrivingsregelverket – istedenfor å forbedre det.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Terje Breivik (V) [10:52:56]: Ved framlegginga av forslaget til revidert budsjett 2016 gav Venstre regjeringa honnør for at handlingsrommet dei hadde, i hovudsak vart brukt til å forsterka akuttiltak for å møte arbeidsløyseskrisa på Sør- og Vestlandet, og me kritiserte regjeringa for at handlingsrommet primært var resultat av ein ny store auke i oljepengebruken i staden for reelle omprioriteringar og

kutt i offentlege utgifter. Og når dei få kutta som faktisk vart gjorde, var kutt i klimatiltak som miljøteknologiordninga, utan noko spor til nye tiltak som forsterka det grøne skiftet, var det litt å gripa fatt i i forhandlingane denne gongen òg.

Me bør vera såpass måtehaldne med superlativane og seia at sjølve avtalen om RNB isolert sett ikkje flyttar fjell. Me gjer nokre fornuftige justeringar i eit budsjett som etter budsjettavtalen før jul vart rimeleg bra. I forhandlingane hadde Venstre arbeidsløyseskrisa på Sør- og Vestlandet og tiltak som forsterkar omstilling og grøn vekst, som hovudprioriteringar.

Noko av det viktigaste for å gjennomføra ei vellykka omstilling er satsing på høgare utdanning, både for dei som skal ut i sin fyrste jobb, og for alle dei som får behov for å utdanna seg til ein ny bransje. Eg er difor både glad og stolt over at hovudkravet til Venstre i forhandlingane, fleire studieplassar – eit viktig akutt og langsiktig tiltak – enda opp med 400 nye plassar, der 200 er øyremerkte til Sør- og Vestlandet og 200 til helse og IKT. 400 studieplassar, som har ein årleg kostnad på vel 200 mill. kr når alle studentkulla er på plass, kan utvilsamt kallast ei rimeleg heftig prioritering i ei revideringsforhandling der me trass alt ikkje flyttar på meir enn knapt 500 mill. kr.

At me fire budsjettvener prioriterer eit slikt krafttak i revidert på toppen av alt me har lagt inn av nye midlar og tiltak på kunnskapsfeltet tidlegare, viser kva kraft som ligg i dagens borgarlege samarbeid på område som er viktige for alle fire. Saman med nye 150 mill. kr til kommunale byggjeprojekt, ei styrking av miljøteknologiordninga med 40 mill. kr, forskingsprogrammet FORNY2020 med 20 mill. kr og auke av lærlingtilskotet for fjerde gong, til no totalt 17 500 kr, er det liten tvil om at samarbeidet mellom Venstre, Kristeleg Folkeparti og regjeringspartia svarar godt på akutt-krisa og meir langsiktige behov for næringsutvikling og arbeidsplassar.

Statsbudsjettforslaget regjeringa legg fram til hausten, vert likevel avgjerande på mange område. Eg varslar alt no at Venstre både i budsjettforslaget vårt for 2017 og i budsjettforhandlingane kjem til å bidra til at statsbudsjettet 2017 vert tidenes klimabudsjett. Å løysa klimakrisa handlar for sosialliberale Venstre om å sikra fridomen og tryggleiken til komande generasjonar. Dei skal ha minst same moglegheiter til å nytta og nytta naturen som me har privilegiet å gjera. Det geniale med tiltak som bidreg til å løysa klimakrisa, er at dei i regelen er tiltak som òg styrkjer konkurransekrafta til norsk næringsliv og industri på marknader som i større og større grad nettopp har grøne verdiar som dei tyngste drivarane.

Budsjettavtalen i år kviler òg på føresetnader som kjem til å visast igjen i neste års budsjett. Mellom anna skal det medføra eit grønt skattesifte som skal vera av ein storleik som forsterkar klimaforliket og gjev betydelege reduksjonar i dei norske klimagassutsleppa. Venstre er veldig glad for at statsministeren og finansministeren har teke på seg eit slikt ansvar. Det lovar godt ikkje berre for klimaet, men også for samarbeidsklimaet.

Debatten me hadde tidlegare i veka om energimeldinga, viser òg med all tydelegheit at det vert dyrare og vans-

kelegare å koma i mål med dei norske klimaforplikingane dess lenger me ventar. Å kjøpa seg fri gjennom kvotesystemet til EU er heller ingen farbar veg, m.a. fordi utslepp frå transportsektoren ikkje er omfatta av kvoteordninga.

Det er òg fleire andre føringar som ligg i budsjettavtalen 2016, som skal fylgjast opp i neste budsjett. Me skal etablera Fornybar AS, eit nytt, statleg investeringsfond på inntil 20 mrd. kr, som vil vera eit målretta tiltak for å tetta eit av dei største hindera i dag for å sikra at ny, grøn teknologi maktar vegen frå laboratoriet til oppskalering, industrialisering og kommersialisering: mangelen på nok og langsiktig nok risikokapital som har rygg til å vera med på prosessar som kan ta både fem og ti år. Me må få på plass ei reell skattefrådragsordning for enøk-tiltak i eigne heimar, slik me saman lova veljarane før valet i 2013. Danmark har no etablert ein funksjonell modell og bana veg for at Noreg kan gjera det same.

Venstre har lenge teke til orde for å innføra skatteincentiv, eller skattefrådrag, for langsiktige investeringar i oppstartsselskap, t.d. basert på eksisterande modellar i Sverige og Storbritannia. Regjeringa skal utgreia aktuelle modellar for Noreg og leggja dette fram i haustens budsjett.

Elleve månader studiestøtte skal fasast inn med fyrste auke og utbetaling i mai 2017. Me må òg få på plass ei ordning med differensiert opphaldsbetaling og gratis kjerne-tid i skulefritidsordninga etter modell frå barnehagane. All forskning viser at deltaking i skulefritidsordning for dei yngste årskulla er det beste integrerings- og læringstiltaket me kan setja inn. Retten til barnehageplass bør ytterlegare utvidast til å gjelda ungar som fyller eitt år seinast innan utgangen av desember.

Me må få fart på moderniseringa og effektiviseringa av offentleg sektor. Oppfylgginga regjeringa har av produktivitetsskommissjonen slik det går fram av revidert-dokumenta, er i beste fall ein noko famlande start. Oppdraget frå Stortinget var at regjeringa skulle koma med konkrete forslag om å redusera byråkrati og effektivisera staten i RNB. Det er ikkje fylgt opp. At byråkratiet ikkje berre aukar, men aukar urovekkjande mykje når løfta er dei motsette, bør vera rimeleg god motivasjon for regjeringa til å fylgja dette opp i 2017-budsjettforslaget.

For at komande generasjonar ikkje skal sitja igjen med ei massiv rekning frå oss som styrer pengebruken og prioriteringane i dag, er me nøydd til å få oljepengebruken ned på eit meir berekraftig nivå. Det er fullt mogleg utan dramatiske fylgjer, kanskje heller tvert imot. I kvart alternative budsjett Venstre legg fram, bruker me mindre oljepengar enn det regjeringa gjer, og samstundes klarer me å frigjera monaleg meir til dei som treng det mest.

Utgangspunktet burde vera godt. Begge regjeringspartia har klare programformuleringar om at veksten i offentleg sektor skal vera lågare enn veksten i privat sektor (eller BNP for Fastlands-Noreg). Oljepengebruken er rekordhøg, offentleg konsum er i revidert auka ytterlegare til 3 pst., mens veksten i økonomien vart nesten halvert til 1 pst.

Oljepengebruken aukar med 25–30 mrd. kr kvart år.

Thøgersen-utvalet, som regjeringa sette ned for å vurdere oljepengebruken, tilrår 5–8 mrd. ekstra oljekroner kvart år, ein budsjettimpuls på 0,2 pst. Gjennomsnittleg budsjettimpuls er til samanlikning i snitt 0,77 pst. med dagens regjering i førarsetet. Drivkrafta ikkje berre til Venstre, men òg regjeringspartia til å gjera noko med oljepengebruken bør slik sett vera svært god. Med tanke på at dei totale utgiftene i statsbudsjettet no nærmar seg svimlande 1 300 mrd. kr, ganske nøyaktig dobbelt så mykje som det finske når me korrigerer for kostnadsskilnadene, bør handlingsrommet til likevel å prioritera nye, nødvendige satsingar vera rimeleg bra.

Me står utvilsamt overfor mange utfordringar og enorme moglegheiter, men det er ikkje noko land i verda som er betre rusta enn oss til ikkje berre å løysa utfordringane, men òg leggja grunnlaget for nye arbeidsplassar, ny industriell vekst og slik sikra framtidig velferd og handlefridom. Budsjettet i 2017 skal spegla den politiske viljen og evna dette krev.

Venstre kjem til å bidra tungt i så måte. Kor lette eller vanskelege budsjettforhandlingane til hausten vert, er det primært opp til regjeringa å styra gjennom budsjettforslaget dei legg fram for Stortinget i oktober.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Irene Johansen (A) [11:02:39]: I snart tre år har Venstre valgt å være støtteparti for regjeringa, bl.a. fordi Venstre ifølge lederen får til mer på klima med Fremskrittspartiet. Vel, det som står igjen som historien etter denne regjeringa, med Venstre og Kristelig Folkeparti som støttepartier, er forslag om nye avgifter som viser seg ikkje å ha noen miljøeffekt – som poseavgiften, som senere ble trukket, og flypassasjeravgiften, som heller ikkje har ein miljøeffekt, men som Venstre-lederen har stått steilt på skal gjennomføres, koste hva det koste vil. Ja, det koster 1 000 arbeidsplasser på Rygge. Det koster en nedlagt flyplass og nedleggelse av arbeidsplasser flere steder i landet, investeringer som legges i skuffen, og redusert tillit til regjeringa.

Det er flere av dem som kommer til å miste jobben sin på flyplassen på Rygge, til stede her i dag. Kan representanten forklare dem hvorfor deres arbeidsplasser må ofres for denne fiskale avgiften, som skal finansiere andre tiltak Venstre prioriterer i budsjettet?

Terje Breivik (V) [11:03:38]: Det som er svært underkommunisert i samband med flypassasjeravgifta, er at dei meirinntektene som avgifta gjev, går til bl.a. å setja ned landingsavgifta for fly som går på biodrivstoff. Ein lagar ein marknad slik at det vert billigare for flyselskapa å bruka meir klimavenlege drivstoff.

Så har både eg og dei tre andre partia som står bak budsjettavtalen, verkeleg stor respekt for det som dei som no jobbar på Rygge, står midt oppe i. Det er hovudgrunnen til at me har ein eigen merknad som tek opp dette, og me skal bruka ganske mykje tid og krefter på å sjå om me finn løysingar som òg kjem i møte den frykta som dei no står oppe i.

Irene Johansen (A) [11:04:28]: Representanten snakket mye om det grønne skiftet i sitt innlegg. Samtidig ser vi at utslippene nå øker for første gang. Representanten gjentok også i sitt innlegg det Venstre-lederen tidligere har sagt, nemlig at budsjettet for 2017 må bli tidenes miljø- og klimabudsjett. Venstre-lederen har i tillegg sagt at ellers har ikkje denne regjeringa noen framtid. Hvis Fremskrittspartiet skal skape flertall rundt de skattelettelsene de vil ha, skjer det bare gjennom oss og et grønt skifte, har Venstre-lederen sagt.

Nå har altså Venstre og Venstre-lederen hatt tre år på seg. Det grønne skiftet er uteblitt og har endt i en arbeidsgruppe mellom partiene. Har representanten fortsatt tro på at Venstre får til mer på klima med Fremskrittspartiet?

Terje Breivik (V) [11:05:18]: Eg har ikkje berre tru på det; eg veit det. Det representanten gløymer i spørsmålet sitt, er at det me har gjort til no, jo representerer bl.a. eit grønt skattesifte. Hugs at grønt skattesifte er primært grønt skattelette, altså å setja ned skattar og avgifter på det ein vil ha meir av, og opp på det ein vil ha mindre av, i ein storleik på 6–7 mrd. kr, som altså er ganske mange gonger meir enn det som var tilfellet under åtte år med ei raudgrøn regjering.

Svein Flåtten (H) [11:06:04]: Representanten Breivik er opptatt av ansvarlighet og bærekraft i oljepengebruken, og han refererer til Thøgersen-utvalget, som har sagt en del om dette. Men Thøgersen-utvalget og Thøgersen har også sagt at man må tilpasse oljepengebruken til den aktuelle situasjonen i norsk økonomi. Er representanten Breivik enig med meg i at den situasjonen vi har i øyeblikket, bl.a. med en halvering av oljeprisen og den betydningen det har for norsk økonomi, gjør at vi ikke er i den normalsituasjonen som Thøgersen-utvalget egentlig beskrev, men mer i en situasjon der vi må tilpasse oljepengebruken på en noe annerledes måte?

Terje Breivik (V) [11:07:07]: I prinsippet er eg heilt samd med Thøgersen-utvalet i det. Eg er òg samd i det som dei fleste politikarane på huset brukar som forklaring kvart år me legg opp til ein betydeleg auke i oljepengebruken – at situasjonen her og no krev det. Det som er problematisk, og som verkeleg er bakgrunnen for uroa til Venstre, er at alt me no har av prognosar, og det me veit om framtidige behov, tilseier at den auken som alle må ta eit ansvar for å ha vore med på dei siste åtte–ti åra, vil eg påstå, ikkje er berekraftig.

For Venstre handlar jo dette, som eg sa i hovudinnlegget mitt, primært om at me ikkje skal senda denne rekninnga framfor oss, til generasjonane etter oss, og at det er dei som sit igjen med den oljepengebruken som me legg opp til i dag.

Svein Flåtten (H) [11:08:05]: Da må jeg få lov til å forlenge den smule diskusjonen litt og si at jeg er helt enig i at det er viktig det med de fremtidige generasjonene. Men er Venstre da enig med meg i at enda viktigere enn å ha noe på den såkalte sparegrisen for fremtidige generasjoner er det

kanskje å bruke pengene nå på en måte som gir de fremtidige generasjoner en jobb, noe å leve av, og noe som gjør at deres fremtid også kan sikres ved deres egen innsats? Er ikke det også et viktig tema, og kanskje vel så viktig?

Terje Breivik (V) [11:08:44]: Det er veldig lett å vera einig med representanten Flåtten i grunnlaget også for det spørsmålet. Men det meiner eg bestemt at Venstre har vist det er fullt mogleg å ta hand om utan å leggja opp til ein like ekspansiv oljepengetbruk, men faktisk gjennom reelle omprioriteringar og kutt i offentlege utgifter. Hugs at me – og representanten Flåtten – har stor fellesinteresse av at me òg «hushalderar» med fellesskapet sine ressursar. Og det er ikkje tvil om at eit statsbudsjett som no, som me sa, er kome opp i svimlande 1 300 mrd. kr, openbert har rom for òg å frigjera midlar som sikrar større kraft i omstillinga mot det grøne skiftet og grøn vekst, utan at hovudregelen er at me tyr til meir oljepengar.

Geir Pollestad (Sp) [11:09:42]: Senterpartiet og Venstre har eit felles engasjement for å ta vare på den dyrka jorda – matjorda vår. Me står felles bak eit mål om maksimal omdisponering på 4 000 dekar årleg og eit forslag som seier at regjeringa i revidert 2016 skal levera positive verkemiddel for kommunane, slik at me kan unngå nedbygging av matjord.

Etter lang tid med nedgang viser fasiten at i 2014 bygde ein ned meir matjord, og i 2015 toppa ein det og bygde ned endå meir. Svaret frå regjeringa er å koma med nokre kreative reknestykke som viser at det ikkje står så ille til.

Mitt spørsmål til Venstre er: Kor lenge vil Venstre godta at regjeringa dei har innsett og støtta, gjer lite og ingenting for å ta vare på den dyrka jorda?

Terje Breivik (V) [11:10:34]: Eg kan lova representanten Pollestad, utan å vera indiskret om kva me diskuterer på kammerset, at dette er eit av dei områda som me verkeleg kjem til å adressera og stressa når me sit og forhandlar med regjeringspartia. Eg trur til og med at utan at me hadde vore så tunge på labben når det gjeld jordvern, som jo er heilt nødvendig med tanke på matvaresituasjonen i verda, hadde situasjonen berre i løpet av ein generasjon eller to nok vore betydeleg annleis, med negativt forteikn, enn det som er tilfellet i dag.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:11:25]: I forlengelsen av representanten Pollestads spørsmål er det verd å bermerke at i forrige stortingsperiode, da Venstre var et svært så offensivt opposisjonsparti på klimafrenten, gikk utslippene i Norge ned. Nå, etter tre år med borgerlig styre, går de opp. Hvilke refleksjoner gjør representanten Breivik seg om det?

Terje Breivik (V) [11:11:48]: For det første – og det veit representanten Valen godt – er jo ein av hovudgrunnane til at utsleppa går såpass mykje opp i 2016, at det er fasa inn eit nytt oljefelt som er eit punktutslepp.

Eg reknar med at representanten Valen lytta godt til hovudinnlegget mitt, der eg sa at for Venstre er det heilt av-

gjerande at budsjettet for 2017 vert tidenes klimabudsjett, ikkje minst med tanke på at me ikkje berre bruker skattar og avgifter aktivt for å laga marknader for å få redusert klimagassutsleppa, men òg at me bruker ulike konsesjonsvilkår for bl.a. operatørane på sokkelen for å laga marknader for grøn teknologi og sånn sett òg bidreg til at utsleppa frå ei av dei store utsleppskjeldene går ned.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:12:55]: I vår tid er kampen mot økonomisk urettferdighet, kampen mot arbeidsløsheten i Norge og kampen for en velfungerende integrering de tre sakene som krever aller mest oppmerksomhet på kort sikt. Det burde det også gjort i årets reviderte budsjett. Det er mange mennesker som skal integreres i det norske samfunnet og gis mulighet til å skaffe seg nødvendig utdanning, godt arbeid og muligheten til å leve gode liv, som en del av det norske fellesskapet. Det krever investeringer nå som vil gi gevinst i framtida. En vellykket integrering er spesielt viktig i en tid da økende økonomisk og sosial usikkerhet i Norge gjør at mange blir redde for hva framtida kan bringe. Vi bør ikke møte framtida med frykt, framtida kan vi møte med optimisme og med selvtillit hvis vi gjør det som skal til og investerer der det trengs. Bak oss ligger mange tapte muligheter til å skaffe mange mennesker innen oljenæringen, gassnæringen og leverandørindustrien nye oppdrag, som i tillegg kan bidra til den mer langsiktige grønne omstillingen av Norge.

Lenge slo et flertall på Stortinget skråsikkert fast at det ikke var behov for særskilte tiltak mot arbeidsløshet, og at det ikke var behov for bedre permitteringsordninger for utsatte arbeidere i utsatte industrier. Olav Duun har skrevet det slik:

«Kvart menneske har sine stunder i tvil, og dess større menneske, dess større stunder».

Ut fra det sitatet må jeg vel nesten slå fast at regjeringen består av svært store mennesker. De har tvilt seg gjennom to år med økende arbeidsløshet. De kunne ha møtt arbeidsløsheten med flere tiltak tidligere, men de lot være. Tvilen kunne med fordel ha truffet regjeringspartiene på et tidligere stadium. Men når det er sagt, må vi rose enhver forandring til det bedre. Etter lenge å ha argumentert mot det de kalte å låse kompetansen inne og andre nøye utarbeidede argumenter mot å handle konkret mot arbeidsløsheten og sikre mer trygghet til dem som sto i fare for å miste jobben, har regjeringen sakte, men sikkert fulgt oppfordringen fra fagbevegelsen og den politiske venstresida. Den foreslåtte tiltakspakken mot arbeidsløshet er fortsatt for liten, men er i det miste et steg i riktig retning sammenlignet med tidligere budsjetter.

Derfor vil jeg rose den tvilen som tydeligvis har brakt regjeringen fra selverklært handlingslammelse til antydninger til handling. Og vi håper tvilen gjør seg gjeldende i enda større stunder i nær framtid, sånn at også større tiltak mot arbeidsløshet kommer dem til gode som mangler arbeid og ikke får bidratt til produksjon, verdiskapning og velferd, de menneskene som er redd for å miste jobben, de menneskene som i sommer er nødt til å fortelle barna

sine at det ikke blir noen sommerferie, de menneskene som nå ikke bare sliter på grunn av økende arbeidsløshet, men på grunn av regjeringens kutt. En større innsats må til, for arbeidsløshet er et sløseri for hele samfunnet, men det er først og fremst tragisk for dem som rammes.

Denne debatten hadde vi i fjor også – nesten akkurat den samme debatten. Det ble foreslått en rekke gode tiltak som raskt kunne skaffet arbeid på Sørlandet, Vestlandet og andre steder med høy arbeidsløshet. Og her står vi ett år senere. Det siste årets utvikling viser dessverre at advarslene fra opposisjonen i fjor stemte, og at mange flere sannsynligvis kunne vært i jobb nå om regjeringen gikk med på å handle på et tidligere tidspunkt. Da kunne vi skapt mindre urettferdige forskjeller i Norge, flere mennesker kunne gått på jobb hver dag og vært fornøyd med dagens innsats. I stedet har regjeringen med sitt sammel sørget for at flere mennesker lever i påtvungen passivitet og er nødt til å være usikre på hva framtida bringer.

Arbeidsløshetskrisen vi har nå er det riktige tidspunktet for å gjenreise en mer aktiv nærings- og industripolitikk, og ikke en sånn «laissez-faire»-kapitalisme som Siv Jensen og regjeringen står for, der man skal senke skattene litt og håpe at alt ordner seg. Staten og det offentlige må ha en viktig rolle i å utvikle nye næringer og bidra til at nye næringer skaper arbeidsplasser. Skatteuttene som regjeringen har skrytt av i to år, har ikke skapt en eneste arbeidsplass, vi venter fortsatt på resultatene av tidenes skattefest for den rikeste eliten i Norge. En tilbakelemt holdning og trua på skatteuttene helende effekt på lavkonjunktur i olje- og leverandørindustrien har åpenbart ikke vært til hjelp for noen av de menneskene som trenger jobb. Derfor foreslår SV et alternativ til revidert budsjett som prioriterer arbeid, integrering, utdanning og ikke minst grønn omstilling.

Da tar jeg opp SVs forslag og håper på støtte til så mange som mulig av dem.

Presidenten: Representanten Snorre Serigstad Valen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Hagebakken (A) [11:18:00]: Det er flertall her i salen for å innføre flypassasjeravgift, det er vel 785 mill. kr det dreier seg om. Det går både SV og Arbeiderpartiet imot. Men så konstaterer jeg også at SV – midt i året – har valgt å foreslå miljøavgifter på over 3 mrd. kr. Uansett hvor miljøvennlig en måtte være anlagt, virker det litt drøyt midt i året, så det kunne være greit om representanten Serigstad Valen i hvert fall kunne gi oss sine betraktninger rundt er såpass spenstig forslag midt på sommeren.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:18:50]: En av de store utfordringene i norsk politikk er at man anser en mer fornuftig og virkelighetsnær klimapolitikk som «spenstig». Av 3 mrd. kr i grønne avgifter går 2 mrd. kr til arbeidsløshetstiltak, over 1,5 mrd. kr til andre tiltak og 0,5 mrd. kr til integrering. Det er en god måte å omfordele på i det norske samfunnet, og det er en av kjernene i SVs skattepolitikk. Vi ønsker at vanlige folk skal betale mindre

inntektsskatt. Da kan vi øke miljøavgiftene uten at det slår ut usosialt, på den måten Fremskrittspartiet nå gjennomfører. Fremskrittspartiets avgiftsprofil er jo å la folk flest betale, mens de rikeste slipper unna. SV står for det motsatte. Vi vil øke skattene for de rikeste, vi vil senke skattene for vanlige og lave inntekter, sånn at vi kan øke miljøavgiftene uten at det har en usosial effekt.

Vi viste i vårt alternative statsbudsjett for 2016 at en vanlig familie med dobbelt så høyt dieselforbruk og dobbelt så høyt strømforbruk i året som det som er vanlig, likevel går i null med SVs politikk fordi vi har en så sterk omfordelingsprofil, som følger med den grønne profilen.

Solveig Sundbø Abrahamsen (H) [11:20:09]: Eg har lyst å gje representanten Serigstad Valen eit Olav Duunsitat i retur:

«Verda er vakker ho, berre du ser ho frå den rette kanten.»

SV skriv i merknadane sine til revidert at kampen mot arbeidsløysa er ei av dei sakene som krev mest merksemd i årets reviderte budsjett. Dei skriv vidare at SV

«mener en arbeidsløshetskriser som den nåværende er et riktig tidspunkt for å gjenreise en mer aktiv nærings- og industripolitikk, med sikte på å skaffe oppdrag i dag for industrien ved bruk av de virkemidlene som er tilgjengelig for staten ikke bare som regulator og innkjøper, men også som eier».

Spørsmålet er da: Kan representanten Serigstad Valen utdjupe korleis SV meiner staten som eigar skal kunne skaffe oppdrag for industrien?

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:21:03]: Jeg skal komme med tre eksempler på det. Jeg er glad for at Høyre stiller spørsmålet, for dette håper jeg at Høyre tar med seg videre, sånn at de vil forkaste sin selverklærte næringsnøytralitet.

Det ene vi kan gjøre, er at vi som største eier, f.eks. i Statoil, kan pålegge å sette i gang prosjekter som for lenge siden burde vært satt i gang. Da sikter jeg f.eks. til forslaget vårt om å igangsette mer plugging av brønner som bare er midlertidig lukket på norsk sokkel. Dette er brønner som må lukkes av hensyn til miljøet, men som man ikke har satt i gang med ennå, og som kunne gitt mange riggarbeidere jobb.

Det andre er å sørge for å bruke de unntaksbestemmelsene som finnes innenfor EØS-regelverket, for å sikre at forsvarsmateriell bygges i Norge. Vi har krise i deler av verftsindustrien, og da må vi sikre at det er norske verft som bygger f.eks. de nye kystvaktskipene.

Det tredje er at vi må se på vedlikeholdsetterslepet vi har på norsk sokkel, og som alle ironisk nok var veldig opptatt av før oljeprisen falt, fordi Statoil brukte store penger i utlandet og lot det være vedlikeholdsetterslep i Norge. Jeg mener at Norge bør bruke sin eiermakt slik den var ment da vi opprettet Statoil i sin tid, og sørge for at kompetanse, teknologi og arbeidsplasser utvikles og blir i Norge.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:22:25]: Jeg har vært noen år på Stortinget og sett utviklingen i SV, fra å være et rent byparti til å bli et bykjerneparti. Det er slik her i Oslo, med SV i styret, at det nesten er straffbart å vise seg offentlig i en bil.

Jeg bor litt utenfor Fauske, 6–7 km utenfor Fauske. Der går det en buss med skoleelever om morgenen, og så går det en buss fra skolen på ettermiddagen. Naboene mine jobber i forskjellige bransjer – dagligvarebransjen, kafébransjen, noen er hjelpepleiere – og de er avhengige av å komme seg på jobb. Da er det bare ett alternativ, og det er å bruke bilen.

Da lurer jeg på hvorfor SV vil straffe denne lavinntektsgruppen utenfor bykjernen, mens lavinntektsgruppene innenfor bykjernen skal få beholde kjøpekraften sin.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:23:22]: En må virkelig tilhøre Fremskrittspartiet for å mene at det å ville gi 6 mrd. kr mer til kommunene enn Fremskrittspartiet, og at det å ville styrke kollektivtilbudet i hele landet – også i distriktene – er bykjernepolitikk. Det er spesielt interessant at denne kritikken kommer på den dagen da Fremskrittspartiet endelig vedtar en flypassasjeravgift som de selv er imot, og som de selv åpnet og rett ut sier vil ramme folk flest. Jeg ville kanskje ikke valgt denne dagen til å angripe andre partier for usosiale avgifter.

Som jeg sa i et tidligere svar til representanten Hagebakken, er forskjellen på SVs og Fremskrittspartiets avgiftsprofil når det kommer til grønne avgifter, at vi gir tilbake de pengene vi henter inn i grønne avgifter, i skatteuttak til lave og middels inntekter. Det lovte en gang i tiden Fremskrittspartiet å gjøre, men det har de ikke gjort, og det er fordi de var mer opptatt av å gi milliard på milliard til den aller rikeste eliten i landet, og da er de pengene brukt opp.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:24:21]: Det er sånn – i hvert fall i Fauske kommune – at kommunen ikke driver med transport, så det hjelper ikke å gi kommunen penger, for det hjelper ikke dem som skal på jobb. I Nordland fylke sitter SV med styringen når det gjelder kollektivtransporten ute i distriktene. De har ikke gitt mer penger til at det skal gå flere busser forbi. Den politikken man viser til at man har, gjennomføres altså ikke ute i distriktene. Jeg går ut fra at vi kan være enige om at det ikke er aktuelt å legge jernbane eller trikkespør rundt Fauske. Det håper jeg i hvert fall.

Det gis tilbake til lavinntektsgruppene, sier SV, men dette treffer jo ikke i det hele tatt. Den lavinntektsgruppen man gir tilbake til, kommer kan hende godt ut i byene, som igjen er subsidiert gjennom kollektivtransporten, men bor man utenfor byene, får man det samme skattefradraget. Men det utgjør en stor forskjell om man bor innenfor bykjernen enn utenfor bykjernen. Hvorfor ønsker SV at det skal være en sånn forskjell mellom lavinntektsgruppene?

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:25:29]: Jeg må si at dette er et av de mest oppsiktsvekkende spørsmålene jeg har fått under et replikkordskifte i Stortinget, siden det

kommer fra en representant for et parti som i løpet av sin regjeringstid har «økset» i utbetalingene til uføre forsørgerne. Mennesker som har slitt ut kroppen sin i arbeidslivet eller har fått kroniske sykdom, kan altså tape titusener av kroner i året på grunn av Fremskrittspartiets moralisme. Partiet som kutter i pensjonene til noen av de fattigste pensjonistene i landet, og som prøver å holde det skjult for Stortinget etterpå, kommer altså opp på talerstolen og stiller spørsmål om andres partiers sosiale profil, som faktisk setter av penger til de gruppene som har minst.

Jeg vet ikke hvor mye Svendsen befinner seg rundt omkring i Oslo. Verken jeg eller han bor her i byen, men utfordringen er nå en gang slik at det er ganske mye biltrafikk, også i de store byene, som vi må få bukt med. Og all den tid både SV og Fremskrittspartiet er for å øke miljøavgiftene – Fremskrittspartiet med en mislykket flypassasjeravgift, SV med grønne avgifter med påvisbar effekt – er det altså SV som velger å kompensere det gjennom skatteuttak til dem med lave inntekter, mens Fremskrittspartiet gir skatteuttak til de rikeste.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:26:45]: Det er en ny øvelse vi har i år, takket være Fremskrittspartiet, at vi nå ikke har et eget trygdeoppgjør i Stortinget. Dette er første gangen vi har et revidert nasjonalbudsjett der trygdeoppgjøret er blandet inn i behandlingen. Tidligere Fremskrittsparti-leder Carl I. Hagen sier at han føler seg trukket på på grunn av det. Jeg synes det er uforståelig at et parti som har ønsket å løfte fram pensjonistene før, prøver å gjemme det bort ved å gjøre det motsatte når de kommer i regjering. Det er ikke en redelig måte å drive politikk på.

Jeg ser at SV i sitt reviderte nasjonalbudsjett prioriterer 612 mill. kr mer enn det regjeringen gjør til pensjonistene. Vi prioriterer 200 mill. kr. Hvordan har dere kommet fram til tallet 612 mill. kr? Og hvordan reagerer SV på at ingen fra Fremskrittspartiet har nevnt ordet «pensjonist» hittil i denne debatten?

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:27:37]: Jeg vil takke for spørsmålet.

Av alle de grove løftebruddene Fremskrittspartiet har stått for siden de tok regjeringmakten, er kanskje deres behandling av pensjonistene nærmest toppen. Det er fordi det knapt finnes et parti på den vestlige halvkule som så indignert har snakket på vegne av de som bygde landet, men som ikke har noe å gi dem når de endelig har fått regjeringsmakt. Og det å sørge for – to år på rad – at vanlige pensjonister med lave pensjoner får redusert kjøpekraft, synes jeg faktisk er ganske smålig.

Fremskrittspartiet har siden den gang prøvd å framstille det som at de fleste pensjonister kommer godt ut på grunn av noen skatteuttak. Men når vi spør regjeringen om tall, viser det seg at mer enn åtte av ti pensjonister får redusert kjøpekraft som følge av Siv Jensen og Fremskrittspartiets trygdeoppgjør. Det synes vi er veldig skuffende.

Vi har landet på det tallet vi har gjort, basert på innspill fra Pensjonistforbundet. Vi trodde at Fremskrittspartiet også pleide å lytte til pensjonistene, men når de ikke

gjør det, må SV gjøre jobben og fremme det forslaget i Stortinget.

Terje Breivik (V) [11:28:44]: Det er nesten litt synd at eg ikkje representerer Framstegspartiet no, med tanke på kva «stim» representanten Serigstad Valen er i.

Men det var eigentleg svaret hans på det fyrste spørsmålet frå representanten Kenneth Svendsen som gjorde utslaget for at eg tok ein replikk, for eg får ikkje svaret frå Serigstad Valen til å stemma overeins med det som dei faktisk gjer i revidert. Serigstad Valen hevdar at SV brukar auka grøne skattar og avgifter til å redusera skatt på arbeid og å styrkja tiltak til sosialt utsette grupper. Men slik eg les dagens innstilling frå SV, brukar SV dei 3 mrd. kronene i auka miljøavgifter litt til stort og smått og aller mest til å auka pensjonen til enkelte grupper.

Så spørsmålet mitt til Serigstad Valen er: Kva skal ein stola mest på – det dei faktisk gjer, eller det svaret Serigstad Valen no nettopp gav til representanten Svendsen?

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:29:41]: Dette er en liten reprise av en runde vi har hatt i salen tidligere i dag. Det er slik at SV, i våre alternative statsbudsjett for hele året, har hatt en gjennomgående mer sosial profil enn det flertallet har hatt.

Vi endrer ikke på inntektsskattesystemet midt i året, og det mistenker jeg at representanten Breivik også vet. Men vi mener likefremt at det er viktig å øke innsatsen mot arbeidsløshet med betydelig mer enn det regjeringen og flertallet gjør, og derfor setter vi av 2 mrd. kr til det. Vi mener det er svært viktig å styrke innsatsen for integrering, og derfor foreslår vi en halv milliard kr til det. Vi har en rekke andre tiltak vi mener bør gjennomføres nå, som flertallet ikke har prioritert, og en del av finansieringen av det er grønne avgifter, som jeg ærlig talt hadde trodd at Venstre ville sluttet seg til og ment var fornuftig. For det er helt åpenbart at vi er nødt til å øke kostnaden ved å slippe ut CO₂ for å ha noen som helst teoretisk mulighet for å redde kloden fra økologisk ødeleggelse. Det er det reelle perspektivet her – ikke litt småkrangling i stortingsalen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Siv Jensen [11:31:01]: La også meg helt innledningsvis, som flere talere har vært innom, rette blikket mot Storbritannia og gårsdagens alvorlige hendelse. Det er en hendelse som berører oss alle, og ikke minst en hendelse som minner oss om hvor verdifullt politiske demokratier er, og hvor viktig det er for oss å hegne om dem.

Vi kan alle forestille oss hvordan det er å miste jobben. Du er vant til å være etterspurt, vant til å se kollegene dine daglig og få lønna inn på konto, og plutselig stopper det hele opp. Det rammer også familien din, og det rammer hele samfunnet rundt deg.

På kort tid har det kraftige oljeprisfallet i norsk økonomi fått stor betydning for mange små og store lokalsamfunn på Sør- og Vestlandet. Regjeringens hovedsatsing er derfor å bidra til at flere får en trygg jobb å gå til, og at nye lønnsomme arbeidsplasser skapes.

Den økonomiske politikken innebærer en kraftfull innsats for å sette ledige hender i arbeid, og for å skape nye lønnsomme arbeidsplasser.

Svakere krone hjelper eksportbedriftene, mens lav rente gjør det billigere å skaffe kapital til nye bedrifter og prosjekter. Regjeringens politikk som har gitt lavere skatter og sterkere satsing på forskning, utdanning og infrastruktur, legger samtidig godt til rette for omstilling, nye arbeidsplasser og større inntekter til velferd, trygghet, helse og omsorg.

Tiltakspakken rulles nå ut, og gjennom enigheten om revidert nasjonalbudsjett forsterker vi innsatsen for arbeid, aktivitet og omstilling. Tiltakene som nå rettes mot Sør- og Vestlandet, vil bidra til flere jobber og til å redusere arbeidsledigheten i hardt prøvede områder.

Men utviklingen i norsk økonomi er todelt.

I april besøkte jeg Møre og Romsdal. Her fikk jeg tydelig se hvordan noen bedrifter, rett i nærheten av hverandre, var sterkt preget av nedgangen i oljeprisen, mens andre dro nytte av den svakere kronkursen. Bedriftene kunne ligge side om side og likevel ha en helt ulik opplevelse av den økonomiske situasjonen. For noen er det tungt og vanskelig å se veien ut av uføret. Mange familier er berørt og opplever utrygghet om fremtiden. Andre bedrifter har gode tider og betydelige inntekter.

Det illustrerer hvordan konsekvensene av en lavere oljepris og svakere kronkurs varierer svært mye mellom ulike næringer.

Sør- og Vestlandet rammes hardt av et av de største oljeprisfallene i historien. For dem som mister jobben eller opplever økt usikkerhet om jobben sin, er situasjonen alvorlig. Jeg er glad for at vi er kommet til enighet om å utvide de målrettede tiltakene for å støtte opp om aktivitet og sysselsetting i disse områdene.

Og det er grunn til en viss optimisme. Oljeprisen har tatt seg opp igjen fra bunnivåene i vinter. Det reduserer faren for et større og mer alvorlig tilbakeslag i norsk økonomi.

Arbeidsledighetstallene kan variere mye. Over noe tid har det nå likevel vært tegn til at oppgangen i ledigheten har bremsset opp for landet sett under ett. Dette er svært gledelig og et tegn på at politikken virker.

Vi ser allerede at bedret konkurranseevne har bidratt til økt eksport fra fastlandet og høyere aktivitet innen reiselivsnæringen.

Norske leverandører har vunnet en stor andel av oppdragene knyttet til utbyggingen av Johan Sverdrup-feltet.

Norges Banks regionale nettverk understøtter bildet av at bedret konkurranseevne og offentlig etterspørsel har trukket opp aktiviteten i økonomien.

I NHOs siste kvartalsrapport meldes det om at den økonomiske politikken stimulerer økonomien kraftig, og at det har vært en markert bedring i fremtidsutsiktene blant NHOs medlemsbedrifter.

Kommuneøkonomien er god. Nye regnskapstall bekrefter at kommunene hadde høy inntektsvekst i fjor, og skatteinngangen så langt i år har vært god.

Samtidig er det viktig å understreke at mange fortsatt opplever utrygghet for jobbene sine. Deler av næringsli-

vet møter både lavtrykk og kastevinder. Derfor er det viktig for meg å formidle at regjeringen har høy beredskap og følger utviklingen nøye. Hvis situasjonen krever det, kan vi – som vi til nå har gjort – reagere raskt og komme med tiltak.

Det handler om å bruke det handlingsrommet vi har i Norge, hvor vi i dårlige tider kan bruke budsjettet aktivt til å stimulere aktivitet og sysselsetting.

Revidert budsjett er først og fremst en stasjon der vi oppdaterer budsjettet i tråd med ny informasjon. Det har vi holdt fast ved. Utover de nye tiltakene mot arbeidsledighet skyldes endringene i budsjettet forhold som vi vanskelig kommer utenom.

De strukturelle skatteinntektene er satt ned fordi det går dårligere i norsk økonomi, og staten mottar også mindre utbytteinntekter fra statselskapene. Samtidig er utgiftene til håndtering av asylkomster økt. Egentlig er det siste en god nyhet. Utgiftene til integrering øker fordi vi bosetter raskere i kommunene enn vi tidligere trodde var mulig. Når utgiftene nå øker, betyr det lavere utgifter senere.

Så registrerer jeg at enkelte kritiserer regjeringen for å bruke for mye oljepenger. I budsjettet for 2016 bruker vi 2,8 pst. av Pensjonsfondet. Det er godt innenfor den rettesnoren som er trukket opp for finanspolitikken, og det er riktig i dagens situasjon. Alternativet er at statsbudsjettet kuttet når skatteinntektene går ned. Det vil innebære en dramatisk omlegging av norsk økonomisk politikk, der statsbudsjettet i så fall ville forsterket nedgangskonjunkturen i stedet for å motvirke den.

Heldigvis viser partienes alternative budsjettforslag at det i realiteten er små forskjeller i bruken av oljepenger. Enkelte partier tyr til urealistiske inndekningsforslag for å kunne fremstille bruken i sitt opplegg som litt lavere enn regjeringens.

Den store forskjellen mellom partiene ligger ikke i hvor mye som brukes, men i hvordan pengene brukes. Arbeiderpartiet ønsker f.eks. store skatteøkninger i en krevende tid for norsk næringsliv.

Høyere skatt ville nå vært svært skadelig medisin. I år vil lønnstagerne oppleve lavere kjøpekraft. Å øke skattene kan svekke privat konsum og øke ledigheten. Vi trenger omstilling. Da må vi gjøre det mer lønnsomt å investere i norske arbeidsplasser.

Arbeiderpartiet vil bruke alt på økte offentlige utgifter. Arbeiderpartiet er kritisk til utgiftsveksten under denne regjeringen, men ønsker altså selv en enda større offentlig sektor.

Det er ensporet, og det er kortsiktig politikk. Da svekker vi vekstevnen i økonomien, og vi gjør bedriftene mindre omstillingsdyktige.

Vi reduserer ikke skattene av kortsiktige hensyn, men fordi vi trenger et konkurransedyktig næringsliv i fremtiden. Oljeprisfallet viser med all tydelighet at norsk næringsliv trenger flere ben å stå på. Da må vi legge til rette for nye arbeidsplasser i privat sektor. Vi kan ikke erstatte tapte arbeidsplasser fra oljeindustrien med arbeidsplasser i offentlig sektor. Det vil være å erstatte arbeidsplasser som finansierer velferd, med arbeidsplasser som skal finansieres av private jobber.

Vi trenger omstilling. Da må vi gjøre det mer lønnsomt å investere i norske arbeidsplasser. Derfor er skattelettelsene denne regjeringen har foreslått, viktige. Derfor satser vi på samferdsel, på forskning og på utvikling.

Regjeringen prioriterer områder som øker vekstevnen i norsk økonomi og styrker det private næringslivet. Vår viktigste oppgave er å sikre at flest mulig har en trygg jobb å gå til, samtidig som vi staker ut en ny og bedre kurs for norsk økonomi.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jonas Gahr Støre (A) [11:39:26]: Finansministeren sa at det gjelder å tenke seg hvordan det er å miste jobben, og det er det verdt å gjøre. Her i salen i dag, oppe på galleriet, sitter det folk som mister jobben. Det er folk som inntil nå har drevet en moderne flyplass – effektivt, til glede for dem som reiser, og til glede for lokalsamfunnet. De har vært aktive bidragsyttere, gått på jobb, betalt skatt, slik vi ønsker det skal være. Nå har altså regjeringspartiene ikke brukt anledningen under behandlingen av revidert til å gjøre en endring de kunne ha gjort for at en miljøavgift, en inndekningsavgift – som kanskje viser seg ikke å være noen av delene – kunne erstattes med noe annet. Det har regjeringen altså valgt ikke å gjøre.

Mitt spørsmål til finansministeren er da, hvis hun skal tenke seg hvordan det er å miste jobben: Hvilke tiltak, om noen, tenker regjeringen å sette inn i området rundt Rygge – i Østfold, som har høy ledighet fra før – for å møte den situasjonen tusen mennesker kan stå oppe i om noen få måneder?

Statsråd Siv Jensen [11:40:27]: Jeg er glad for å få det spørsmålet, for jeg tror det er viktig at vi alle sammen retter blikket mot Rygge for å se hvilke utviklingsmuligheter som ligger i denne regionen – gitt at Ryanair nå gjør alvor av de truslene de har kommet med.

Det er helt riktig at Stortinget før jul vedtok å innføre en passasjeravgift, først med virkning fra 1. april, men den ble gjennomført med virkning fra 1. juni. Dette er altså et flyselskap som velger å fly fra andre destinasjoner i Norge, hvor den samme avgiften eksisterer.

Når det sagt: Jeg tar på alvor den usikkerheten og uroen som har oppstått i Rygge-samfunnet, og regjeringen har varslet at vi vil gå nærmere inn i den situasjonen. Jeg registrerer også at det er solide merknader fra flertallet i finanskomiteen som støtter opp under det.

Jonas Gahr Støre (A) [11:41:24]: Dette er ikke noe svar. Dette handler ikke om Ryanair. Det handler om en Fremskrittsparti-avgift innført en sen kveld for å få et budsjett til å gå opp. Vi hadde det samme med plastposeavgiften. Så gikk det noe tid, og man fant en annen løsning, for avgiften viste seg å være uklokt politisk håndverk. Så har man gjentatt et politisk håndverk som ikke har vært klokt. Da er det mulig å komme tilbake og si at man finner en annen vei.

Men Fremskrittspartiets form er altså å ilegge avgifter som miljøpolitisk har svært tvilsom virkning – det er

negativt for troverdigheten bak miljøavgifter – og som så har den konsekvensen at en flyplass blir nedlagt og tusen mennesker mister jobben. Hadde finansministeren sett for seg at det kunne være konsekvensen, og er dette en rimelig konsekvens av de avgiftene Fremskrittspartiet gjerne innfører?

Statsråd Siv Jensen [11:42:07]: Det jeg sa i mitt forrige svar, handler om å ta den utviklingen som nå oppstår i Rygge-samfunnet, på alvor, og det har denne regjeringen tenkt å gjøre.

Men så synes jeg kanskje at representanten Gahr Støre skal gå litt i seg selv. For det er mulig at Arbeiderpartiet nå er imot denne avgiften, men det gjør de altså i en situasjon hvor de samlet sett skjerper skatte- og avgiftsbelastningen i Norge med over 10 mrd. kr i sitt eget alternative budsjett. I innstillingen for revidert budsjett øker Arbeiderpartiet avgiftene med 1,3 mrd. kr – langt mer enn det vil koste å reversere flypassasjeravgiften alene. Så Arbeiderpartiet må ikke forsøke å fremstille seg som partiet i Norge som plutselig har blitt opptatt av å redusere skatter og avgifter, når de samlet sett skjerper skattene med over 10 mrd. kr, noe som ville vært svært dårlig medisin for et samlet norsk næringsliv i den situasjonen norsk økonomi nå er i.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:43:20]: I relasjon til forrige replikk kan det være greit å minne om at daværende statsminister Jens Stoltenberg for sin del sa det var uaktuelt å fly med Ryanair – på grunn av «hvor alvorlig LO synes forholdene i Ryanair er».

Alle må vel erkjenne, enten man mener det ene eller det andre om Ryanair, at Rygge dessverre har vært avhengig av Ryanair, som nå velger å legge ned basen, men øker antallet flyvninger fra andre flyplasser – med den eksakt samme avgiften som man ville hatt på Rygge.

Men det hjelper ikke folk som er ansatt på Rygge. Derfor vil jeg gjerne ha en bekreftelse fra statsråden på det flertallet i dag bestemmer, nemlig at man fra regjeringens side skal gå inn og gi en nøye og grundig vurdering av situasjonen, spesielt av de ikke-statlige flyplassers fremtidige rolle i østlandsområdet, i forbindelse med budsjettet for 2017.

Statsråd Siv Jensen [11:44:25]: Det bekrefter jeg mer enn gjerne. Som jeg også sa i et av mine tidligere svar, er regjeringen svært opptatt av hvordan vi kan finne alternative utviklingsmuligheter for Rygge-samfunnet. Det er utrolig mange kompetente mennesker som nå går rundt og er urolige for situasjonen. Det har regjeringen til hensikt å prøve å gjøre noe med. Derfor tar vi på alvor den situasjonen som har oppstått, og vi er glad for at et flertall i finanskomiteen er så tydelig i sin bestilling. Det gir regjeringen kraft i det arbeidet vi nå skal i gang med.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:45:10]: Det er utrolig det vi nå er vitne til. Her skaper Fremskrittspartiet og Siv Jensen kjempeproblemer ved å innføre en avgift. Det er hennes ansvar. Det er hun som bekrefter revidert nasjonalbudsjett. Det kan bli opp mot tusen ledige bare i Rygge. Vi

ser også konsekvenser andre steder. Man skal se på kompenenserende tiltak – hvis man tar det på alvor – men man lar det bare gå igjennom. Det er fullstendig uansvarlig, det som nå skjer. Man bør snu og stemme for Senterpartiets og Arbeiderpartiets forslag, slik at vi får videreført flyplassen i stedet for å legge den ned.

Så har jeg et spørsmål til Siv Jensen som er helt konkret: Når en familie som skal fra Stokmarknes til f.eks. Mallorca på ferie, flyr fra Stokmarknes til Bodø, fra Bodø til Oslo, fra Oslo til Mallorca og tilbake igjen, vil det samlede avgiftskravet være på 2 160 kr, for hver eneste aktør krever inn avgift. Stortingets vedtak sier at en bare skal betale én avgift. Den blir dermed på 880 kr – det er en differanse på 1 280 kr. Hvordan skal denne familien få igjen de 1 280 kr?

Statsråd Siv Jensen [11:46:09]: La meg først minne representanten Slagsvold Vedum om noe han sa i en tidligere runde i salen i dag, nemlig at helheten var viktig. Det er antakelig en av grunnene til at man ikke vil stemme for Senterpartiets forslag. Det ville hatt som en konsekvens at man måtte skjerpe de samlede skattene i Norge med over 15 mrd. kr. Det er altså Senterpartiets forslag. Hvis man skal være opptatt av helheten, må man se på hvordan den samlede skattebelastningen treffer ulike deler av norsk næringsliv og vanlige folk. 15 mrd. kr i skjerpede skatter er 15 mrd. kr for mye i den tiden norsk økonomi er inne i.

Så til det konkrete spørsmålet. Vi har vært helt tydelige på at det skal være fritak for transfer og transitt. Det ligger til grunn for vedtaket som er gjort, og det betyr at man skal betale avgiften én gang. Jeg er helt sikker på at flyselskapene, nå som avgiften er innført, vil finne gode måter å gjøre dette på, slik at man kun betaler én avgift hver vei.

Terje Breivik (V) [11:47:16]: Thøgersen-utvalet har vore gjengangar og tema i fleire hovudinnlegg og i replikkordskiftet i dag. Spørsmålet mitt til finansministeren er kort og godt: Når og i kva form vil finansministeren og regjeringa leggja opp til at Stortinget får lagt fram for seg rapporten og tilrådingane frå utvalet?

Statsråd Siv Jensen [11:47:39]: Det er helt åpenbart at Stortinget allerede er kjent med Thøgersen-utvalgets rapport, ellers ville den jo ikke vært gjenstand for så mange replikker i denne debatten.

Det jeg kan si, er hva som vil bli konsekvensene av rapporten i tiden fremover. Det handler ikke om hvorvidt vi skal fortsette å fase oljepenger inn i norsk økonomi, det er en forutsetning for hele handlingsregelen: Vi skal øke oljepengebruken fra det ene året til det andre, men vi skal tilpasse det til den økonomiske situasjonen. Vi er nå i en situasjon der norsk økonomi trenger stimuli gjennom en ekspansiv finanspolitikk. Det er helt riktig i den situasjonen vi er i, og Norge har også fått tilslutning fra internasjonale organer til at det er riktig av oss å føre en offensiv finanspolitikk nå. Hva som blir situasjonen for 2017-, 2018- og 2019-budsjettet, må vi komme tilbake til når vi har oppdaterte anslag for hvordan utviklingen av norsk økonomi blir.

Audun Lysbakken (SV) [11:48:56]: Det er ingen overraskelse at da Fremskrittspartiet kom i regjering, så fikk vi en ulikhets- og forskjellsregjering. Men det er nok mange som er overrasket over at det er de eldre som er blant dem som kommer aller dårligst ut, etter 40 år med frierier til de eldre fra Fremskrittspartiet. I år får åtte av ti pensjonister mindre å leve av. Det går særlig hardt ut over enslige alderspensjonister og folk med lave folketrygdpensjoner. Mens Siv Jensen har råd til 18 mrd. kr i skattelettelser, har hun ikke råd til å opprettholde kjøpekraften til pensjonistene. Jeg utfordret Fremskrittspartiets eldregeneral, Carl I. Hagen, på dette i Dagbladet, og han svarte følgende 4. juni:

«Jeg kan bekrefte at jeg føler meg tråkket på av Fremskrittspartiet.»

Det har han grunn til, og det har også landets pensjonister, ikke minst de pensjonistene som har minst. Men regjeringens plan er å fortsette ikke å gjøre noe med underfinansieringen av pensjonene. Kan finansministeren bekrefte at hun har tenkt å trække på Carl I. Hagen også neste år og årene etterpå?

Statsråd Siv Jensen [11:50:05]: For det første er det galt at denne regjeringen er – hva var det representanten kalte det – «en ulikhets- og forskjellsregjering». Dette er en regjering som er opptatt av at alle mennesker som bor i vårt samfunn, skal dra nytte av de velferdsordningene vi har. Det gjelder også pensjonistene. Det er nettopp derfor vi i budsjettet som ble vedtatt før jul, fikk redusert avkortingen i pensjonen for gifte og samboende pensjonister. Det betyr for et par at man får 8 000 kr mer utbetalt i pensjon, med virkning fra 1. september. Det er en viktig innfrielse av et løfte som Fremskrittspartiet har hatt gjennom mange år, og som aldri ville skjedd uten vår deltakelse. I tillegg har de fire samarbeidspartiene blitt enige om å styrke pensjonen også for enslige pensjonister, med virkning fra samme dato. Dette er bra for kjøpekraften til norske pensjonister, og det er en innfrielse av løfter som Fremskrittspartiet har hatt lenge.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Jonas Gahr Støre (A) [11:51:15]: I revidert-debatten i fjor uttrykte Arbeiderpartiet uro. Ledigheten i Norge passerte da 4 pst. for første gang på et tiår. Nå, et år senere, er den på rundt 4,7 pst., og vi ser det høyeste antall ledige SSB noen gang har målt. Bak disse tallene skjuler det seg enkeltskjebner, familier, bedrifter og lokalsamfunn som går en usikker framtid i møte. Vi har hørt om tusen av dem i dag som senere i år kan oppleve å miste jobben i Østfold.

Norge vil jobbe, men rekordmange står nå uten jobb. Det er svært alvorlig for dem som rammes, og svært dyrt for samfunnet. Økonomiprofessor Torberg Falch ved NTNU og seniorforsker ved Frischsenteret Knut Røed peker på fire kostnader som følge av denne økte ledigheten:

- Tap av verdiskaping: Ifølge beregningene som presenteres i VG, er det samfunnsøkonomiske tapet på 35 mrd. kr årlig med dette nivået.

- Utbetaling av dagpenger har bare de siste to årene økt med 38 pst., til 16 mrd. kr.
- Langtidskostnader knyttet til vedvarende ledighet: Kunnskapsnivået synker, og sannsynligheten for å få jobb likeså.
- Høy ledighet gjør at stadig flere unge kommer for sent inn i arbeidslivet, eller ikke i det hele tatt.

Ledighet som metode for omstilling er kostbar politikk, og det er feilslått politikk. Arbeiderpartiet mener vi lykkes langt bedre med omstilling om vi holder folk i arbeid og skaper aktivitet. Omstilling skjer ikke best i Nav-køen, den skjer best på arbeidsplassen.

Regjeringen har ikke kontroll over denne situasjonen, selv om Erna Solberg og Siv Jensen har økt oljepengebruken like mye på tre år som de foregående ti. Fra første budsjett og ved hver korsvei siden har regjeringen forsynt seg av våre barn og barnebarns sparepenger. Så vil regjeringen – med rette – hevde at handlingsregelen åpner for å bruke mer penger når det går trått i økonomien. Poenget er imidlertid at Siv Jensen har brukt mer penger fra dag én, før oljeprisfallet, før ledighetskrisen og før flyktningkrisen.

Regjeringen sliter altså med å foreta prioriteringer. Men det er ett unntak: Store skatteuttak er prioritert høyt i hvert eneste budsjett. De kuttene koster 50 mill. kr hver eneste dag. Men på spørsmål fra Arbeiderpartiet om hvor mange arbeidsplasser regjeringens viktigste satsinger skaper, klarer de ikke å gi oss svar. En fersk SSB-rapport viser tydelig at skatteuttak på denne måten er svært kostbart og et lite effektivt middel for å skape jobber.

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nr. én. For regjeringen kommer det tydeligvis lenger ned på lista. For Arbeiderpartiet er 135 000 ledige en arbeidsledighetskrise. For regjeringen er det ikke så høy ledighet sammenliknet med andre land. For Arbeiderpartiet har det vært klart lenge at situasjonen krever kraftigere tiltak mot ledigheten. Regjeringen sier at de følger situasjonen nøye.

Arbeiderpartiet deler ikke regjeringens vente-og-seholdning. Vi har andre svar, og jeg vil nevne tre.

For det første: få opp aktiviteten. Vi foreslo i høst en tiltakspakke på om lag 3 mrd. kr mer enn regjeringen og 4 mrd. kr mer til kommunene slik at de kan investere. I vårt forslag til revidert budsjett legger vi inn 900 mill. kr til ekstra aktivitetsspakke, bl.a. en dobling av regjeringens vedlikeholdspakke til Sør- og Vestlandet. Jeg er glad for at Kristelig Folkeparti og Venstre har tvunget regjeringen til noe større innsats.

For det andre: satse på kompetanse. Utdanning, kompetanse, kvalifisering – det er vår vei. Frafallet i skolen må reduseres gjennom tidlig innsats, fagutdanningene må rustes opp, gjennomføringen av videregående opplæring må styrkes, ledige ingeniører trenger omskolering, flyktninger trenger kompetanse for å kunne ta fatt på arbeidet og bli bidragsyttere i vårt samfunn, og i vårt forslag til revidert budsjett setter vi av 100 mill. kr mer i 2016 til en omfattende kompetansepakke.

For det tredje: Vi trenger en aktiv næringspolitikk for nye arbeidsplasser. Skal vi lykkes med å skape mange nye arbeidsplasser i en tid med teknologiske endringer og tur-

bulens, trenger vi et tettere samspill mellom industrien, forskningsinstitusjonene og staten. Dette samspillet må skje på områder hvor Norge har unike fortrinn for å lykkes: innenfor hav, fra fiskeri og oppdrett til den blå bioøkonomien, innenfor metallindustrien og på områder som helseteknologi og livsvitenskap, innenfor fornybar energi-områder, hvor vi er verdensledende på subsea-teknologi og kan bruke det til å bli best på nye områder, som f.eks. havvind.

Norge vil jobbe, og Norge trenger flere jobber. Det krever en mer kraftfull politikk for å holde ledigheten lav, en mer kraftfull satsing på kompetanse og en mer aktiv stat som spiller på lag med bedrifter og forskningsinstitusjoner. Budsjettet for 2016 prioriterte ikke dette nok, og revidert budsjett midtveis i året retter det heller ikke opp nok. Det må det et nytt budsjett til, men først og fremst et nytt valg med et annet flertall som prioriterer annerledes.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Svein Flåtten (H) [11:56:32]: Representanten Gahr Støre kritiserer også oljepengebruken, slik Arbeiderpartiet har gjort tidligere her i dag. Faktum er at vi ligger godt under handlingsregelen, og at det er tilpasset den situasjonen vi har, men ja, det er et ekspansivt budsjett.

Det jeg gjerne vil ha oppklart, er det Arbeiderpartiet skriver og ofte sier, om at man nå nærmest har innført en ny regel som går på uttaket fra fondet. Det at man nå tar penger ut av fondet, er kort og godt fordi det er en lavere tilførsel. Er det fortsatt slik at Arbeiderpartiet står på handlingsregelen og ikke henfører dette til hvor mye eller lite man tar ut av fondet, eller kan vi vente at Arbeiderpartiet i sitt budsjett til høsten f.eks. vil kutte tilsvarende det man nå må ta ut av fondet, eller øke skattene tilsvarende? Det er et ubesvart spørsmål for meg.

Jonas Gahr Støre (A) [11:57:28]: Innenfor handlingsregelen, som Fremskrittspartiet har vært så imot, kan det åpnes for at man må ta ut av fondet. Sigbjørn Johnsen var den første som satte inn, Siv Jensen er den første som tar ut. Poenget er at uttaket kommer mye tidligere enn det det behøvde. Fondet skal finansiere barns og barnebarns barns pensjoner og velferd i framtiden. Vi tar ut for mye for fort i den perioden vi er i nå. Det er poenget. Denne regjeringen har altså satt i gang dette før ledigheten viste seg, før nedgangen kom, med en pengebruk som deres egne eksperter sier er for høy og ikke kan vare. Senest i går hørte vi fra NHO, som Flåtten ofte lytter til, og de har også mye klokt å si, at denne pengebruken ikke kan vare, for da blir nedgangen for stor.

Svein Flåtten (H) [11:58:13]: Ja, NHO har mye klokt å si, bl.a. sier de noe nå om at det kanskje er bedring i situasjonen.

Jeg vil gjerne vite mer om det å ta penger ut fra fondet. Retorikken skjønner jeg, at man skal si at Johnsen satte inn og Siv Jensen er den første som tar ut, osv. Men har Arbeiderpartiet tenkt å kompensere disse uttakene på noe vis i sin politikk i budsjettet? Kan vi f.eks. vente at de skal fort-

sette på samme måte som de gjorde i budsjettet for 2016, og øke skattene for næringslivet i den situasjonen vi nå er oppe i? Mener ikke også Jonas Gahr Støre at vi må tilpasse bruken av oljepenger, nettopp pga. ledigheten som han veldig malerisk har beskrevet i sitt innlegg?

Jonas Gahr Støre (A) [11:59:06]: Det mener representanten Gahr Støre. Vi viste i vårt alternative budsjett at vi kunne bruke 3 mrd. kr mer til å bekjempe ledighet, 4 mrd. kr mer til kommunene, og vi gjorde det med 4 mrd. kr lavere oljepengebruk enn regjeringen. Nå skal jeg være forsiktig med å forskuttere hvordan vårt alternative budsjett blir for 2017, vi må se regjeringens opplegg og tallene, men vi har altså vist at ved å prioritere annerledes kan vi få bedre resultater, og vi kan bruke pengene på tiltak som faktisk virker. De undersøkelsene som regjeringens egne organer har for de skatteøkningene regjeringen har gjennomført, viser jo at de er svært lite virksomme for aktivitet. Vi kunne fått større aktivitet ved å bruke de pengene på en annen måte. Det tror jeg kommer til å inspirere Arbeiderpartiets budsjettarbeid for 2017.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Audun Lysbakken (SV) [12:00:11]: Jeg legger merke til at det ikke blir en full runde mellom de parlamentariske lederne fordi de borgerlige lederne ikke er her. Det er et tydelig tegn på at man er på defensiven. Desto større grunn er det for oss til å understreke hvorfor, nemlig at denne regjeringen tydeligere og tydeligere står fram som det den er, en forskjells- og ulikhetsregjering.

Den 31. mai kunne finansministeren opplyse oss i Stortinget om følgende:

«For det første er det ikke økende forskjeller i Norge. Jeg vil bare tilbakevise den påstanden.»

Det var i et svar til representanten Dag Terje Andersen. Syv dager etterpå tilbakeviste hun sin egen påstand i et brev til Stortinget. Jeg står med det her. Hun måtte innrømme at hun tok feil.

Regjeringen fører en forskjellspolitikk. Regjeringen forsterker det som har vært en langvarig trend i Norge – med ett unntak: de årene SV hadde finansministeren – i retning større økonomisk ulikhet. Voksende økonomisk ulikhet er gift for et samfunn. Det er ikke bare en moralsk eller politisk påstand fra venstresiden, men noe som belegges i stadig mer forskning, som viser at samfunn med store forskjeller gjør det dårligere på nesten alle statistikker man ikke vil gjøre det dårlig på, også etter hvert fra organisasjoner som OECD og IMF, som viser tydelig at ulikhetspolitikk svekker omstillingsevne, vekstevne og utviklingssevne i et samfunn. Likheter løfter alle. Et samfunn med små forskjeller er i alles interesse.

En trenger ikke statistikk for å se at denne regjeringen er en forskjellsregjering, en regjering som har som sitt hovedprosjekt å redusere skattene våre og gjøre overklassen rikere. Men det mest opprørende er ikke at noen blir rikere, men at noen av dem som trenger fellesskapet mest i dette landet, får regningen. Det gjelder dem som skulle

hatt et løft i pleiepengene, fordi de er hjemme og tar vare på alvorlig syke barn. Representanter for regjeringen tropet opp hjemme hos en familie med sykt barn for å vise egen handlekraft, men da kameraene var skrudd av, forsvant gjennomføringsevnen, og nå er løftet skutt ut i det blå. Det gjelder også barn av arbeidsløse som ikke får ferie denne sommeren, fordi denne regjeringen har kuttet i feriepengene til arbeidsløse, og det gjelder barn av uføretrygdede som lever i familier som kan miste opptil 20 000 kr av en allerede veldig skrinnt inntekt, på grunn av de endringene som ble innført fra nyttår. Det gjelder den nye fattigdomsfellen som skapes i Groruddalen og etter hvert i andre bydeler med store sosiale utfordringer i Norge, når regjeringen fjerner gratis kjernetid i barnehagen. Det gjelder også trygdeoppkjøret som vi nettopp har vært inne på, tidenes løftebrudd fra Fremskrittspartiet. De eldre får mindre å leve av. Også når man regner inn de skattelettene Siv Jensen nettopp skrøt av, er det sånn at mer enn åtte av ti pensjonister får mindre å leve av i år. Det rammer selvfølgelig hardest dem som har lite: enslige alderspensjonister, de som bare har en lav folketrygdpensjon og ikke private tillegg. Det er en forskjellspolitikk der man gjør de rike rikere, og så sender man regningen til dem som har minst.

SV står for noe helt annet. Der regjeringen skaper ulikhet, kjemper vi for sosial likhet. Derfor sto vi også utenfor det usosiale skatteforliket, der dessverre også Arbeiderpartiet var med denne våren, der de 1 400 rikeste i Norge får en halv milliard kr til i skatteuttak. I stedet fremmer vi forslag om å gjøre om på alle de usosiale kuttene jeg har nevnt; om å gi fattige barnefamilier mer å leve av og mer gratis kjernetid i stedet for mindre; om å øke kjøpekraften til de pensjonistene som har lite, og vi maser om pleiepengene. I vårt reviderte budsjett foreslår vi et krafttak for å få ned arbeidsløsheten, for arbeidsløshet er også en kilde til forskjeller. Hvis ikke vi klarer å bekjempe arbeidsløsheten nå, får vi økende forskjeller i framtiden. Derfor trenger vi den grønne omstillingapakken som både kan bidra til å få folk i jobb, og omstille Norge til en klimavennlig framtid.

Vi har en forskjells- og fossilregjering. SV er et fordelings- og fornybarparti, og vi vet at hvis vi øker forskjellene i dag, skaper vi et kaldere samfunn i morgen. Derfor trenger vi vedtak som tar kampen for et varmt samfunn.

Line Henriette Hjemdal hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [12:05:32]: Representanten Lysbakken brukte sitt innlegg på å snakke om de viktige tingene. Det som først og fremst preger Norge i dag, når vi debatterer revidert nasjonalbudsjett, er at vi har tidens største målte ledighet – 135 000 ledige med familier, mange mennesker i krise. Dette kom ikke brått på. Krisen har bygd seg opp jevnt og trutt gjennom de to siste årene. SV, Arbeiderpartiet og resten av opposisjonen har advart. Vi har fremmet forslag om hvordan vi kunne drevet en aktiv motkonjunkturpolitikk. Vi har presset på for å få regjeringen til ta de rette grepene tidlig. Regjeringen lyt-

ter som kjent ikke og handler for sent. Vi har altså en regjering som konstant er på etterskudd, og som – ikke bare det – samtidig prioriterer helt feil, som skaper økte forskjeller, slik representanten var innom, gjennom å prioritere skatteuttak til de rike og samtidig gi enslige uføre med barn mindre å leve av.

Jeg vil gi representanten Lysbakken anledning til å drømme seg bort: Hvordan ser han for seg at dagens situasjon hadde vært håndtert dersom vi hadde fått fortsette å styre sammen?

Audun Lysbakken (SV) [12:06:37]: Jeg takker for replikken og anledningen til å drømme. Heldigvis er det sånn at det bare er litt over ett år til det er valg, og da kan drømmer bli virkelighet. Det er vår felles oppgave, og det tror jeg vi skal få til.

Vi skal da bruke et nytt flertall til å gjøre akkurat det motsatte av det denne regjeringen gjør. Det er å sette i gang kraftfulle tiltak for å få arbeidsløsheten ned. Da oppnår vi to ting, som er veldig viktig for SV: Vi bekjemper sosiale forskjeller – vi vet at de som blir sittende fast i arbeidsløshet, som blir holdt utenfor arbeidslivet i dag, risikerer å bli stående bak i køen resten av livet, og det øker forskjellene – og samtidig kommer vi i gang med jobben med å få klimagassutslippene ned og få den grønne omstillingen i gang. Det er heldigvis sånn at disse to tingene kan gå hånd i hånd, det å få ned forskjellene og få ned klimagassutslippene, i et stort løft mot arbeidsløshet og for grønne arbeidsplasser.

Så skal vi føre en skattepolitikk som omfordeler fra dem som har mest, til dem som har minst, og fra forbruk til fellesskap, slik at vi får et mer rettferdig land.

Svein Flåtten (H) [12:07:45]: Nesten litt leit å måtte avbryte denne hyggelige passieren.

Representanten Lysbakken var inne på ledigheten og tiltakene. I en replikkveksling tidligere i dag mellom Høyre og SV spør Høyre om det SV skriver om at staten som eier skal sørge for å skaffe oppdrag til norsk industri. Representanten Snorre Serigstad Valen utdypet det i et svar og sa at da skal man instruere Statoil om å gjøre forskjellige tiltak, plugging av brønner osv. Er det en ny eierskapspolitikk fra SVs side at enten a) Stortinget, eller b) regjeringen nå skal instruere delvis eide selskaper forretningsmessig – hvilke prosjekter de skal gå inn i, og hva de skal drive med?

Audun Lysbakken (SV) [12:08:51]: Nei, det er det ikke. Vi mener at eiermakt skal brukes. En av de viktige grunnene til at vi skal ha offentlige eierandeler i store selskaper, er også at vi kan påvirke hva noen av de viktigste aktørene i det norske samfunnet gjør. SV har tidligere, f.eks. i forbindelse med oljesandprosjektene, ønsket at staten skulle gå inn med et tydelig engasjement overfor Statoil.

Det er flere måter staten kan sørge for at vi kommer i gang med prosjekter på som får både arbeidsløsheten ned og det grønne skiftet i gang. Eierskapspolitikken er én ting, statens rolle som innkjøper noe annet. Der ønsker vi også

en langt mer aktiv politikk enn det regjeringen står for, f.eks. når det gjelder anbudspolitikken for ferger, eller å si at kystvaktskipene Norge skal ha i framtiden, faktisk skal bygges i Norge. Det er fullt mulig hvis man har vilje til å styre og vilje til å gripe inn til fordel for dem som mangler jobb i Norge.

Kenneth Svendsen (FrP) [12:10:05]: Jeg skal ikke oppfordre Lysbakken til å drømme. Jeg tror det er bedre å holde seg til fakta i denne saken.

Etter Snorre Serigstad Valens innlegg for litt siden, hadde jeg en replikk om at SV bruker 3 mrd. kr til å øke bilavgiften, altså en økning i bensin- og dieselavgiften på langt over 1 kr per liter, som rammer lavinnteksgrupper som er avhengig av bilen for å komme til og fra arbeid. Serigstad Valen svarte i sitt innlegg at disse midlene ble brukt til å gi skattelette til dem med lavest inntekt. Jeg skal være ærlig og si at jeg ble usikker på om det var et forslag fra SV jeg hadde gått glipp av. Jeg har da gått tilbake og sett på forslagene fra SV, og jeg klarer ikke å finne det forslaget fra SV om å redusere skattene til noen lavinnteksgruppe. Kan Lysbakken rettleder meg om hvor jeg kan finne disse skattelettene til disse gruppene, eller er det faktisk sånn at man ikke foreslår skattelette, men bare krever inn avgift?

Audun Lysbakken (SV) [12:11:11]: Jeg hadde egentlig håpet å få spørsmål om trikk i Fauske, så vi kunne fortsette den lokalpolitiske debatten. Jeg må minne om at SV gjorde et veldig godt valg i Fauske, selv om det ikke blir trikk.

Jeg kan opplyse Svendsen om det. Hvis representanten Svendsen går inn i vårt alternative budsjett for i år, vil han se at i SVs alternative opplegg gis det større skattelette for dem med lave og midlere arbeidsinntekter, enn det Fremskrittspartiet har foreslått og klart å få til. Så er det vanlig at man kan justere avgiftsopplegget i revidert nasjonalbudsjett, men skatteopplegget justeres i statsbudsjettet på høsten. Det er derfor representanten må se i budsjettforslagene for å se skatteendringene. Men det henger selvfølgelig sammen.

SV er både et rødt fordelingsparti og et grønt miljøparti. Derfor er det riktig at vi øker miljøavgiftene, men vi har også omfordelende skatteforslag, som gjør at vanlige folk ikke kommer dårlig ut.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Rasmus Hansson (MDG) [12:12:30]: Det har skjedd mye siden budsjettet i 2016 ble ferdigstilt og saldert. I desember 2015 inngikk Norge en avtale i Paris, som vil få meget stor betydning for hele Norges nasjonale økonomi og våre statlige budsjetter i årene framover. Den avtalen ble rimeligvis inngått altfor sent til å bli reflektert i budsjettet for 2016, men det er mer bekymringsfullt at vi også finner veldig få spor av den i det reviderte budsjettet. Her er det litt høflig omtale av alt vi skal gjøre i framtida, men veldig få konkrete budsjetttiltak.

Det haster som kjent – mer enn noensinne, vet vi nå – med å legge om Norge til et lavutslippssamfunn. Det er

et veldig stort prosjekt. Det er et samfunnsprosjekt som må gjøres systematisk og helhetlig, og som ikke lar seg gjennomføre ved velmente enkelttiltak mens hovedtrendene med oljesatsing går uførtrodd videre.

Klimastatsråd Vidar Helgesen har ved flere anledninger vært retorisk elegant og slått fast at Norge skal bli et lavutslippssamfunn, men ikke et lavinntektssamfunn. Det er vi selvfølgelig helt enige med statsråd Helgesen i, men vi minner da om at faren for at vi skal bli et lavinntektssamfunn er veldig liten. Norge er blant de ti rikeste landene målt per hode, og det er en åpenbar mulighet for at vi fortsetter å ha et høyt og godt inntektsnivå i Norge.

Men så var det altså den andre målsettingen – at vi skal bli et lavutslippssamfunn. Det har vi svært langt igjen til å bli. Vi er på topp blant de rikeste, men vi er også på topp i verden, særlig per hode, når det gjelder utslipp, og vi er altså i den eksepsjonelle situasjonen at vi presterte å øke utslippene i fjor under denne regjeringen. Vi har med andre ord svært mye igjen å gjøre for å gjøre Norge til et lavutslippssamfunn. Samtidig har det internasjonale pengefondet i en nylig avgitt rapport nettopp minnet oss om at vi er nødt til å få til en overgang bort fra olje og oljeavhengighet. Fra IMF's side er det ikke klimaformålet med dette som understrekes, men at arbeidsledighet står i fare for å bite seg fast over en lengre periode dersom vi somler med denne aktive overgangen. Men i Norge bruker altså både regjeringen og store deler av opposisjonen fortsatt mye tid på å fortelle oss at vi skal leve av olje i både en og to generasjoner framover.

Det reviderte budsjettet mangler denne fokuseringen. Det bevilges 1 mrd. kr ekstra til å stimulere til aktivitet på Vestlandet, og det er bra. Problemet er at i kjent stil smøres disse midlene for å bekjempe arbeidsløshet tynt utover veldig mye – inklusive veibygging. Det er i og for seg et utmerket sysselsettingstiltak, men det er ikke et tiltak for å omstille samfunnet bort fra fossilavhengighet og til lavutslipp. Dermed er det ett av mange eksempler på at vi med vilje går glipp av sjanser til å bruke offentlige investeringer til å kick-starte det grønne skiftet.

I en periode hvor det er behov for å stimulere til økt aktivitet, bør vi stimulere til grønn aktivitet og til lavutslippaktivitet. Vi trenger en slags norsk «new green deal» – en veiviser som gjør at vi kan konsentrere de økte offentlige investeringene om utvikling av ny næringsvirksomhet som vi vil trenge i lavutslippssamfunnet. Regjeringens bevilgninger til miljøvennlig skipsfart er et eksempel på det, men det er et nokså enslig eksempel, og det er et lite eksempel.

Stortinget har vedtatt en innstilling til regjeringens energimelding. Der ble det presentert mange forslag som regjeringen ville hatt god tid til å fange opp og legge inn i revidert budsjett, men det forslaget som det legges opp til nå, inneholder veldig lite av dette. Ett eksempel er offshore vindsatsing, som Stortinget vedtok allerede i fjor, men som regjeringen har sett bort fra. Et annet eksempel er raskere utbygging av ladekorridorer, hydrogensatsing, landstrøm, elektrisk kystflåte, elektrifisering eller overgang til hydrogendrivstoff på jernbanestrekningene som ikke er elektrifisert i dag, energieffektivisering i bygg osv. Det er mange

gode initiativer, men altså vanskelig å se dem i revidert budsjett.

Tida går, og vi har en sovepute som vi hviler for mye på, nemlig oljefondet. Regjeringen har blitt mye kritisert for at de øker uttaket fra fondet. Krisetider i seg selv rettferdiggjør å slå hull på sparegrisen hvis man har et godt nok formål for det. Men det formålet må være å omstille Norge til et lavutslippssamfunn, ikke generell forbruksøkning og generell satsing på aktiviteter inklusive aktiviteter som holder oss unna lavutslippssamfunnet. Vi kunne økt bensinavgiften, og det har vært en liten bensinavgift-replikkveksling her. Da er det på sin plass å minne om at nordmenn uten å blunke særlig mye betalte tre kroner mer for bensin og diesel for bare et års tid siden enn de gjør nå. Slakken for å ta inn avgifter på både det og andre områder og bruke dem til offensiv grønn satsing er betydelig. Det går an å gjøre noe med plastemballasje, det går an å gjøre noe med kjøttvarer osv. for å bringe Norge i riktig retning.

Vi er nødt til å slutte å lukke øynene for at vi ikke kan leve av oljen i evighet. Vi er nødt til å ta politiske valg som skaper den omstillingen mange snakker om, men som ikke mange nok satses på, og som vi ikke ser i det reviderte budsjettet.

Miljøpartiet De Grønne vil støtte Arbeiderpartiets og SVs forslag om flere grep i avgiftspolitikken som straffer utslipp. Dette er en anerkjennelse av formålet med grønne skatter og avgifter som virkemiddel for å endre atferd. Men skal sånne avgifter virke, må de være forutsigbare over tid, og de må ikke fjernes når de begynner å gi endret atferd. Det er dessverre vanskelig å se at Arbeiderpartiet har tatt inn over seg dette poenget. De vedtok som kjent på landsmøtet sitt å utrede en miljødifferensiert flyseteavgift etter tysk modell, men de foreslår sammen med Senterpartiet å oppheve flyseteavgiften som regjeringen har foreslått i Norge. Jeg vil da berømme finansministeren fra Fremskrittspartiet for hennes staute forsvar for denne miljøavgiften, sammen med Høyre. For oss i Miljøpartiet De Grønne er dette et tydelig eksempel på at Arbeiderpartiet har et stykke å gå før de blir en stø samarbeidspartner for Miljøpartiet De Grønne i en vippeposisjon ved stortingsvalget i 2017.

Det er ikke bare den økonomiske politikken som må legges om, men også næringspolitikken og arbeidsmarkedspolitikken, blant mye annet. Miljøpartiet De Grønne ønsker en aktiv og grønn næringspolitikk. Derfor støtter vi forslag om å utrede en ordning med statsgaranti for låneforpliktelser til landbasert industri innenfor EØS-reglene, og jeg vil understreke at denne ordningen må ha strenge kriterier for å bidra til grønn innovasjon og næringsutvikling. Den bør derfor være basert på ESAs retningslinjer for miljøstøtte.

Vi støtter også Arbeiderpartiets forslag om at regjeringen skal fremme en strategi for hvordan lønnstilskudd kan tas i bruk som arbeidsmarkedstiltak i større grad enn i dag. Vi er enig i de kriteriene som Arbeiderpartiet foreslår, men igjen virker det som om forslagsstiller har glemt at det skal gjennomføres et grønt skifte i Norge, for en slik ordning må selvfølgelig favorisere bedrifter og arbeidsplasser som bidrar til grønn innovasjon og grønne arbeidsplasser.

Norge er inne i en trend med fortsatt brun vekst. På det området skiller vi oss dramatisk fra våre naboland i Norden og mange andre land. Derfor må vi rette de økonomiske virkemidlene og de andre virkemidlene aktivt inn mot at verdiskapingen skal øke vesentlig raskere enn forbruksveksten og CO₂-utslippene, slik at færre ressurser brukes for å skape større verdier. Da må også arbeidsmarkedstiltakene innrettes slik.

Ett område hvor energinasjonen Norge kan gå foran i det grønne skiftet, er utviklingen av offshore vind. Jeg vil derfor avslutte med å melde at vi selvfølgelig støtter SVs gode forslag om å følge opp dette ved å gi Olje- og energidepartementet fullmakt til å inngå avtaler for 400 mill. kr for å få fortgang i arbeidet med et fullskala demonstrasjonsprosjekt for havvind i 2016.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Prableen Kaur (A) [12:22:35]: Denne regjeringen har satt rekord på rekord i oljepengebruk. De gjorde det i budsjettet for 2014, nysalderingen for 2013, revidert nasjonalbudsjett for 2014, budsjettet for 2015, nysalderingen for 2014 og budsjettet for 2016. Veksten i oljepengebruken med dagens regjering har vært større i løpet av tre år enn på de ti foregående. Mens oljepengebruken økte med om lag 6,5 mrd. kr per år under Stoltenberg II-regjeringen, øker den med 25–30 mill. kr per år med Solberg-regjeringen. Denne rekordhøye oljepengebruken kan ikke sies å være bærekraftig, noe Thøgersen-utvalget også konkluderer med.

Regjeringen viser manglende evne til å prioritere i en krevende tid med økende arbeidsledighet. Det er framtidige generasjoner som vil sitte igjen med regningen. Hva tenker Miljøpartiet De Grønne om regjeringens forhold til oljepenger og framtidige generasjoner?

Rasmus Hansson (MDG) [12:23:35]: Takk for et godt og viktig spørsmål. Jeg har delvis gjort rede for dette i mitt innlegg, og Miljøpartiet De Grønne er det partiet som har fremmet et alternativt statsbudsjett for 2016 med lavest oljepengebruk. Det gjør vi, ikke fordi vi mener at det er utenkelig å bruke mye penger i en overgangstid – vi er faktisk tilhenger av å gjøre det – men vi er også samtidig svært opptatt av at Norge skal venne seg av med avhengighet av oljepenger og venne seg til å produsere de pengene vi trenger for samfunnsoppgavene våre, gjennom andre bærekraftige, ikke klimafiendtlige aktiviteter. Og til det trengs det at vi produserer pengene i det norske samfunnet, inklusiv det å ta inn skatter der det er nødvendig, og ikke minst miljøavgifter der det er nødvendig å vri forbruket, men det må selvfølgelig gjøres med en sosial profil.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Sigurd Hille (H) [12:25:00]: Revidert nasjonalbudsjett for 2016 er en videreføring av den økonomiske politikken som regjeringen og stortingsflertallet har holdt fast ved siden valget i 2013. Det er en politikk for arbeid, aktivitet og omstilling. Tidene skifter, og samfunnets utford-

ringer vil variere, men de må til enhver tid løses slik at vårt samfunn skal forbli det trygge, gode landet vi har.

Norge har hatt en jevn og svært god vekst de siste førti årene. Vi som har levd gjennom akkurat disse årene, kan underskrive på det. Tenker jeg tilbake på min barndom og ungdomstid, er dagens samfunn ganske annerledes, og velferdsutviklingen for oss alle har vært nærmest eventyrlig. Men om vi skal opprettholde denne levestandarden videre fremover, er det helt nødvendig at produktiviteten må vokse raskere enn den har gjort de siste årene. Dette vil kreve målrettede reformer i offentlig sektor og i resten av økonomien.

I 2001 pekte en enstemmig finanskomité på hvilke tiltak som var viktigst for at produktiviteten og vekstevnen i økonomien skulle føre til en mer velfungerende økonomi. Det ble spesielt pekt på skatte- og avgiftspolitikken og satsing på infrastruktur, utdanning og forskning. Disse politikkområdene er akkurat like sentrale og viktige i dag. Høy sysselsetting og lav arbeidsledighet er og blir et hovedsatsingsområde. Vi må ha et fleksibelt arbeidsmarked med god mobilitet, som raskt kan tilpasse seg endringer i etterspørselen etter arbeidskraft. Dette er særlig viktig når deler av økonomien er i omstilling.

Regjeringen har gjennom sine tiltakspakker bidratt til at flere er i arbeid og aktivitet. Det som imidlertid kanskje er aller viktigst, er å trygge de arbeidsplassene som er, og dernest skape nye. Offentlig sektor kan bidra i stor grad her. Økte overføringer til kommunene og en generell realvekst i kommuneøkonomien vil kunne føre til økt aktivitet og sysselsetting.

Vel så viktig er det at næringslivet er i stand til å skape nye, varige arbeidsplasser. Derfor må privat sektor ha rammebetingelser som vil føre til det, og her er en rett skatte- og avgiftspolitikk avgjørende for å nå det målet. Regjeringen og stortingsflertallet har i stor grad tatt tak i nettopp disse utfordringene. For ikke lenge siden diskuterte Stortinget skattemeldingen, et dokument som det var bred, tverrpolitisk enighet om. Konklusjonene og enigheten om retningen i denne politikken vil være avgjørende for et velfungerende næringsliv i fremtiden. Nedsettelse av selskapsskatten og reduksjon i formuesskatten er gode tiltak. Riktignok er målet for en ytterligere nedsettelse og helst bortfall av formuesskatten ikke helt der det bør være.

Noen av oss vil gjenta kravet om fjerning av skatten på arbeidende kapital, fordi dette antakeligvis vil være det beste tiltaket for å trygge sysselsettingen, spesielt i de mange små og mindre virksomhetene som vi har i landet vårt. Viktig og gledelig er det i denne forbindelse at det tilsynelatende er full tilslutning til forslag om at eiere av virksomheter som går med underskudd og for øvrig har likviditetsproblemer, skal få utsatt formuesskatten. Siden dette forslaget har bred politisk oppslutning, må det jo ligge en erkjennelse i dette om at formuesskatt knyttet opp til arbeidende kapital kan medføre problemer.

I forbindelse med tiltak for å trygge arbeidsplasser er det også viktig å gi ros til partene i arbeidslivet og det meget gode bidraget som de gir ved å være enige i moderate lønnsoppgjør. Det er all grunn til å understreke dette og nok en gang fastslå at vi har et ansvarlig

og godt samarbeidssystem som gir slike positive resultater.

NHOs kvartalsrapport som ble presentert i går, gir grunn til forsiktig optimisme. Det blir påpekt at den økonomiske utviklingen kan snu mot slutten av året, og det blir fastslått at de økonomiske tiltakene som regjeringen har iverksatt, virker, særlig i de geografiske områdene som er rammet av nedgangen i oljeprisfallet. Politikken for arbeid, aktivitet og omstilling gir altså resultater.

Roy Steffensen (FrP) [12:30:05]: Som flere har sagt, er dette en revisjon av det budsjettet vi vedtok før jul, og det er da naturlig å se tilbake på helheten i budsjettet i denne debatten. Helheten er at en i statsbudsjettet har vært opptatt av at verdiskaping må stimuleres, at verdiene må skapes før de kan deles, og at vi må satse på kunnskap, utbygging av infrastruktur og å legge bedre til rette for privat eierskap. I løpet av året er denne retningen fulgt opp ytterligere med starten på arbeidet med Nasjonal transportplan og med skattereformen som vi nylig vedtok.

Jeg registrerer at flere i denne salen tidligere har omtalt tiltakspakken som en bløff. For det første tror jeg ikke at eksempelvis Dalane Hageservice, som gjennomfører skogryddingen mellom Moi og Egersund, opplever disse pengene som en bløff, men snarere som et kjærkommet bidrag for å holde aktiviteten oppe. For det andre er det viktig å påpeke at tiltakspakken er bare en liten del av alt arbeid som er gjort. Nå, etter det reviderte og budsjettforliket, er den på ca. 5 mrd. kr av 1 250 mrd. kr.

Det viktigste grepet vårt er helheten, og vi kombinerer langsiktig omstilling med kortsiktige grep. Kraftig vekst i vedlikehold av bygninger og infrastruktur virker på kort sikt, mens økt satsing på kunnskap, jernbane og vei kombinert med redusert skattenivå gjør næringslivet bedre rustet til en hverdag som ikke lenger er så oljeavhengig.

For mitt fylke, Rogaland, ble tiltakspakken ytterligere spisset før sommeren. Jeg tror den oppmerksomheten vårt fylke har fått fra regjeringen, er med på å bidra til å skape optimisme.

Næringslivsmagasinet Rosenkilden i Stavanger presenterer i sin juni-utgave en undersøkelse blant 550 tilfeldige bedrifter i regionen. Resultatene fra undersøkelsen viser en gryende optimisme, og det er svært gledelig å se at et økende antall bedriftsledere nå ser lysere på framtiden. De tror på flere ansatte, økt omsetning og bedre lønnsomhet.

Trygg styring og tro på egen politikk kan være en vanskelig øvelse når det stormer som verst, men nå er det gøy å se at det nærmer seg et vendepunkt. Vi ser flere positive signaler. Oljeprisen har omtrent doblet seg siden januar, noe som i seg selv er med på å bidra til optimisme. Arbeidsledigheten i fylket flater ut. Det samme gjør boligprisfallet, samtidig som det har vært en økning på hele 15 pst. i antall utlyste stillinger i mai 2016 i forhold til i mai 2015.

Dette, kombinert med optimismen fra bedriftsundersøkelsen, gir grunn til å håpe at bunnen nå er nådd. Jeg velger å være optimistisk, og at vi nå, med en ytterligere styrking av tiltak i dag rettet mot Rogaland, bidrar til at vi får lagt det verste bak oss.

Jeg kan imidlertid ikke stå her i dag og behandle revidert uten å be om en klargjøring fra Arbeiderpartiet. På side 26 har de presentert sin tabell som viser prioriteringer og inndekninger i sitt alternativ. De har derimot ikke summert disse, så av ren nysgjerrighet la jeg det inn i et regneark og gjorde jobben for dem. Hvis man summerer radene for økte utgifter og radene for inndekninger, kommer det en differanse på 171,25 mill. kr. Jeg klarer ikke å forstå dette annerledes enn at Arbeiderpartiet har underbudsjettet inndekningene i sitt alternative forslag til revidert med 171,25 mill. kr. Jeg lurer på om dette kan stemme, og jeg ber Arbeiderpartiet om å komme opp på talerstolen her i dag og bekrefte eller avkrefte dette. Ut ifra sakspapirene virker det som en summeringsfeil. Dermed mangler man inndekning, men jeg er åpen for at jeg har oversett noe. Så om Arbeiderpartiet har muligheten til å komme opp her og gi en god forklaring på dette, ser jeg fram til å høre det. Jeg registrerer at det er en del fravær blant Arbeiderpartiets representanter i salen nå, men jeg håper at de setter i gang med å summere, og at de kommer opp og forklarer. Jeg har registrert at det er 16 talere fra Arbeiderpartiet som skal opp og si noe, og jeg håper en av dem kan bekrefte eller avkrefte det jeg har funnet.

Presidenten: Neste taler er representanten Stein Erik Lauvås. Og presidenten skal ikke presisere hvilket parti Lauvås kommer fra.

Stein Erik Lauvås (A) [12:34:21]: I dag har regjeringspartiene Fremskrittspartiet og Høyre muligheten. Venstre og Kristelig Folkeparti har den samme muligheten, men vil ikke bruke den. Flypassasjeravgiften vil bestå.

Om jeg eller noen andre i valgkampen foran stortingsvalget i 2013 hadde påstått at dersom Fremskrittspartiet kom i regjering med Siv Jensen som finansminister og Ketil Solvik-Olsen som samferdselsminister, skulle det partiet fremme og stå bak en avgiftspolitik som ville føre til at Norge ville miste 4 000–5 000 arbeidsplasser knyttet til luftfarten, da ville både Fremskrittspartiet og en rekke andre mene at det hadde vært helt hinsides påstander, og at noe slikt selvfølgelig aldri ville komme på tale.

Fremskrittspartiet har i sitt prinsippprogram som hovedmål «sterk nedsettelse» av avgifter og skriver videre der at Norge må «ha stabile rammebetingelser med minst mulig byråkrati og skjemavelde». Det må være lov å spørre: Hva i all verden skjedde med prinsippene til Fremskrittspartiet? Hvordan var det mulig for Fremskrittspartiet å stille opp for en politikk som bare i Østfold fører til at vi mister rundt tusen arbeidsplasser? Det er private, lønnsomme arbeidsplasser som har bidratt til vekst og utvikling, og som fortsatt hadde hatt livets rett dersom ikke Fremskrittspartiet, fremdeles for «sterk nedsettelse» av skatter og avgifter, hadde innført en flypassasjeravgift som nå effektivt fjerner disse lønnsomme arbeidsplassene. Og det andre regjeringspartiet, Høyre, er svært godt med på lasset. Statsminister Erna Solberg har vært en sterk og tydelig forsvarer av avgiften, som Næringslivets Hovedorganisasjon selv sier vil fjerne 4 000–5 000 arbeidsplasser landet rundt.

Høyre har også formuleringer i sitt program: Vi «må enda bedre legge til rette for at private eiere vil og kan investere i utvikling av norske arbeidsplasser». Og de fortsetter: «En solid og nyskapende næringspolitikk er et avgjørende virkemiddel for å trygge jobber». Det stopper ikke der. Høyre skriver også at de gradvis vil redusere avgifter «som hemmer investeringer i norske arbeidsplasser».

Hvordan var det mulig for Høyre å gå inn på og sterkt forsvare en avgiftspolitik som er stikk i strid med hva Høyre selv mener? Her har Fremskrittspartiet og Høyre, sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre, vedtatt en avgift uten å kjenne konsekvensene, uten å ha rådført seg med partene i arbeidslivet og uten å lytte til andre enn seg selv. Resultatene ser vi.

Som sagt, resultatene av «nye og bedre løsninger» med Fremskrittspartiet og Høyre i regjering kommer nå fram. De sørger for at tusenvis av lønnsomme arbeidsplasser, private arbeidsplasser, legges ned, og setter mennesker og næringsliv i total uforutsigbarhet – på tvers av deres egen uttalte politikk og hva de har lovt næringslivet. I tillegg, altså på toppen av det hele, fikk vi en forestilling i politisk sirkus fra Fremskrittspartiet som viste at regjeringspartiet Fremskrittspartiet var helt ute av kontroll, inntil parlamentarisk leder, Harald T. Nesvik, til slutt måtte avklare at jo da, Fremskrittspartiet står fast ved å innføre flypassasjeravgiften.

Resultatet er at arbeidsministeren får enda flere å ta hånd om på sine Nav-kontorer utover høsten og vinteren. Varslet har kommet fra Widerøe, SAS og Norwegian. De sier at ruter vil kuttes og arbeidsplasser vil forsvinne landet over. Dette er regjeringens politikk. Det er helt uforståelig. Og det hadde vært helt unødvendig – såpass mye har lekket ut fra forhandlingene. Det fantes andre muligheter for at statskassen skulle fylles opp med denne drøye milliarder. Men nå får regjeringen ta sommerferie, vel vitende om at den kunne handlet annerledes. Den kunne reddet disse 4 000–5 000 arbeidsplassene. Den ville ikke det. Det er egentlig bare trist, men mest trist er det for dem som nå mister sin inntekt og sin arbeidsplass.

Helt til slutt vil jeg opplyse om at Arbeiderpartiet vil støtte det anmodningsvedtaket som står på side 10 i innstillingen om at regjeringen skal følge utviklingen i rammebetingelser og muligheter for flyplasser nøye.

Geir Pollestad (Sp) [12:39:23]: Det er rett at det er eit revidert budsjett me behandlar i dag, men etter å ha følgd debatten synest eg likevel at det er oppsiktsvekkjande korleis Høgres og Framstegspartiets stortingsrepresentantar meir framstår som revisorar enn som stortingsrepresentantar med politiske mål. Me fekk for ei lita stund sidan høyra at representanten Roy Steffensen hadde kome over ein summeringsfeil. Det skapte så stor begeistring at han brukte store delar av innlegget sitt til å byggja opp ei forventning rundt denne summeringsfeilen.

I arbeidet mot arbeidsløysen har det kome ein tiltakspakke. Det er ikkje klart kor stor han er. Når ein representant frå eit regjeringsparti finn nokon som jobbar på eit prosjekt som kjem som følge av tiltakspakken, er det eit bevis

på at tiltakspakken finst, og at han er så stor som regjeringa hevdar. Slik er det ikkje. Det er eit bevis på at det finst ein tiltakspakke. Det har me aldri stridt imot, det me har stridt imot, er kor stor denne tiltakspakken er, og det har me framleis ikkje fått svar på.

Me høyrer ofte at finansministeren viser til den veldige satsinga på investering i veg, men der er det verdt å merka seg at etter tre av fire år av den første planperioden i NTP for 2014–2023, ligg regjeringa bak skjemaet til den raudgrøne regjeringa når det gjeld investeringar i veg. Der dei ligg godt an, er når det gjeld bompengar, men altså ikkje i investeringar.

Me veit òg at vegselskapet Nye Vegar AS, som vart presentert med at dei skulle få 5 mrd. kr i 2016 og 5 mrd. kr i 2017, har fått litt over 1 mrd. kr første året, og det er varsla at først i 2018 skal vegselskapet få dei 5 mrd. kr som det altså var lova at dei skulle få frå år éin.

Så nokre ord om flyseteavgifta: Det er elendig næringspolitikk, og det er elendig miljøpolitikk. Eg synest at Svein Flåtten sa det veldig godt då han skulle forklara kvifor avgifta kunne rettferdiggjera utan å ha miljøeffekt. Dette sa han til NTB den 30. november i fjor:

«det er like viktig å skaffe inndekning på budsjettet».

Og det er det dette handlar om. Storleiken på avgifter er fastsett ut frå budsjettbehovet, ikkje ut frå noko miljøbehov.

Det som eg er mest bekymra over når det gjeld avgifta, er at det verker som at regjeringa ikkje har nokon som helst plan for korleis ein skal vareta ein viktig føresetnad som stortingsfleirtalet hadde då ein innførte avgifta, nemleg at transferpassasjerar skulle gå fri. I det opphavelige forslaget frå finansministeren låg det inne eit krav om ein samarbeidsavtale, nettopp for å ha transfer mellom flyselskapa for at transferreisande skulle sleppa å betala dobbelt.

Så kom det kritikk frå ESA, og då valde finansministeren å ta ut dei punkta. For å tilfredsstilla ESA har finansministeren eigentleg undergrave ein av føresetnadene som Stortinget hadde for å innføre avgifta.

Eg lurar på dette: Viss ein familie på fem skal reisa frå Stokmarknes til det me kallar Syden, tek dei først Widerøe-fly frå Stokmarknes til Bodø. Så reiser dei frå Bodø til Oslo med Norwegian, dei reiser frå Oslo til Syden med eit charter-selskap, og dei reiser same ruta tilbake. Då kan dei risikera at familien må betala 2 160 kr i flypassasjeravgift. Det var jo ikkje Framstegspartiets ønske, for Framstegspartiet ønskte berre å gjera denne Sydenturen 880 kr dyrare. Der finst det altså ingen plan, ingen modell, for korleis ein skal sikra at ein ikkje skal betala meir avgift enn det ein vert pålagt, og det er eit problem. Dette meiner eg at finansministeren må klargjera. Kven skal ein venda seg til? Skal denne familien ta kontakt med Widerøe, skal dei ta kontakt med Norwegian, skal dei ta kontakt med charterselskapet sitt, eller skal dei ta kontakt med Finansdepartementet for å få tilbake dei 1 280 kr som ein kan ha risikert å ha betalt for mykje? Dette synest eg me burde hatt svar på for lenge sidan, men eg håper at me kanskje kan få eit svar i dag.

Solveig Sundbø Abrahamsen (H) [12:44:35]: Me har akkurat feira Noregs Banks 200-årsjubileum. Feiringa fann stad den 14. juni i Trondheim, på dagen 200 år etter etableringa av den viktigaste finansinstitusjonen i Noreg. Sentralbanksjefen drog oss i jubileumstalen med i historia til banken frå spesidalaren fram til dagens setelrekkje, om bankens rolle og mandat som utøvande og rådgjevande organ for pengar, kreditt og valutapolitikken til Noregs Banks viktige oppgåve med å fremje stabilitet i økonomien – i tillegg til viktige oppgåver med å forvalte den felles sparekassen vår, Statens pensjonsfond utland.

Mykje har skjedd på 200 år, norsk økonomi er endra, og me har gjennom tidene vore gjennom mange omstillingar i økonomien. Det er omstilling som pregar den tida me er inne i no. Med oljeprisfallet i 2014 og det forsterka fallet i oljeinvesteringane har arbeidsløysa i landet auka, men sjølv sagt mest på Sør- og Vestlandet, der arbeidsplassane er sterkast knytte til oljerelatert næringsliv.

Me vedtok i budsjettet for 2016 fleire tiltak retta spesielt mot Sør- og Vestlandet, og dei er ytterlegare forsterka i denne revideringa av budsjettet. NHO melder no at dei økonomiske tiltaka retta mot desse regionane ser ut til å verke. Det er utan tvil den viktigaste oppgåva også framover å leggje til rette for at det kan bli skapt fleire trygge arbeidsplassar landet rundt.

Regjeringas svar på denne utfordringa er å føre ein politikk som stimulerer til vekst i privat konkurranseutsett næringsliv gjennom vekstfremjande skattelettar, gjennom satsing på kunnskap, forskning og utvikling og gjennom tidenes satsing på samferdsel.

Sentralsjefen sa òg i årstalen sin tidlegare i år at omstillingane må «ha sitt utspring i næringslivet». Og vidare: «Den økonomiske politikken kan kun leggje til rette for denne prosessen.»

Bak kvar arbeidsplass i næringslivet ligg det store investeringar. Det er utruleg spennande å møte unge gründerar som med stor entusiasme har tru på eigne prosjekt for å skape fleire og nye arbeidsplassar. Torgeir Straand i teknologiparken på Notodden er ein slik gründer, som for berre to veker sidan hadde besøk av statsministeren. Oljeingeniøren, oppfinnaren og gründeren har gjennom teknologikompetanse frå oljesektoren utvikla heilt ny teknologi som reinsar 99–100 pst. av all olje frå vatn. Når ein veit kva forureining frå olje gjer, er dette ei stor nyheit for miljøet.

Me treng slike unge entreprenørar som tenkjer nytt og ser moglegheiter for utvikling av nye produkt, og me treng eit verkemiddelapparat som legg til rette for denne typen omstilling og produktutvikling.

Norsk kapital og norske eigarar bidreg til at fleire norske bedrifter startar opp og er med på å omstille etablerte selskap. Det er positivt, men me må også vere lydhøyre for kva desse norske eigarane formidlar til oss når det gjeld den særnorske formuesskatten. Etter som tida har gått, kan det verke som om dei fleste partia ser at denne skatten har klart negative verknader. Bedrifter som går med underskot, må betale formuesskatt, medan utanlandske eigarar slepp denne skatten. Det er som styreleiar Arthur Brunvoll i Brunvoll AS uttala: Det hjelper ikkje å vere Therese Johaug når ein startar 10 minutt etter Charlotte Kalla. – Eller

som eigar av Rauma Ullvarefabrikk A/S, Arnstein Digeres, seier: Det er eit paradoks at opptent kapital som systematisk er blitt pløgd tilbake i form av driftsmidlar og har forvandla bedrifta til ei konkurransedyktig verksemd, er blitt ei av selskapets største utfordringar.

Denne regjeringa har i kvart einaste budsjett redusert formuesskatten, og det er positivt at det òg i skatteforliket var brei semje om ein verdsetjingsrabatt på 20 pst. innan 2018. I den samanhengen er det svært positivt at regjeringa no i revidert budsjett varslar at ein i samband med statsbudsjettet ønskjer å kome tilbake med forslag til ein mellombels avgrensa ordning med utsett formuesskatt for eigarar av verksemder som har underskot i rekneskapen, og at det blir teke sikte på at ordninga skal gjelde frå og med i år. I tillegg kjem ein i samband med statsbudsjettet for 2017 tilbake med moglegheit for ein tidsavgrensa rabatt i formuesskatten for gründerar ved børsintroduksjon av det respektive selskapet.

Dette viser ei regjering som tek signala frå næringslivet på alvor, og revidert nasjonalbudsjett forsterkar innsatsen for arbeid, aktivitet og omstilling.

Kenneth Svendsen (FrP) [12:49:34]: Lauvås og flere fra Arbeiderpartiet har visst lest vårt program og er skuffet over at vi ikke følger det når det gjelder både avgifter og bompenger. Kanskje det var en idé hvis Lauvås og de andre i Arbeiderpartiet som støtter Fremskrittspartiets program så iherdig, stemte på Fremskrittspartiet, for da ville vi hatt større gjennomslagskraft her på Stortinget. Jeg har medlemsblokk på kontoret, og de er herved invitert.

Men siden Arbeiderpartiet har brukt lang tid i dag og de senere dagene til å snakke om regjeringens og Fremskrittspartiets politikk – ikke bare snakke om vår politikk, store deler av hovedmerknaden går ut på å beskrive hvor elendig politikk regjeringen fører, og lite om egen politikk – tenkte jeg å bistå dem med å promotere deres egen politikk.

For det første står det i innledningen i hovedmerknaden til Arbeiderpartiet:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at budsjettprioriteringene synliggjøres gjennom behandlingen av statsbudsjettet hver høst. Revidert budsjett skal være en revisjon av det budsjettet som ble vedtatt, hvor en tar høyde for oppdaterte anslag og kan justere for uforutsette hendelser som har oppstått etter at budsjettet ble vedtatt.»

Dette slutter jeg meg helt og fullt til, men når en så leser Arbeiderpartiets forslag til revidert budsjett, framstår det mer og mer som en full budsjettbehandling, spesielt på avgiftssiden. For hva sier man om den dramatiske økningen av dieselavgiften, økte kostnader for næringslivet på nærmere én milliard kroner – og det i en tid hvor arbeidsledigheten stiger? Om dette er et bidrag fra Arbeiderpartiet til forutsigbarhet for næringslivet og befolkningen, er jeg usikker på, men det er i alle fall et betydelig bidrag til å svekke lønnsomheten i næringslivet, som igjen kan føre til færre arbeidsplasser i næringer som er avhengige av å frakte varene de produserer, til markedet. Det er lite lurt å finansiere pakker som skal redusere arbeidsledigheten ved

å pålegge avgifter som høyst sannsynlig vil føre til flere arbeidsløse.

Men det stopper ikke der, for hva sier man til 10 pst. økning av NOx-avgiften ved import av biler, i et land som allerede har verdens høyeste avgiftsnivå på biler, eller 3 pst. økning i tobakksavgiftene og 3 pst. økning i alkoholavgiftene? Økningen av disse avgiftene vil forsterke grensehandelen ytterligere, samtidig som det gjør smugling mer lønnsomt. Men det stopper ikke der. Grunnavgiften for mineralolje økes med 5 pst., CO₂-avgiften på mineralske produkter økes med 5 pst., økt avgift på saft og i tillegg skal man senke taxfree-kvotene – osv., osv. Dette ligner ikke mye på det Arbeiderpartiet sier i sin egen merknad, hvor revideringen skal være akkurat det, en revidering av vedtatt budsjett hvor en justerer for uforutsette hendelser. Det hadde vært interessant å få høre fra Arbeiderpartiet hvilke uforutsette hendelser som har skjedd siden budsjettet ble vedtatt som kan gi grunnlag for disse kraftige økningene i avgiftene for folk flest.

Som om ikke det er nok, er det nok en gruppe som skal tas, og det er båtfolket. Nå har Arbeiderpartiet i sin visdom fremmet forslag om at diesel som brukes på båtmotorer, skal få veibruksavgift. Hvor Arbeiderpartiet henter sine logiske koblinger, forstår ikke jeg. Men hvorfor en båt skal betale veibruksavgift, er for meg helt uforståelig. Regjeringen Stoltenberg skrev i et budsjett da det ble innført veibruksavgift på drivstoff at den skulle gjenspeile kostnadene for bilens bruk av veien. Som folk flest vet – med mulig unntak av Arbeiderpartiet – brukes båter på sjøen eller i vann, og ikke på veien, og følgelig er det ikke noen slitasje på veien. Jeg håper båtfolket har fått med seg at Arbeiderpartiet ønsker å avgiftsbelegge bruk av naturen ytterligere for denne gruppen friluftsmennesker. Det er Fremskrittspartiet helt imot, derfor fjernet vi også den såkalte hestekraftavgiften på båtmotorer for et par år siden.

Arbeiderpartiet bruker enhver anledning til å fortelle det norske folk at regjeringen gir skattelette til de rike, men de unnlater glatt å fortelle at de øker det som rammer usosialt, nemlig avgiftene. Hvis man er avhengig av å bruke bilen til pendling til og fra jobb og har en inntekt på 200 000 kr, merker man godt en kraftig økning i dieselavgiften, som Arbeiderpartiet foreslår. Har man derimot inntekt på 2 mill. kr, merker man det ikke. Det betyr at Arbeiderpartiet med sitt forslag straffer dem som har minst, og dem som er avhengig av bil, mens de som har mest, slipper unna. Det er ikke en politikk Fremskrittspartiet står for.

Hadia Tajik (A) [12:54:41]: Det er rekordhøg arbeidsløse i landet vårt. 135 000 menneske er utan arbeid. Det er krevjande for dei som vert direkte ramma, og det er krevjande for familien deira, men det er òg – ikkje minst – alvorleg for samfunnet vårt.

Eg registrerer at trass i den krevjande tida for landet, den viktige diskusjonen som vi no har i denne salen, vel altså dei parlamentariske leiarane i Høgre og Framstegspartiet verken å vera til stades under debatten eller teikna seg – i alle fall så langt – til debatten me har her i dag. Det sender i alle fall eit veldig tydeleg signal om at dette ikkje er ein prioritert arena eller ein prioritert diskusjon for dei å

ta for å forsvare dei manglande prioriteringane dei har gjort for å møte den aukande arbeidsløysa. Eg inviterer dei til å koma her og forsvare det partia deira står for og har lagt fram i revidert nasjonalbudsjett.

Me veit at langtidsarbeidsløysa først og fremst bidreg til auka trygding, ikkje til auka omstilling. Likevel har me ei regjering som snakkar om den auka arbeidsløysa først og fremst som eit slags verktøy for å omstilla landet. Det er ikkje berre sløsing med ressursar, det er ei farleg innsnevring av porten inn til arbeidslivet – eit liv som ein byggjer framtida si på. Arbeid til alle er det viktigaste svaret på dei store utfordringane fellesskapen har – anten det er snakk om finansiering av velferda vår, samfunnet si verdiskaping eller integrering. Vår politikk i Arbeidarpartiet avgrensar seg ikkje berre til å kjempa mot arbeidsløysa i olje- og gasssektoren på kort og lang sikt, me må òg snakka om alle dei menneska som i dag står utanfor arbeidslivet, men som har lyst, evne og ønske om å bidra. Det er ei viktig politisk oppgåve å byggja ned dei hindringane dei kan møte på veg inn til arbeidslivet.

Me ser at stadig fleire unge er ein del av arbeidsløysestatistikken, stadig fleire unge gutar, og at talet på unge menn aukar blant dei som har deltidsstillingar. Det er viktig for oss som samfunn at me gjer det enklare å få ein fot inn i arbeidslivet så tidleg som mogleg, for det har så store konsekvensar både for den enkelte og for samfunnet som heilskap.

Me ser at det er mange damer med innvandrarakgrunn som ikkje er ein aktivt deltakande del av arbeidslivet, av samfunnslivet. Me veit at fire av ti damer med innvandrarakgrunn, ifølgje Aftenposten, er utan utdanning eller arbeid. Me har ei viktig oppgåve i å inkludera dei til å kunna ha dei same moglegheitene som det norske damer har.

Me veit at det er mange seniorar i landet vårt, godt vaksne menneske med mykje kompetanse, som har lyst til å stå lenger i arbeid, som har lyst til å bruka den kunnskapen dei har opparbeidd seg gjennom ganske mange år. Me er nøydde til å leggja betre til rette for at den ressursen får vera hos oss lenger.

For Noreg treng alle. Me treng alle kvarandre fordi verdiskapinga vår er totalt avhengig av det, både i økonomisk og ikkje-økonomisk forstand. Så auka fagkompetanse og ikkje minst fagkompetanse til fleire, er noko av hovudsvaret frå Arbeidarpartiet. Det er noko av det som må vera hovudvegen for Noreg for framtida.

Me kan ikkje konkurrera på lønns- eller arbeidsvilkår, det me må konkurrera på, er kunnskap, kompetanse og at me òg i framtida har verdas beste arbeidsfolk. Difor vil me tydeleg prioritera kompetansebygging i budsjetta våre. I vårt forslag til revidert nasjonalbudsjett legg me fram ei kompetansereform og ein tiltakspakke som støttar opp under ho. Pakken omfattar for det første ungdom som er under fagutdanning på vidaregåande skule, for å få fleire til å gjennomføra utdanninga, slik at me får fleire elevar tidlegare ut i praksis. Me føreslår difor ei ordning med økonomisk tilskot til bedrifter som tek inn elevar i tidleg praksis som ein del av vekslingsmodellen.

Pakken vår omfattar òg ingeniørar som vert ledige i offshorenæringane, og som ønskjer vidareutdanning eller

omskolering til andre sektorar. Då har me lytta til innspel frå bl.a. NITO, som peiker på eit stort behov for ingeniørar i helsesektoren. Ved å leggja til rette for den typen omskolering kan Noreg verta betre rusta til å dekkja viktige behov i sjukehusa.

Denne pakken omfattar òg dei som nyleg har kome til landet. Han handlar om effektiv kartlegging av kompetanse og arbeidsevne og om raskare godkjenning av utanlandsk utdanning.

Eg vil seia at det er langs kompetansesporet me finn verktøya for omstilling og for det å byggja framtida for Noreg. Det er ikkje i arbeidsløysetala frå Nav. Me treng ei regjering som forstår det, som prioriterer det, og som leverer.

Torstein Tvedt Solberg (A) [12:59:44]: Her på huset er det mange jubileer – lystige jubileer – for tida. Men om få uker nærmer vi oss et mer dystert jubileum. Da er det to år siden den pågående ledighetskrisen startet – to lange år siden ledigheten begynte å stige faretruende.

Jubileer gir oss som kjent rom for litt tilbakeblikk, så her er noen tall fra krisen: Fra juni 2014 til juni 2015 fikk Nav over 36 000 varsler om oppsigelser og permitteringer. I denne sal for ett år siden markerte finansminister Siv Jensen ettårsjubileet med å si at regjeringens politikk er godt tilpasset norsk økonomi. Det var den ikke. Stortinget og resten av landet tok sommerferie. Samtidig mistet 700 nye jobben bare i juli i fjor.

Siden har ledigheten bare fortsatt å øke. Totalt er nesten 37 000 oljejobber alene kuttet. Ledigheten har spredd seg via leverandørindustrien og rammer nå hoteller, restauranter og resten av servicenæringen.

Norge opplever nå rekordhøy arbeidsledighet – den høyeste på over 20 år. Nesten ingen regjering i moderne tid har klart det. Det er bare å gratulere regjeringa med jubileet.

Samtidig markerer vi også et annet jubileum: ny norgesrekord i passiv vente-og-se-holdning. Aldri før har vi hatt en regjering som har stått så passivt og kun ventet mens ledigheten fortsetter å stige. Og etter å ha hørt finansministeren i dag virker det som om hun er spesielt fornøyd med denne rekorden. For ett år siden avviste hun at ledigheten var et problem, budsjettet var godt tilpasset økonomien. Nå forstår hun hvor vanskelig det er å miste jobben. Men tiltakene, mener jeg, matcher ikke alvoret i krisen. Nav, SSB og finansministerens eget departement forventer at ledigheten vil fortsette å stige gjennom 2016. Jeg vil advare mot at optimismen nå blir en sovepute – rekordmange har ikke jobb, og vil jobbe. De må inn i arbeidslivet.

Høyre og Fremskrittspartiet har hele tiden vært på etterskudd i møte med krisen. Tiltak mot ungdomsledighet ble gang på gang stemt ned i denne sal før Kristelig Folkeparti tvang gjennom noen små forslag. Behovet for målrettet tiltakspakke mot Sør-Vestlandet var egentlig unødvendig, helt til Arbeiderpartiet fremmet sin tiltakspakke og fikk fart på debatten, og regjeringa leverte sitt forslag. Endringene i permitteringsregelverket var innlåsning av arbeidskraft helt til partene i arbeidslivet tvang regjeringa til handling.

Punkt for punkt på Høyre og Fremskrittspartiets skryte-
liste er i hvert fall ikke deres fortjeneste. Siv Jensen burde
heller bruke anledningen til å takke

- Kristelig Folkeparti for tiltakene mot ungdomsledighet
- Arbeiderpartiet for tiltakene rettet mot Sør-Vestlandet
- partene i arbeidslivet for endringene i permitterings-
regelverket

Debatten i dag har bare forsterket dette bildet. Representanten Flåtten fra Høyre snakket varmt om omstilling. Men regjeringas hovedsatsing er massive skattekutt som ikke har skapt en eneste arbeidsplass. I år er det skapt kun 4 000 nye arbeidsplasser, der 3 000 er i statsbyråkratiet. Flåtten burde kanskje heller vært ærlig – dette er ingen omstilling, det skapes ikke nye jobber, og Høyre prioriterer heller skattekutt til sine rike venner.

Representanten Limi fra Fremskrittspartiet var redd for å blåse opp det offentlige forbruket. Har representanten helt glemt at veksten i byråkrati har skutt fart med Fremskrittspartiet i regjering, med ni nye byråkrater hver eneste dag?

Representanten Steffensen har tatt på seg revisorhaten. Jeg kan trøste ham med at vårt regnestykke går opp. Påstanden hans er direkte feil, den er spekulativ, og slike usannheter bør ikke gjentas i slike seriøse debatter. Fremskrittspartiet burde vist den samme rørende omsorgen for regnestykker når det gjelder oljeengebruken og regjeringas tiltakspakke, og jeg inviterer Steffensen til mitt kontor, der vi post for post kan gå gjennom våre satsinger og vår inndekning, og forhåpentligvis kan han bli litt inspirert.

Jeg er glad for at Arbeiderpartiet har andre svar for å møte denne krisen. Vi vil ha opp aktiviteten i næringer som sliter. Ledigheten i bygg og anlegg stiger dramatisk, og derfor vil vi doble vedlikeholdspakken til Sør- og Vestlandet, slik at ordførerne i Sandnes og Eigersund kan bygge nye skoler og barnehager og heller ansette flere lærere, gjøre skolen bedre, i stedet for de oppsigelsene de nå står foran.

Vi må satse på kompetanse, satse på utdanning. I Stavanger møter jeg ingeniører som har søkt over 100 jobber, som er klar for omstilling, men som ikke får den skoleringen de trenger. I vårt forslag til revidert budsjett setter vi av 100 mill. kr mer til en omfattende kompetansepakke.

Vi trenger også en aktiv næringspolitikk som skaper nye arbeidsplasser. Vi har en historisk mulighet til å bruke denne nedgangen til å bygge nye næringer, og da trenger vi å fortsette det gode samspillet mellom staten, næringer og ansatte, som er suksessen i den norske modellen.

Min partileder pekte på mulighetene i havrommet. Jeg har selv i dag fremmet forslag om verdensrommet. Reiselivsnæringen har mange gode hotellrom, og fornybar offshore vind kan utnytte det tomrommet vinden blåser i.

Norge har mange områder der vi har ulike fortrinn. Det krever en kraftfull innsats og en aktiv næringspolitikk for å skape nye arbeidsplasser.

Heidi Nordby Lunde (H) [13:05:03]: Som flere har kommentert, er Norge inne i en krevende økonomisk situasjon, først og fremst drevet av en oljepris som har falt sterkt. Men regjeringens målrettede politikk for å omstille

Norge fra en oljebasert økonomi til flere langsiktige bærekraftige arbeidsplasser i privat sektor er i ferd med å gi resultater.

Den forrige regjeringen hadde det største økonomiske handlingsrommet noen regjering noensinne har hatt, der de økte todelingen av norsk økonomi. I 2012 ble det investert 200 mrd. kr i petroleumsbasert næring, mot 20 mrd. kr på fastlandet. Lite ble gjort for å forberede Norge på de endringene alle har visst at ville komme, uavhengig av det store fallet i oljeprisene, og hadde forrige regjering startet den nødvendige omstillingen med sitt økonomiske handlingsrom, hadde ikke fallhøyden blitt så stor for så mange da oljeprisen stupte.

Denne regjeringen startet arbeidet med å omstille Norge fra dag én, med reformer som allerede er godt i gang, nærpolitireform, høyskolereform, jernbanereform, kommunereform og moderate endringer i arbeidsmiljøloven. De eneste som er på etterskudd, er de partiene som konsekvent er imot endringer og sier de vil reverse de tiltakene denne regjeringen har satt inn for å styrke bærekraften i den norske velferdsetaten over tid.

Nå sier bl.a. NHO at stimulansene i den økonomiske politikken begynner å virke. Deres andre kvartalsrapport viser gryende framtidsoptimisme blant de 2 000 av NHOs medlemsbedrifter som har svart på spørsmål om bl.a. markedsituasjon, utsikter, investeringer og bemanningsplaner. Stein Lier-Hansen, administrerende direktør i Norsk Industri, er blant dem som ser hvordan norsk politikk virker:

«En årsak til at ledigheten ikke er større, er at myndighetene har satt i verk en rekke tiltak. Det har bidratt til å holde ledigheten nede.»

Tiltakene virker, både de generelle langsiktige tiltakene for å bedre næringslivets rammevilkår og de målrettede, mer kortsiktige tiltakene mot ledighet. Men tiltakspakker må også omformes med omhu. Omstillingene må også få gå sin gang, og det lærte vi faktisk fra finanskrisen, da de rød-grønne sørget for å opprettholde kapasitet innen næringer der markedet hadde sviktet. Støtte og billige lån f.eks. til supplyskip førte til en enda større overkapasitet i et marked som ikke kommer til å ta seg opp med det første. Dermed blir fallet enda større når det først kommer. Å konkurrere om å bruke offentlige penger, eller hive på «mer «køl»», som representanten Hagebakken sa, kan gjøre vondt verre.

Ifølge SSB tilfalt også hele sysselsettingsveksten i privat sektor fra 2008 til 2013 arbeidsinnvandrere. Dette er altså de arbeidsplassene vi stadig hører Arbeiderpartiet skryte av å ha skapt. Tiltakspakker for økt offentlig forbruk som stimulerer til transport, bygg og anlegg, førte til at billigere arbeidsinnvandrere erstattet kostbare nordmenn. Vi så også en økende arbeidslivskriminalitet knyttet til de endringene. Den tredjedelen som ble ansatt i offentlig sektor, de er der fortsatt, mens en del arbeidsinnvandrere nå reiser hjem på grunn av de økonomiske mulighetene som har endret seg. Det er ingen grunn til å hive «mer «køl»» på en slik politikk.

Tiltakspakkene regjeringen har kommet med, har kommet til rett tid og vært godt tilpasset den situasjonen Norge

er i. Vi tror ikke permitteringer vil skape nye arbeidsplasser, ei heller å skatlegge norske bedriftseiere mer, som stort sett har vært opposisjonens svar.

For Høyre er det viktig å skape flere jobber som bidrar til statsbudsjettet, ikke flere som lever av statsbudsjettet. Vi har i dag en velferdsstat i verdenstoppen, men den må også finansieres i morgen. Derfor må vi ha langsiktige løsninger for bærekraftige arbeidsplasser over tid. Det betyr også et robust privat næringsliv, som ikke lever av å sysselsette seg via offentlige tiltaksbudsjetter.

Regjeringens økonomiske politikk, med reduserte skatter og sterkere satsing på forskning, utdanning og infrastruktur, legger godt til rette for omstilling og nye arbeidsplasser, som jeg tror vi har hørt godt i denne debatten i dag.

Irene Johansen (A) [13:09:21]: Jeg har registrert at representanten Roy Steffensen ikke var til stede for å høre svaret på regnestykket han ikke klarte.

Det reviderte budsjettet bekrefter at Høyre og Fremskrittspartiet har dårlig styring på økonomien, og at de lenge har undervurdert arbeidsledigheten. Dette har ført til at vi har tapt tid og kommet for sent i gang med tiltak. Situasjonen på Sør-Vestlandet er velkjent, men også andre steder i landet er arbeidsledigheten økende. Arbeidsledighet er noe som kan gå fort opp, men sakte ned. Derfor er det så viktig å komme i gang med tiltak tidlig. Med 135 000 arbeidsledige og halvert vekst i norsk økonomi er det tydelig at regjeringens politikk ikke virker. De tar hele 10 mrd. kr ut fra Oljefondet, men under en tiendedel av den økte oljepengetrukk går til innsats mot ledighet. Handlingsrommet er brukt opp på skatteuttak til dem som har mest, uten at det har hatt noen effekt på sysselsettingen.

I en SSB-rapport fra mai konkluderer de med at generell personskattelette er et mye mindre effektivt tiltak for å redusere arbeidsledigheten raskt enn økte offentlige investeringer, og klart mest effektivt er tiltak som innebærer økt offentlig sysselsetting. Dette understreker det Arbeiderpartiet har sagt hele tiden: Skatteuttakene er svært effektive for økte forskjeller, men har liten effekt når det gjelder å skape arbeidsplasser. Til tross for manglende resultater fastholder regjeringen imidlertid at skatteuttakene skal bidra til omstilling og vekst. Arbeiderpartiet mener vi lykkes langt bedre med omstilling om vi holder folk i arbeid. Arbeiderpartiet har prioritert målrettede tiltak mot den økende ledigheten, bl.a. gjennom en 75 pst. større tiltakspakke enn den regjeringen foreslo i budsjettet for 2016, samt 4 mrd. kr mer til kommunene, slik at de kan gjøre investeringer.

Regjeringspartiene og deres samarbeidspartnere stemte dessverre ned forslagene i Stortinget. Det er imidlertid positivt at Kristelig Folkeparti og Venstre klarte å øke nivået på tiltak mot ledighet noe, men det er langt fra nok. Regjeringens tiltakspakke etter revidert budsjett er fortsatt om lag 2 mrd. kr lavere enn det Arbeiderpartiet foreslo i behandlingen av statsbudsjettet for 2016. Arbeiderpartiet støtter i hovedsak tiltakene som er i forliket, men foreslår altså langt kraftigere virkemidler for økt aktivitet, hjelp til dem som mister jobben, herunder kompe-

tansehevende tiltak, tiltak til omstilling og nye arbeidsplasser.

Arbeiderpartiet foreslår også å reversere flypassasjeravgiften og erstatte den med reelle miljøavgifter. Jeg vil oppfordre Østfolds representanter fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti til ikke bare å si at de er imot flypassasjeravgiften, men faktisk også stemme for vårt forslag om å reversere den. Flypassasjeravgiften er langt mer effektiv for å kutte arbeidsplasser enn å kutte utslipp.

Moss Lufthavn Rygge er nå vedtatt nedlagt. Opp til 1 000 arbeidsplasser blir borte. 1 000 nye personer kommer inn i arbeidsledighetskøen. Enda flere arbeidsplasser blir borte på landsbasis. Investeringer blir avblåst på grunn av den usikkerheten om næringslivets rammebetingelser som denne regjeringen har skapt. Avgiften ble vedtatt uten kunnskap om konsekvenser. Den handler ikke om kutt i utslipp, men om å skaffe inntekter til andre prioriteringer i budsjettet. Når finansministeren gjentar igjen og igjen at regjeringen har senket skatter og avgifter for å beholde arbeidsplasser og skape nye, blir det helt uforståelig at hun står fast på å beholde akkurat flypassasjeravgiften, som gir det motsatte. Regjeringen har her satt seg fore å ramme Ryanair, men rammer arbeidsplassene og Østfolds utvikling isteden. Det er dette som vil bli stående som det Solberg-regjeringen gjorde for Østfold.

Det som også er alvorlig, er at den tilfeldige budsjetteringen som regjeringen bedriver, uten konsekvensutredninger, skaper usikkerhet og utrygghet om grunnlaget for viktig infrastruktur for arbeidsplasser og næringer, når vi isteden trenger det motsatte. Skuffede ordførere fra Høyre ber nå om en egen tiltakspakke til Østfold og kaller Østfold det glemte fylket. Det kan jeg forstå.

Arbeiderpartiet foreslår altså å reversere regjeringens flypassasjeravgift, og vi støtter også anmodningsvedtaket om å be «regjeringen følge utviklingen og endringene i rammebetingelser og muligheter for flyplassene nøye og gi en grundig vurdering av situasjonen, spesielt av de ikke-statlige flyplassers fremtidige rolle i Østlandsområdet, i forbindelse med budsjettet for 2017».

Vi foreslår egne tiltak mot arbeidsløshet på Sør-Vestlandet og generelle tiltak rettet mot resten av landet, som også sliter. Å miste jobben og bli arbeidsledig er ikke bare alvorlig for dem som rammes. Økt arbeidsledighet er også alvorlig for landet. Arbeid er viktig både for økonomisk vekst og bærekraft og for å unngå fattigdom og sosial ekskludering. Dette tar Arbeiderpartiet på alvor. Arbeid til alle er Arbeiderpartiets røde tråd i budsjettet for 2016 og i revideringen av dette.

Dag Terje Andersen (A) [13:14:30]: Vi er nå langt inne i det tredje året da landet blir styrt etter et budsjett framlagt av den nye regjeringa. Det gjør at vi begynner å se en del utviklingstrekk når det gjelder hva som forandres med regjeringsskiftet. Kursen endres, og den norske modellen utfordres.

Det mest tydelige eksemplet på det er den økte ledigheten, som har blitt møtt med en utrolig passivitet. Men det er en varslet passivitet. Så tidlig som i juni 2014 hadde

jeg en interpellasjon til statsministeren om utfordringene som vi da begynte å se på arbeidsmarkedet, før oljeprisen falt, og om behovet for at alle departementer har som ambisjon å bidra til at vi når vårt aller viktigste økonomiske mål, nemlig full sysselsetting gjennom politikken. Da fikk jeg til svar fra statsministeren at det var for tidlig å sette inn tiltak, men de skulle følge situasjonen nøye. Siden det har regjeringa fulgt situasjonen nøye. Det ble understreket av finansministeren, som samme vår i denne salen faktisk sa at det var viktig ikke å sette inn tiltak for tidlig mot arbeidsledigheten. Vi ser nå resultatet av det.

Det er etter press fra oss, etter press fra kommunene, etter press fra næringslivet, og ikke minst fra partene i næringslivet, at det etter hvert har blitt gjennomført noen endringer i arbeidsmarkedspolitikken. Nå må regjeringa gjøre litt når det gjelder tiltak, permittering og det å skape aktivitet i kommunene. Det er altså ikke en regjering som leder i en utsatt situasjon for landet, men som må presses.

Vi har som resultat en rekordhøy ledighet. Vi har en ungdomsledighet på over 11 pst., og statistikken viser stadig flere langtidsledige. Et resultat av det er selvfølgelig økte forskjeller i samfunnet. Når en samtidig kutter i ytelsene til dem som blir kastet ut i arbeidsledighet, er det en god oppskrift for dem som vil ha større forskjeller i samfunnet. Og nettopp økte forskjeller i samfunnet var utgangspunktet for en interpellasjon som jeg hadde til arbeidsministeren her for kort tid tilbake. Den ble besvart av finansministeren, og finansministeren påsto da at forskjellene ikke økte. Det gjorde at jeg sendte et brev til Finansdepartementet og spurte om statsråden kunne dokumentere det, og fikk til svar fra Finansdepartementet at forskjellene øker. Selvfølgelig gjør de det når man velger en politikk for økte forskjeller.

Nå begynner vi å se det på statistikken, selv om den henger ett år etter. Vi ser det ved at lønnsforskjellene i samfunnet nå faktisk øker. Vi ser det ved at forskjellene i formue øker. Flere av oss har deltatt i debatten rundt og lest med interesse Thomas Pikettys beskrivelse av den skjevfordeling det fører til i samfunnet. Vi går nå den gærne veien. På Gini-koeffisienten, som beskriver forskjellene i samfunnet, kommer vi dårligere ut. Og antallet sosialhjelpsmottakere øker.

Dette er et resultat av systematiske angrep på den norske samfunnsmodellen, som har bidratt til nettopp å få små forskjeller i samfunnet.

Regjeringa angriper den økonomiske delen av den norske modellen ved at den ikke ønsker å samle inn, over skatten, det som er nødvendig for å finansiere et godt velferdssamfunn, og ved ikke å bruke skattesystemet til utjevning, men til økte forskjeller.

De angriper samarbeidsmodellen i den norske modellen ved at partene i arbeidslivet overkjøres. Nå er det til og med sånn at pensjonistene ikke en gang får et eget trygdeoppgjør til behandling i Stortinget, for de skal ikke høres. Dette angriper også velferdsmodellen.

Det er kanskje ikke så overraskende. Finansministeren har sagt ti ganger i sin landsmøtetale at den norske modellen skal angripes. Det som er overraskende, er at vi har en

statsminister som er så fraværende i sitt politiske lederskap at hun faktisk lar det skje.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:19:51]: I går kunne NHO melde at det er en gryende optimisme blant bedriftene. Det er et godt tegn. Det er et godt tegn for de mange som har mistet jobben etter at oljeprisen falt fra 120 dollar fatet til 30–40 dollar fatet. Det er et godt tegn for unge mennesker som er på vei ut av utdanningsinstitusjonen og på vei inn i arbeidslivet. Men la meg være like tydelig på at det betyr ikke at jobben er gjort. Vi står i krevende valg, og vi står i en krevende situasjon, etter at oljeprisen falt fra 120 til 30–40 dollar fatet. Det får konsekvenser. Mange mennesker har allerede mistet jobben, noen lever i usikkerhet, og det slår selsvagt også inn i offentlige budsjetter – både i statlige og i kommunale budsjetter.

Dette er bakgrunnen for at regjeringen har tiltak for arbeid og aktivitet, slik at flere kan komme i jobb raskere. Jeg har selv hatt gleden av å være ute på flere arbeidsplasser der mennesker har fått jobb med bakgrunn i regjeringens tiltakspakke – ved Sykehuset i Arendal, på rehabiliteringen, i Sola, med både offentlige bygg og kommunal barnehage som pusses opp. Men vi må samtidig sørge for at vi har tiltak for langsiktig omstilling, at vi får til det grønne skiftet. Det er bakgrunnen for at regjeringen satser på infrastruktur, veier, kollektivtransport, jernbane, i samarbeid med Kristelig Folkeparti og Venstre, at vi satser mer på forskning, på ny teknologi og på det grønne skiftet enn det som noen gang er gjort. Det er bakgrunnen for at regjeringen bedrer rammebetingelsene for maritim næring, for marin næring, at vi legger til rette for mineralnæringen, og at det kommer mer aktivitet. Der sviktet Arbeiderpartiet på sin vakt.

Vi fremmer tiltak for økt konkurransekraft, for mer verdiskaping, men den forrige regjeringen prioriterte annerledes. Og ja, regjeringen har også senket skattene. Det er fordi vi er overbevist om at gjennom skattereduksjoner vil flere kunne investere mer penger i norske arbeidsplasser. Vi har faktisk redusert skatten for bedrifter og for folk med 17 mill. kr hver dag siden regjeringsskiftet. Men hva har Arbeiderpartiets svar vært, Arbeiderparti-representantene som i tur og orden har vært oppe på talerstolen og bare kritisert? Jo, Arbeiderpartiets fremste tiltak mot arbeidsledigheten er høyere skatter. Bare i 2016 innebærer Arbeiderpartiets forslag at norske arbeidstakere og bedrifter får 29 mill. kr i økte skatter – hver eneste dag. Så har jeg også fått med meg den Arbeiderparti-betalte rapporten fra SSB som viser at det er lettere å bruke penger enn å skape nye arbeidsplasser. Men svaret på de utfordringene vi nå står overfor, er ikke å øke skattene for norske arbeidsplasser.

For to dager siden diskuterte vi kommuneproposisjonen i Stortinget. Da hadde Arbeiderpartiet et forslag om at man skulle øke inntektene til kommunene med ytterligere 3 mrd. kr. Hvor har Arbeiderpartiet tenkt å ta de pengene fra? Er det gjennom å bruke enda mer oljepenger, eller er det ved å sende en enda større skatteregning til dem som skaper bedrifter og norske arbeidsplasser? Og representanten Dag Terje Andersen sa mot slutten av sitt innlegg at re-

gjeringen angriper velferden. Hva tenker man på da? Er det det at helsekøene går ned, at vi satser mer innenfor rus og psykisk helse enn noen gang?

Vi sørger for å ruste Norge for fremtiden, skape en tryggere fremtid, men vi løser også viktige oppgaver i dag, ved å styrke velferden for enkeltmennesker, ved å bidra til at helsekøene går ned.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [13:25:10]: En av de kommunene som er rammet av konkurser og lav oljepris, er Sør-Varanger kommune. I fjor høst kom det dessuten veldig mange asylsøkere over grensen på Storskog. Det tok veldig lang tid før regjeringen mobiliserte folk og andre ressurser for å håndtere situasjonen, og i fravær av statlig innsats rigget Sør-Varanger kommune ankomstmottak og ordnet opp.

Nå er det tid for å gjøre opp regningen, og status i dag er at kommunen har lagt ut 10 mill. kr som staten nekter å betale, og saken kan ende i rettsvesenet. Mener kommunalministeren at takken til vår grensekommune for at de stilte opp sist høst, er at de nå må legge ned bygdeskoler og kutte i andre tjenester fordi de tok det ansvaret regjeringen ikke tok?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:26:03]: Det er en beskrivelse av situasjonen i fjor høst som jeg ikke kjenner meg igjen i, overhodet. Det var en svært krevende situasjon, hvor vi så at statlige myndigheter samarbeidet og samhandlet godt, hvor vi hadde et godt samarbeid med kommunene, og spesielt med KS, og hvor jeg mener det er god grunn til å gi stor honnør til kommunene som stilte opp.

I 2013, da Arbeiderpartiet styrte Norge, ble det bosatt om lag 6 000 i norske kommuner. I år vil norske kommuner ta imot om lag 16 000. Vi sørger for å legge til rette slik at kommunene kan bygge ut flere boliger, og også for at de som er flyktninger i dag, kan bli norske samfunnsborgere i morgen.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet som representanten Helga Pedersen tar opp, vet også representanten Pedersen at det er et spørsmål som ligger under Justisdepartementet og ikke et spørsmål som det er naturlig at kommunal- og moderniseringsministeren uttaler seg om.

Helga Pedersen (A) [13:27:10]: Jeg hadde kanskje forventet at kommunalministeren engasjerte seg i finansieringen av kommuner som på alle måter står i en krevende situasjon, og jeg tror at for Sør-Varanger kommune er det hyggelig å få honnør, men det er pengene som teller. Men dette føyer seg inn i et større bilde.

Nord-Norge har gjennom de siste ti årene hatt en veldig positiv utvikling. Det er et veldig godt utgangspunkt for å skape ytterligere vekst og nye arbeidsplasser, men dessverre virker det ikke som om vår landsdel har regjeringen på sin side. Regjeringen har kuttet 400 mill. kr til de nordnorske fylkeskommunene, man har kuttet i de regionale utviklingsmidlene og i det marine verdiskapingsprogrammet. Man innfører flyseteavgift, har innført arbeids-

giveravgift i transportnæringen, man sentraliserer en rekke statlige etater, sentraliserer makt – og sånn kan vi fortsette.

Så mitt spørsmål er: Hva er det regjeringen har imot Nord-Norge?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:28:11]: Hva slags spørsmål er det – i en tid hvor vi virkelig opplever at det er i Nord-Norge det skjer, og hvor Nord-Norge har en regjering som spiller på lag med Nord-Norge ved å legge til rette for næringsvirksomhet? Jeg har selv gitt tillatelse til et gruveprosjekt i Rana, som skapte jubel hos Arbeiderpartiets ordfører. Vi legger til rette med større investeringer i samferdsel enn det det har vært gjort noen gang, og er det noe bedriftene er opptatt av, er det nettopp at vi legger til rette for infrastruktur, slik at varene kan komme raskere ut på markedet.

Og så er det riktig at vi har endret fylkenes inntektssystem, fordi Arbeiderpartiet sviktet på sin vakt. Realiteten er at fylkenes inntektssystem var fra 1990-tallet, men den rød-grønne regjeringen våget ikke å gjennomføre endringer, man oppdaterte ikke i forhold til de samfunnsendringene som har skjedd. Vi gjorde den jobben, og det innebærer fortsatt at Nord-Norge får betydelig mer enn de aller fleste andre fylkeskommuner.

Helga Pedersen (A) [13:29:22]: Jeg tror ikke denne virkelighetsbeskrivelsen er noe som folk i Nord-Norge kjenner seg igjen i. Når det nå kuttes nesten en halv milliard kroner til fylkeskommunene, som har ansvaret for videregående opplæring og samferdsel, tror jeg ikke befolkningens oppfatning er at det er Arbeiderpartiet som har sviktet. Dette er kutt som regjeringspartiene har gjennomført.

Her kan man stille mange spørsmål. Høyre gikk til valg på at man skulle kutte i skatter, men man skulle også virkelig gjøre en forskjell når det gjaldt samferdsel og videregående opplæring. Når man opplever at det blir kutt i samferdsel i Nord-Norge, ganske betydelige også, og at de nordnorske fylkeskommunene må kutte i videregående opplæring i en situasjon der frafallet er veldig høyt, er mitt spørsmål: Hvorfor er det veldig mye viktigere for regjeringen å oppfylle sine valgløfter på skatteuttak enn på skole og samferdsel?

Svein Roald Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:30:26]: Regjeringen investerer mer i samferdsel og i kunnskap enn det man har gjort noen gang. Realiteten er at vi har økt inntektene for kommunene langt mer enn det vi har redusert skatter, men det å redusere skatter er også viktig i en situasjon hvor mange arbeidsplasser og mange bedrifter sliter.

Svaret på de utfordringene som er i næringslivet i dag, er ikke, som Arbeiderpartiets, å øke skattene. Det blir ikke flere arbeidsplasser ved å sende større regninger til dem som skaper norske bedrifter. Regjeringen har en god miks av virkemidler for å få fart i næringslivet, med investeringer i samferdsel, med investeringer i kunnskap, med inves-

teringer i miljøteknologi, ved å legge til rette for marin næring og maritim næring og også for mineralnæringen. Det er viktige tiltak for å sørge for den langsiktige omstillingen. For Nord-Norges del har investeringene i fylkesveier økt mer enn det vi har redusert de regionale utviklingsmidlene med, for er det noe bedriftene etterspør, så er det investeringer i samferdsel.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:31:56]: Takket være Fremskrittspartiets og Høyres uansvarlige politikk står arbeidsledigheten i Østfold i fare for å øke voldsomt, opp mot 1 000 nye kan miste arbeidet sitt. Østfold og Mosseregionen er et område som allerede har en ledighet som er høyere enn landsgjennomsnittet, og Høyres egen ordfører, Tage Pettersen, har vært veldig kritisk til at det ikke har kommet noen tiltak for Moss og Østfoldregionen i revidert nasjonalbudsjett. Hvorfor er det sånn at hvis man har en kommune med høy ledighet på Sør- og Vestlandet, skal man få ekstra midler, men hvis man har en kommune med enda høyere ledighet, bare at den ligger i Østfold, skal man ikke få midler? Er det ikke like ille å bli arbeidsledig i Moss som på Vestlandet, selv om det er regjeringens skyld at en blir arbeidsledig i Moss, på Vestlandet er det mer sammensatte årsaker?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:32:48]: Dette er et ganske interessant spørsmål, for i fjor høst var kritikken fra de rød-grønne partiene at tiltakspakken ikke var målrettet nok. Når vi nå målretter tiltakene ytterligere, er kritikken at det ikke er generelt nok. Realiteten er at vi har et stort statsbudsjett som legger til rette for å fremme arbeid, aktivitet og verdiskaping i hele landet, men så er vi i den akutte situasjonen at vi i løpet av kort tid har fått en oljepris som har gått fra 120 dollar fatet til 30–40 dollar fatet. I den situasjonen mener vi at det er riktig å målrette tiltakene nettopp mot Sør-Vestlandet, sørge for at flere av dem som mister jobben, kan få en trygg jobb å gå til, men det kommer da i tillegg til regjeringens generelle tiltak som gjelder for hele landet.

Terje Breivik (V) [13:33:51]: Eg kunne jo tilføya på vegner av samarbeidspartia at tiltakspakken vil alle kommunar som har ei arbeidsløse som er større enn landsgjennomsnittet, nytta godt av, uavhengig av geografi. Men det var ikkje det eg eigentleg skulle stilla spørsmål om.

I avtalen om statsbudsjettet for 2016 fekk regjeringa i oppdrag å koma tilbake til Stortinget i revidert nasjonalbudsjett med konkrete forslag til oppfølging av rapporten til Produktivitetskommissjonen, spesielt for å redusera byråkrati og effektivisera staten, eit oppdrag som ein vel ikkje kan seia at regjeringa har følgd veldig sterkt opp. Ein av dei openberre tinga som Produktivitetskommissjonen påpeikar, er at det er lite samanfall mellom fylkesinndelinga og regioninndelinga til statlege etatar, og at ulike etatar har ulike regioninndelingar. Det hindrar eit godt samarbeid mellom stat og fylke og innerter i staten og hindrar ei effektiv forvaltning.

Spørsmålet til statsråden er om han vil ta initiativ til å rydda opp i dette konglomeratet av ulike løy-

singer når nye og større regionar skal erstatta dagens fylke.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:34:58]: Svaret på det spørsmålet er ja. Vi har fra regjeringens side presentert en melding om nye regioner, og den meldingen kom etter at samarbeidet med Venstre la til grunn at vi skulle ha en regionreform. I den meldingen har vi varslet at får vi om lag ti regioner, legger det et grunnlag for at de statlige etatsgrensene etter hvert kan bli mer sammenfallende med regiongrensene. Vi har tatt konkret tak i det som handler om Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådet, så på dette området er det, som på veldig mange andre områder, et særdeles godt samarbeid mellom Venstre og regjeringspartiene, og vi finner løsninger.

La meg også si at når det gjelder Produktivitetskommissjonen, følger vi det opp. Vi kutter i drift på statlige virksomheter 0,5–0,6 pst. hvert eneste år, vi fjerner tidstyver, vi digitaliserer, og i dag har jeg lagt frem betydelige forenklinger i plandelen av plan- og bygningsloven. Det vil få fart i boligbyggingen, og det vil sørge for raskere prosesser og mindre byråkrati.

Karin Andersen (SV) [13:36:11]: Jeg er helt sikker på at det hadde vært bra for de arbeidsledige om SVs budsjett for kommunene hadde blitt vedtatt, med 6 mrd. kr mer, det hadde blitt mange flere lærere, barnehagelærere, omsorgsarbeidere, sykepleiere osv. og kanskje bitte lite grann mindre rike milliardærer, og det tror jeg landet hadde levd godt med.

Statsråden tok opp i sitt innlegg dette med ungdom som nå står på terskelen og skal ut i arbeidslivet, og mange av dem venter på lærlingplass. Det har vært en styrking på dette området fra regjeringens side – det skal den ha ros for – men problemet her er at mange kommuner som skal ta imot disse lærlingene, ikke har lønnsmidler til det. De er nødt til å ta av lønnsmidlene for å kunne lønne lærlinger, og det kan man jo ikke når man har for lite ansatte fra før. Da er mitt spørsmål: Hvorfor støtter ikke regjeringen SVs forslag i dag om å sørge for at kommuner og fylkeskommuner kan ta inn flere lærlinger i sin egen virksomhet, for det er helt nødvendig?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:37:20]: Jeg takker for honnøren til regjeringen for at vi nå gjennomfører et lærlingløft. Dette vet jeg at flere partier også er opptatt av, og jeg mener det er svært viktig, og vi gjør det på mange områder. Vi gjør det ved at vi øker lærlingtilskuddet, vi gjør det ved at vi stiller krav om at de som skal legge inn anbud på statlige kontrakter, har lærlinger, og vi gjør det ved at også departementene og statlige virksomheter tar inn flere lærlinger. Der har det vært et klart løft etter regjeringsskiftet.

Når det gjelder kommunene, har kommunene en god og forutsigbar økonomi, og jeg registrerer at påstandene om sulteføring som kom før valget i 2013, er gjort til skamme. Realiteten er at vi har lagt opp til et større økonomisk handlingsrom for kommunene i de tre årene som vi nå er inne i, enn det de rød-grønne gjorde i de tre foregående årene. Jeg

registrerer at også mange kommuner gjør en kjempejobb på dette området ved at de nå begynner å stille de samme kravene til private bedrifter som det staten gjør.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Helga Pedersen (A) [13:38:39]: Jeg vil begynne med bare å kommentere at det ikke er riktig at dagens regjering viderefører kommuneøkonomien slik den var under Stoltenberg-regjeringen. For å ta et meget sentralt tall: Den gjennomsnittlige årlige veksten i samlede inntekter under Stoltenberg-regjeringen var 2,5 pst. per år. Nå har den falt til 1,8 pst. Det er også interessant at statsråden insisterer på å bruke årene 2011 og 2012 når han skal sammenligne med den forrige regjeringen, og at han ikke tør å sammenligne perioden under dagens regjering med hele forrige periode. Det er tendensiøst. Det er en ærlig sak at regjeringen prioriterer skattekutt aller høyest, men da må man også være ærlig på at konsekvensene av det er at det blir mindre penger til skole, helsetjenester, omsorg, barnehager og andre oppgaver som kommunene har ansvaret for.

Når jeg hører representanter for regjeringspartiene snakke om omstilling, får jeg nærmest inntrykk av at de tror dette er noe Norge ikke har prøvd før, eller at omstilling er noe vi skal holde på med akkurat nå, på grunn av fallet i oljeprisen. Begge deler er helt feil. I Norge er omstilling normaltilstanden, både i privat og i offentlig sektor. Slik må det nødvendigvis også være i framtiden.

Jeg er også betenkt over at regjeringspartiene bruker omstilling som en unnskyldning for å sitte passive og konstatere at arbeidsplasser forsvinner, eller som unnskyldning for å innføre en flyseteavgift som påfører næringslivet i distriktene store kostnader. Ikke minst i Nord-Norge er det en realitet. For politikerne her på Stortinget – og aller mest for dem som sitter i regjeringen, i og for seg – må det være en plikt å legge til rette for nye arbeidsplasser og ikke minst gi folk trygghet i møte med omstillingen.

Nå er det Vestlandet og Sørlandet som i størst grad er rammet av ledighet. Da må vi sette inn kraftfulle tiltak der, men vi må også sette inn tiltak i og ruste resten av landet for framtiden.

Vi har allerede vært inne på Sør-Varanger, og jeg vil fortsette med det. Sør-Varanger har hatt et krevende år. Det har vært konkurs i gruen, mindre handel med Russland og fall i oljeprisen, og mange flyktninger kom over grensen på Storskog. Nå er det dessuten stor usikkerhet knyttet til Norterminals virksomhet. Selskapet må muligens gi opp om de ikke snart får svar fra Miljødirektoratet på om de får fortsette oljeomlastingen i Bøkfjorden eller ikke. Som NHOs regiondirektør i Finnmark sier til NRK i dag:

«Det er bekymringsfullt hvis industriprosjekter i Finnmark tvinges i kne av byråkratisk treghet.»

Det er jeg helt enig i, og jeg har en klar forventning om at regjeringen snarlig sørger for at Norterminal får svar på sin søknad. Det samme gjelder i og for seg også de uavklarte, gjenstående spørsmålene for Nussir, det store gruveprosjektet i Kvalsund. De har ventet lenge.

Sør-Varanger har med sin geografiske beliggenhet

store muligheter for ny vekst og verdiskaping, men storting og regjering må være med på å legge til rette i mye større grad enn i dag. Derfor foreslår Arbeiderpartiet å styrke omstillingsarbeidet med ytterligere 10 mill. kr i år. I Nord-Norge for øvrig går ting i hovedsak bra, men det må ikke brukes som en unnskyldning for å slappe av når det gjelder å skape nye arbeidsplasser og vekst, eller å satse på neste generasjon.

Forskjellene i Norge øker. De fleste er enige om at skole og utdanning er avgjørende for å gi alle barn like muligheter og for å utjevne sosiale og geografiske forskjeller. Vi vet at én av fire aldri fullfører videregående skole. To av tre gutter med grunnskoleutdanning fullfører ikke. Bare én av tre som begynner på yrkesfag, får fagbrev. Særlig i Nord-Norge er frafallet høyt.

Resultatene går imidlertid i riktig retning, men det settes i spill når de nordnorske fylkeskommunene må gjøre store kutt i videregående opplæring på grunn av den økonomiske situasjonen. Det viktigste vi kan gjøre, er å styrke kommuneøkonomien, slik at kommunene og fylkeskommunene kan ansette de lærerne og de fagpersonene de trenger. Men mens vi venter på at kunnskapsministeren skal tenke seg om – til neste år – om hvorvidt han skal sende eksperthjelp nordover, fremmer Arbeiderpartiet i dag i tillegg konkrete forslag for å underbygge den innsatsen som de nordnorske fylkeskommunene gjør for å bedre gjennomføringen i videregående opplæring. Det handler om læreplaner i staten, at økt gjennomføring må lønne seg for fylkeskommunene, 25 mill. kr i praksistilskudd til konkrete tiltak, ettergivelse av studielån for lærerne og mer penger til samiske læremidler.

Sissel Knutsen Hegdal (H) [13:44:06]: Det har vært et krevende år vi har lagt bak oss på Sør-Vestlandet og i Stavanger-regionen. Etter mange år med vekst og framgang opplever vi nå konsekvensene av lav oljepris og et for høyt kostnadsnivå. Dette rammer hele Norge, og det rammer Stavanger-regionen spesielt. Det er brutalt for de mange tusen som er høyt utdannede og godt kvalifiserte ansatte, å få beskjeden om at det ikke er bruk for dem lenger, at de ikke har en jobb, og at det økonomiske fundamentet for å forsørge familien blir tatt bort. Og situasjonen berører ikke bare den som mister jobben, den berører hele familien. Konsekvensene vi har sett, er at barn blir tatt ut av barnehagen, de går ikke lenger på SFO, og de slutter å delta i fritidsaktiviteter.

Revidert statsbudsjett inneholder derfor svært viktige tiltakspakker for Sør-Vestlandet. Det at tiltak blir iverksatt for å stimulere til aktivitet og holde sysselsettingen oppe, er det viktigste grepet vi kan gjøre. Totalt har Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre gjennom enigheten om det ordinære og det reviderte budsjettet bevilget mer enn 5 mrd. kr til direkte målrettede og kortsiktige tiltak mot ledigheten. Regjeringens hovedgrep mot den stigende ledigheten har blitt ytterligere forsterket gjennom forliket om revidert budsjett mellom de fire samarbeidspartiene på Stortinget, bl.a. ved at engangstilskuddet til vedlikehold i berørte kommuner ble økt. For Stavangers del utgjør det ca. 77 mill. kr. Kommunen har raskt snudd

seg rundt, engasjert lokalt næringsliv og vil sette i gang tiltak umiddelbart. Eksempelvis har andre fase av utbyggingen av en etterlengtet skatepark for barn og unge i bydelen Tasta nå blitt framskyndet, som følge av den ekstra støtten Stavanger kommune har fått. Det tilrettelegges også for opparbeidelse av park- og friluftsområder og, ikke minst, vi rehabiliterer eiendommer, skoler og barnehager.

Tiltakene gjør godt i en region som opplever mer turbulens i den økonomiske situasjonen enn på lenge. Jeg er veldig glad for at regjeringen har tatt situasjonen på alvor og satte inn tiltak da det virkelig trengtes.

Vi kunne i går heldigvis lese i Stavanger Aftenblad at optimismen begynner å gjøre seg gjeldende i næringslivet i Rogaland. Det er allerede tegn på positive effekter av regjeringen og samarbeidspartiernes politikk. Flere arbeidsgivere svarer nå at de planlegger å øke bemanningen, noe som ikke var tilfellet sist kvartal. Det er særlig innen bygg- og anleggsbransjen det forventes økt etterspørsel etter arbeidskraft, som følge av prosjekter innen infrastruktur og boligbygging. Også Nav Rogaland har nylig rapportert om en mer positiv utvikling, bl.a. som følge av at antallet ledige stillinger øker. Antallet arbeidsledige går forsiktig nedover, så det er grunn til å tro at vi er på rett vei.

Det er også slik at når én dør lukker seg, åpner det seg mange nye. For vi må ikke glemme at vi har et veldig godt utgangspunkt for nettopp å skape nye, spennende arbeidsplasser ved at de som nå er arbeidsledige, har høy utdanning, har ofte bred erfaring og bor i en region med høy gründeraktivitet og en vilje til å stå på og, ikke minst, ta et tak. Det er et viktig suksesskriterium at det holdes fast i ideen om omstilling. Vi må legge til rette for å bruke mer penger på kunnskap og forskning og gi viktig støtte til nye næringer. Den enkelte region, både kommunene og det private næringsliv, har her et ansvar.

Vi må tilrettelegge for nye næringer og jobber som vi i dag ikke engang kjenner til og vet tittelen på, og enda mindre hva stillingsbeskrivelsen skal være.

Så er det en misforståelse hos dem som tror at olje og gass ikke skal være en sentral sektor i Norge i årene som kommer. Johan Sverdrup-utbyggingen alene står for en formidabel sysselsetting, og vi ser at mange av kontraktene i forbindelse med utbyggingen nettopp blir gitt til bedrifter på Sør-Vestlandet. Senest i dag fikk permitterte i GMC i Stavanger og Haugesund beskjed om at de nå får jobben tilbake, fordi selskapet skal levere klimaanlegget til boligplattformen på Johan Sverdrup.

Men vi skal fornye oss, vi skal ta ny teknologi i bruk, og ikke minst skal vi gjøre bransjen mer bærekraftig og robust. Vi må stimulere oljeselskapene til å utrede og å øke opptak av ny teknologi – spesielt hvor det åpnes for signifikante forbedringer i form av reduserte kostnader, økt oljeutvinning og, ikke minst, reduserte utslipp.

Avslutningsvis vil jeg få uttrykke tilfredshet med at regjeringen er så tydelig på at de vil følge utviklingen i arbeidsmarkedet tett, og at de står klar med nye, effektive tiltak ved behov. Det er nettopp samspillet mellom lokal og nasjonal politisk ledelse som vil være helt avgjørende for at vi skal lykkes med den omstillingen vi har startet på, og som skal danne grunnlaget videre.

Truls Wickholm (A) [13:49:26]: I et forsøk på å bortforklare at regjeringen tar penger fra framtidige generasjoner for å finansiere skatteuttak til dem med mest her i landet, har man valgt å henge seg opp i begrepet «sparegrisen». Representanten Limi var faktisk mer opptatt av å forklare salen at det ikke kom renter fra sånne sparegriser på hylla enn å ta ansvaret for at denne regjeringen for første gang tar penger ut av fondet.

Det at Fremskrittspartiet ser ut til å forstå alle bilder vi bruker i politikken rent faktisk rett fram, er kanskje noe vi må ta med oss videre. Vi har f.eks. tidligere sagt at regjeringen for ofte stikker fingrene i honningkrukka når de lager budsjetter. Nei, Fremskrittspartiet – vi tror ikke at dere sitter og putter fingrene deres ned i honningkrukker, og at grunnen til at budsjettet blir dårligere, er at alle papirene blir klissete og limer seg sammen; det er et bilde.

Dette kan også være noe å tenke på for Venstre, som stadig spør om grønnere budsjetter. La meg hjelpe til, Fremskrittspartiet: De ønsker ikke at dere skriver på grønne ark, de vil at politikken skal bidra til mindre utslipp av CO₂, og at naturen skal klare seg bedre.

Fremskrittspartiet og regjeringen – se opp! – har malt oss opp i et hjørne ved å gjøre mange gale valg. De har altså ikke malt gulvet, men gjort ting i politikken som gjør at vi nå er i en vanskelig situasjon. De har malt oss opp i et hjørne, som gjør at vi har vanskelig for å komme oss videre. Til høsten er vi spent på om de fortsetter å bruke pengene feil, eller om de gjør som vi har anbefalt: sørger for at de med mest betaler mer, og bruker penger på det som skaper arbeidsplasser, ikke bare fyller opp lommebøkene til noen av Norges mest velstående.

Det er også andre partier som tidligere har latt seg begeistre av det venstresidepolitiske skiftet i Hellas, men det kan se ut som om det er Høyre og Fremskrittspartiet som virkelig har trykket ideen om å øke forbruket samtidig som man kutter i skattene, altså i inntektene, til sitt bryst. Det er ikke spesielt bærekraftig, og en skulle tro at det ville bekymre Høyre, men isteden ser vi representanten Flåtten stadig ta til orde for å bruke stadig mer oljepenger. Selv ikke når han blir konfrontert med det gode resonnementet fra regjeringsvennen Terje Breivik og Venstre, ser det ut til at det gjør inntrykk på ham. På høring i komiteen sa sentralbanksjefen riktignok at det kunne finnes argumenter for å bruke mer penger når det var dårlige tider, men han sa også at bruken av oljepenger nå burde ha nådd sitt absolutte toppunkt.

Det er derfor det er så alarmerende å høre det tidligere antatt sindige Høyre bare fortsette på de talepunktene jeg ikke kan skjønne annet enn at de har fått utlevert fra Fremskrittspartiet, med å si at det viktigste nå er å bruke enda mer penger, og nekte å gi Terje Breivik og Venstre en innrømmelse om at det nå er på tide å få ned oljepengebruken. Det lover ikke godt for budsjettet for 2017. Venstre må nok igjen se fram til å være støtteparti for en regjering som fortsatt vil ha kraftig økende oljepengebruk. Kanskje vil de igjen befinne seg i en situasjon hvor de er med på å forhandle opp bruken av oljepenger, slik vi har sett det har endt opp med ved flere anledninger. Det er synd, for av de innleggene som er blitt holdt her i salen, er det kanskje

Breivik som – kan det se ut til – virkelig har forstått Thøgersen-utvalget, og ikke bare driver denne sporten med å plukke ut de delene og de setningene som passer best for å underbygge sin egen politikk.

Til slutt: I min bank-app har jeg en linje med et sparegrissymbol. Det er ikke et symbol for å handle flekk, men for å spare penger. Her får jeg også noen ganger litt renter. Så jeg kan anbefale Fremskrittspartiet å kjøre en generell oppdatering på hva som skjer i samfunnet: Oljepegefinansiert populisme er ikke veien inn i framtiden, og det er ikke de svarene Norge trenger.

Absolutt helt til slutt: Jeg skulle gjerne ha fått en oppklaring på hva statsråd Sanner mente når han så hardt sa «den Arbeiderparti-betalte» SSB-rapporten. Det kunne høres ut som om Sanner mente at SSB gir forskjellige svar ut fra hvem som bestiller rapportene hos dem. Det var det jeg antok var hans underliggende mening, så det kunne vært greit om han opplyste at han som statsråd har tillit til SSBs faglige uavhengighet.

Statsråd Anniken Hauglie [13:54:36]: Arbeidsmarkedssituasjonen er utfordrende for mange, og ledigheten holder seg på et høyere nivå enn det vi har vært vant til. Å miste jobben er tøft av hensyn til den enkeltes økonomi og også fordi man mister et viktig faglig og sosialt fellesskap.

I den situasjonen vi nå har, er det positivt at ledigheten har vært om lag uendret det siste halve året. Det er en god indikasjon på at regjeringens tiltak virker. Ledigheten flater ut, optimismen begynner så vidt å øke, og vi ser at ledigheten sågar går ned i tolv av landets fylker.

Vi har en todeling av norsk økonomi. Bransjer og områder som er sterkest berørt av nedgangen i etterspørselen fra oljeaktiviteten, har store omstillingsutfordringer. Svekkelsen er fortsatt konsentrert til Sør- og Vestlandet. Men også her ser vi mindre vekst i ledigheten de siste seks månedene. Andre steder i landet er arbeidsmarkedet bedre, med en økning i ledige jobber, og det er positivt.

Mange arbeidssøkere finner seg raskt ny jobb. Det gjelder også de som blir ledige i Rogaland. I dette fylket er om lag en tredjedel ikke lenger registrert ledig etter to måneder, og færre enn halvparten etter seks måneder. Det gir Arbeids- og velferdsetaten et godt grunnlag for å jobbe med dem som blir ledige, og formidle jobbene.

Arbeidsmarkedspolitikken skal bidra både til at de ledige raskt kommer over i ny jobb, og til at bedrifter med ledige stillinger får dekket sitt behov for arbeidskraft. Da må vi legge til rette for nødvendige omstillinger og at arbeidssøkere er motiverte, mobile og kompetente. Her har arbeidsmarkedstiltakene en viktig rolle å spille.

I revidert nasjonalbudsjett gjennomgår regjeringen den økonomiske situasjonen og foreslår flere tiltak for å begrense økningen i ledigheten. Regjeringen øker tiltaksnivået for ledige med tusen plasser i andre halvår av 2016. Disse tiltaksplassene kommer på toppen av økningen på til sammen 4 000 tiltaksplasser i budsjettet for 2016. Det betyr mer midler til arbeidsledige, slik at de får hjelp over i ny jobb ved hjelp av kursing og omskolering. Samtidig opprettholdes innsatsen overfor personer som har nedsatt arbeidsevne.

Regjeringen ønsker å legge til rette for omstilling og mobilitet på arbeidsmarkedet, slik at arbeidssøkere får bedre muligheter for å kvalifisere seg for ledige jobber. Derfor foreslår regjeringen ytterligere regelverksendringer i revidert nasjonalbudsjett som vil gjøre det lettere å kombinere dagpenger med utdanning. Regelendringene tar utgangspunkt i at den arbeidssøkende fortsatt skal være reell arbeidssøker for å kunne motta dagpenger, men vil f.eks. gi arbeidsledige mulighet til å spre utdanningen utover en tidsperiode på en langt mer fleksibel måte enn det som har vært mulig i dag.

Videre kan endringene gi arbeidsledige innvandriere sjansen til å forbedre norskkunnskapene sine og øke mulighetene på jobbmarkedet på en bedre måte enn det man har klart fram til nå.

Endringene i revidert nasjonalbudsjett kommer i tillegg til endringene som regjeringen la fram allerede tidligere i vår, og som gjaldt dagpenger under utdanning og adgangen til å motta dagpenger under etablering av egen virksomhet.

Regjeringen la også fram forslag om å utvide perioden for når permitterte kan få dagpenger, og forslag om å innføre en ny lønnspliktperiode for arbeidsgiverne. Dette ble også behandlet i Stortinget i forrige uke. Endringene vil gjelde både for permitteringer som allerede er iverksatt, men ikke avsluttet før ikrafttredelsen, og for nye permitteringer som iverksettes etter 1. juli.

Regjeringen har også lagt fram en ny melding om NAV. Et av de viktigste punktene her er å styrke og videreutvikle Arbeids- og velferdsetatens arbeidsrettede tjenester både for arbeidsgivere og arbeidssøkere. Etaten skal få økt fleksibilitet til å kunne velge gode løsninger, bl.a. ved at Navkontorene får økt myndighet og handlefrihet.

Høsten 2015 la regjeringen fram et budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling, og regjeringen viderefører denne prioriteringen også i revidert budsjett. Vi er tett på arbeidsmarkedet, og forslagene vi nå har fremmet for Stortinget, er tilpasset utviklingen etter budsjettframlegget i fjor høst. Jeg er glad for at Stortinget stiller seg bak de forslagene som ligger under mitt ansvarsområde.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Dag Terje Andersen (A) [13:59:26]: Det er statsråden som har det overordnede ansvaret for utviklinga på arbeidsmarkedet, og når oljeprisen faller, og det påvirker aktiviteten, må en altså sette inn tiltak.

Vi har nå en historisk høy ledighet. For ett år siden bekymret vi oss for at ledigheten kunne komme til å gå over 4 pst. Nå er den i ferd med å nærme seg 5 pst. Regjeringas manglende tiltak virker. Det regjeringa har brukt mest penger på, med den begrunnelse at en skal bruke vekstfremmende skattelette, er lettelse i formuesskatten. Ikke bare SSB, men også rapporter som regjeringa har betalt for, som Menon-rapporten og Scheel-utvalget, dokumenterer klart at det ikke virker.

Kan statsråden svare meg på hvor mange arbeidsplasser det har blitt av alle de pengene som er brukt på lettelse i formuesskatten?

Statsråd Anniken Hauglie [14:00:33]: Jeg tror det er andre her i salen som bedre kan svare på spørsmål om formuesskatten. Det ligger ikke til mitt område. Men la meg si noe om ledigheten.

Det er en realitet at ledigheten går ned i tolv av landets fylker. Vi ser at ledigheten har flatet ut etter nyttår, og den begynner nå sakte, men sikkert å gå riktig vei. Fortsatt er det tøft, og i en del av fylkene er ledigheten fortsatt for høy. Men vi ser også at i mange av landets fylker er det nå rop etter arbeidskraft. Man har problemer med å fylle de ledige stillingene. Bildet er ikke helsvart, men det betyr ikke at vi ikke skal gjøre nok for de områdene som sliter. Det er det vi gjør gjennom statsbudsjettet vårt, og vi forsterker tiltakene i revidert nasjonalbudsjett, bl.a. ved å legge til rette for at det innenfor mitt område kan komme tusen flere tiltaksplasser, og også ved å gi bedrifter muligheten til å søke om bedriftsinterne omstillinger. Vi ser at det går rett vei, og det er jeg glad for.

Dag Terje Andersen (A) [14:01:35]: Jeg skjønner godt at statsråden vil snakke om noe annet enn det jeg spør om, men det er også sånn at denne statsråden har ansvaret for ledighetsutviklinga.

Når regjeringa argumenterer med at skattelettelsene på formuesskatten skal gi sysselsettingseffekt, spør jeg den statsråden som har ansvaret for utviklinga på arbeidsmarkedet og for sysselsettinga: Hvor stor effekt har det hatt? Og det forventer jeg å få svar på fra arbeidsministeren.

Statsråd Anniken Hauglie [14:02:00]: Jeg tror representanten Andersen er klar over at effekten av skattelette kan man ikke se år én. Effekten av skattelette kan man se over tid. Man kunne like gjerne stille spørsmålet tilbake: Hva er effekten av Arbeiderpartiets skatteøkning på 10,5 mrd. kr til bedrifter som sliter? Det er ikke lenge siden jeg fikk kritikk fra representanten fordi vi påfører arbeidsgiverne økte utgifter i forbindelse med permittering. Det er med respekt å melde en brøkdell sammenliknet med den skatteøkningen som Arbeiderpartiet ønsker å sende til de samme bedriftene.

Det er viktig å huske på at skattelettene er viktig i et langsiktig løp. Vi må sørge for at vi har levedyktige bedrifter, som har muligheten til å betale sine regninger, til å investere, til å vokse og til å sikre arbeidsplassene.

Dag Terje Andersen (A) [14:02:51]: Det er altså statsrådens oppgave å svare, og så er det vi som står her, som skal spørre. Jeg kan likevel bare informere om at den uttalelsen hun snakket om, kostnaden ved permittering, ikke var fra denne representanten. Det var fra en annen representant. Den bommet uansett.

Utgangspunktet er altså at vi fra høsten 2013, i revidert nasjonalbudsjett i 2014, i budsjettet for 2015 og i revidert nasjonalbudsjett 2015 har advart mot den økende arbeidsledigheten. Og svaret fra regjeringa har vært å bruke det meste av pengene på skattelette. Det er med utgangspunkt i det jeg stiller spørsmålet: Hvor stor er sysselsettingseffekten av skattelette når alle rapporter, også de som er betalt av regjeringa, viser at skattelette på formuesskatt ikke

har noen sysselsettingseffekt, mens de tiltakene vi har etterlyst når det gjelder arbeidsmarkedstiltak, permittering, og ikke minst å øke aktiviteten i kommuner og inn mot næringslivet, ville gi sysselsetting?

Statsråd Anniken Hauglie [14:03:58]: Nå er det få av skattene som ligger inn under mitt ansvarsområde, og beregningene som er gjort på skattelettene, er det antakeligvis andre her i salen som kan svare bedre på enn meg.

Det som er en realitet, er at vi ser at arbeidsledigheten flater ut, og den går ned i tolv av landets fylker. Vi ser at det er økende optimisme blant arbeidsgiverne landet rundt, også i Rogaland, som sliter. Og vi ser at det er mange av landets fylker som har problemer med å fylle de ledige stillingene.

Jeg var i Tromsø på mandag og besøkte en entreprenør der som kunne ansatt 50 mann på dagen hadde det vært folk tilgjengelig i fylket. Så vi ser at politikken virker. Det er gryende optimisme. Tallene begynner å gå i riktig retning, men det er på ingen måte tidspunktet ennå for å friskmelde arbeidsmarkedet. Vi skal fortsatt være beredt på tøffe tider også i årene som kommer.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:05:01]: Statsråden var innom Nav i sitt innlegg, og det var vel i mars, tror jeg, eller april, at regjeringa la fram en egen strategi mot ledighet blant unge. Vi vet at ledighet som setter seg i ung alder, kan få veldig uheldige konsekvenser på lang sikt også. Man kommer inn i en ond sirkel. Ett av tiltakene er å ha folk fra Nav inn i videregående skole for å gi råd og veiledning. Men det jeg er litt opptatt av, er hvordan statsråden opplever at Nav som etat møter unge som melder seg til Nav, og om hun mener at den innsatsen som gjøres i Nav på det punktet, er tilstrekkelig slik det er organisert nå.

Statsråd Anniken Hauglie [14:05:58]: Det er for mange unge som nå faller utenfor – som faller ut av skolen, som faller ut av jobb – og vi har en stor oppgave foran oss med å redusere utenforskapet blant ungdom. Ett av de grepene som vi tar i Nav-meldingen, er bl.a. å gjennomgå ungdomsgarantiene, fordi vi ser at de ikke har noen effekt, eller på langt nær har den effekten som vi skulle ønske at de hadde. En av grunnene er nok at det er ingen forpliktelser i de garantiene som er i Nav i dag. Det er bakgrunnen for at vi nå innfører en ny garanti, og vi sier at alle unge under 30 år som oppsøker Nav, skal få et forpliktende tiltak – ikke bare en plan, men også et tiltak – før det har gått uker. For det er helt riktig som representanten Syversen sier, at ungdom som faller utenfor, har en tendens til å falle utenfor veldig lenge, og det blir mer og mer vanskelig å få dem tilbake igjen.

I tillegg har vi Nav-lederne i alle fylkene som gjør en god innsats som retter seg mot ungdom, og vi har nå også flere tiltaksplasser som retter seg mot ungdom, fordi vi ønsker å fange opp ungdom på et tidligere tidspunkt enn det man har klart fram til nå.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:07:13]: Det er helt utrolig hvordan denne regjeringa har ett svar på alle sam-

funnsutfordringer. Det er sentralisering, sammenslåing og stordrift. Og, dessverre, når statsråd Hauglie også skulle diskutere utfordringene i Nav, var det det som var utfordringen der også: Det var for smått, det var for nært folk, tjenestene var der folk bodde. Det var ikke riktig løsning, hun ville ha mer elektroniske løsninger, mer chatting og mer indirekte kommunikasjon og sentralisering av Nav-kontorene. Det var tiltaket for å hjelpe folk som sliter. Ser statsråden at det kan være noen utfordringer med at man flytter Nav lenger bort fra der folk bor? Eller er det bare fordele, ifølge Hauglie, med at man nå skal gjennomføre en gedigen sentralisering av Nav rundt omkring i Norge?

Statsråd Anniken Hauglie [14:07:55]: Jeg tar ikke til orde for en «gedigen sentralisering» av Nav.

Når det gjelder digitalisering, er det viktig av hensyn til brukerne selv. Det er ikke bare-bare for folk som skal ha hjelp fra Nav. Noen av dem som skal ha hjelp fra Nav, er jo også i jobb og skulle oppsøke Nav i arbeidstiden. Det vi gjør med digitalisering, er nettopp å øke brukervennligheten for brukerne av Nav, slik at de ansatte kan bruke viktig tid på dem som har sammensatte utfordringer. De dyre minuttene skal brukes på de krevende tilfellene, og så kan de andre fylle ut skjemaene selv hjemmefra via nett. Det mener jeg er positivt.

Når det gjelder sentralisering, er vi opptatt av at Nav skal kunne disponere ressursene på en bedre måte sammen med kommunene. Det er lovfestet samarbeid mellom stat og kommune i dag, og det skal det fortsatt være. Så noen «gedigen sentralisering» legges det ikke opp til, men vi er opptatt av at Nav skal kunne bruke ressursene på best mulig måte og sette sammen kontorene slik at brukerne får kvalifiserte tjenester på en bedre måte enn i dag.

Kirsti Bergstø (SV) [14:09:10]: Vi er i en alvorlig situasjon med 135 000 arbeidsløse. Det oppleves som en krise for den enkelte, for lokalsamfunnene, for bedriftene som rammes, og for landet vårt.

Situasjonen er spesielt alvorlig for unge mennesker. Unge er i en sårbar situasjon, og særlig alvorlig er det hvis man mister jobben uten å ha fullført videregående opplæring. Derfor har SV foreslått en forsterket ungdomsgaranti, og vi foreslår også i vårt budsjett at man skal ha muligheten til å fullføre videregående opplæring som arbeidsløs.

Selv om både Fremskrittspartiet og Høyre har stemt ned SVs forslag til en forsterket ungdomsgaranti gjentatte ganger, har statsråden tydeligvis blitt inspirert, for for litt siden kunne vi se at statsråden ønsket at man skulle få arbeid, utdanning eller aktivitet innen åtte uker. Men mysteriet er at det ikke følger penger med. Mener statsråden at ungdom får arbeid bare gjennom prat, siden det ikke følger penger med?

Statsråd Anniken Hauglie [14:10:13]: Nei. Det er tre ungdomsgarantier i dag, som ikke virker fordi de ikke er forpliktende. De sanerer vi og foreslår å gjøre til én forpliktende garanti for ungdom. Nav har et stort virkemiddelapparat i dag. Vi har tilført Nav store ressurser både gjennom tiltaksplasser, gjennom et nytt toårig opplærings-

løp i regi av Nav, gjennom Nav-veilederne i skolen og andre viktige tiltak, som vil gi Nav et godt utgangspunkt for å kunne jobbe med ungdom.

Så er det mye annet som også gjøres i budsjettet, og som regjeringen også har foreslått i andre saker. Det å tette igjen gapet mellom ungdomsretten og voksenretten er ett viktig tiltak, det å øke lærlingtilskuddet og øke lønnstilskuddet er også viktige tiltak, i tillegg til de endringene vi gjør i dagpengereguleringen for å gjøre det lettere å kombinere utdanning og jobb.

Så vi har jo utstyrt verktøykassa til Nav med betydelig flere verktøy nå enn det de noen gang har hatt, nettopp for å møte ungdom som mister jobben, eller som trenger hjelp til kvalifisering.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [14:11:27]: En aktiv vårsesjon er snart over. Mange viktige vedtak er blitt gjort og skal gjøres i løpet av dagen, og Kristelig Folkepartis politikk er synlig i mange tunge verdisaker.

Stortinget har i vår sagt at det skal etableres et skille mellom arbeidende kapital og annen kapital i skattereformen – et viktig og nødvendig skille blir etablert.

Barn og unge som sliter med psykiske helseproblemer, har knalltøffe dager. Disse skal få mer og bedre hjelp gjennom at det nå er vedtatt en opptrappingsplan for barn og unge med psykiske helseproblemer. Det er rett menneskelig, og det er rett samfunnsøkonomisk.

Barna våre i barnehagen skal leke seg til kunnskap, gjennom lekens pedagogikk. Det har også Stortinget slått fast denne våren.

I forrige uke slo et samlet storting fast at hele handlingsrommet for de ideelle skal brukes når et nytt anbudsreglement nå skal iverksettes. Dette er viktig for tusenvis av brukere rundt omkring i hele landet vårt.

Regjeringen har nå gjort det klart at lovgivingen ikke skal endres i denne perioden for at flere butikker skal holdes åpne på søndager og helligdager. Dette er Kristelig Folkeparti glad for. Kristelig Folkeparti har oppfordret regjeringen til å lytte til den sterke motstanden i folket mot søndagsåpne butikker. Verken folket, de ansatte eller næringen selv vil ha mer søndagsåpne butikker. For Kristelig Folkeparti handler spørsmålet om søndagsåpne butikker om hva slags samfunn vi vil ha. Vi mener det er viktig å bevare søndagen som felles hviledag og annerledesdag. Søndagen er en fellesskapsdag, en dag med hvilepuls. Annerledesdagen er ikke et prosjekt enkeltmennesket kan stable på bena alene. Det er et nasjonalt spørsmål som vi som lovgivere avgjør, om vi vil videreføre søndagen som en annerledesdag eller ikke.

Arbeidsledigheten er et av våre største samfunnsproblemer. For den enkelte kan det bety tapt livskvalitet fordi man ikke får brukt sine evner og mister sosialt fellesskap. For samfunnet betyr høy ledighet et tap av ressurser som kunne vært brukt til å utføre viktige oppgaver i næringslivet eller i det offentlige. Det er særlig Sør-Vestlandet som har vært hardt rammet, og som er hardt rammet, sammen med ungdommen. Det var med dette som bakgrunn Kristelig Folke-

parti i april foreslo en tiltakspakke mot ledighet. Hovedvirkemiddelet i pakken var betydelige engangstilskudd til vedlikehold av bygg og infrastruktur til kommunene på Sør- og Vestlandet, og også målrettede tiltak mot ungdomsledigheten. I revidert har regjeringen levert en tiltakspakke med en god innretning, men gjennom forhandlingene med Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre har Kristelig Folkeparti forsterket denne tiltakspakken både overfor ungdommen, overfor studentene og også overfor Sør- og Vestlandet.

Kristelig Folkeparti har vært opptatt av skattemyndighetenes ubegrunnede momskrav for friskoler med internat og skoler som gir undervisning til voksne elever uten rett til videregående skole. Vi er glade for at vi har fått til en løsning gjennom revidert som gir disse skolene økonomisk kompetanse for det som har skjedd, og – like viktig – forutsigbarhet for fremtiden. Dette er viktig for disse elevene, dette er viktig for den type skole.

Videre er vi fornøyd med at kuttene i bistandsbevilgningene til Afrika og til det sivile samfunn har blitt fjernet gjennom behandlingen av revidert i Stortinget, for behovet for bistand er meget stort i deler av Afrika sør for Sahara.

Mange viktige vedtak er blitt gjort denne våren. Mange viktige verdivedtaker er også blitt gjort gjennom denne våren, vedtak som vil kjennes gjennom praktiske løsninger. Ja – om det er barn og unge som sliter med sin psykiske helse, om det er næringslivet, om det er de arbeidsledige, om det er ideell sektor, eller om det er mennesker som lever i ekstrem fattigdom, så vil vedtak som vi har fattet, og skal fatte, denne våren, ha betydning for deres hverdag.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Lise Christoffersen (A) [14:16:45]: Arbeiderpartiet har i årets debatt om revidert nasjonalbudsjett fokusert på det som er viktigst – kampen mot den rekordhøye og økende arbeidsledigheten. Når 135 000 står uten jobb, burde alle varsellamper blinke, men den blå-blå regjeringa er for passiv, mumler om nødvendig omstilling og beskylder Arbeiderpartiet for å ville øke skattene til bedriftene med 10,5 mrd. kr. Nei – men vi er ikke for å kutte, og en finansminister bør kunne forskjellen på et likhetstegn og et plusstegn.

På Høyres landsmøte i april sa statsminister Erna Solberg:

«Høyres økonomiske politikk virker kraftig. La ingen fortelle dere noe annet.»

Ja, Høyres økonomiske politikk virker kraftig, det er helt sant, men er rekord i antall ledige det vi trenger? Bak tallene finnes enkeltskjebner, familier, bedrifter og lokalsamfunn som opplever situasjonen som dramatisk. Arbeidsministerens uttalelse tidligere i år om at man lett kan bli tilbaketilt i gode tider, men får et push når det butter, viser tydelige ideologiske skillelinjer i norsk politikk.

For de ledige er det her og nå som gjelder, men det mange ikke tenker på nå, er at opptjening av pensjonsrettigheter også reduseres når inntekten faller bort. Dette kunne f.eks. vært belyst i underlaget for trygdeoppgjøret.

I fjor varslet regjeringa dessuten en gjennomgang av reguleringsprinsippene for løpende pensjoner i god tid før oppgjøret i 2016, for å unngå at pensjonisters kjøpekraft går ned i flere påfølgende år, mens arbeidstakernes kjøpekraft øker. I RNB får Stortinget kun beskjed om at reglene er uendret, og at trygdeoppgjørene ikke lenger skal til Stortinget. Det er sikkert en lettelse for Fremskrittspartiet på Stortinget, som lagde stor ståhei for ingenting under oppgjøret i fjor, men Arbeiderpartiet vil fortsatt ha trygdeoppgjøret til Stortinget. Inntektsutviklingen til mer enn én million nordmenn er en viktig sak. En knapp orientering i RNB og en liksombehandling i budsjettet et halvt år etter er ikke godt nok. Når regjeringa i tillegg skriver i RNB at pensjonistene ikke får redusert, men økt, kjøpekraft etter skatteuttak på 2,2 mrd. kr, redusert avkorting til pensjonistpar på 2,7 mrd. kr og opposisjonens 82 mill. kr til enslige minstepensjonister, lurer vi på hvem denne gjennomsnittspensjonisten er, og hva som er fordelingsvirkningene av denne lite målrettede politikken. Det sier RNB ikke noe om, men Arbeiderpartiet har spurt. I Dok. 15:1226 for 2015–2016 viser regjeringa at det bare er de 82 mill. kr som ga mest til dem med minst. De 4,9 mrd. kr i skatteuttak og økte grunnpensjoner ga mest til dem med de høyeste pensjonene. Slike opplysninger er det viktig å ha, særlig når regjeringa trekker dem inn i beskrivelsen av trygdeoppgjøret på en måte som dekker over nok et eksempel på urettferdig fordeling. RNB er ikke stedet for debatt om trygdeoppgjøret. Det ser vi i dag. Det har ikke vært mange innlegg om pensjon så langt, ikke engang fra Fremskrittspartiet.

Arild Grande (A) [14:19:59]: Representanten Heidi Nordby Lunde sa at regjeringens målrettede innsats er i ferd med å gi resultater. Ja, det er ganske mye som tyder på det. Vi ser bl.a. at vi har rekordhøy arbeidsledighet. Det skyldes regjeringens manglende tiltak for å motvirke den økningen vi har sett. Men det stopper tydeligvis ikke der, for regjeringen kommer stadig med forslag som nærmest har som hensikt å øke arbeidsledigheten ytterligere, bl.a. gjennom flypassasjeravgiften, som har satt 1 000 arbeidsplasser i Rygge i fare, gjennom at de har fremmet forslag som er i ferd med å ødelegge kommersiell allmennkringkasting, som vil føre til at flere mister jobben innenfor den bransjen. Og i dag kom nyheten om at de ønsker å legge ned Luftforsvarets musikkorps og Marinemusikken.

Det virker altså som om regjeringen mener det er for få arbeidsledige i Norge, og at vi trenger flere arbeidsledige. Så det er mye som tyder på at politikken virker. Vi ser også økte forskjeller i samfunnet gjennom skattepolitikken til regjeringen, og gjennom økte ytelser til ledige. En annen effekt av regjeringens politikk er økt sentralisering. Så ja, Heidi Nordby Lunde har rett når hun sier at regjeringens politikk er i ferd med å gi resultater.

Med rekordhøy arbeidsledighet og flyktningkrisen står det norske samfunnet og Europa overfor store utfordringer som vi kun løser i fellesskap. Men over hele linjen ser vi en regjering som totalt svikter i møte med disse store utfordringene. Flere har pekt på dette i forbindelse med manglende tiltak mot arbeidsledighet. Vi har foreslått økt satsing

på lønnstilskudd for å skaffe flere og bedre praksisplasser for alle som står langt unna arbeidslivet i dag. Vi har bedt om økt satsing på barnehage sånn at det skal bli lettere å kombinere arbeid med omsorg. Men køene blir lengre, og prisene blir høyere med regjeringens politikk. Vi er kritisk til kontantstøtten, som er med og bidrar til å holde unødvendig mange, særlig kvinner, utenfor arbeidslivet.

I denne storstilte dugnaden har frivilligheten varslet at de står klare. De har ressurser, de har folk, og mange melder seg nå inn i bl.a. Røde Kors for å bidra. Røde Kors sin kvinnesatsing driver utstrakt arbeid for å hjelpe kvinner til å lære seg norsk, til å ta jobbkurs og til å komme seg i arbeid. Men også på denne utfordringen svarer regjeringen lite eller ingenting. Det er da å frykte at den ledigheten vi ser i dag, vil kunne bite seg fast på et varig høyt nivå, med de mangelfulle tiltakene og de forslagene som regjeringen kommer med, og at Norge står dårligere rustet når det gjelder å møte de store utfordringene vi som samfunn står overfor.

Per Rune Henriksen (A) [14:23:12]: «Omstilling» er regjeringens honnørord i det politiske ordskiftet. Det er en omstilling vi går igjennom – fra særstilling til omstilling, som det sies noen ganger. Men hva har vi sett? Vi har sett skattekutt til de rikeste, vi har sett kutt i ordninger til dem som har minst, vi har sett avgiftsøkninger for å finansiere skattekutt og for å få regnskapene til å gå opp, og vi har sett netto uttak fra Statens pensjonsfond utland.

I arbeidslivet ser vi at fagbevegelsens innflytelse på vegne av medlemmene svekkes, arbeidsgivernes makt styrkes. Dette er ikke omstilling; det er omfordeling. Det er omfordeling av kapital – fra samfunn til individer, fra fattig til rik, fra neste generasjoner til vår generasjon. Det er omfordeling av makt – fra arbeidstakere til arbeidsgivere. Vi kan også legge til: Det er omfordeling mellom kommuner, sentrale strøk og distriktene.

Det som er fasiten, er at forskjellene i det norske samfunnet øker. Den største driveren for økningen i forskjellene er arbeidsledigheten. I mitt hjemfylke, Hordaland, har antallet helt og delvis ledige og ledige på tiltak økt med 35 pst. siste år. Den største økningen ser vi blant ingeniører, innenfor bygg og anlegg og industri, som er blant gruppene som blir hardest rammet. Vi ser i alle vestlandsfylkene at økningen i ledigheten er dramatisk. Jeg vil påstå at ledighetsutviklingen på Vestlandet er utenfor kontroll. Det får konsekvenser både for den enkelte som rammes, for de bransjene som rammes, og ikke minst for samfunnet. Vi taper verdiskaping nå, vi taper evne til verdiskaping i framtiden, og vi må slite med virkningene av langtidsledigheten, særlig den økende langtidsledigheten blant ungdom. Derfor vil Arbeiderpartiet sette inn sterke virkemidler. Det har vi villet helt siden krisen begynte å ta form og vi så tegnene, vi kjente dem, vi hørte advarslene, vi ønsket å sette inn gode virkemidler. Regjeringen ønsket det ikke.

Vårt alternative budsjett gir anvisninger for hvordan vi kan jobbe med den situasjonen som er nå. Vi kan ikke stoppe krisen, men vi kan dempe virkningene av krisen. Kommunepakken som ligger i vårt budsjett, gir en dobling i forhold til regjeringens opplegg, fra 250 mill. kr til

500 mill. kr med vårt opplegg. Min hjemby, Bergen, ville fått 15 mill. kr mer enn med regjeringens opplegg, og kommunene i Hordaland ville fått til sammen 83 mill. kr til å sette i gang arbeid som kan avhjelpe ledigheten i de bransjene som rammes.

Karianne O. Tung (A) [14:25:54]: Når alle sammen er med og bidrar, blir Norge verdens beste land å bo i. Å være verdens beste land å bo i er ikke flaks og tilfældigheter. Høy sysselsetting og et organisert arbeidsliv er forutsetningen for et samfunn med små forskjeller mellom folk. Nå ser vi at det er noe dramatisk som er i ferd med å skje. Folk mister jobbene sine, det skapes ikke nok arbeidsplasser, og ledigheten øker.

«Høyres økonomiske politikk virker kraftig. La ingen forteller dere noe annet.»

Dette sa statsminister Erna Solberg fra talerstolen på Høyres landsmøte i begynnelsen av april. Vel, tallene forteller en annen historie. En arbeidsledighet på 4,7 pst., 135 000 arbeidsledige, er det høyeste tallet som SSB noen gang har målt.

Den 30. mai 1933 holdt opposisjonspolitiker Johan Nygaardsvold fra Arbeiderpartiet en tale i denne salen, som dessverre er like aktuell i dag. Han sa:

«Man ser hvordan forholdene er. Det mangler ikke på synet i dette tilfelle; men det der mangler hos de borgerlige partier, er viljen. Evnen har vi nok, bare vi kan skaffe viljen tilveie, og det er denne evne og denne vilje vi vil forsøke å reise til det store formål: Hele folket i arbeid.»

Regjeringen har vist gang på gang at den rett og slett mangler viljen. Regjeringen har ikke kontroll over ledighetssituasjonen. Og regjeringen har ikke viljen til å bekjempe arbeidsledigheten. Det er da paradoksalt å se at de har viljen til å foreta store skattekutt i hvert eneste budsjett. De kuttene koster 50 mill. kr hver eneste dag og går til dem som har mest fra før. Forskjellene mellom folk i Norge øker med Høyre og Fremskrittspartiet i regjering.

Arbeiderpartiet deler ikke regjeringens vente-og-seholdning – vi har andre svar. Vårt alternativ handler om å få opp aktiviteten, satse på kompetanse og føre en aktiv næringspolitikk for nye arbeidsplasser. Det er et faktum: Norge vil jobbe. Og Norge trenger flere jobber. Det kreves en mer kraftfull politikk for å holde ledigheten lav. Det er Arbeiderpartiets politikk, og det er også Arbeiderpartiets vilje.

Kjell-Idar Juvik (A) [14:29:09]: Arbeidsledigheten i Norge er nå på svimlende 4,7 pst. Det er det høyeste antallet arbeidsledige Statistisk sentralbyrå noen gang har målt. Bak disse tallene skjuler det seg enkeltmennesker, enkeltskjebner, familier, bedrifter og lokalsamfunn som går en usikker framtid i møte. Da er det viktig at vi som politikere, og Stortinget, setter inn tiltak som får flere i jobb, eller sikrer at flere kan beholde sin jobb. Da er det uforståelig at vi har en regjering som innfører en flypassasjeravgift som vi ser allerede har gitt store negative konsekvenser for mange arbeidsplasser. Det er ikke det vi trenger nå. Regjeringens politikk står her til stryk. Vi ser også nå at avgiften får kon-

sekvenser ikke bare for Rygge. Både Widerøe, Norwegian og SAS kutter, eller er i ferd med å kutte, i tilbudet, som igjen vil gå ut over både arbeidsplasser og tilbudet.

At regjeringen ikke lytter til Arbeiderpartiet i denne saken, får vi for så vidt leve med, men at de ikke tar advarselen fra sine egne i NHO, som sier at dette kommer til å gå ut over så mange som 5 000–6 000 arbeidsplasser, synes jeg er uforståelig.

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nr. én. Jeg konstaterer at for regjeringen kommer det lenger ned på lista. I vårt forslag til revidert budsjett legger vi inn 900 mill. kr til ekstra aktivitetsskapende tiltak, bl.a. dobler vi regjeringens vedlikeholdspakke til Sør- og Vestlandet. Jeg er glad for at Kristelig Folkeparti og Venstre har tvunget regjeringen til noe større innsats. Men jeg synes også det er beskrivende – og nedslående – at denne regjeringen ved hver anledning må presses til mer kraftfulle tiltak mot ledighet. Vi har også en regjering som ikke forstår Nord-Norge. Det ser vi på de kuttene de startet med i sine første dager i regjeringskontorene, ved å kutte i regionale utviklingsmidler. De innførte nye kostnadsnøkler, som gjør at f.eks. Nordland fylkeskommune vil få 282 mill. kr mindre per år fra 2020. Det blir mindre til skoletilbud og mindre til samferdsel om man ikke får en endring på dette. Det skal være et stortingsvalg imellom, så vi får håpe at det ligger muligheter der.

Jeg er også veldig fornøyd med at Høyre og Fremskrittspartiet måtte snu i en sak som vi diskuterte mye før vi tok juleferie i fjor, nemlig forslaget om å legge ned Sameskolen for Midt-Norge i Hattfjelldal. Det har skapt stor usikkerhet i lokalsamfunnet og for dem som skulle ha dette tilbudet. Det hadde vi unngått om vi hadde satt oss litt bedre inn i saken før vi fattet vedtaket i desember – eller rettere sagt: før dere fattet vedtaket i desember. Men nå er det viktig at dette er på plass, og nå er det viktig at vi får til et permanent og forutsigbart tilbud i årene som kommer.

Så til siste sak, som gjelder Redningsselskapet. Legg merke til at der legger man inn bare 10 mill. kr til engangstiltak. Det betyr at de har den samme utfordringen neste år.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [14:32:28]: Den økonomiske politikken skal bidra til sysselsetting, vekst og nyskaping. Fallet i oljeprisen gjør at økonomi og næringsstruktur må omstilles. Gode og forutsigbare rammebetingelser for næringslivet må sikres om vi skal kunne skape trygge og ikke minst bærekraftige arbeidsplasser. Derfor fører denne regjeringen en skattepolitikk som bidrar til verdiskaping, og ikke til utflytting av arbeidsplasser.

Omstilling må også skje i offentlig sektor. Offentlig sektor må bli mer effektiv og smartere. Norge skal bygge landet på kunnskap og kompetanse, og jeg vil understreke betydningen av hvordan forskning, og spesielt utdanning, kan bidra til omstilling og nye arbeidsplasser.

Helse og omsorg står for en stor andel av både kommunenes og statens budsjetter. Det investeres årlig store summer i nye bygg, teknologi og ny kompetanse for å møte pasientenes behov. Men vi har fortsatt mye å hente

på å ta i bruk ny teknologi, og ikke minst å samordne den bedre.

For å utvikle og ta i bruk ny kunnskap og forskningsresultater må vi satse mer på utdanning innen teknologi, og det er derfor svært gledelig at det i revidert budsjett ble enighet mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre om å opprette flere studieplasser, særlig øremerket Vestlandet, men også 200 nye studieplasser til IKT og helsefag som skal anvendes i hele Norge.

Forsøk med helseteknologi i utvalgte kommuner har vist at når pasienter med kroniske lidelser tar i bruk teknologi i hjemmet til egenmålinger – f.eks. pasienter som har KOLS, altså kroniske lungesykdommer – og bruker det i samhandling med sykepleier og lege, reduseres antall sykehusinnleggelses og antall liggedøgn i sykehus. Det er bra for pasientene, for det gjør at vi kan bruke offentlige midler på andre gode formål, f.eks. forebygging av sykdom.

Det er helt nødvendig med nye verktøy for å nå målene for en bedre helse og en mer moderne helse- og omsorgstjeneste. Det trengs derfor utdanning på alle nivå innen IKT og helse, så dette er en flott satsing. IKT, e-helse og velferdsteknologi utvikles i raskt tempo. Det er på en måte et grønt skifte innen helsesektoren vi står overfor. Her ligger muligheter for entreprenører for å skape ny næring, men da må næringen ha gode rammebetingelser, og det må være attraktivt å skape nye arbeidsplasser i Norge.

Rigmor Aasrud (A) [14:35:33]: Det er ingen ledighetskrise, sa arbeidsministeren for noen måneder siden. Mon tro om de over 130 000 ledige og deres familier deler den oppfatningen. En rekordhøy ledighet krever at man tar i bruk kraftfulle virkemidler for å skape nye arbeidsplasser, men det er på nettopp dette området det er vanskelig å se at regjeringen setter spor etter seg.

Vi hører ofte omkvedet «etter åtte år med rød-grønn politikk», men aldri når det gjelder sysselsettingspolitikk, eller når det gjelder å skape arbeidsplasser. Det er lett å skjønne, for etter åtte år med rød-grønn politikk ble det skapt 240 000 nye arbeidsplasser i privat sektor, 120 000 nye i offentlig sektor – ikke byråkrater, men ansatte i skolen, i barnehager og i omsorgssektoren. Det skjedde samtidig med at det var en krise. Nå er det visstnok ingen krise, bare 130 000 ledige. I dag har vi hørt en arbeidsminister som ikke vet om politikken som føres, gir nye arbeidsplasser, samtidig som man med skråsikkerhet sier at regjeringens politikk virker. Regjeringens håndrekning til dem som er ledige, er kutt i feriepenger, kutt i lønnsgarantien og skattlegging av sluttvederlag.

I Oppland har vi ikke blitt rammet av den ledigheten som så mange Vestlands-kommuner har blitt, men fortsatt er veksten lav, det er stagnasjon i befolkningen, for befolkningsutviklingen, og sysselsettingsandelen må opp. Bare i løpet av få måneder har det kommet meldinger om at skattekontorene skal sentraliseres, de ansatte må pendle, forbrukerkontorene skal sentraliseres, de ansatte må pendle, kriminalomsorgen og begge politimestrene forsvinner, de ansatte kan pendle.

Flere av disse arbeidsoppgavene kan gjøres i desentrali-

serte enheter. Digitalisering, som kommunalministeren er opptatt av, gjør jo det mulig. Det er bra for de ansatte, det er bra for miljøet, og det er bra for lokalsamfunnene, men regjeringens svar er at du kan pendle. De gjør det bare litt dyrere for deg ved å kutte i pendlerfradraget.

I dag har vi sett at stortingspresidenten lover 650 nye arbeidsplasser på Jørstadmoen. Vi håper det ikke skal bli over en 20-årsperiode, men da er det litt rart å høre på representanten Ørmen Johnsen som sier at man ikke skal flytte på arbeidsplasser.

Helt til slutt vil jeg bruke anledningen til å etterlyse regjeringens oppfølging av Innlandsutvalget. Utvalgets arbeid er viktig for innlandet. Rapporten peker ut områder det bør satses på, og den fortjener en bedre plass enn i statsrådets skuff.

Kirsti Bergstø (SV) [14:38:40]: Det er en populær øvelse fra denne talerstolen, særlig blant de blå, å prøve å lete etter smeltevannet som rant vekk i forfjor, ved å se tilbake på åtte rød-grønne år. Jeg tenkte jeg skulle friske opp en regnfull fredag med å gjøre nettopp det. Jeg husker en regjering som bygde ut velferden i landet, som fikk forskjellene ned, som greide å ta grep for en bedre hverdag, for arbeid og likestilling, som greide å håndtere en finanskrise med aktiv politikk, med statlige muskler og midler, og å få folk i arbeid. Nå har vi hatt tre år med blåmandag, og det merkes i folks liv. Det merkes gjennom en passiv politikk i møte med den alvorlige ledighetskrisen. I stedet for å fylle ledige hender og dager med arbeid fyller man pengeposen til de rikeste. Forskjellene øker om kapp med klimautslippene.

Alle har ikke like stor grunn til å bli skuffet. Skyggesiden av Segway og friheten av lakrispiper advarte vi mot allerede før valget i 2013, men noen har veldig god grunn til å føle seg skuffet og sveket. Det gjelder særlig landets pensjonister, som hadde grunn til å tro på en politikk i deres interesse etter 40 år med frieri fra Fremskrittspartiet. Men så viser det seg at det var et innholdsløst ekko, for vi ser at for andre år på rad vil pensjonistene tape kjøpekraft i trygdeoppkjøret. Regjeringens egne prognoser sier at det samme kommer til å være tilfellet også i de nærmeste årene. Hva gjør Fremskrittspartiet? Ingenting.

I den offentlige debatten og fra Stortingets talerstol snakker Fremskrittspartiet som om pensjonsforliket tvinger fram en reduksjon av kjøpekraft, og gjemmer seg bak en matematisk forståelse av en politisk reform. Det er ingenting i pensjonsreformen som hindrer regjeringen i å ta grep når vi ser at utslagene blir som de blir. Hva gjorde Fremskrittspartiet i fjor? De skyldte på andre. Fra media fikk vi kjennskap til rapporter om at Fremskrittspartiet skulle skyldte på SV for at pensjonistene tapte kjøpekraft, og Fremskrittspartiet på Stortinget fremmet forslag mot Fremskrittspartiet i regjering og spant opp til et salig kaos. Hva gjør Fremskrittspartiet i år? Jo, man leker politisk gjemsel – først ved å hindre at trygdeoppkjøret skulle tas til Stortinget, og når man får presset gjennom det, er det fremdeles bortforklaring og skyggeboksing som gjelder. I disse mesterskapstider tror jeg at vi klart kan erklære en vinner i «løftefraløp».

Sverre Myrli (A) [14:41:50]: Jeg er stolt over å tilhøre en bevegelse som bestandig har sagt at arbeid til alle er jobb nummer én. Pionerene i arbeiderbevegelsen skjønnte hvor skadelig det ville være hvis arbeidsledigheten bet seg fast – for samfunnet som sådan, ved at samfunnsmaskineriet ikke fungerer, men også for den enkelte og for den enkeltes familie.

Hvis vi fra dette huset ikke sørger for å bidra til en politikk som medfører at folk har arbeid å gå til, gjør vi rett og slett ikke jobben vår. Jeg er derfor glad for at kampen mot arbeidsledighet står så sentralt i det alternative forslaget Arbeiderpartiet har lagt fram i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett.

Jeg må samtidig si at jeg er overrasket, for jeg hadde ikke trodd at en av den nåværende regjeringens måter å møte økende arbeidsledighet på, er å opprette så mange administrative arbeidsplasser – i statlig administrasjon, i departementer, i direktorater, i tilsyn, i foretak, i enheter og i selskaper. I Forsvaret har vi fått en egen materiellhet. Nylig fikk vi høre at det skulle opprettes et eget parke-ringstilsyn. Vi har fått et valgdirektorat. Vi skal få et jernbanedirektorat. Vi skal få et jernbaneforetak. Og nå skal vi altså få enda tre nye selskaper innenfor jernbanesektoren – et materiellselskap, et vedlikeholdsselskap og et salgs- og billetteringsselskap.

Vi kommer til å få en overadministrering av jernbanen som vi aldri har sett maken til i dette landet. Vi bygger opp store administrative systemer med en rekke ulike enheter og selskaper. Det blir et tungvint system, men det blir også et kostbart system. I revidert nasjonalbudsjett skriver regjeringen at det vil påløpe driftsutgifter til de tre nye selskapene som nå opprettes innenfor jernbanesektoren – penger til styrehonorarer, revisor, rådgivning og andre forberedende arbeider, som det står. Det tas fra Jernbaneverkets drifts- og vedlikeholdsbudsjett. På spørsmål fra Stortinget har departementet svart at styrelederne i det nye materiellselskapet og billetteringsselskapet skal ha en årlig godtgjørelse på 340 000 kr, og styrelederen i det nye vedlikeholdsselskapet skal ha 370 000 kr.

Dette er bare trist. Flertallet bygger opp et stort og kostbart administrativt apparat innenfor jernbanesektoren.

Tore Hagebakken (A) [14:45:13]: Kommunal- og moderniseringsminister Sanner liker tydeligvis ikke det faktum at SSB har konkludert med at skatteutt ikke har noen nevneverdig effekt på sysselsettingssituasjonen. Han kaller rapporten for den Arbeiderparti-finansierte rapporten. Jeg synes det er ganske alvorlig – noe som også Truls Wickholm fokuserte på. Nå er ikke Sanner her, så jeg synes det ville vært naturlig at fagstatsråden, altså finansministeren, ga en kommentar til at kollega Sanner snakker ned SSBs faglige tyngde og autonomi.

Statsråd Sanner sier at det eneste vi driver med, er å øke skattene. Det er forskjell på å øke skatter og å gå imot skatteutt. Vi er imot skatteutt som øker forskjellene og har null, eller i hvert fall tilnærmet null, virkning på sysselsettingen, og som tapper fellesskapet for penger som kan brukes på felles velferd. Men alle må jo ha fått med seg at vi har inngått et skatteforlik. Vi har ikke bare blitt

med på det, men vi har faktisk vært med som arkitekter for det, og jeg mener vi har vært med på å drive det fram her i Stortinget – og der senker vi selskapsskatten til 23 pst. i 2018. Det er et svært viktig grep. I motsetning til de andre skattekuttene som regjeringa har stått for sjøl, mener vi at det vi er med på, faktisk har effekt når det gjelder å trygge arbeidsplasser og skape nye.

Jeg vil også trekke et forslag. Forslagene nr. 19 og 26 er likelydende – vi har i iveren etter å satse på Husbanken levert inn to like forslag. SV har varslet støtte til forslag nr. 26, men ikke til nr. 19, så derfor finner jeg det formålstjenlig å trekke forslag nr. 19.

Når det gjelder anmodningsvedtak, er vi for alle tre. Det gjelder Tjukkasgjengen, som vi blir med på å støtte opp om. Så er det spesielle rettshjelpstiltak knyttet til frivillige organisasjoner – det er en viktig sak. Og at regjeringa følger med på utviklingen når det gjelder flyplasser, er vi i hvert fall for. Vi er også enig i en merknad som vi ikke er med på, som Senterpartiet og SV har, og det gjelder en markering av uenigheten om privatisering i NSB og opprettelsen av de tre selskapene som Sverre Myrli nevnte. Vi er også helt enig i det, sjøl om vi ikke er med på den merkningen. Her har Senterpartiet og SV uventet blitt stående alene – uventet, for det er et ganske kjent standpunkt hos oss, men vi har gjort en liten feil, det skal jeg innrømme. Feilen er ikke større enn at jeg kan rette den opp her og nå, og så kan de fleste av oss bære over med den.

Så vil jeg, i tilfelle jeg ikke skal opp hit igjen i dag – vi får nå se – ønske en riktig god sommer til alle!

Nils Aage Jegstad (H) [14:48:26]: Jeg vil bare kommentere noen saker.

For det første har det lenge vært klart at Norges store utfordring har vært at vi har hatt en todelt økonomi, veldig sterkt todelt økonomi: de i oljesektoren og de utenfor oljesektoren. Når man ser hvor sterk etterpåklokskapen egentlig er, kan man jo lure på hvorfor man ikke gjennom åtte år da vi virkelig hadde god økonomi, tok tak i den problemstillingen, men nærmest var med på å forsterke den. Det var noe av det første som denne regjeringen fokuserte på, behovet for å endre situasjonen betydelig. Så falt oljeprisen kanskje fortere enn man hadde tenkt, og dette ble en mer prekær situasjon.

Ellers har jeg merket meg at man er veldig opptatt av at sparegrisen skal overlates til neste generasjon urørt. Jeg tenker som så at det vi skal overlate til neste generasjon, er et samfunn som er minst like godt eller bedre enn det vi har i dag. Når vi investerer i veier og jernbane, når vi reduserer forfallet på jernbanesektoren og gjør vedlikehold, når vi etterlater oss et samfunn hvor de sosiale godene er ivaretatt, når vi har et arbeidsliv som er både konkurransedyktig, kunnskapsbasert og grønt, så har vi brukt pengene på en måte som er viktigere for neste generasjon enn at sparegrisen er like full. Derfor mener jeg at det ikke er hvor mye vi bruker av sparegrisen nå, som er det viktigste, men hva vi bruker pengene til. Det at vi nå tar tak i mye av det forfallet vi har sett når det gjelder ikke minst infrastruktur, er utrolig viktig. Det er nødvendig, og det er jo det vi bruker pengene på, i motsetning til tidligere, da

man kanskje brukte pengene på å skru enda en omgang på kostnadskuttskruen.

Så har jeg lyst til å si litt om det som skjer på Moss lufthavn, siden jeg ikke bor så langt unna. Jeg må si at det med avgifter på flypassasjerer ikke er noe nytt. Hvis man går inn på billetten sin, ser man at flyselskapene systematisk forteller hvor mye av billettprisen som er avgift. Jeg så på en billett tur-retur Trondheim, der utgjorde avgifter 383 kr. Det var før flyseteavgiften. Etterpå utgjorde avgifter 523 kr. Men de greide likevel å presse prisen ned. Det er billigere å fly etter at avgiften ble innført, enn før. Det har noe å gjøre med når du bestiller og alle de andre avgiftene som kommer.

Men det er ikke det som er problemet med Moss lufthavn egentlig. De hadde der satt tak på passasjergrunnlaget i starten. De hadde et lavere tak enn det de får etter at Ryanair har flyttet. De hadde restriksjoner på åpningstider, det var takstregulativ. Og så spør man: Vil Ryanair flytte tilbake eller ikke flytte hvis man fjerner avgiften? I 2015 flyttet de basen sin fra København til Litauen. Det var nok andre elementer som betydde mer.

Karin Andersen (SV) [14:51:47]: Hvis man vil ha omlegging fra for mye oljeavhengighet, kan man ikke gjøre sånn som Høyre og regjeringen gjør, å knytte oss enda sterkere til det ved å åpne enda flere felt. Da må man gjøre som SV foreslår, foreslå nye tiltak, f.eks. program for overføring av kompetanse fra oljenæringen til andre – nye, grønne – bransjer. Man må f.eks. investere i havvind. Man må bestemme seg for det og bruke pengene på det som kan skaffe grønne arbeidsplasser og grønne produkter.

Noe som er veldig alvorlig, er å gå arbeidsløs, særlig for ungdom. Derfor var jeg glad da regjeringen sa at den ville innføre en ungdomsgaranti, men jeg må si jeg ble veldig skuffet da jeg så budsjettet. Ja, det er noen tiltaksplasser der, men de er for ordinært ledige, det er ikke penger til å øke innsatsen for disse ungdommene. Så hvilke tiltaksplasser de skal være i, er fremdeles helt ukjent, og det ligger heller ikke inne økninger til Kvalifiseringsprogrammet eller til Jobbsjansen, som er gode ordninger som hadde vært uhyre viktige for disse ungdommene.

Vi har mange flyktninger som har kommet til Norge nå. Alle mener at de skal lære norsk. Regjeringens svar er å kutte i norskopplæringen. I går stemte flertallet i Stortinget regjeringen ned, gudskjelov, og SV har også i revidert lagt inn penger til norskopplæring, for beskjeden fra Norge til dem som kommer hit, må jo være fra dag én: lær deg norsk! Vi øker satsingen i Groruddalen på kjernetid for barnehageplass. Hvorfor gjør vi det? Jo, fordi regjeringens virkemiddel, nemlig billigere barnehageplass for dem som har dårlig råd, virker som en fattigdomsfelle. I det øyeblikket man får seg jobb, mister man et gode. Det er en innretning som er mot sin hensikt.

Vi legger inn tiltak som kan fange opp dem som risikerer å bli utsatt for tvangsekteskap. Nå har integreringsministeren gått, men jeg så i VG i går at hun bekymret seg. Men det er ikke noen penger her. Hun er ute i avisene hele tida og bekymrer seg for ekstremisme, men det er ingen penger i dette budsjettet til det. Men SV legger det inn i

sine budsjetter, for det finnes veldig gode tiltak, og det finnes mange organisasjoner som jobber med dette, og dem er vi nødt til å styrke nå. Vi er også nødt til å styrke de organisasjonene som jobber med integrering hver eneste dag, slik som Refugees Welcome to Norway, f.eks.

Det er mange gode arbeidsoppgaver man kan ta fatt på når man har økende arbeidsledighet. Mer vedlikehold, nødvendig vedlikehold, i kommunesektoren er en av dem, og derfor har SV også fremmet en styrking av det området.

Truls Wickholm (A) [14:55:08]: Jeg tror det i høyden er tre stykker fra Fremskrittspartiet som har tatt ordet i dagens debatt, men det er vel kanskje et resultat av at hjertet ikke banker så hardt for dette avgiftsbudsjettet.

Når det er sagt, har vi en regjering som sier noe om at den vil bidra til omstilling og et grønnere samfunn – men vi ser lite konkrete spor. Arbeiderpartiet ville valgt en litt mer aktiv tilnærming. Man kunne f.eks. valgt å sette i gang et pilotprosjekt for utvikling av elferje på persontrafikkmarkedet. Vi har en kjempebra klynge mellom Stavanger og Bergen som har jobbet lenge med å utvikle muligheten for et norsk marked, men ikke minst også muligheten for eksportmarkedet. Et eksempel på en slik løsning, som er ganske klart, er utredet av Urban Water Shuttle sammen med Hurum og Nesodden, hvor det kan bygges et fjordsamband mellom Sætre, Fagerstrand og Aker Brygge. Det ville blitt et elektrisk nullutslippsfartøy. Dette er fullt ut teknologisk gjennomførbart. I dag går det en elferje på Sognefjorden, og når disse ferjene kommer i større produksjon, vil de være like dyre eller like billige å bygge som konvensjonelle ferjer. Forskjellen er bare at det er ingen klimautslipp. En tur over Sognefjorden koster i dag 70 kr i energiutgifter. Det er nesten helt magisk.

Urban Water Shuttle er utviklet av et konsortium av bedrifter med ekspertise innen design, bygging og utrustning av hurtigbåter med nullutslippsteknologi. De er lokalisert på Sør-Vestlandet, og det ville vært en riktig satsing. Konseptet kan bety ny og viktig eksport for Norge. Byer som London, Paris, Berlin, mfl. vil lett kunne sette inn denne typen nullutslippsfartøy på eksisterende elver og erstatte arealkrevende trafikk som også har høyere klimautslipp. Her er det egentlig bare fantasien som setter grenser.

Norge har vært et testland for elbiler, fordi vi har hatt avgiftsfritak og ladestasjoner. Det har mange internasjonale bilselskaper nytt godt av. Spørsmålet blir om vi vil gjøre noe lignende for vår egen verftsindustri. Sjøens «Tesla-er», for å si det på den måten, kan bygges i Norge, selges fra Norge, og en aktiv regjering ville ha tatt grep for å gjøre noe mer. Det er et eksempel på hvordan man kan bruke offentlige penger gjennom kjøp og andre støtteordninger for å skape en ny eksportindustri.

Fremskrittspartiet har ofte litt allergi mot ting som er klimavennlige, men hvorfor Kristelig Folkeparti og Venstre ikke er med på dette forslaget, som kan redusere utslippene i byene våre og gi økt verdiskaping og arbeidsplasser på Sør-Vestlandet, er vanskelig å forstå. Jeg oppfordrer særlig Kristelig Folkeparti og Venstre i dag til å støtte vårt forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at staten i en

overgangsfase dekker merkostnader ved bruk av ny teknologi i fergeanbud.»

Dette kan gjøres innenfor eksisterende ordninger, men vi trenger en regjering som vil noe. Har vi ikke det, får vi alternativt bruke et storting som vil noe på vegne av regjeringen.

Stefan Heggelund (H) [14:58:24]: Samarbeidspartiene på borgerlig side gjør det som er nødvendig for å ruste Norge for fremtiden. Det innebærer at vi gjør det som de borgerlige partiene snakket om i mange år at man måtte gjøre, men som man ikke hadde mulighet til å gjøre, fordi man ikke hadde flertall. Man var nødt til å sitte og se på at de rød-grønne partiene la mye av grunnlaget for den situasjonen som er oppstått. Derfor synes jeg det er rart når f.eks. representanten Per Rune Henriksen står her og snakker om at de lyttet til advarsler, og de ville handle. Det var akkurat det de ikke gjorde. Det var det de ikke gjorde da de borgerlige partiene advarte mot ukontrollert vekst i offentlig sektor på bekostning av privat sektor, og det var akkurat det de ikke gjorde da de borgerlige partiene advarte mot at landet var blitt for avhengig av én næring.

Det var ikke bare vi som advarte mot konsekvensene av Arbeiderpartiets unnfallemhet. Nei, man kunne til og med lese det i avisene. «Ledigheten kommer til å stige», sto det i avisene. Vedlikeholdsetterslepet «er enormt», sto det i avisene. Alle tok disse advarslene alvorlig, bortsett fra de rød-grønne partiene. Når man minner dem på dette, når man minner dem på at det er dette som har skjedd, og at det er det som er deres arv i dette årtusen, ja da blir de snurt, og så går de opp her og deltar i debatter i denne salen, og de deltar i debatter andre steder, og snakker som om alt som har skjedd, er konsekvenser av de siste tre årenes politikk, og de snakker som om politikkenes natur utelukkende er kortsiktig. Det er ganske avslørende for dem at det er det de velger å gjøre.

Den arbeidspolitiske talspersonen i Arbeiderpartiet sto her på denne talerstolen i sted og sa at flertallet «velger en politikk for økte forskjeller». Så kan man si at det er bra at han velger å bruke taletiden sin til slikt. Det betyr at han prioriterer det substansløse framfor det substansielle, for han har ikke den substansen han trenger her oppe.

Torstein Tvedt Solberg sto her og sa at han ville «ha opp aktiviteten i næringer som sliter». Ja vel. Men hvis man er medlem av et parti som baserer alle sine resonnementer på brosjyreslagord, er det også brosjyreslagord som kommer til å komme fra denne talerstolen.

Denne regjeringen kombinerer kortsiktige og langsiktige tiltak: historiske investeringer i infrastruktur, forskning og kunnskap, en ansvarlig skattepolitikk, som gir incentiver for mer investeringer, og en kraftfull tiltakspakke, som vi allerede ser virkningen av. Dette er virkelig politikk, og det er dette flertallet som gjennomfører den.

Heidi Greni (Sp) [15:01:29]: Det er stor oppmerksomhet om ledigheten på Sør- og Vestlandet som følge av vanskelige tider i oljesektoren. Jeg er glad for at vi gjennom revidert nasjonalbudsjett nå får tilbake tilskuddet til vedlikehold og rehabilitering i kommuner som er særlig berørt

av arbeidsledighet. Jeg mener likevel det er uheldig å gjøre dette til et særtiltak for deler av landet. Faktum er at det er kommuner over hele landet som sliter med nedgangstider, og som har en ledighet som er like stor eller større enn det vi finner på Sør- og Vestlandet.

Senterpartiet har i sitt budsjettforslag tatt høyde for dette. Vi har lagt inn en økning i tilskuddet til vedlikehold og rehabilitering, slik at vi samlet sett kommer opp i et tilskudd på 550 mill. kr. Vårt forslag er at vår økning skal fordeles til alle kommuner som har en ledighet over landsgjennomsnittet.

Dette tiltaket vil gi kommuner med mange ledige hender mulighet til å investere i vedlikehold av veier, anlegg og kommunale bygninger. Erfaringene fra tiltakspakken som ble iverksatt under den rød-grønne regjeringen i 2009, var at bevilgede penger både ga god sysselsettingsvirkning og gjorde stor nytte for å oppgradere slitne bygg og anlegg i kommunene.

Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett en ekstra bevilgning til Norges geologiske undersøkelse på 5 mill. kr. Regjeringen har de siste årene redusert bevilgningene til geofysisk kartlegging. I en merknad peker Senterpartiet på at mineralnæringen opplever utfordrende tider, og partiet foreslår derfor å øke bevilgningen til innsamling av geofysiske og geologiske grunnlagsdata.

Jeg kommer selv fra en region som har et sterkt behov for å styrke næringsgrunnlaget for å gi folk som ønsker å flytte tilbake, mulighet til arbeid. Vi vet at vi har store uutnyttede mineralressurser, men det er nødvendig å kartlegge dem for å komme videre med planer for utvinning og de ringvirkninger som det kan føre til.

Mineralnæringen har store muligheter i landet. Den vil gi verdiskaping som kommer hele landet til gode, og samtidig vil næringen representere en satsing i distrikter som sårt trenger ny virksomhet og flere arbeidsplasser. Derfor er jeg glad for at Senterpartiet nå bidrar til å styrke muligheten for å få dette på plass. Mineralnæringen kan gi Distrikts-Norge et løft, men det forutsetter at vi nå satser.

En ting som jeg er veldig skuffet over at det ikke er funnet penger til i revidert nasjonalbudsjett, er prioriterte midler til stamcelletransplantasjon ved Haukeland universitetssykehus. Det er ganske så meningsløst at MS-pasienter er nødt til å bruke 1 mill. kr av egen lomme for å reise til utlandet for å få gjennomført slike undersøkelser. Derfor er jeg glad for at Senterpartiet har lagt inn 20 mill. kr for å styrke kapasiteten ved Haukeland universitetssykehus og for å få satt i gang en randomisert kontrollert studie av dette tilbudet.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Martin Kolberg (A) [15:04:51]: Vi vet alle at Norge er et stabilt samfunn, og at virkningene av politiske vedtak først viser seg på litt lengre sikt. Vi ser også nå tydelig at Norge har en veldig klar høyreregjering, og i den økonomiske politikken setter Fremskrittspartiet bumerket sitt på den. Dette vises på mange måter, men det alvorligste og det som Stortinget diskuterer i dag, er organiseringen av sam-

funnets økonomi. Det er det som er temaet, egentlig – ved siden av alle andre viktige spørsmål. For det er hovedlinjene i den økonomiske politikken som setter standarden for utviklingen på litt lengre sikt.

Jeg bare konstaterer når jeg sitter og ser på finansminister Siv Jensen, at hun må ha lært en veldig grundig lekse. Jeg husker henne fra opposisjonstilværelsen gjennom mange år, hvor ingen ting behøve å bli betalt. Nå er det blitt helt annerledes, nå må selvfølgelig alt betales. Det finnes ingen gratis lunsj, heller ikke for Fremskrittspartiet lenger.

Men så kommer vi til det store mantraet, det som høyrepartiene i Norge og høyrepartiene i hele Europa sier: Skattelettelse skal løse de økonomiske problemene. De skal løse arbeidsledighetsproblemlene. Vi hørte representanten Heggelund for et øyeblikk siden harselere med den rød-grønne regjeringens økonomiske resultater. 350 000 flere sysselsatte – de aller fleste i privat sektor. Det står seg! Nå har vi en arbeidsledighet på 130 000. Det står seg ikke! Det er det som er situasjonen og resultatet.

Alt i alt er ikke dette det viktigste. Vi ser det som har skjedd i alle de andre europeiske land som har en regjering tilsvarende den norske i dag: De begynner å undergrave statens finansielle ressurser på lengre sikt ved å sette i gang skattelettelsespolitikken og finansiere den fra oljefondet. Det er å undergrave den framtidige generasjons økonomiske sikkerhet med tanke på den tryggheten de skal ha. Hvorfor gjør de det? Fordi de ikke orker å vise fram resultatene av skattelettelsespolitikken. Det er derfor de gjør det. Hvis de hadde gjort det, hadde alle sett at dette var en politikk som hadde til hensikt å skape rom for sentralisering og privatisering. Det er derfor de gjør det, det er den underliggende hensikten, og de ofrer statens finansielle trygghet på det alteret.

Hans Andreas Limi (FrP) [15:07:53]: Først vil jeg henlede oppmerksomheten på et forslag fra Arbeiderpartiet som står under kapittel 4 i innstillingen. Det gjelder finansiering av barnevernstjenesten i Oslo. Det er et forslag som egentlig griper litt inn i budsjettet for 2017, så jeg vil henstille til Arbeiderpartiet å gjøre det om til et oversendelsesforslag. Jeg håper at de kan akseptere det, for dette er egentlig et tverrpolitisk innspill fra alle partiene i Oslo bystyre.

Så til debatten. Jeg hadde egentlig tenkt å takke Truls Wickholm for et meget informativt innlegg om Arbeiderpartiets politikk, eller kanskje sparepolitikk, men det var det nest siste innlegget, så jeg skal la det ligge.

Jeg registrerer at Arbeiderpartiets Torstein Tvedt Solberg ble litt fornærmet over spørsmålet fra Roy Steffensen som gjaldt Arbeiderpartiets regnestykke i revidert. Det er ikke noen grunn til å bli fornærmet over det. Det ble stilt som et spørsmål, og det er ikke unaturlig at Steffensen tar det opp, for vi har jo avdekket både regnefeil og urealistiske inndekninger i Arbeiderpartiets alternative budsjett-opplegg tidligere. Så det er en viss grunn til at vi tar opp det spørsmålet når det er vanskelig å få summene til å henge helt sammen.

Så vil jeg anbefale både representanten Tore Hagebak-

ken og andre i Arbeiderpartiet å se litt på den rapporten de har bestilt fra Statistisk sentralbyrå. Det er jo riktig som det ble sagt her, at den er finansiert av Arbeiderpartiet, eller betalt. Det er ikke noe spekulativt i det. Men det står faktisk at dette er en rapport og en analyse med utgangspunktet: Hvordan stimulere arbeidsmarkedet på kort sikt? Og som i hvert fall jeg sa i mitt innlegg, er det ikke noen motsetninger mellom offentlig pengebruk, kortsiktige tiltak for å løse en akutt situasjon, og det å tenke langsiktig og tilrettelegge for fremtidig vekst og velstand. Det er to sider av samme sak, og det ene ekskluderer overhodet ikke det andre.

Jeg registrerer at Arbeiderpartiet er veldig opptatt av regjeringens og regjeringspartienes skattelettelser og ikke i positiv forstand. Da må jeg bare minne om at det er jo en av flere satsinger til denne regjeringen. Det er vel så viktig det som satses på kunnskap, forskning, utdanning og helse og ikke minst infrastruktur og å redusere det vedlikeholdsetterslepet som de rød-grønne etterlot seg. Det er en grunn til at det har vært viktig å prioritere opp disse områdene, og det har vi gjort i hvert eneste budsjett. Så skattelettelser er bare en del av denne regjeringens prioritering, men det er allikevel en viktig del.

Helge Orten (H) [15:11:00]: Vi skal nå vedta et revidert nasjonalbudsjett som er tilpasset den situasjonen som landet er i. Det er et budsjett som er ekspansivt, og som målretter tiltak mot de områdene som er mest rammet av økt arbeidsledighet. Det gir umiddelbar effekt gjennom økt aktivitet i de kommunene der behovet er størst.

Samtidig har vi fra dag én i regjering lagt til rette for arbeid, aktivitet og omstilling. Samtlige budsjett som Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre har blitt enige om i Stortinget, har hatt det som overskrift. Fallet i oljeprisen i 2014 har vist med all tydelighet at det har vært riktig politikk.

Når vi reduserer skattene på norske arbeidsplasser og norske bedrifter, er det fordi det vil styrke konkurransekraften og legge til rette for at det blir skapt nye arbeidsplasser. Jeg merker meg at det blir gjort noen teoretiske beregninger av effekten av skattereduksjoner i norske bedrifter. Jeg har selv erfaring fra næringslivet, og sammenhengen er i grunnen ganske enkel, for når norske bedrifter beholder en større del av egen verdiskaping, vil det styrke egenkapitalen og likviditeten i bedriften og øke bedriftens muligheter til å utvikle nye og lønnsomme arbeidsplasser. Det blir det ny aktivitet og økt konkurransekraft av.

I samtlige budsjett har vi hatt en rekordhøy satsing på utdanning, forskning og innovasjon, og vi har lagt til rette for gode støtteordninger for utvikling av ny teknologi. Enova er et godt eksempel på det, og vi ser nå et taktskifte i utviklingen av ny og miljøvennlig teknologi.

Infrastruktur er viktig for at norske bedrifter skal få varene sine fram til rett tid, at folk skal kunne reise miljøvennlig, trygt og effektivt, og at de skal kunne ta i bruk ny teknologi gjennom et elektronisk kommunikasjonsnett med tilstrekkelig kapasitet. Derfor er samferdselsbudsjettet historisk høyt – 50 pst. høyere enn i 2013. For første gang reduserer vi nå vedlikeholdsetterslepet både på vei

og bane, og vi gjennomfører store reformer for å få mest mulig infrastruktur igjen for pengene.

Når jeg lytter til Arbeiderpartiet i denne debatten, stiller jeg meg spørsmålet om de har forstått situasjonen og hvilken fot de skal stå på. På den ene siden mener de at vi bruker for mye oljepenger og «knuser sparegrisen». På den andre siden mener de at vi bruker for lite penger, og er, som Hagebakken formulerte det, villige til «å smelle på med mer kull». Vi får håpe at det ikke er et uttrykk for Arbeiderpartiets nye miljøpolitikk! Konsekvensen av denne tvetydigheten er at Arbeiderpartiet må øke skattingen betydelig, og det vil ramme norske arbeidsplasser. Det er vanskelig å forstå hvordan økt skatt og økte kostnader for norske bedrifter er et godt tiltak i en situasjon med økt arbeidsledighet. Det er fullstendig feil medisin.

Dagens reviderte nasjonalbudsjett forsterker et allerede godt budsjett, tilpasset dagens økonomiske situasjon. Det er et godt budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling.

Gunnar Gundersen (H) [15:14:03]: Det var litt paradoksal å høre Slagsvold Vedum, og i og for seg flere, snakke om at denne regjeringen legger opp til sentralisering, samtidig som jeg satt og hørte på presentasjonen av langtidsplanen. Det er kanskje flere utflyttinger av arbeidsplasser i langtidsplanen og samtidig større forsvarsevne enn de rød-grønne noen gang fikk til gjennom åtte år i sin regjeringssperiode. For Hedmarks del flytter man altså Vernepliktsverket ut av Oslo til Hedmark, hvilket er en meget gledelig nyhet, samtidig som vi skaper større forsvarsevne.

Det er jo også det regjeringen driver med. Jeg undrer meg litt over debatten, og jeg lurer på om man har fått med seg at den grønne grenen Norge har levd på, ikke er fullt så grønn som den har vært. Vi er nødt til å skape flere arbeidsplasser som bidrar til statsbudsjettet, og ikke så mange arbeidsplasser som lever av statsbudsjettet. Det er jo et paradoks for Senterpartiet. Regjeringen fortsetter sin linje – på forenkling, samferdsel, styrking av FoU, styrking av eierskap, alt som skal til for å bygge de arbeidsplassene som Norge trenger, og som også skaper livskraftige distrikter.

Når jeg ser på hvordan Senterpartiet finansierer sine penger til all verdens tiltak, kom man altså med tidenes skattesjokk til distriktene og til Norge i fjor høst i forbindelse med statsbudsjettet, og denne gangen finansierer de det ved å øke momsen med 1 prosentenhed. Hva betyr det? Jo, det betyr at man inndrar privat etterspørsel til fordel for å satse på offentlig etterspørsel. Det undrer meg at Senterparti-lederen har med seg sitt grunnfjell på denne type satsinger konsekvent. Jeg tror ikke han har det, for det er ikke sånn jeg kjenner den norske bondestanden når jeg møter den ute i den virkelige verden. Da er de opptatt av å være selvstendige bønder og at det skal være minst mulig innblanding fra det offentlige, bortsett fra jordbruksoppgjøret, selvfølgelig. Der vil man gjerne ha en god del.

Det har litt å gjøre med hvordan vi skaper bærekraftige distrikter. Da har jeg også lyst til å kommentere arkiv på Tynset, for der ligger det en meget god merknad i revidert nasjonalbudsjett, og den ble lest opp i debatten i går. Jeg er veldig glad for at stortingsflertallet fokuserer på at det skal være kostnadseffektivitet i det vi driver med. De

rød-grønne – Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV – fokuserer på at vi skal utvikle et bygg som vi kanskje ikke trenger, mens regjeringen fokuserer på å utvikle en bærekraftig, langsiktig, interessant digitaliseringsenhet som bringer kompetansearbeidsplasser til Tynset. Det er faktisk måten vi bygger bærekraftige distrikter på.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [15:17:11]: Det har vært mye oppmerksomhet rundt flypassasjeravgiften, ikke minst fra mitt eget fylke, Østfold. Kristelig Folkeparti hadde ikke flypassasjeravgiften i sitt alternative statsbudsjett. I stedet hadde vi økt CO₂-avgift på drivstoff, både for fly og biler. Disse forslagene fikk vi imidlertid ikke gehør for i forhandlingene om budsjettet. Vi var også åpne for å prioritere andre og mer treffsikre grønne avgifter i forhandlingene om revidert nasjonalbudsjett.

Så er det altså slik at reisemønster og befolkningssammensetning endrer seg over tid. Da er det en viktig oppgave for staten å vurdere luftfartens samlede behov og de samlede ressursene i et overordnet perspektiv, også hva gjelder infrastruktur som ikke inngår i Avinors portefølje. Her er Moss Lufthavn Rygge viktig. Derfor mener Kristelig Folkeparti – og jeg er også glad for at et flertall er med oss på det – at det trengs en uavhengig utredning som gir en samlet kartlegging av flyplasskapasiteten i det sentrale østlandsområdet. Moss Lufthavn Rygge vil være en naturlig del av en slik utredning, og vi må se på hvilke muligheter som finnes framover, slik at det fortsatt kan være en sivil flyplass på Rygge.

Jeg er også fornøyd med at samarbeidspartiene gjennom dagens innstilling ber Samferdselsdepartementet om å bidra til at planlegging og gjennomføring av KVVU-veisystemet for Moss/Rygge samordnes med jernbanens dobbeltspor gjennom Moss. Dette er viktig – viktig for at ikke Moss og omegn skal bli en stor byggeplass for lenge.

Det er også viktige merknader når det gjelder E18-utbyggingen gjennom Østfold. Samarbeidspartiene ber Samferdselsdepartementet sikre at Statens vegvesen og Jernbaneverket inngår enighet om nødvendig sportilgang og stenging for å sikre at utbyggingen ikke forsinkes. Dette er viktig for at vi får en sammenheng i framdrift. Dette er viktig for at ikke kompetansen forvitrer. Dette er viktig for at vi kan opprettholde en driftsorganisasjon som vi nå har. Så er det også viktig at vi nå får en E18 fra riksgrensen og inn til Vinterbro. Det er viktig for næringslivet vårt, det er viktig for folket som bor i indre Østfold og i denne delen av Akershus.

Men denne merknaden som vi i dag har i revidert, er også veldig viktig for at ikke reguleringsplanene skal utgå på dato, dvs. at vi har brukt offentlige penger, men ikke klarer å bygge i tide. Kristelig Folkeparti, Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet tar i dagens innstilling et grep for at vi bruker offentlige midler på en effektiv og god måte.

Ola Elvestuen (V) [15:20:18]: Denne uken har Stortinget behandlet en energimelding med veldig høye ambisjoner om reduksjon av klimagassutslipp i transportsektoren, bl.a. at det skal være bare nullutslippskjøretøy som selges fra 2025. Denne uken har Stortinget også ratifisert

Paris-avtalen, med vår forpliktelse – altså ikke et mål, men en forpliktelse – om reduksjon av klimagasser med 40 pst. fram mot 2030. Så det med miljøavgifter kommer til å være en helt sentral del av Stortingets behandling av budsjett i årene framover og er ett av de sentrale virkemidlene for å nå disse målene. Da må jeg si at det er interessant å se hvordan partiene plasserer seg når det gjelder de forslagene vi nå har, som handler om flypassasjeravgift. Her vil vi måtte ta mange beslutninger som også mange initielt vil være uenig i, i årene framover.

Men det var ikke først og fremst det jeg skulle ta ordet for – det var mer en glede i budsjettet, vil jeg si. De fire borgerlige partiene har blitt enige om å videreføre Sameskolen i Hattfjelldal. Sørsamisk er et lite språk, det er vel omtrent 1 000 sørsamer på norsk side og omtrent det samme i Sverige. Det er omtrent 500 i Norge som snakker sørsamisk. Da er det viktig å ivareta Sameskolen i Hattfjelldal. Det gjør at hver elev, de 50 som er der – for det er omtrent 50, selv om de er på fjernundervisning – er viktig for å ivareta språket. Skolen fungerer godt gjennom at den har fjernundervisning, og man har jevnlig samlinger på skolen som gjør at man også får praktisere språket. Dette er elever som bor veldig spredt, og som trenger muligheten til å treffe hverandre. Så det er viktig at denne skolen nå videreføres i ett år, men også utover dette året kommer det for Venstre til å være viktig at man beholder det tilbudet som Sameskolen i Hattfjelldal innebærer. Og hvis man skal se på endringer, handler det om hvorvidt man legger de statlige midlene via kommunen, eller om man kjører dem direkte, som vi gjør nå.

Så, helt til slutt, vil jeg ta opp et forslag fra meg selv på vegne av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. Ved en feil ved en avstemning tidligere i vinter fikk dette forslaget, som er lagt fram i forbindelse med sak om Dokument 8:36 S om strategi for utbygging av fiberkabler og grønne datasentre, og som med 169 representanter normalt ville hatt flertall, ikke flertall fordi det var noe feil ved utbyggingen. Så jeg vil ta dette opp til ny votering.

Presidenten: Representanten Ola Elvestuen har tatt opp det forslaget han refererte til, nemlig forslag nr. 60 i sak nr. 3.

Oskar J. Grimstad (FrP) [15:23:43]: Når Arbeiderpartiet sine politikarar no vel å gå i flokk og følgje opp på talarstolen for å uttrykkje si misnøye, er det verken uventa eller noko nytt ved det. Men når ein går på talarstolen her og snakkar om svimlande arbeidsløysetal, då synest eg proporsjonane begynner å kome ut av normaliteten, for å bruke eit sånt omgrep. Viss vi tenkjer på samarbeidsland i Europa, dei såkalla PIGS-landa, kan vi snakke om svimlande arbeidsløysetal, og spesielt blant dei unge, der halve generasjonar av dei unge går utan å få seg arbeid.

Vi hørde også representanten Kirsti Bergstø frå SV fortelje blomstrande om den raud-grønne tida, der ei raud-grøn regjering løyste nesten alle problem. Spørsmålet mitt er då: Kvifor var halve SV-gruppa på utsida av Stortinget si bygning og protesterte mot det vedtaket deira eiga

regjering gjorde på innsida, viss det var så blomstrandene?

Når SVs Karin Andersen også her tar til orde for å bytte ut Johan Sverdrup-feltet med havvindmøller, då viser ein mangel på den økonomiske forståinga som er nødvendig for å bevare det velferdssamfunnet vi har. For kva er konsekvensane av å stengje ned og ikkje opne fleire oljefelt? Jo, når det gjeld havvindmøller, er det dyr straum. Når eg spør næringslivet, som også er ivrige og vil vere med på dette med havvind, vil dei gjerne vere med og få levere havvindmøller og vere med på den verdiskapinga som er der, men dei vil ikkje kjøpe straumen som havvindmøllene produserer, for han er så dyr at ein misser all konkurransekraft viss han skal leverast her i Noreg. Det gir stopp for store inntekter til det velferdssamfunnet som Noreg er. Andre vil ta over og levere olja, for det er ikkje slik at olja og oljeforbruket vil stanse fordi vi stoppar vår oljeproduksjon. Vi får med andre ord større utslepp globalt ved at vi kuttar ut å produsere olje og gass her i Noreg. Vi er den nasjonen som produserer desse produkta med dei lågaste utsleppa. Det er det ingen diskusjon om. Likevel er ein mest opptatt av å stengje her som vi produserer på best mogleg måte.

Denne regjeringa har klart å redusere helsekøane, vi har ei historisk satsing på samferdsel, vi endrar og forenkla plan- og bygningslova, vi aukar talet på studieplassar, vi aukar når det gjeld forskning og sysselsetjingsmidlar til kommunane. Kommunane, som i mange år har hatt ein for svak økonomi og ikkje har kunne halde ved like verken bygningar eller anna, får no midlar til å halde ved like, reparere og stille opp igjen, noko som dei ikkje fekk gjennom dei raud-grøne åra. No får dei det.

Svein Flåtten (H) [15:27:01]: Når man periodevis lytter til denne debatten, kan man stille seg spørsmålet: Har Arbeiderpartiet et alternativt budsjett? Eller vil de bare ikke snakke om det? Det er sånn jeg opplever debatten tidvis. Det er to sentrale poeng som de ikke ønsker å snakke om – minst. Det ene er at de har inndekninger som består i betydelig økte avgifter som kommer til å ramme norsk næringsliv. På den annen side øker de utgiftssiden.

Til dette bombardementet av argumenter om oljepengebruk: De presterer å bruke tre ganger så mye penger over ymseposten for å finne inndekning for sitt reviderte budsjett – og da vil jeg ikke snakke om deres ordinære budsjett, hvor de sendte en regning på 10 mrd. kr til norske skattebetalere, mye til norsk næringsliv.

I tillegg sier representanten Gahr Støre i en replikkveksling her at de brukte fire milliarder mindre enn oss av oljepenger. Det var disposisjoner som ikke var gjennomførbare i 2016, og det vet Arbeiderpartiet veldig godt. De gjorde ingenting i fjor høst, og de gjør ingenting nå for å reparere på det som de kritiserer posisjonen sønder og sammen for. Av det slutter jeg bare én eneste ting: De er egentlig enig i det vi har gjort.

En ting til som har vært sentralt her, er spørsmålet om hvor mange arbeidsplasser som skapes av reduksjoner i formuesskatten. Det vet jeg ikke, men jeg er helt sikker på at det er riktig som Arbeiderpartiet har fått i sin rapport: Hvis vi etablerer flere offentlige arbeidsplasser, kan vi an-

sette folk mye, mye raskere enn det gründere og næringslivsfolk rundt omkring i hele Norge greier å sette i gang i sine bedrifter og i sine nyetableringer. Det tar år å etablere kanskje tre, fire, fem, ti eller femten nye arbeidsplasser mens du samtidig skal drive i dårlige tider og betale formuesskatt på de verdiene som står og ikke kaster noen ting av seg.

Når representanten Truls Wickholm presterer å si at dette er gavepakker til de aller rikeste, er det en hån mot det næringslivet som hver dag jobber – eiere, ledere og arbeidstakere side om side – for å prøve å skape verdier. Jeg skal ikke gå så langt som å si at man ikke vet hva man snakker om, for det ville være utilstedelig, men det røper i hvert fall en mangel på innsikt i hvordan dette landet fungerer.

Roy Steffensen (FrP) [15:30:06]: Jeg registrerer at mitt spørsmål om hvorvidt Arbeiderpartiet nok en gang har kommet med en regnefeil – denne gangen på 171,25 mill. kr – har ført til litt fornærmede representanter i salen. Når jeg har bedt om å få det litt utdypet, har jeg fått beskjed om at jeg må lese merknadene nøye og summere dem hver for seg. Men jeg trodde hele hovedpoenget med å ha en tabell i merknadene var å gi en lett og god oversikt over endringene, spesielt når det står at dette er tydelige endringer, utover forliket. Poenget må jo være at det skal være i balanse. Det klarer SV utmerket i sin tabell. De viser til hvordan de summerer inndekninger og prioriteringer. Jeg gikk inn og sjekket et tilfeldig valgt revidert budsjett fra tidligere, fra 2014, og Arbeiderpartiet klarte det den gangen. Men de har ikke klart det nå. Jeg føler ikke at jeg har fått noen god forklaring på hvorfor de ikke har klart det, så det ser ut til at det er en ny runde med regnefeil – denne gangen riktignok ikke like alvorlig som i 2015-budsjettet, da de regnet feil med 3 mrd. kr. Jeg har fått beskjed om at det er budsjettekniske årsaker som gjør at de har satt opp tabellen som de har gjort. Det er vel gjerne det samme som var årsaken til at de budsjetterte feil med 3 mrd. kr i budsjettet for 2015, da de tok med eksterne renter i den såkalte rentebegrensingsregelen.

Ellers registrerer jeg at vi får en del kritikk for oljepengebruken. Representanten Wickholm tok til orde for at nå måtte toppen være nådd. På meg virker det som om dette er en kritikk av selve handlingsregelen. Handlingsregelen har fra starten av lagt opp til at uttaket fra fondet skal økes år for år. Det er en regel for gradvis innfasing av oljeinntektene, sånn at fondet vokser, og sånn at vi kan bruke en del av realavkastningen. Vi har brukt en lavere andel enn 4 pst., som er det som regelen sier. Vi har brukt 2,9 pst. Vi kunne altså ha brukt 93 mrd. kr mer. I valgkampen i 2013 var Arbeiderpartiet veldig opptatt av at vi skulle holde oss til handlingsregelen. Nå holder vi oss godt under handlingsregelen, men nå er også dette galt. Så jeg lurar på om Arbeiderpartiet nå egentlig sier at handlingsregelen er død og begravet.

Når de kritiserer oss for oljepengebruken, kan jeg i hvert fall informere om at vi har brukt mye av det økte handlingsrommet på infrastruktur og vekstfremmende skattelettelser, men heldigvis har vi også brukt det på Kunnskapsløftet, hvor elever og lærer skal bli bedre på

realfag, som f.eks. matematikk. Behovet for det er jo åpenbart, all den tid Arbeiderpartiets finanspolitikere ikke kan det enkleste: pluss og minus.

Presidenten: Representanten Truls Wickholm har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Truls Wickholm (A) [15:33:04]: Jeg får bare beklage til Høyre. Jeg skjønner at de har det vanskelig når de skal forhandle med Fremskrittspartiet i regjering, som tror det er greit bare å dundre inn med 4 pst. oljepengebruk i budsjettet, og at det er en god forståelse av handlingsregelen.

Til representanten Limi: Vi er ikke fornærmet over at dere spør oss om ting. Vi er bare litt forundret over at dere ikke skjønner det som står på arkene. Vår tabell handler om påplussing i forhold til regjeringens forslag. Og så er det en del forslag som delvis blir dekket inn av forliket, som f.eks. når regjeringen gir 250 mill. kr til kommunalt vedlikehold. Arbeiderpartiet foreslår å øke det med 250 mill. kr. Forliket dekker inn 150 mill. kr, og da må Arbeiderpartiet dekke inn 100 mill. kr. Det er ikke så vanskelig. Det er bare å lese bokstavene, bruke de riktige tallene og ikke bruke feil tall med feil bokstaver.

Jeg er helt sikker på at hvis Steffensen tar imot den invitasjonen fra Tvedt Solberg om å komme på kontoret, så skal han også få orden i det.

Presidenten: Presidenten vil minne om at all tale skal rettes til presidenten.

Karin Andersen (SV) [15:34:18]: Først til representanten Grimstad fra Fremskrittspartiet: Jeg vil anbefale representanten å kjøpe seg et speil. Hvis han hadde sett i det speilet, ville han ha sett at nesten halve gruppa til Fremskrittspartiet nesten kontinuerlig nå har slått seg ned i en leir ute på plenen her. Og av og til står jammen også halve regjeringen der og protesterer mot Stortinget. Så den situasjonen vi har nå, der regjeringspartiene spiller i alle retninger, også i denne salen, er ganske oppsiktsvekkende, og den burde ta slutt. Spillet om pensjonene har vært det styggeste, der vi også har fått avslørt at Fremskrittspartiet har interne dokumenter som sier at de skal drive med dette spillet i Stortinget, og så skal de legge skylden på andre, for de har verken krefter eller vilje selv til å slåss fram det de har lovt, når de selv sitter i regjering. Dette synes jeg at representanten skal slutte med.

De alvorlige utfordringene nå er at ulikhetene i Norge og verden øker. Blir de mindre med denne regjeringen? Nei, de gjør dessverre ikke det. Når man gir skattelette til de aller rikeste og tar penger fra enslige uføre med liten uføretrygd, øker forskjellene. Når arbeidsledigheten øker, øker forskjellene.

Har det blitt mindre klimagassutslipp med denne regjeringen og dette budsjettet? Dessverre har det ikke det. Det er jeg lei meg for, for det er alvorlig. Det er veldig alvorlig for oss som driver med politikk, også med hensyn til de generasjonene som kommer etter oss, ikke bare med hensyn til dem som skal tilfredsstilles i dag.

Har det blitt bedre og raskere integrering av mange av de nye innbyggerne som har flyktet fra krig, og som nå skal bosettes i Norge, med dette budsjettet? Nei, det har det ikke blitt. Det er ingen penger til det, ingen penger til mer norskopplæring. Regjeringen foreslår derimot å kutte norskopplæringen og å ta 50 timer ekstra fra norskopplæringen til et kurs i skikk og bruk. Alle er enige om kurs i skikk og bruk, men du verden – hvis man skal være i Norge, må man lære seg norsk. Da må man få den beskjeden med en gang man kommer på et mottak: Ja, du er velkommen hit – lær deg norsk! Det bør være et omfattende opplegg som gjør det mulig for dem som har kommet hit, å lære seg norsk mye raskere enn det de gjør i dag. Jeg registrerer at regjeringen ikke har lagt inn noen ting for å sikre dette viktige formålet.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [15:37:35]: Først vil jeg gratulere forsamlingen og si at nå er det snart bare ett revidert nasjonalbudsjett igjen fra denne regjeringen i denne stortingsperioden, og det er svært positivt, for det er helt tydelig at regjeringspartiene ikke er så veldig begeistret for sitt eget budsjett selv.

Vi har ikke sett parlamentarisk leder Trond Helleland i salen i hele dag. Han må ha gått og gjemt seg et eller annet sted. Jeg ser at Harald Tom Nesvik sitter her, men noen ord om eller noen begeistring over hvor fantastisk budsjettet er, har vi ikke hørt. Men taushet har vi hørt. Trine Skei Grande, som er regjeringens største forsvarer, vet jeg ikke hvor er hen. Hun er i hvert fall ikke her. Så det er tydelig at begeistringen for egne forslag er på vei ned, og for egen politikk på vei bort. Og det skjønner jeg godt, for det eneste konkrete resultatet vi får av dette budsjettet med en gang, er at 1 000 arbeidsplasser i Rygge forsvinner. Det er det mest tydelige resultatet, og det må være derfor Høyres parlamentariske leder og Fremskrittspartiets parlamentariske leder synes at det å ta ordet i en debatt om revidert nasjonalbudsjett ikke er naturlig. Det er en forunderlig ny øvelse at man ikke ønsker å stå opp for eget budsjett. Men jeg skjønner det, for det er ikke et godt budsjett.

Det er også forunderlig å se hvor mangelfulle tiltak det er mot ledighet i hele landet. Vi har vært opptatt av å ha sterke tiltak på Sør- og Vestlandet, men det er like vanskelig å bli arbeidsledig i f.eks. Moss eller Vardø, eller i kommuner i Hedmark som sliter med ledighet, som det er på Sør- og Vestlandet. Der håper jeg at regjeringen snart skifter kurs, at man sier at man skal være en regjering for hele Norge, ikke bare for deler av Norge.

Det er også forunderlig at Anniken Hauglie, som er arbeidsminister, ikke snakker om pensjonister i det hele tatt i sitt innlegg, når trygdeoppgjøret er lagt inn i revidert nasjonalbudsjett. Det er ingen fra regjeringen som har hatt innlegg om pensjonistoppgjøret. Hva er dette? Etter at Fremskrittspartiet kom inn i regjeringen, har de fjernet å ha en egen debatt om pensjonistoppgjøret. I tillegg, når de skal legge det inn i revidert nasjonalbudsjett, er det ingen fra regjeringen som snakker om det i det hele tatt. Det er en helt forunderlig øvelse at man heller ikke der har stått opp for sin egen politikk. For selv om politikken er dårlig, bør man tørre å stå opp for den. For Fremskrittspartiet må det

være et stort, stort nederlag at de var det partiet som styrte Norge da pensjonistene ikke ble nevnt i en eneste debatt om våren, og ingen fra regjeringen tok opp pensjonistenes vilkår.

Avslutningsvis: Vi har sett at summen av sentraliseringsreformene til regjeringen har ført til usikkerhet ute og byråkratisering i Oslo. Vi har aldri hatt en større vekst i antall ansatte i departement og direktorat enn under denne regjeringen, og vinneren i konkurransen sitter på første rad og heter Anders Anundsen. Det har vært en enorm vekst i Politidirektoratet, mens det har vært en svekkelse av den lokale politiberedskapen. Det er en helt feil kurs: prioritering av bruk av tid; ikke handlekraft.

Vi ønsker en annen retning og en annen regjering.

Audun Lysbakken (SV) [15:40:50]: Det mest påfallende med denne debatten har vært det totale fraværet av de parlamentariske lederne til de borgerlige partiene. Det viser en veldig tydelig mangel på selvtrillit og lyst til å forsvare egen politikk. Og det kan jeg forstå, for vi står på slutten av en stortingsssesjon der det borgerlige flertallet er på defensiven. Grunnen til det er jo at det blir tydeligere og tydeligere at de økonomiske og sosiale motsetningene som flertallet i denne sal bygger opp under gjennom sin forskjellspolitikk, også er upopulære og kommer til å prege hele det neste året fram mot valget.

Det er en regjering som fører en politikk som er passiv i møte med arbeidsløsheten, som fører til sentralisering, og som forsterker utviklingen mot et Forskjells-Norge.

På toppen av det hele har denne våren vist at klimagassutslippene øker, at det er en langvarig trend i motsatt retning. Det var altså det lenge lovede taktskiftet i klimapolitikken.

Denne regjeringen og dette flertallet svikter dem som trenger det mest. Det handler om de barna av uføre som lever i fattige familier fordi de har mistet en betydelig del av inntekten gjennom endringene i barnetillegget til uføre. Det handler om barn av arbeidsløse som ikke får reise på ferie i år, fordi de borgerlige har kuttet i feriepengene til de arbeidsløse. Det handler om det angrepet som nå foregår på den utrolig vellykkede ordningen med gratis kjernetid i bydeler med stor grad av sosial segregering. Det handler om de brutte løftene om pleiepengene til utsatte familier, og det handler ikke minst om det som burde ha vært en hovedsak her i dag, et trygdeoppgjør som gjør at veldig mange eldre i Norge er rasende på regjeringen. Det har det knapt vært snakket om.

Jeg skjønner at Fremskrittspartiet har sluttet å snakke om pensjonister. Jeg skjønner at Fremskrittspartiet er bekymret for måten de har tråkket på Carl I. Hagen på, som han sier det selv. Mangelen på handlekraft f.eks. når det gjelder å støtte eldre med lave folketrygdpensjoner eller enslige eldre, står i skrikende kontrast til de borgerlige partienes store handlekraft når det gjelder å støtte den trengende overklassen i Norge med milde skattegaver. Det er også det viktigste som så langt står igjen etter denne regjeringen – et aktivt bidrag til Forskjells-Norge, et aktivt bidrag til å gi mer til dem som trenger det minst.

Hvis vi øker forskjellene i dag, skaper vi et kaldere

samfunn i morgen. Derfor er denne debatten en begynnelse på det lange løpet mot valgkampen neste år, som blir et oppgjør mellom Forskjells-Norge og Samholds-Norge. Det blir spennende å se om tilhengerne av Forskjells-Norge i det hele tatt har tenkt å delta i debatten.

Jonas Gahr Støre (A) [15:44:02]: Det er mange interessante debatter i denne sal. Det er særlig tre som tar opp generelle tema – budsjettdebatten, trontaledebatten og debatten om revidert nasjonalbudsjett.

Jeg er enig med andre som har sagt at det er ganske påfallende å se passiviteten fra regjeringspartiene og støttepartiene i denne debatten.

Det har kommet mange gode innlegg som i denne debatten har påpekt utfordringer med ledighet, utfordringer knyttet til å skape nye arbeidsplasser – i det langsiktige og i det kortsiktige. Det har vært påvisning av ulikhet som vokser i Norge – vi begynner på et beskjedent nivå, men når kursen går i gal retning, er det alvorlig for samfunnet – og en utvikling av sentralisering.

Representanten Flåtten har oppsummert det han har hørt, med å si at opposisjonen ikke skjønner hvordan samfunnet fungerer. Opposisjonen skjønner hvordan samfunnet fungerer, fordi vi lytter til folk over hele landet som påpeker at dette er erfaringene de gjør seg. Etter at representanten Flåtten har konstatert at opposisjonen ikke skjønner hvordan samfunnet fungerer, sier han at Arbeiderpartiet egentlig er enig med dem. Mor Nille er fortsatt en sten. Dette henger ikke sammen.

Vi har påpekt hvordan samfunnet utvikler seg i negativ retning på viktige områder for Norge. Representanten Grimstad snakket om at ledigheten – vel, vel, den var ikke så høy. Og det er mønsteret for denne regjeringen: Sammenlignet med andre land er tallene lavere og prosenten lavere. Vi har påpekt at det er det høyeste tallet som er målt i Norge i nyere tid, og hvis det biter seg fast, er det alvorlig for enkeltmenneskene og alvorlig for samfunnet: 35 mrd. kr i året i tapt verdiskaping, 16 mrd. kr i dagpenger.

Denne debatten burde handle om hvordan vi skal ruste oss for fremtiden, hvordan dette budsjettet skal gjøre det, men også om hva som kommer etter, hvordan vi sikrer kampen mot ledigheten, men også innsatsen for at våre unge får den kompetansen de trenger for å gå i arbeid. Tre av fire av de unge som er uten arbeid, har ikke fullført videregående. Det er en stor kompetanseutfordring. Denne debatten kunne ha vært en engasjert debatt, med utgangspunkt i revidert budsjett, om det samfunnet vi ser tre år inn i valgperioden – hvor vi går.

Jeg registrerer at med unntak av min ærede kollega Nesvik – han kommer nå på slutten, på vei inn til siste runden – har de toneangivende representantene for regjeringspartiene ikke tatt ordet. De har ikke deltatt i én av de debattene der vi kan ha brede diskusjoner. For egen del merket jeg meg at finansministeren gikk under mitt innlegg og ikke hørte på representanten Lysbakkens innlegg. Vel, det er høyttalere rundt om i huset, så jeg går ut fra at hun hørte på det eller får referater, som hun sikkert leser når hun går i ferie. Men jeg synes det har vært talende for

en regjering og et flertall som er på defensiven, og som sier at andre ikke forstår hvordan samfunnet fungerer. Realiteten er at denne regjeringen er i utakt med hvordan Norge utvikler seg, og det skal vi ta et oppgjør med om ett år.

Harald T. Nesvik (FrP) [15:47:16]: Jeg kan berolige representanten Gahr Støre. Det er faktisk altså både høytalere og tv, og det sendes også over på kontorene, slik at vi fullt ut kan følge debatten som er i salen. Det har jeg gjort med interesse. Jeg kan også berolige opptil flere representanter, bl.a. Slagsvold Vedum. Det kan være ulike grunner til at man ikke alltid er til stede i salen. Det er lagt fram bl.a. en langtidsplan for Forsvaret i dag, så man har andre viktige saker som også pågår. Regjeringspartiene har utmerkede folk fra finanskomiteen som gjør den jobben de holder på med innenfor finansområdet og budsjettområdet.

Jeg har grunn til å komme med et par kommentarer, den ene er til senterpartileder Slagsvold Vedum. Det er litt spesielt når vi hører representanten Slagsvold Vedum her knyttet til det med pensjonistene. Det regjeringen har måttet levere, er det Stortinget har bestemt. Stortinget har i forbindelse med pensjonsforliket bestemt det som har å gjøre med regulering av pensjonene. Der var altså representanten Slagsvold Vedums parti med på at den skulle reguleres med 0,75 pst. under lønns- og prisutviklingen i samfunnet. Det er det som er konsekvensen. Så er jeg helt enig i at det er mye som kan gjøres, men denne regjeringen har faktisk gjort det, ved at man har redusert avkortningen til gifte og samboende pensjonister fra høsten av. Det skjedde ikke en eneste gang under den rød-grønne regjeringen. Da opprettholdt man at det skulle være avkortninger til gifte og samboende pensjonister.

Vi har også hørt den vanlige tralten. Fra Arbeiderpartiets side er det det samme budskapet: for lite, for sent. Men man forteller ikke hva alternativet er. Man har kjørt seg inn på et spor der man bruker retorikk, men ikke politikk. Her er det åpenbart at man er i gang med valgkamp, det skal man være, men denne regjeringen har levert innen arbeid, aktivitet og omstilling.

Til representanten Martin Kolberg: Ja, det er forskjell på hvilken pengebruk man kan ha når den rød-grønne regjeringen gikk av og en hadde en oljepris på over 100 dollar fatet, og nå når denne regjeringen legger fram budsjett med en oljepris på under 50 dollar fatet. Det sier seg selv at handlingsrommet endrer seg.

Til slutt må jeg bare si at jeg er stolt over det regjeringen får til, for det virker. Vi ser nå oppe langs kysten at supplybåtene drar ut igjen fordi denne regjeringen legger opp til økt aktivitet på sokkelen, mens leder i Arbeiderpartiet, Jonas Gahr Støre, har stilt spørsmål ved om vi faktisk skal ta opp den oljen og gassen vi har tilgjengelig.

Aller sist til representanten Wickholm: Jeg synes det er veldig kjekt at man gjør seg klar til skolevalg, men sett dere litt bedre inn i innholdet.

Bård Hoksrud (FrP) [15:50:24]: Det har vært interessant å sitte og se på en del av innleggene fra de rød-grønne partiene den siste tiden. Med respekt å melde, når man har sittet åtte år i regjering og begynner å prate om

at denne regjeringen ikke gjør noe med barnefattigdom og andre ting, så var det flere fattige barn og unge etter at de rød-grønne hadde styrt i åtte år, til tross for at det var en av de aller viktigste sakene de skulle gjøre noe med. Det viser at det er langt fra løfter til handling, men det så vi mye av i de åtte årene.

Det er aldri brukt mer penger på infrastrukturbygging enn nå, og sammen med samarbeidspartiene har vi faktisk økt disse bevilgningene ytterligere i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, nettopp for å ta tak i det.

Grunnen til at jeg måtte ta ordet, var pensjonistene og det å være opptatt av pensjonistene. Man hadde åtte år med rød-grønn regjering hvor man ikke ønsket å gjøre noe med avkortningen for gifte og samboende pensjonister. Man hadde åtte år med rød-grønn regjering, og i 2011 ble det inngått et pensjonsforlik hvor Fremskrittspartiet var det eneste partiet som ønsket å sørge for at underreguleringen ikke skulle fortsette. Da stemte SV for at den skulle være som den er, og da stemte Senterpartiet for at den skulle være som den er. Det er et stort flertall i denne salen som ønsker at det skal være underregulering.

Jeg er stolt over å tilhøre en regjering som sier at vi i hvert fall skal gjøre noe med underreguleringen for gifte og samboende pensjonister og ta bort 5 pst. av den forskjellen som har vært der. Jeg hørte representanten Karin Andersen stå her og si at det var bare de rike som nøt godt av dette. Jeg tror mange av dem som nå kommer til å få 4 000–5 000 kr mer i året, føler at dette er bra. Det er faktisk ca. 8 000 kr for to stykker som er gift eller samboende. Det betyr noe i hverdagen for pensjonistene og er langt unna Karin Andersens kritikk og negativitet rundt dette. For mange betyr dette noe veldig positivt.

En ringte og sa til meg: Jeg er kjempeglad for at dere har fjernet denne misunnelseesskatten, noe han opplevde det som. Han var pensjonist og skulle endelig få glede av at en regjering gjør noe med dette, og at man får enda litt mer av de rettighetene man faktisk har opparbeidet seg gjennom et langt arbeidsliv.

Fremskrittspartiet skulle gjerne sett at avkortningen ble helt borte, men jeg har fortsatt ikke sett at verken SV eller Senterpartiet har ønsket noe rundt det. Det betyr at de synes det er greit, men da er jeg glad for at vi har en regjering som i hvert fall har redusert det.

Presidenten: Svein Flåtten har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Svein Flåtten (H) [15:53:44]: Jeg forsto at representanten Gahr Støre var misfornøyd med at det ikke var noen ledende fra regjeringspartiene til stede. Dette innlegget er for å oppklare en misforståelse, om at han ikke hørte særlig godt etter da en ikke-ledende hadde ordet, nemlig undertegnede. Jeg sa ikke at Arbeiderpartiet og Høyre var enige om formuesskatten. Det jeg sa om den, var at jeg syntes det virket som om kontakten med virkeligheten var relativt beskjedent. Der snakket jeg ikke om enighet. Da jeg snakket om enighet, var det om det forholdet at Arbeiderpartiet ikke gjorde noe reelt for å bruke mindre oljepenger i bud-

sjettet i fjor høst, og de gjorde ikke noe nå – og så sa jeg at det må bety at vi egentlig er enig.

Audun Lysbakken (SV) [15:54:52]: Det fine med representantene Hoksruuds og Nesviks innlegg var at det endelig var noen fra Fremskrittspartiet som sa ordet «pensjonist» i denne debatten. Det var bra. Men representantene Hoksrud og Nesvik har følgende problem: Pensjonistene fikk mer å leve av hvert eneste år med rød-grønn regjering, mens tallene viser at de nå er i den situasjonen at flere enn åtte av ti – flere enn åtte av ti – får mindre å leve av i år, og utviklingen skal fortsette de neste årene. Det er tall det bare er helt umulig å snakke seg bort fra. Fremskrittspartiet lovet til og med i fjor at dette skulle man gjøre noe med. De kom tilbake i år og brøt løftet og prøvde så på toppen av det hele å gjemme bort hele saken for å unngå en debatt som ville bli fryktelig pinlig for partiet. Det er lite ærerikt.

I 2005 stemte SV mot pensjonsforliket, så det er en tydelig rød linje i det vi har gjort i denne saken. Vi mener at vi nå særlig burde gi et løft til enslige alderspensjonister, de som har lave folketrygdpensjoner uten private tillegg. Det er ofte de som ikke får nytte godt av skattelettene som representanten Bård Hoksrud snakket om. Det er ingen tvil om at den politikken Fremskrittspartiet fører, øker forskjellene blant de eldre og sørger for at dem partiet har fridd til i 40 år, er blant dem som taper mest på denne regjeringens forskjellspolitikk.

Det vi kan oppsummere med, hvis vi skal si noe om situasjonen i Norge i dag, er at forskjellene øker, arbeidsledigheten øker, og klimagassutslippene øker. Bakgrunnen er veldig tydelig, så når representanten Nesvik slår fast at regjeringens politikk virker, er vel det et punkt som det er greit å avslutte debatten med.

Presidenten: Representanten Audun Lysbakken fikk 3 minutter i henhold til forretningsordenens § 51 punkt a.

Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [15:57:09]: Det er veldig spesielt å høre på Fremskrittspartiet, som alltid skylder på andre og aldri tar ansvaret sjøl, ikke engang når de sitter i regjering.

Da endringen i regulering av pensjon ble vedtatt, lå det en forutsetning der om at den situasjonen som har oppstått nå, nesten ikke skulle oppstå. Når den oppstår flere år på rad, mener SV at man bør gjøre det om. Det har vi foreslått. Det lot Fremskrittspartiet i fjor som om de var enig i, men så snudde de.

Jeg har aldri sagt at økningen til minstepensjonistene som regjeringen har gjort, er feil. Det jeg sa, var at forskjellene øker med denne regjeringen fordi man gir skattelette til de rikeste – det kan heller ikke representanten Hoksrud benekte – mens SVs skatteopplegg gir mest skattelette til dem med minst inntekter.

Martin Kolberg (A) [15:58:29]: Fremskrittspartiets parlamentariske leder, representanten Nesvik, sa, med henvisning til meg, at handlingsrommet for denne regjeringen nå er helt annerledes på grunn av oljeprisen. Det er jeg enig i, men da er saken den at det umulig kan være det første man gjør, å gi om lag 20 mrd. kr i skattelettelse, i en situasjon hvor den finansielle inntekten for staten blir lave-re. Hvis man skulle ta konsekvensen av det som representanten Nesvik sier her, burde man absolutt ikke gjøre det. Det blir allikevel gjort av ideologiske grunner, for det er ingen andre grunner som kan dokumenteres.

Jeg formoder at representanten Nesvik var til stede da arbeidsministeren i hans egen regjering ble spurt om virkningen av skattelettelsene på arbeidssituasjonen. Det er beklagelig å måtte si det, men hun ble politisk helt hjelpeløs. Hun klarte ikke å svare, hun henviste til en annen statsråd – det var ikke hennes departement, svarte hun på representanten Andersens spørsmål. Det er heller ingen andre av statsrådene, eller representanter for regjeringspartiene, som har klart å dokumentere at det er virkninger av skattelettelsene på arbeidsmarkedet. Men vi vet hva som er virkningene, nemlig at man svekker statsfinansene og grunnlaget for velferdsutviklingen – det vet vi. Det merker vi allerede i landet. Og kommunene må lesse utgiftene sine over på borgerne i kraft av avgifter, noe som Fremskrittspartiet og Høyre i alle år har beskyldt Arbeiderpartiet for å representere tungt. Det er ingen logikk i denne politikken, bortsett fra på ett punkt – og det er høyreideologien i økonomisk politikk: ned med statsfinansene, ned med offentlige utgifter, over på privat sektor – la befolkningen betale det av egen lomme, slik at de som har mest, kan få enda mer. Det er resepten i hele Europa fra regjeringer som ligner på den norske, men det verste av alt – holdt jeg på å si, det er det kanskje ikke, men det er noe av det verste – er at det ødelegger verdiskapingen i samfunnet på sikt og gjør samfunnet til et mindre effektivt, markedsstyrt kapitalistisk samfunn. Det burde de kanskje tenke over, men de tar ikke den utfordringen, de tar ikke diskusjonen – det burde de gjøre, kanskje de kan gjøre det nå.

Presidenten: Representanten Trygve Slagsvold Vedum har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [16:01:24]: Representanten Hoksrud snakket om løftebrudd i sitt innlegg, og det er jo en person man bør lytte til når det er snakk om løftebrudd. Jeg husker veldig godt at han og daværende representant Siv Jensen reiste landet rundt og sa: Bompengefritt – vi garanterer bompengefritt når Fremskrittspartiet kommer i regjering. Da har jeg et spørsmål til fremskrittspartirepresentantene: Er det mer eller mindre bompenger nå enn i 2013? De vet svaret, men vil ikke si det høyt: Det er mer – det har økt. Bompengegjelden vokser voldsomt. Det ble krevd inn nesten 10 mrd. kr i fjor, og jeg tror det blir ny rekord også i år. Løftebrudd har de stor ekspertise på.

Jeg synes det er trist at Fremskrittspartiet ikke stemmer

for forslag nr. 59, som handler om at man skal påvirke EU slik at man skal kunne ha handlefrihet og nasjonal grensekontroll, hvis det er nødvendig. Det er tydeligvis regjeringen – og Fremskrittspartiet – imot. Det er forunderlig.

Så gjør jeg om forslag nr. 56 til et oversendelsesforslag. Det er noen partier i salen som har oppfordret meg til det, ut fra at det viktigste er at vi skal få tiltak i Mosseregionen og sørge for at vi får ledigheten ned. Vi kommer til å følge regjeringen tett, se at de faktisk gjør noe reelt for det området som nå er så rammet av ledighet.

Presidenten: Representanten Trygve Slagsvold Vedum har da gjort om forslag nr. 56 til et oversendelsesforslag.

Harald T. Nesvik (FrP) [16:02:47]: Det var representanten Kolberg som fikk meg til å tegne meg på talerlisten. Jeg må bare si én ting, og det er at det er helt åpenbart at undertegnede og representanten Kolberg står langt fra hverandre ideologisk, og uansett hvor lenge representanten Kolberg og undertegnede er i denne sal, vil vi fortsatt stå langt fra hverandre – det kan jeg garantere.

Fremskrittspartiet og denne regjeringen fremmet sak på et annet grunnlag enn det representanten Kolberg åpenbart ønsker at man skal gjøre. Man trenger faktisk vekstfremmende skattelettelser. Man trenger å sette ned selskaps-skatten slik at det er lønnsomt å ha bedrifter i Norge, slik at de ikke skal flytte ut.

Det er helt nødvendig å styrke SkatteFUNN-ordningen for å få en knoppskyting, for å få nye bedrifter til å etablere seg. Det er nødvendig å satse på samferdsel – langt mer enn den tidligere rød-grønne regjeringen gjorde, for å ta igjen det etterslepet som tidligere regjeringer har etterlatt seg. Det er nødvendig å satse på infrastruktur også innenfor jernbane – og ja, det er nødvendig å styrke kommunøkonomien. Det er kanskje en grunn til at det var såpass lite debatt i forbindelse med kommuneproposisjonen, fordi denne regjeringen har fulgt opp og styrket kommunene, nettopp for å ivareta tilbudet til innbyggerne.

Det er stor avstand. Det skal være stor avstand – heldigvis for det – fordi man må tenke annerledes i den situasjonen Norge står oppe i. Jeg sa at politikken til regjeringen virker – representanten Lysbakken sa det i sitt innlegg – at vi nå ser meldinger fra næringslivet som sier at de nå har større tro på framtiden, og at de vurderer å ansette flere enn bare for kort tid tilbake. Vi ser ute i distriktet at det investeres, også på vedlikeholdssiden, og når det gjelder de tiltakene man har fremmet i lys av den omstillingen vi skal gjøre, må vi også fremme tiltak som raskt kan tas ned igjen hvis ting bedrer seg.

Politikken virker, og det ser vi der ute, men vi har en lang vei å gå, og det er denne regjeringen som kan ta oss den veien.

Hans Olav Syversen (KrF) [16:05:12]: Det er et lite dilemma om hvorvidt det jeg skal si, bidrar til å forlenge debatten eller til det motsatte, men vi får se hvordan det går.

Jeg har merket meg at representanter for Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet særlig har vært veldig opptatt av

stilling og stand, og av de representantene fra regjeringspartiene og andre som har ordet her. Da kan jeg kanskje si at vårt bidrag har vært et bidrag for det klasseløse samfunn, hvor alle er like. Noen av oss fungerer, og jeg beklager hvis det ikke er tilfredsstillende for enkelte i denne sal.

For øvrig synes jeg debatten rundt revidert budsjett har vist at virkemidlene ikke er veldig ulike når vi ser på forslagene fra de enkelte partier. Det borger for at når man står overfor akutte situasjoner, og det er dem jeg snakker om, har vi et virkemiddelapparat som man i stor grad er enige om. Vi er i en meget heldig statsfinansiell situasjon som gjør at vi kan bruke budsjettet for å motvirke økende arbeidsledighet. Så kan vi ta de store debatter om forskjells-samfunn og hva som skal til for ikke å få for store forskjeller, og det gjør vi gjerne. Men jeg har lyst til å påpeke at flertallet som har lagt fram budsjetter de siste tre årene, i hvert fall har sørget for noe, og det er en helt ekstraordinær innsats på det som etter min mening er noe av det aller viktigste, nemlig å sørge for god utdanning fra grunnskole til høyere utdanning. Det har ikke vært noe hvileskjær, det har vært en sterk satsing, og det kommer dette landet til å nyte godt av.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Sak nr. 4 [16:07:29]

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen og Line Henriette Hjemdal om en gjennomgang av regelverk og statlig finansielt eierskap i lys av behovet for åpenhet og bekjempelse av bruk av skatteparadiser (Innst. 411 S (2015–2016), jf. Dokument 8:82 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Svein Flåtten (H) [16:08:47] (ordfører for saken): Saker om åpenhet og bekjempelse av skatteparadiser er viktig og har vært veldig aktualisert i den senere tid. Det er bra å kunne si at behandlingen av dette Dokument 8-forslaget viser at det er en felles og samstemmig oppfatning fra komiteens side om at Norge ligger langt fremme i dette arbeidet, og at vi har hatt stor oppmerksomhet på arbeidet mot skatteunndragelse og for økt åpenhet om kapitalstrømmer over landegrensene i lang tid. Grunnen er åpenbar. Det

handler om det vi egentlig har diskutert nå også i budsjettet, nemlig om å kontrollere at det som skapes av verdier på våre egne områder, også blir her, og at unndragelse blir minimert.

Vi har et godt regelverk her i landet, og vi har i tillegg vært en aktiv pådriver i det internasjonale arbeidet for økt åpenhet og ikke minst for utveksling av opplysninger for skatteformål, slik at vi i dag faktisk har et avtaleverk som omfatter mer enn 90 land, noe som gir oss mulighet til en veldig utstrakt informasjonsutveksling.

I tillegg har vi innenfor OECD også gjort et betydelig arbeid, som gjør at vi kan utveksle informasjon med ytterligere flere jurisdiksjoner. Norge er langt fremme i det internasjonale arbeidet, ikke bare i det arbeidet som foregår med utveksling av opplysninger, men også i det å lage og tilrettelegge for nye standarder som kan utvide dette arbeidet ytterligere.

BEPS-prosjektet, som mange kjenner, et internasjonalt tiltak for åpenhet og informasjonsutveksling, som også omfatter land-for-land-rapportering, er et av de mest sentrale arbeidene som foregår.

I øyeblikket ligger det også et forslag i komiteen om å utvide kravene til land-for-land-rapporteringen. Komiteen har allerede hatt en høring, og saken vil bli behandlet videre utover høsten.

Jeg nevner også arbeidet med et aksjeeierregister, som har vært på høring. Slutføringen av arbeidet vil komme i neste sesjon.

Så vil jeg nevne to ting til slutt, det er at disse sakene også har vært behandlet ved to anledninger i forbindelse med andre saker i komiteen i det siste. Det gjelder meldingen om Statens pensjonsfond utland, hvor et stort flertall i finanskomiteen var svært opptatt av å se på hvordan Norges Bank og fondet innretter sine selskaper ute. Det gjelder f.eks. datterselskaper innen eiendom. Det er vedtatt at det vil komme et dokument, et såkalt forventningsdokument, i løpet av ett års tid, som vil ta for seg veldig mye av det som fondet jobber med når det gjelder dette området.

I tillegg husker vel fortsatt de fleste at vi har behandlet en skattereform her i huset. Der var det faktisk ganske mange punkter som gjaldt nettopp disse områdene. Det gjaldt omtale av inntektsskifte i flernasjonale selskaper, det gjaldt skatterådgiveres taushetsplikt, det gjaldt implementering av nettopp BEPS-regelverket, som jeg var inne på for litt siden, det gjaldt utvidelse av opplysningsplikt, det gjaldt tilsyn etter land-for-land-regelverket og det offentlige norske eierskapsregisteret. En rekke av punktene i skatteforliket handlet også om dette. Det er veldig gledelig at Stortinget og ikke minst regjeringen er veldig opptatt av disse områdene og temaene.

Hvis vi skrur klokken en god del år tilbake, vil man se at det hadde veldig mye mindre interesse, men nå ser alle at dette er en betydelig del av fundamentet for velferdssammenheng.

Jeg takker for et godt samarbeid under behandlingen av saken. Komiteen står som sagt samlet om det jeg har foredratt om, og jeg regner med at de som har andre forslag, vil si noe om det.

Hans Olav Syversen (KrF) [16:13:54] (komiteens leder): Saksordføreren har redegjort svært godt for mye av det vi står felles om. Siden dette representantforslaget ble fremmet, har det skjedd mye i andre saker, som Flåtten var inne på, som gjør at vi kan kvittere ut ganske mye av innholdet i dette representantforslaget. Vi har hatt enighet om skattereformen, som adresserer mange viktige spørsmål, også om åpenhet. Vi har et aksjonærregister, som vi antakelig får på vårt bord til høsten, hvor åpenhet knyttet til eierskap er en viktig del. Vi har i komiteen til behandling en sak knyttet til land-for-land-rapportering, omfanget av dette og hvilken åpenhet det bør være i den forbindelse. Og vi har, ikke minst, i forbindelse med forvaltningsmeldingen for pensjonsfondet, bedt om et eget forventningsdokument på skatt fra fondet.

Vi har også tydeliggjort i andre sammenhenger hvilke forventninger staten bør ha som eier, både når man utnevner styret, og når man gir sine føringer i overordnede dokumenter når det gjelder skatteområdet.

Jeg skal derfor begrense meg til å ta opp et spørsmål som jeg mener burde kommet noe lenger. Det gjelder Norfund. Norfund, i motsetning til SBU eller Argentum, har som hovedmål å bidra til utvikling i fattige land gjennom investeringer i næringsutvikling i landene. Samtidig gjør Norfund bruk av skatteparadis som tredjeland for sine investeringer sammen med andre finansielle partnere. Det er gitt en del forklaringer på dette, og dette er ingen ny debatt. Det er også en debatt som oppsto da Kapitalfluktutvalgets forslag ble fremmet i sin tid.

Det jeg har problemer med å se, er hvorfor det skal være nødvendig for Norfund å investere i den type jurisdiksjoner vi her snakker om, når man har det formålet man har. Man kan gjerne argumentere fra A til Å om at så lenge andre gjør det, og våre partnere ber oss om å gjøre det, er det også nødvendig for oss.

Av og til tror jeg det er nødvendig å gå foran og si at for et statlig investeringsselskap som Norfund setter vi en ny standard. Vi mener at vi i forslaget har gitt en god anvisning på hvordan det kan gjøres, ved å gi dem hele tre år til å avslutte praksisen med å bruke den type jurisdiksjoner som verktøy.

Jeg må si at jeg er skuffet over at vi ikke kom lenger enn det vi gjorde, men jeg er ganske overbevist om at tiden vil arbeide for at man også kommer lenger på dette. Og som representanten Flåtten sa, skjer det veldig mye internasjonalt på dette området, og jeg tror det også vil bidra til at Norfund så godt det lar seg gjøre, selv om det ikke blir noe vedtak her i dag, vil redusere sin bruk av skatteparadis som sted for sin finansielle virksomhet.

Jeg kan ikke la være å si at da VimpelCom i sin tid ble etablert, hadde vi et representantforslag her på huset om at man ikke skulle ha den etableringen i et skatteparadis. Vi ble fotfulgt av Telenor og fortalt hvorfor det var helt nødvendig. Så kan man jo se resultatet av den etableringen, og hva det har fått av konsekvenser.

Med det tar jeg opp forslaget som vi har sammen med Sosialistisk Venstreparti, og håper på mer støtte neste gang.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp det forslaget han refererte til.
Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.

Statsråd Siv Jensen overbrakte 7 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å gå til votering.

Før vi går til votering over sak nr. 1, vil presidenten gi ordet til representanten Truls Wickholm. Presidenten antar at det dreier seg om sak nr. 3.

Truls Wickholm (A) [16:27:49]: Ja, det er korrekt, president. Det gjelder forslag nr. 24, fra Arbeiderpartiet, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2017 sørge for å rette opp skjevhet i finansiering av barnevernstjenesten i Oslo.»

Vi ble bedt av Fremskrittspartiet under debatten om å gjøre det om til et oversendelsesforslag, og det går vi med på, så da gjør vi det.

Presidenten: Da har representanten gjort om det forslaget til et oversendelsesforslag.

Votering i sak nr. 1

Presidentskapet hadde innstilt:

Som medlemmer av Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste for tidsrommet 1. juli 2016 til 30. juni 2021 velges: Svein Grønnern, Håkon Haugli, Øyvind Vaksdal og Eldfrid Øfsti Øvstedal.

Svein Grønnern velges til nestleder.

Det tas forbehold om at Stortinget kan gjøre endringer i funksjonsperiodens varighet.

Votering:

Presidentskapets innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2016 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Føremål	Kroner
		U t g i f t e r	
1719		Fellesutgifter og tilskot til foretak under Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 339 188 000 til kr 339 194 000	6 000
1720		Felles leiings- og kommandoapparat	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 3 729 508 000 til kr 3 729 869 000	361 000
1725		Fellesinstitusjonar og -utgifter under Forsvarsstaben	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 2 042 988 000 til kr 2 043 174 000	186 000
1731		Hæren	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 5 330 349 000 til kr 5 333 397 000	3 048 000
1732		Sjøforsvaret	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 3 835 038 000 til kr 3 835 968 000	930 000
1733		Luftforsvaret	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 4 783 048 000 til kr 4 783 738 000	690 000
1734		Heimevernet	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 1 229 268 000 til kr 1 230 039 000	771 000
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 1 528 367 000 til kr 1 528 390 000	23 000
1790		Kystvakta	
	1	Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 1 082 625 000 til kr 1 082 807 000	182 000

Kap.	Post	Føremål	Kroner
1795	1	Kulturelle og allmenntilgjengelige føremål Driftsutgifter, v e r t a u k a med frå kr 262 587 000 til kr 262 593 000	6 000

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 61 forslag. Det er:

- forslagene nr. 1–5, fra Tore Hagebakken på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 6 og 7, fra Tore Hagebakken på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 8 og 9, fra Tore Hagebakken på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 10–26, fra Tore Hagebakken på vegne av Arbeiderpartiet
- forslagene nr. 27–34, fra Trygve Slagsvold Vedum på vegne av Senterpartiet
- forslagene nr. 35–54, fra Snorre Serigstad Valen på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 55, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 56–59, fra Trygve Slagsvold Vedum på vegne av Senterpartiet

- forslag nr. 60, fra Ola Elvestuen på vegne av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre

- forslag nr. 61, fra Hans Olav Syversen på vegne av finanskomiteen

Forslag nr. 19, fra Arbeiderpartiet, er under debatten trukket.

Forslag nr. 56, fra Senterpartiet, er under debatten omgjort til et oversendelsesforslag og vil da lyde:

«Det henstilles til regjeringen å sørge for at områder i og utenfor Sør- og Vestlandet som opplever høy arbeidsledighet, for eksempel Mossregionen, får nødvendige midler til omstilling og sysselsettingstiltak.»

Også forslag nr. 24, fra Arbeiderpartiet, er nå før voteringen gjort om til et oversendelsesforslag og vil da lyde:

«Det henstilles til regjeringen i statsbudsjettet for 2017 å sørge for å rette opp skjevhet i finansiering av barnevernstjenesten i Oslo.»

Disse forslagene foreslås oversendt regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det voterer over forslagene nr. 35, 43 og 51, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 35 lyder:

«I statsbudsjettet for 2016 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
152	78	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i> , økes med frå kr 556 000 000 til kr 584 000 000	28 000 000
163	72	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i> , økes med frå kr 298 300 000 til kr 298 800 000	500 000
164	72	Fred, forsoning og demokrati Global sikkerhet, utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i> , økes med frå kr 154 700 000 til kr 191 600 000	36 900 000
170	74	FN-organisasjoner mv. FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), økes med frå kr 350 000 000 til kr 400 000 000	50 000 000
	75	FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA), økes med frå kr 125 000 000 til kr 175 000 000	50 000 000
226	22	Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen Videreutdanning for lærere og skoleledere, reduseres med frå kr 1 324 132 000 til kr 1 283 332 000	40 800 000
231	21	Barnehager Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i> , økes med frå kr 419 255 000 til kr 430 505 000	11 250 000
260	50	Universiteter og høyskoler Statlige universiteter og høyskoler, økes med frå kr 31 345 716 000 til kr 31 414 996 000	69 280 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Private høyskoler, økes med	2 000 000
		fra kr 1 277 859 000 til kr 1 279 859 000	
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i> , økes med	45 600 000
		fra kr 717 446 000 til kr 763 046 000	
285		Norges forskningsråd	
	53	Strategiske satsinger, økes med	200 000 000
		fra kr 1 256 047 000 til kr 1 456 047 000	
340		Den norske kirke	
	1	Driftsutgifter, reduseres med	25 924 000
		fra kr 1 289 538 000 til kr 1 263 614 000	
410		Domstolene	
	1	Driftsutgifter, økes med	30 650 000
		fra kr 2 064 183 000 til kr 2 094 833 000	
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter, økes med	82 700 000
		fra kr 14 503 299 000 til kr 14 585 999 000	
	60	Tilskudd til kommuner, økes med	5 000 000
		fra kr 10 000 000 til kr 15 000 000	
	70	Tilskudd, reduseres med	2 300 000
		fra kr 76 333 000 til kr 74 033 000	
490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med	16 100 000
		fra kr 1 212 951 000 til kr 1 229 051 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med	213 195 000
		fra kr 599 500 000 til kr 812 695 000	
495		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med	18 591 000
		fra kr 252 460 000 til kr 271 051 000	
496		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	62	Kommunale innvandrertiltak, økes med	30 000 000
		fra kr 198 157 000 til kr 228 157 000	
	71	Tilskudd til innvanderorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, økes med	83 000
		fra kr 82 208 000 til kr 82 291 000	
497		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med	498 505 000
		fra kr 1 985 608 000 til kr 2 484 113 000	
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
	31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , økes med	50 000 000
		fra kr 40 000 000 til kr 90 000 000	
551		Regional utvikling og nyskaping	
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, økes med	70 000 000
		fra kr 1 156 993 000 til kr 1 226 993 000	
560		Sametinget	
	50	Sametinget, økes med	16 000 000
		fra kr 279 679 000 til kr 295 679 000	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, reduseres med	973 200 000
		fra kr 119 052 870 000 til kr 118 079 670 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	49 000 000
		fra kr 31 547 475 000 til kr 31 596 475 000	
576		Vedlikehold og rehabilitering	
	60	(Ny) Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommuner, bevilges med	577 440 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 16 166 000 til kr 16 666 000	500 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 7 089 910 000 til kr 7 544 010 000	454 100 000
642		Petroleumstilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med fra kr 220 280 000 til kr 230 080 000	9 800 000
765		Psykisk helse og rusarbeid	
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 383 171 000 til kr 432 931 000	49 760 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i> , økes med fra kr 6 752 000 til kr 26 752 000	20 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med fra kr 7 225 000 til kr 22 425 000	15 200 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 1 578 134 000 til kr 1 868 622 000	290 488 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> , økes med fra kr 4 267 388 000 til kr 4 499 388 000	232 000 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	79	Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab, økes med fra kr 20 000 000 til kr 30 000 000	10 000 000
920		Norges forskningsråd	
	53	(Ny) Transferit, bevilges med fra kr 35 000 000	35 000 000
925		Havforskningsinstituttet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 412 728 000 til kr 417 728 000	5 000 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	50	Fondsavsetninger, reduseres med fra kr 1 203 053 000 til kr 1 173 053 000	30 000 000
1350		Jernbaneanverket	
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i> , økes med fra kr 5 824 600 000 til kr 6 164 510 000	339 910 000
1420		Miljødirektoratet	
	61	Tilskudd til klimatilpassingstiltak, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 104 058 000 til kr 154 058 000	50 000 000
	73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 70 051 000 til kr 110 051 000	40 000 000
1422		Miljøvennlig skipsfart	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 60 og 70</i> , økes med fra kr 5 219 000 til kr 74 219 000	69 000 000
1600		Finansdepartementet	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 332 258 000 til kr 329 458 000	2 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 60 496 000 til kr 55 396 000	5 100 000
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 47</i> , økes med fra kr 1 472 025 000 til kr 1 536 863 000	64 838 000
1734		Heimevernet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 1 213 630 000 til kr 1 225 268 000	11 638 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1740	1	Forsvarets logistikkorganisasjon Driftsutgifter, økes med fra kr 1 295 007 000 til kr 1 355 107 000	60 100 000
1790	1	Kystvakten Driftsutgifter, økes med fra kr 1 043 933 000 til kr 1 182 625 000	138 692 000
1792	1	Norske styrker i utlandet Driftsutgifter, økes med fra kr 703 768 000 til kr 711 727 000	7 959 000
1795	1	Kulturelle og allmenntilgittige formål Driftsutgifter, økes med fra kr 264 839 000 til kr 264 887 000	48 000
1810	21	Oljedirektoratet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 185 732 000 til kr 156 732 000	29 000 000
1815	73	Petoro AS Statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk kontinentalsokkel, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 10 600 000 til kr 1 400 000	9 200 000
1825	50	Energiomlegging, energi- og klimateknologi Overføring til Energifondet, økes med fra kr 1 566 000 000 til kr 1 613 200 000	47 200 000
1830	72	Forskning og næringsutvikling Tilskudd til INTSOK, reduseres med fra kr 20 200 000 til kr 15 900 000	4 300 000
2410	50	Statens lånekasse for utdanning Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 6 190 298 000 til kr 6 203 829 000	13 531 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 921 121 000 til kr 866 162 000	54 959 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 24 343 146 000 til kr 24 440 683 000	97 537 000
2412	1	Husbanken Driftsutgifter, økes med fra kr 343 692 000 til kr 368 692 000	25 000 000
	90	Lån fra Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 16 791 000 000 til kr 17 231 000 000	440 000 000
2421	50	Innovasjon Norge Innovasjon – prosjekter, fond, økes med fra kr 523 500 000 til kr 583 500 000	60 000 000
	75	(Ny) Marin fremtid, <i>kan overføres</i> , bevilges med	300 000 000
2670	70	Alderdøm Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 67 432 000 000 til kr 67 772 000 000	340 000 000
5312	90	Husbanken Avdrag, økes med fra kr 11 000 000 000 til kr 11 003 000 000	3 000 000
5521	70	Merverdiavgift Merverdiavgift, økes med fra kr 263 560 000 000 til kr 263 600 000 000	40 000 000
5536	71	Avgift på motorvogner mv. Engangsavgift, økes med fra kr 17 700 000 000 til kr 18 520 000 000	820 000 000
5537	1	Avgift på båtmotorer mv. (Ny) Avgift på båtmotorer mv., bevilges med	75 000 000
5538	70	Veibruksavgift på drivstoff Veibruksavgift på bensin, økes med fra kr 5 500 000 000 til kr 5 690 000 000	190 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Veibruksavgift på autodiesel, økes med	1 200 000 000
		fra kr 10 800 000 000 til kr 12 000 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift, økes med	750 000 000
		fra kr 6 800 000 000 til kr 7 550 000 000	
5615		Husbanken	
	80	Renter, økes med	4 000 000
		fra kr 3 093 000 000 til kr 3 097 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, reduseres med	131 057 000
		fra kr 3 800 306 000 til kr 3 669 249 000	
5622		Aksjer i Avinor AS	
	85	Utbytte, økes med	212 500 000
		fra kr 500 000 000 til kr 712 500 000	

»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til endringer av budsjettering og tildeling av midler til Sametinget i forbindelse med statsbudsjettet 2017. Hensikten er å få utformet løsninger som er forenklende, skaper forutsigbarhet og som bygger på de samme premisser som for andre folkevalgte nivå. Komiteen legger til grunn at regjeringen konsulterer Sametinget om forslaget.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i kommende års trygdeoppgjør sikre at kjøpekraften til pensjonister og uføre ikke svekkes.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 98 mot 3 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.32.10)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 36–42, 44–50 og 52–54, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 36 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om CO₂-avgift på mineralske produkter:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

a) mineralolje (generell sats): kr 1,12 per liter.

Mineralolje

til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,40 per liter, til annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 1,40 per liter, til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien: kr 0,40 per liter,

til fiske og fangst i nære farvann: kr 0,36 per liter, som ilegges veibruksavgift på drivstoff: kr 1,46 per liter,

b) bensin: kr 1,26 per liter,

c) naturgass: kr 1,09 per Sm³,

d) LPG: kr 1,64 per kg.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om båtmotoravgift:

§ 1 Fra 1. juli 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av båtmotorer (framdriftsmotorer) på minst 9 hk med kr 170,00 per hk. Avgiftsplikten omfatter også båtmotorer til bruk i vannscootere eller jetski og motorblokker til båtmotorer, men ikke elektriske motorer. Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på båtmotorer som

- fra produsents, importørs eller forhandlers lager
 - utføres til utlandet,
 - legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- innføres som reisegods, flyttegods eller arvegods etter tolloven § 5-1,
- etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 - diplomater,
 - NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - Den nordiske investeringsbank,
- kommer i retur til produsents, importørs eller forhandlers lager,
- skal gjenutføres etter reglene i tolloven kapittel 6,
- fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy som er registrert i registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster, unntatt utenbordsmotorer og hekkaggregater,
- fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy mv. som er registrert i skipsregisteret, unntatt fritidsbåter,

- h) brukes i Forsvarets marinefartøy,
- i) returneres til selger i utlandet på grunn av reklamasjon.
- j) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om veibruksavgift på drivstoff:

§ 1 skal lyde:

§ 1 Fra 1. juli 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a) Bensin per liter
 1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 5,49,
 2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 5,53,
 3. annen bensin: kr 5,53.
- b) mineralolje til framdrift av motorvogn (autodiesel) per liter
 1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 4,44,
 2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 4,44,
 3. annen mineralolje: kr 4,50,
- c) naturgass per Sm³: kr 5,95.

Andel bioetanol innblandet i bensin, andel biodiesel innblandet i mineralolje og andel biogass innblandet i naturgass, inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregning av avgiften etter første ledd bokstav a til c.

For bioetanol og biodiesel som omfattes av omsetningskravet i produktforskriften § 3-3 sbares avgift etter satsene som gjelder for henholdsvis bensin og mineralolje til framdrift av motorvogn etter første ledd.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen reversere omleggingen av tollfri kvote for alkohol og tobakk.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre elleve måneders studiefinansiering umiddelbart med første fulle utbetaling juni 2017. Alle grupper unnlatt i gjeldende opptrappingsplan, tas med.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for økning av utdanningsstøtten til 1,5 G innen 2020 ved behandlingen av statsbudsjettet for 2017.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber regjeringen inkludere deltidsstudenter i tertiærutdanning, folkehøgskolestudenter og voksne som tar videregående opplæring eller grunnskoleopplæring i opptrappingen av utdanningsstøtten. Dersom utdanningsløpet er ferdig tidlig i semesteret, skal siste utbetaling av utdanningsstøtte være måneden etter semesterets slutt.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre strengere krav om bruk av lærlinger som betingelse ved offentlige anbud.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at kommuner og fylkeskommuner tar inn flere lærlinger i sine velferdstilbud.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere	3012,7 mill. kroner

»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke muligheten for mottakere av dagpenger til å styrke sin kompetanse og sine muligheter i arbeidsmarkedet gjennom å endre forskrift om dagpenger slik at formuleringen «(e)nhver deleksamen regnes i denne sammenheng som del av et lengre utdanningsløp» i § 4-3 tas bort.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre rett til utdanning, kompetansegivende aktivitet og/eller veiledning

og arbeidstilbud innen tre måneder for ungdom under 25 som ikke er i utdanning eller arbeid. Denne retten skal ikke erstatte ordinær studiefinansiering.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at oljeselskapene raskt tar i bruk ledig riggkapasitet for permanent å plugge brønner som i dag er midlertidig plugget på norsk sokkel.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å sikre kjøpekraften for uføretrygdede og andre grupper som taper på regjeringens system.»

Forslag nr. 52 lyder:
«Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgnin-

ger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1350	30	Jernbanelinjen Investeringer i linjen	400 mill. kroner

»
Forslag nr. 53 lyder:
«Tilsagnsfullmakt
Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i

2016 kan pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for på opptil 400 mill. kroner for investeringer i å bygge opp et fullskala demonstrasjonsanlegg for havvind.

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825	50	Energiomlegging, energi- og klimateknologi Overføring til Energifondet ...	400 mill. kroner

»
Forslag nr. 54 lyder:
«Stortinget ber regjeringen ved eierstyring sørge for at Statoil i så stor grad som mulig benytter seg av lokale leverandører.»
Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 97 mot 4 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.32.45)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 27, 29–32, 34 og 59, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 27 lyder:

«I statsbudsjettet for 2016 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
21	1	Statsrådet Driftsutgifter, økes med fra kr 159 600 000 til kr 162 933 000	3 333 000
150	78	Bistand til Afrika Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 2 094 640 000 til kr 2 070 640 000	24 000 000
152	78	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 556 000 000 til kr 584 000 000	28 000 000
160	70	Sivilt samfunn og demokratiutvikling Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 1 955 471 000 til kr 1 942 688 000	12 783 000
260	50	Universiteter og høyskoler Statlige universiteter og høyskoler, økes med fra kr 31 345 716 000 til kr 31 356 196 000	10 480 000
	70	Private høyskoler, økes med fra kr 1 277 859 000 til kr 1 279 859 000	2 000 000
281	45	Felles tiltak for universiteter og høyskoler Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 24 867 000 til kr 52 767 000	27 900 000
287	60	Forskningsinstitutter og andre tiltak Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning, økes med fra kr 251 562 000 til kr 282 462 000	30 900 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
315		Frivillighetsformål	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, økes med fra kr 142 919 000 til kr 200 019 000	57 100 000
	86	Tilskudd til internasjonale sykkelritt i Norge, økes med fra kr 5 000 000 til kr 26 000 000	21 000 000
430		Kriminalomsorgen	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 4 085 224 000 til kr 4 035 224 000	50 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 60 872 000 til kr 70 872 000	10 000 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 14 503 299 000 til kr 14 558 199 000	54 900 000
	70	Tilskudd, reduseres med fra kr 76 333 000 til kr 74 033 000	2 300 000
496		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, reduseres med fra kr 82 208 000 til kr 81 208 000	1 000 000
525		Fylkesmannsembetene	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 1 537 278 000 til kr 1 517 278 000	20 000 000
534		Erstatningslokaler for departementene	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 386 249 000 til kr 376 249 000	10 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 31 547 475 000 til kr 31 781 975 000	234 500 000
573		Kommunereform	
	60	Engangskostnader og reformstøtte ved kommunesammenslåing, reduseres med fra kr 100 000 000 til kr 50 000 000	50 000 000
576		Vedlikehold og rehabilitering	
	60	(Ny) Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommuner, bevilges med fra kr 11 211 838 000 til kr 11 247 338 000	550 000 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 11 211 838 000 til kr 11 247 338 000	35 500 000
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 176 940 000 til kr 162 940 000	14 000 000
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 7 089 910 000 til kr 7 203 910 000	114 000 000
714		Folkehelse	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70, 74 og 79</i> , økes med fra kr 151 676 000 til kr 173 776 000	22 100 000
720		Helsedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 1 108 937 000 til kr 1 031 777 000	77 160 000
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i> , økes med fra kr 750 543 000 til kr 851 543 000	101 000 000
	84	(Ny) MS-tilbud ved Haukeland sykehus, bevilges med fra kr 176 940 000 til kr 162 940 000	20 000 000
761		Omsorgstjeneste	
	62	Dagaktivitetstilbud, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 296 333 000 til kr 276 333 000	20 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	65	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	874 600 000
		fra kr 156 000 000 til kr 1 030 600 000	
781		Forsøk og utvikling mv.	
	79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med	3 800 000
		fra kr 58 518 000 til kr 62 318 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med	3 000 000
		fra kr 32 252 000 til kr 35 252 000	
904		Brønnøysundregistrene	
	1	Driftsutgifter, økes med	13 700 000
		fra kr 276 914 000 til kr 290 614 000	
905		Norges geologiske undersøkelse	
	1	Driftsutgifter, økes med	5 000 000
		fra kr 148 944 000 til kr 153 944 000	
911		Konkurransetilsynet	
	1	Driftsutgifter, reduseres med	10 014 000
		fra kr 95 166 000 til kr 85 152 000	
915		Regelrådet	
	1	Driftsutgifter, reduseres med	10 186 000
		fra kr 10 186 000 til kr 0	
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til forskning, reduseres med	1 400 000
		fra kr 2 298 036 000 til kr 2 296 636 000	
1142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med	16 100 000
		fra kr 219 711 000 til kr 235 811 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i> , økes med	25 000 000
		fra kr 66 175 000 til kr 91 175 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	50	Fondsavsetninger, økes med	36 500 000
		fra kr 1 203 053 000 til kr 1 239 553 000	
1320		Statens vegvesen	
	23	Drift og vedlikehold av riksveger, trafikanter- og kjøretøytilsyn m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i> , reduseres med	25 000 000
		fra kr 10 502 030 000 til kr 10 477 030 000	
	30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72</i> , økes med	360 000 000
		fra kr 14 514 000 000 til kr 14 874 000 000	
	31	Skredsikring riksveger, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , økes med	50 000 000
		fra kr 662 700 000 til kr 712 700 000	
	62	Skredsikring fylkesveger, <i>kan overføres</i> , økes med	100 000 000
		fra kr 671 000 000 til kr 771 000 000	
1324		Tiltak for å redusere bompengekostnader for næringslivet	
	1	(Ny) Kompensasjon til bompengeselskapene, bevilges med	180 000 000
1330		Særskilte transporttiltak	
	81	(Ny) Tilskudd til inndekning av merkostnad for fylkeskommunene som følge av tunnelforskriften, bevilges med	50 000 000
1360		Kystverket	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i> , økes med	75 000 000
		fra kr 553 200 000 til kr 628 200 000	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i> , økes med	50 000 000
		fra kr 60 500 000 til kr 110 500 000	
1380		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	
	71	Tilskudd til bredbåndsutbygging, <i>kan overføres</i> , økes med	50 000 000
		fra kr 126 500 000 til kr 176 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1400	71	Klima- og miljødepartementet Internasjonale organisasjoner, økes med fra kr 48 509 000 til kr 66 009 000	17 500 000
1420	1	Miljødirektoratet Driftsutgifter, reduseres med fra kr 596 440 000 til kr 585 440 000	11 000 000
1605	1	Direktoratet for økonomistyring Driftsutgifter, økes med fra kr 323 428 000 til kr 343 948 000	20 520 000
1618	1	Skatteetaten Driftsutgifter, reduseres med fra kr 5 113 954 000 til kr 5 112 954 000	1 000 000
1710	1	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 3 457 740 000 til kr 3 488 899 000	31 159 000
1731	1	Hæren Driftsutgifter, økes med fra kr 5 262 935 000 til kr 5 382 349 000	119 414 000
1732	1	Sjøforsvaret Driftsutgifter, reduseres med fra kr 3 890 479 000 til kr 3 850 038 000	40 441 000
1734	1	Heimevernet Driftsutgifter, økes med fra kr 1 213 630 000 til kr 1 244 268 000	30 638 000
1815	70	Petoro AS Administrasjon, reduseres med fra kr 338 356 000 til kr 312 656 000	25 700 000
2309	1	Tilfeldige utgifter Driftsutgifter, reduseres med fra kr 4 400 000 000 til kr 3 887 600 000	512 400 000
2421	50	Innovasjon Norge Innovasjon – prosjekter, fond, økes med fra kr 523 500 000 til kr 583 500 000	60 000 000
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 504 500 000 til kr 474 500 000	30 000 000
2445	30	Statsbygg Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 102 613 000 til kr 127 613 000	25 000 000
2670	70	Alderdom Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 67 432 000 000 til kr 67 360 000 000	72 000 000
2751	72	Legemidler mv. Medisinsk forbruksmateriell, økes med fra kr 1 929 500 000 til kr 1 979 250 000	49 750 000
5521	70	Merverdiavgift Merverdiavgift, økes med fra kr 263 560 000 000 til kr 264 975 000 000	1 415 000 000
5561	70	Flypassasjeravgift Flypassasjeravgift, reduseres med fra kr 1 045 000 000 til kr 0	1 045 000 000
5611	85	Aksjer i NSB AS Utbytte, økes med fra kr 595 000 000 til kr 1 045 000 000	450 000 000
5617	80	Renter fra Statens lånekasse for utdanning Renter, reduseres med fra kr 3 800 306 000 til kr 3 669 249 000	131 057 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5622	85	Aksjer i Avinor AS Utbytte, økes med fra kr 500 000 000 til kr 635 000 000	135 000 000

»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen halvere bompengekostnadene for tungtransport i næringsvirksomhet for å minske næringslivets transportkostnader.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av Skatteetatens forslag til ny kontorstruktur for etaten.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å legge frem et forslag som gir like konkurransevilkår for norske og utenlandske nettbutikker når det gjelder merverdiavgift.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om gjennom forskrift å endre tollforskriften § 5-9-1 slik at tollfritaket for varer med verdi under 350 kroner avvikes fullstendig med virkning fra 1. juli 2016. Stortinget ber også regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endring i merverdiavgiftsloven § 7-2 og oppheving av tolloven § 5-9 for å gjenspeile denne endringen.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre videre drift av Moss lufthavn Rygge.»

Forslag nr. 59 lyder:

«Stortinget ber regjeringen arbeide for at EU-kommisjonen gir adgang til ytterligere forlengelse av nasjonal grensekontroll innenfor dagens Schengen-regelverk.»

Votering:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 95 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.33.09)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 28, 33, 57 og 58, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en investeringspakke for landbruket der målet er å bidra til fornyelse og nyinvesteringer særlig for små og mellomstore bruk.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere redusert elavgift også for datasentre med uttak under 5 MW som kraftkrevende industri med redusert sats i elavgiften.»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremlegge for Stortinget en redegjørelse over hvor store utgifter kommuner, fylker og stat har hatt i forbindelse med kommunereformen.»

Forslag nr. 58 lyder:

«Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan regjeringen har fulgt opp jordvernstrategien som ble vedtatt i år gitt at omdisponeringen av matjord har økt de to siste årene.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 93 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.33.34)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 10, 14 og 18, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 10 lyder:

«I statsbudsjettet for 2016 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
150	78	Bistand til Afrika Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 2 094 640 000 til kr 2 070 640 000	24 000 000
152	78	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 556 000 000 til kr 584 000 000	28 000 000
160	70	Sivilt samfunn og demokratiutvikling Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 1 955 471 000 til kr 1 942 688 000	12 783 000
225	65	Tiltak i grunnopplæringen Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 334 218 000 til kr 380 118 000	45 900 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, økes med fra kr 31 345 716 000 til kr 31 539 896 000	194 180 000
	70	Private høyskoler, økes med fra kr 1 277 859 000 til kr 1 284 359 000	6 500 000
280		Felles enheter	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 80 456 000 til kr 94 691 000	14 235 000
315		Frivillighetsformål	
	73	(Ny) Støtte til idrettsanlegg, bevilges med	50 000 000
	80	(Ny) Integrering, bevilges med	10 000 000
320		Allmenne kulturformål	
	85	Gaveforsterkningsordning, reduseres med fra kr 45 000 000 til kr 22 500 000	22 500 000
328		Museums- og andre kulturvernformål	
	70	Det nasjonale museumsnettverket, økes med fra kr 1 173 881 000 til kr 1 194 881 000	21 000 000
342		Kirkebygg og gravplasser	
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 44 407 000 til kr 50 007 000	5 600 000
410		Domstolene	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 2 064 183 000 til kr 2 104 833 000	40 650 000
430		Kriminalomsorgen	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 60 872 000 til kr 70 872 000	10 000 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	70	Tilskudd, reduseres med fra kr 76 333 000 til kr 74 033 000	2 300 000
496		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, økes med fra kr 82 208 000 til kr 83 208 000	1 000 000
531		Eiendommer til kongelige formål	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 31 708 000 til kr 26 708 000	5 000 000
540		Direktoratet for forvaltning og IKT	
	25	Medfinansieringsordning for lønnsomme IKT-prosjekter, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 75 000 000 til kr -2 500 000	77 500 000
551		Regional utvikling og nyskaping	
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, økes med fra kr 1 156 993 000 til kr 1 286 993 000	130 000 000
560		Sametinget	
	50	Sametinget, økes med fra kr 279 679 000 til kr 285 679 000	6 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, reduseres med fra kr 119 052 870 000 til kr 117 994 670 000	1 058 200 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 31 547 475 000 til kr 31 771 475 000	224 000 000
576		Vedlikehold og rehabilitering	
	60	(Ny) Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommuner, bevilges med	512 570 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 11 211 838 000 til kr 11 223 788 000	11 950 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 7 089 910 000 til kr 7 290 210 000	200 300 000
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 1 290 840 000 til kr 1 310 840 000	20 000 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 564 578 000 til kr 573 258 000	8 680 000
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud, økes med fra kr 10 410 000 til kr 12 910 000	2 500 000
642		Petroleumstilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med fra kr 220 280 000 til kr 227 580 000	7 300 000
649		Treparts bransjeprogrammer	
	21	Spesielle driftsutgifter – Treparts bransjeprogrammer, økes med fra kr 2 754 000 til kr 5 254 000	2 500 000
846		Familie- og oppvekstiltak	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med fra kr 7 225 000 til kr 22 425 000	15 200 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 66 462 000 til kr 116 462 000	50 000 000
	79	Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab, økes med fra kr 20 000 000 til kr 30 000 000	10 000 000
915		Regelrådet	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 10 186 000 til kr 5 086 000	5 100 000
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til forskning, økes med fra kr 2 298 036 000 til kr 2 301 636 000	3 600 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 246 880 000 til kr 239 880 000	7 000 000
1320		Statens vegvesen	
	30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72</i> , økes med fra kr 14 514 000 000 til kr 14 624 000 000	110 000 000
1360		Kystverket	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 553 200 000 til kr 678 200 000	125 000 000
1380		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	
	71	Tilskudd til bredbåndsutbygging, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 126 500 000 til kr 181 500 000	55 000 000
2309		Tilfeldige utgifter	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 4 400 000 000 til kr 3 824 000 000	576 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 6 190 298 000 til kr 6 194 329 000	4 031 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 921 121 000 til kr 865 912 000	55 209 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 24 343 146 000 til kr 24 397 773 000	54 627 000
2412		Husbanken	
	90	Lån fra Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 16 791 000 000 til kr 23 791 000 000	7 000 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon – prosjekter, fond, økes med fra kr 523 500 000 til kr 539 500 000	16 000 000
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 504 500 000 til kr 524 500 000	20 000 000
	77	Tilskudd til pre-såkorfond, reduseres med fra kr 100 000 000 til kr 50 000 000	50 000 000
2424		Akseleratorprogram	
	90	(Ny) Offentlig kapital, bevilges med	300 000 000
2426		Siva SF	
	70	Tilskudd, økes med fra kr 69 992 000 til kr 84 992 000	15 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 15 307 000 000 til kr 16 103 000 000	796 000 000
3642		Petroleumstilsynet	
	3	Gebyr tilsyn, økes med fra kr 51 540 000 til kr 69 040 000	17 500 000
5501		Skatter på formue og inntekt	
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv., reduseres med fra kr 46 543 000 000 til kr 46 512 000 000	31 000 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, økes med fra kr 263 560 000 000 til kr 263 760 000 000	200 000 000
5526		Avgift på alkohol	
	70	Avgift på alkohol, økes med fra kr 13 000 000 000 til kr 13 136 000 000	136 000 000
5531		Avgift på tobakkvarer mv.	
	70	Avgift på tobakkvarer mv., økes med fra kr 7 200 000 000 til kr 7 277 500 000	77 500 000
5536		Avgift på motorvogner mv.	
	71	Engangsavgift, økes med fra kr 17 700 000 000 til kr 17 734 500 000	34 500 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff	
	71	Veibruksavgift på autodiesel, økes med fra kr 10 800 000 000 til kr 11 474 000 000	674 000 000
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG, økes med fra kr 100 000 000 til kr 104 000 000	4 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Grunnavgift på mineralolje mv., økes med fra kr 1 850 000 000 til kr 1 889 500 000	39 500 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift, økes med fra kr 6 800 000 000 til kr 6 940 000 000	140 000 000
5548		Miljøavgift på visse klimagasser	
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), økes med fra kr 451 000 000 til kr 461 000 000	10 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv., økes med fra kr 2 040 000 000 til kr 2 050 000 000	10 000 000
5561		Flypassasjeravgift	
	70	Flypassasjeravgift, reduseres med fra kr 1 045 000 000 til kr 0	1 045 000 000
5611		Aksjer i NSB AS	
	85	Utbytte, økes med fra kr 595 000 000 til kr 1 074 000 000	479 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5617	80	Renter fra Statens lånekasse for utdanning Renter, reduseres med fra kr 3 800 306 000 til kr 3 669 249 000	131 057 000

»

Forslag nr. 14 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 3. desember 2015 om veibruksavgift på drivstoff:

§ 1 første ledd bokstav b skal lyde:

1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,94,
2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 4,00,
3. annen mineralolje: kr 3,50.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om CO₂-avgift på mineralske produkter:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 0,97 per liter.

Mineralolje

til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,13 per liter,
til annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 1,13 per liter,
til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien: kr 0,33 per liter,
til fiske og fangst i nære farvann: kr 0,29 per liter,
som ilegges veibruksavgift på drivstoff: kr 1,18 per liter,

- b) bensin: kr 1,02 per liter,

- c) naturgass: kr 0,88 per Sm
- ³
- ,

- d) LPG: kr 1,32 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,06 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter som leveres til

- a) industri og bergverk som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- b) bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.
- c) Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.»

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 68 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.33.54)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 11–13 og 15–17, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 11 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om avgift på alkohol:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	over 0,7	7,53 per volumprosent og liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,37 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	12,66 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	21,93 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,90 per volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om avgift på tobakksvarer mv.:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,58	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,58	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,58	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,04	per gram av pakningens nettovekt
Snus	1,04	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigaretthylser	0,0393	per stk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 3. desember 2015 om avgift på motorvogner mv.:

§ 2 Avgiftsgruppe A, NO_x-utslipp (mg/km) skal lyde:

Over 0 – sats per enhet (kr) – 63,75 »

Forslag nr. 15 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om grunnavgift på mineralolje mv.:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,72 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,147 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK):

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 2016 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,402 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i

andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablongsatser. Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om avgifter på alkoholfrie drikkevarer mv.:

§ 1 bokstav a pkt. 2 skal lyde:

Basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 3,27

§ 1 bokstav b pkt. 2 skal lyde:

Basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 19,92.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 67 mot 34 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.34.20)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 20 og 22, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om endring av lov om lønnsplikt under permittering slik at arbeidsgiverperioden ved permitteringer reduseres fra 10 til 5 dager.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om at delvis permittering ned mot 40 pst. skal gi grunnlag for dagpenger.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 65 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.34.44)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 21, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å ikke innføre en ny arbeidsgiverperiode på fem dager, som inntre etter de første 30 ukene ved permitteringer.»

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 64 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.09)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 23, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen reversere vedtaket om å skattlegge sluttvederlag, og sikre at ytelser fra folketrygden ikke avkortes med bakgrunn i sluttvederlag.»

Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 59 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.35)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 25, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en strategi for hvordan lønnstilskudd kan tas i bruk som arbeidsmarkedstiltak i langt større grad enn i dag, samt en vurdering av innretningen på en slik ordning.

Følgende hovedkriterier legges til grunn:

- Arbeidsgiver mottar et opplæringstilskudd per time per person tilknyttet ordningen
- Ordningen er tidsbegrenset
- Bedriften skal følge vilkår i gjeldende tariffavtale
- Det stilles krav om samarbeid mellom arbeidsgiver, arbeidstaker og myndigheter for relevant språkopplæring, fagopplæring eller annen opplæring
- Unge skal prioriteres»

Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 60 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.36.11)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 26, fra Arbeiderpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om endringer i Husbankens lånerammer og bevilgninger «under streken» for 2016 som følge av økningen i rammene for rentekompensasjonsordningene for kommuner og fylkeskommuner til rehabilitering, tilrettelegging og nybygging av skole- og svømmeanlegg med 10 mrd. kroner og investeringsrammen for rentekompensasjonsordningen for kommuner til istandsetting av kirkebygg med 1 mrd. kroner.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 58 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.36.36)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 8 og 9, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av fylkenes reelle utgifter for å avholde privatisteksamen, og ut fra dette vurdere nivået på dagens avgift med utgangspunkt i at avgiften kun skal gå til dette formålet.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre et likestillingsperspektiv på innovasjonstiltak og at likestillingssentrene og forskningsrådet får i oppdrag å vurdere hvordan økt likestilling kan danne grunnlag for innovasjon.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 64 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.37.00)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 7, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 14. desember 2015 om flypassasjeravgift: §§ 1–4 oppheves.»

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 62 mot 39 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.37.26)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 6, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gi klare føringer om at valg av kriterier skal skje på en slik måte at norsk næringsliv er konkurransedyktig i anbudsprosesser.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 59 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.37.49)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–5, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at staten i en overgangsfase dekker merkostnader ved bruk av ny teknologi i fergeanbud.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til endringer av budsjettering og tildeling av midler til Sametinget i forbindelse med statsbudsjettet 2017. Hensikten er å få utformet løsninger som er forenkling, skaper forutsigbarhet og som bygger på de samme premisser som for andre folkevalgte nivå. Stortinget legger til grunn at regjeringen konsulterer Sametinget om forslaget.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med budsjettet for 2017 med en ambisiøs plan for oppfølging av Djupedalutvalgets 100 forslag.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge fram for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet 2017 forslag til en ordning med statsgaranti for låneforpliktelser til landbasert industri innenfor reglene i EØS-avtalen, eller andre tilsvarende mekanismer som sikrer kapitalmarkedets funksjon i forhold til investeringer i lønnsom landbasert industri, for eksempel en statlig låneforsterkningsordning.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en låneordning i Innovasjon Norge for nærskipsfarten slik at denne raskere skal kunne ta i bruk ny og miljøvennlig teknologi.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 58 mot 43 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.38.18)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 60, fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere redusert elavgift for datasentre med uttak under 5 MW.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Presidenten gjør oppmerksom på at dette er en veldig skarp votering og ber representantene være relativt skjerp.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre ble bifalt med 51 mot 50 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.39.06)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 55, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at midlertidig ordning for 2016 med kr 0,00 i sats for veibruksavgift for naturgass (LNG) opphører i 2017 ved snarest mulig å utarbeide grunnlag for notifikasjon og iverksette prosessen med ESA, slik at det 1. januar 2017 kan innføres 100 pst. veibruksavgift på LNG i kombinasjon med en overgangsordning med unntak for veibruksavgift på naturgass brukt som supplement som settes til 50 pst. som et første skritt, men nedtrapping mot 0 pst i 2025.» Arbeiderpartiet har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble bifalt med 91 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.39.36)

Presidenten: Da går vi til innstillingens forslag til vedtak, og når vi nå skal votere over den, er partigruppene innstilt på å avstå fra å følge opp sine primærstandpunkter, slik at vi slipper en oppsplittet og til dels komplisert votering. Det er under den klare forutsetning at det ikke skal brukes mot dem ved en senere anledning.

Vi voterer da samlet over innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstilt:

A.
Forslag til bevilgningsvedtak

I

I statsbudsjettet for 2016 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
20		Statsministerens kontor	
	1	Driftsutgifter, øk e s med fra kr 100 300 000 til kr 103 567 000	3 267 000
21		Statsrådet	
	1	Driftsutgifter, øk e s med fra kr 159 600 000 til kr 167 933 000	8 333 000
24		Regjeringsadvokaten	
	1	Driftsutgifter, øk e s med fra kr 63 000 000 til kr 79 450 000	16 450 000
41		Stortinget	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med fra kr 935 800 000 til kr 912 800 000	23 000 000
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner, øk e s med fra kr 14 000 000 til kr 15 500 000	1 500 000
	74	Reisetilskudd til skoler, øk e s med fra kr 3 500 000 til kr 5 000 000	1 500 000
51		Riksrevisjonen	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med fra kr 486 200 000 til kr 471 200 000	15 000 000
61		Høyesterett	
	1	Driftsutgifter, øk e s med fra kr 94 997 000 til kr 96 797 000	1 800 000
100		Utenriksdepartementet	
	1	Driftsutgifter, øk e s med fra kr 2 100 185 000 til kr 2 100 252 000	67 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, øk e s med</i> fra kr 17 250 000 til kr 20 250 000	3 000 000
115		Næringsfremme-, kultur- og informasjonsformål	
	70	Tilskudd til næringsfremme-, kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1, r e d u s e r e s med</i> fra kr 49 242 000 til kr 48 242 000	1 000 000
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner	
	90	Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB), øk e s med fra kr 175 000 000 til kr 192 620 000	17 620 000
117		EØS-finansieringsordningene	
	75	EØS-finansieringsordningen 2009–2014, <i>kan overføres, øk e s med</i> fra kr 1 250 000 000 til kr 1 507 428 000	257 428 000
	76	Den norske finansieringsordningen 2009–2014, <i>kan overføres,</i> <i>øk e s med</i> fra kr 1 150 000 000 til kr 1 306 624 000	156 624 000
	77	(Ny) EØS-finansieringsordningen 2014–2021, <i>kan overføres,</i> <i>b e v i l g e s med</i> fra kr 40 000 000 til kr 45 000 000	45 000 000
	78	(Ny) Den norske finansieringsordningen 2014–2021, <i>kan overføres,</i> <i>b e v i l g e s med</i> fra kr 32 000 000 til kr 37 000 000	37 000 000
118		Nordområdetiltak mv.	
	71	Støtte til utvikling av samfunn, demokrati og menneskerettigheter mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 1, r e d u s e r e s med</i> fra kr 60 905 000 til kr 56 905 000	4 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
151	78	Bistand til Asia Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 591 500 000 til kr 581 500 000	10 000 000
152	78	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 556 000 000 til kr 574 000 000	18 000 000
160	70	Sivilt samfunn og demokratiutvikling Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 1 955 471 000 til kr 1 955 488 000	17 000
161	75	Næringsutvikling NORFUND – tapsavsetning, r e d u s e r e s med fra kr 375 000 000 til kr 369 500 000	5 500 000
	95	NORFUND – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland, r e d u s e r e s med fra kr 1 125 000 000 til kr 1 108 500 000	16 500 000
164	72	Fred, forsoning og demokrati Global sikkerhet, utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 154 700 000 til kr 181 600 000	26 900 000
165	45	Forskning, kompetanseheving og evaluering Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 237 000 000 til kr 258 000 000	21 000 000
	70	Forskning, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 148 000 000 til kr 138 000 000	10 000 000
166	72	Miljø og bærekraftig utvikling mv. Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 767 200 000 til kr 753 800 000	13 400 000
	74	Fornybar energi, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 470 000 000 til kr 468 200 000	1 800 000
167	21	Flyktningiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA) Spesielle driftsutgifter, r e d u s e r e s med fra kr 7 381 924 000 til kr 7 371 607 000	10 317 000
169	70	Global helse og utdanning Global helse, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 3 065 000 000 til kr 3 030 000 000	35 000 000
170	70	FN-organisasjoner mv. FNs utviklingsprogram (UNDP), r e d u s e r e s med fra kr 565 000 000 til kr 560 900 000	4 100 000
	75	FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA), r e d u s e r e s med fra kr 125 000 000 til kr 112 500 000	12 500 000
	78	Bidrag andre FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 187 300 000 til kr 212 300 000	25 000 000
171	70	Multilaterale finansinstitusjoner Verdensbanken, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 841 000 000 til kr 866 000 000	25 000 000
	71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 820 500 000 til kr 823 900 000	3 400 000
200	21	Kunnskapsdepartementet Spesielle driftsutgifter, ø k e s med fra kr 11 197 000 til kr 11 547 000	350 000
222	1	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat Driftsutgifter, ø k e s med fra kr 88 642 000 til kr 93 433 000	4 791 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 1 491 000 til kr 0	1 491 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
225	64	Tiltak i grunnopplæringen Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, ø k e s med	1 325 000
		fra kr 492 063 000 til kr 493 388 000	
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , ø k e s med	5 000 000
		fra kr 823 398 000 til kr 828 398 000	
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere, r e d u s e r e s med	80 800 000
		fra kr 1 324 132 000 til kr 1 243 332 000	
228	71	Tilskudd til frittstående skoler mv. Frittstående videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i> , ø k e s med	12 000 000
		fra kr 1 520 416 000 til kr 1 532 416 000	
231	21	Barnehager Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 51</i> , r e d u s e r e s med	8 750 000
		fra kr 419 255 000 til kr 410 505 000	
252	70	EUs utdannings- og ungdomsprogram Tilskudd, ø k e s med	33 354 000
		fra kr 513 780 000 til kr 547 134 000	
253	70	Folkehøyskoler Tilskudd til folkehøyskoler, ø k e s med	4 898 000
		fra kr 791 630 000 til kr 796 528 000	
255	72	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre Stiftelsen Arkivet, ø k e s med	600 000
		fra kr 25 522 000 til kr 26 122 000	
257	70	Program for basiskompetanse i arbeidslivet Tilskudd, <i>kan overføres</i> , ø k e s med	20 000 000
		fra kr 157 818 000 til kr 177 818 000	
260	50	Universiteter og høyskoler Statlige universiteter og høyskoler, ø k e s med	9 680 000
		fra kr 31 345 716 000 til kr 31 355 396 000	
	70	Private høyskoler, ø k e s med	4 000 000
		fra kr 1 277 859 000 til kr 1 281 859 000	
270	74	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter Tilskudd til velferdsarbeid, ø k e s med	6 000 000
		fra kr 87 311 000 til kr 93 311 000	
280	1	Felles enheter Driftsutgifter, ø k e s med	6 235 000
		fra kr 80 456 000 til kr 86 691 000	
	73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i> , ø k e s med	2 047 000
		fra kr 33 352 000 til kr 35 399 000	
281	1	Felles tiltak for universiteter og høyskoler Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , r e d u s e r e s med	6 235 000
		fra kr 209 461 000 til kr 203 226 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , ø k e s med	12 900 000
		fra kr 24 867 000 til kr 37 767 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer, ø k e s med	500 000
		fra kr 73 351 000 til kr 73 851 000	
283	50	Meteorologiformål Meteorologisk institutt, ø k e s med	10 000 000
		fra kr 301 171 000 til kr 311 171 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, r e d u s e r e s med	3 311 000
		fra kr 127 345 000 til kr 124 034 000	
287	21	Forskningsinstitutter og andre tiltak Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 71</i> , r e d u s e r e s med	1 000 000
		fra kr 15 571 000 til kr 14 571 000	
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning, ø k e s med	15 900 000
		fra kr 251 562 000 til kr 267 462 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, økes med fra kr 306 024 000 til kr 313 483 000	7 459 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, kan overføres, økes med fra kr 2 325 815 000 til kr 2 514 815 000	189 000 000
315		Frivillighetsformål	
	21	Forskning og utredning, økes med fra kr 5 879 000 til kr 6 714 000	835 000
	74	Frivillighetsregister, kan overføres, reduseres med fra kr 835 000 til kr 0	835 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, økes med fra kr 142 919 000 til kr 192 919 000	50 000 000
	86	Tilskudd til internasjonale sykkelritt i Norge, økes med fra kr 5 000 000 til kr 27 000 000	22 000 000
	87	(Ny) Tilskudd til X Games Oslo, bevilges med	8 000 000
320		Allmenne kulturformål	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 133 683 000 til kr 141 583 000	7 900 000
	53	Sametinget, økes med fra kr 80 487 000 til kr 82 487 000	2 000 000
	55	Norsk kulturfond, reduseres med fra kr 81 256 000 til kr 71 856 000	9 400 000
	78	Ymse faste tiltak, økes med fra kr 37 298 000 til kr 39 298 000	2 000 000
323		Musikkformål	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 163 950 000 til kr 172 434 000	8 484 000
	78	Ymse faste tiltak, reduseres med fra kr 124 264 000 til kr 117 280 000	6 984 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 523 931 000 til kr 525 531 000	1 600 000
328		Museums- og andre kulturvernformål	
	70	Det nasjonale museumsnettverket, økes med fra kr 1 173 881 000 til kr 1 174 881 000	1 000 000
400		Justis- og beredskapsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 395 080 000 til kr 406 080 000	11 000 000
	22	Anslag økte asylankomster – avsetning til senere fordeling, reduseres med	2 000 000 000
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, kan overføres, reduseres med	2 500 000
		fra kr 27 336 000 til kr 24 836 000	
410		Domstolene	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 2 064 183 000 til kr 2 098 833 000	34 650 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 185 710 000 til kr 205 710 000	20 000 000
430		Kriminalomsorgen	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 4 085 224 000 til kr 4 095 224 000	10 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, økes med fra kr 60 872 000 til kr 65 872 000	5 000 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 14 503 299 000 til kr 14 579 199 000	75 900 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Tilskudd, r e d u s e r e s med	2 800 000
		fra kr 76 333 000 til kr 73 533 000	
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	72 325 000
		fra kr 786 848 000 til kr 859 173 000	
451		Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	35 200 000
		fra kr 671 002 000 til kr 706 202 000	
452		Sentral krisehåndtering	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med	1 650 000
		fra kr 27 836 000 til kr 26 186 000	
454		Redningshelikoptertjenesten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> r e d u s e r e s med	16 566 000
		fra kr 879 034 000 til kr 862 468 000	
455		Redningstjenesten	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med	19 600 000
		fra kr 113 931 000 til kr 94 331 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> r e d u s e r e s med	3 800 000
		fra kr 12 045 000 til kr 8 245 000	
456		Direktoratet for nødkommunikasjon	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> r e d u s e r e s med	46 841 000
		fra kr 549 588 000 til kr 502 747 000	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	110 000 000
		fra kr 956 792 000 til kr 1 066 792 000	
470		Fri rettshjelp	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	1 250 000
		fra kr 719 091 000 til kr 720 341 000	
471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning, ø k e s med</i>	600 000
		fra kr 70 916 000 til kr 71 516 000	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning,</i> ø k e s med	35 000 000
		fra kr 22 502 000 til kr 57 502 000	
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning, ø k e s med</i>	30 000 000
		fra kr 331 229 000 til kr 361 229 000	
473		Statens sivilrettsforvaltning	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med	2 500 000
		fra kr 42 160 000 til kr 39 660 000	
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, ø k e s med	10 004 000
		fra kr 302 891 000 til kr 312 895 000	
490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	6 100 000
		fra kr 1 212 951 000 til kr 1 219 051 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, ø k e s med	772 585 000
		fra kr 4 995 249 000 til kr 5 767 834 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, ø k e s med	107 195 000
		fra kr 599 500 000 til kr 706 695 000	
	70	Stønader til beboere i asylmottak, r e d u s e r e s med	141 095 000
		fra kr 861 113 000 til kr 720 018 000	
	72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger, <i>overslagsbevilgning, r e d u s e r e s med</i>	3 000 000
		fra kr 122 254 000 til kr 119 254 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres, økes med</i>	1 422 000
		fra kr 19 250 000 til kr 20 672 000	
491		Utlendingsnemnda	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21, reduseres med</i>	5 000 000
		fra kr 270 090 000 til kr 265 090 000	
495		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	209 000
		fra kr 252 460 000 til kr 252 251 000	
496		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres, økes med</i>	750 000
		fra kr 39 686 000 til kr 40 436 000	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres, økes med</i>	1 653 182 000
		fra kr 8 393 128 000 til kr 10 046 310 000	
	61	Særskilte tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	166 753 000
		fra kr 596 383 000 til kr 763 136 000	
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, <i>økes med</i>	1 500 000
		fra kr 82 208 000 til kr 83 708 000	
	73	Tilskudd, <i>økes med</i>	2 500 000
		fra kr 5 871 000 til kr 8 371 000	
497		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	21	Spesielle driftsutgifter, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, <i>kan overføres, økes med</i>	5 700 000
		fra kr 31 868 000 til kr 37 568 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, <i>økes med</i>	385 505 000
		fra kr 1 985 608 000 til kr 2 371 113 000	
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	2 920 000
		fra kr 352 587 000 til kr 349 667 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, reduseres med</i>	2 850 000
		fra kr 78 942 000 til kr 76 092 000	
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres, reduseres med</i>	15 000 000
		fra kr 130 000 000 til kr 115 000 000	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres, reduseres med</i>	90 000 000
		fra kr 1 752 925 000 til kr 1 662 925 000	
534		Erstatningslokaler for departementene	
	45	(Ny) Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, bevilges med</i>	-10 000 000
540		Direktoratet for forvaltning og IKT	
	25	Medfinansieringsordning for lønnsomme IKT-prosjekter, <i>kan overføres, reduseres med</i>	40 000 000
		fra kr 75 000 000 til kr 35 000 000	
541		IKT-politikk	
	70	Tilskudd til samordning av IKT-politikken, <i>kan nyttes under kap. 541 post 22, økes med</i>	350 000
		fra kr 5 896 000 til kr 6 246 000	
551		Regional utvikling og nyskaping	
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, <i>økes med</i>	20 000 000
		fra kr 1 156 993 000 til kr 1 176 993 000	
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres, reduseres med</i>	7 800 000
		fra kr 444 200 000 til kr 436 400 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
560		Sametinget	
	50	Sametinget, økes med fra kr 279 679 000 til kr 280 679 000	1 000 000
561		Tilskudd til samiske formål	
	50	Samisk høyskole, reduseres med fra kr 5 588 000 til kr 4 588 000	1 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, reduseres med fra kr 119 052 870 000 til kr 117 979 670 000	1 073 200 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64, økes med fra kr 1 854 000 000 til kr 1 854 500 000	500 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, reduseres med fra kr 31 547 475 000 til kr 31 481 975 000	65 500 000
573		Kommunereform	
	61	(Ny) Engangskostnader ved fylkessammenslåing, bevilges med	30 000 000
576		Vedlikehold og rehabilitering	
	60	(Ny) Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommuner, bevilges med	400 000 000
580		Bostøtte	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 2 763 000 000 til kr 3 069 000 000	306 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Tilskudd til utleieboliger, kan overføres, økes med fra kr 888 270 000 til kr 926 070 000	37 800 000
590		Planlegging og byutvikling	
	71	Internasjonale organisasjoner, økes med fra kr 720 000 til kr 817 000	97 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter, reduseres med fra kr 61 126 000 til kr 60 596 000	530 000
	70	Tilskudd, reduseres med fra kr 35 400 000 til kr 30 130 000	5 270 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 11 211 838 000 til kr 11 226 038 000	14 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med fra kr 31 278 000 til kr 32 778 000	1 500 000
606		Trygderetten	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 68 856 000 til kr 69 656 000	800 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 10 350 000 000 til kr 10 823 000 000	473 000 000
	22	(Ny) Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	-3 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	5 000 000
		fra kr 115 000 000 til kr 120 000 000	
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 1 177 000 000 til kr 1 122 000 000	55 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med	1 000 000
		fra kr 13 000 000 til kr 12 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 41 000 000 til kr 37 000 000	4 000 000
	90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 6 200 000 000 til kr 4 800 000 000	1 400 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 7 089 910 000 til kr 7 125 210 000	35 300 000
635	1	Ventelønn Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning, økes med</i> fra kr 47 000 000 til kr 48 000 000	1 000 000
640	1	Arbeidstilsynet Driftsutgifter, <i>reduseres med</i> fra kr 564 578 000 til kr 563 258 000	1 320 000
642	1	Petroleumstilsynet Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21, økes med</i> fra kr 220 280 000 til kr 225 080 000	4 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>reduseres med</i> fra kr 30 938 000 til kr 27 738 000	3 200 000
660	70	Krigspensjon Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning, økes med</i> fra kr 95 000 000 til kr 96 000 000	1 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning, reduseres med</i> fra kr 245 000 000 til kr 240 000 000	5 000 000
666	70	Avtalefestet pensjon (AFP) Tilskudd, <i>overslagsbevilgning, reduseres med</i> fra kr 1 660 000 000 til kr 1 650 000 000	10 000 000
667	70	Supplerende stønad til personer over 67 år Tilskudd, <i>overslagsbevilgning, reduseres med</i> fra kr 383 700 000 til kr 380 000 000	3 700 000
701	21	Direktoratet for e-helse Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 254 316 000 til kr 260 655 000	6 339 000
	70	Norsk Helsenet SF, <i>reduseres med</i> fra kr 124 758 000 til kr 109 758 000	15 000 000
702	21	Beredskap Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70, reduseres med</i> fra kr 30 111 000 til kr 24 111 000	6 000 000
710	1	Folkehelseinstituttet Driftsutgifter, <i>økes med</i> fra kr 897 284 000 til kr 900 034 000	2 750 000
714	21	Folkehelse Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70, 74 og 79, økes med</i> fra kr 151 676 000 til kr 163 776 000	12 100 000
	74	Skolefrukt, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, reduseres med</i> fra kr 35 602 000 til kr 11 802 000	23 800 000
720	1	Helsedirektoratet Driftsutgifter, <i>reduseres med</i> fra kr 1 108 937 000 til kr 1 106 777 000	2 160 000
721	1	Statens helsetilsyn Driftsutgifter, <i>reduseres med</i> fra kr 114 859 000 til kr 114 629 000	230 000
723	1	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten Driftsutgifter, <i>økes med</i> fra kr 103 887 000 til kr 113 887 000	10 000 000
732	21	Regionale helseforetak Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 19 303 000 til kr 15 403 000	3 900 000
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75, økes med</i> fra kr 750 543 000 til kr 801 543 000	51 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 54 037 454 000 til kr 51 588 454 000	2 449 000 000
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 19 074 231 000 til kr 18 210 231 000	864 000 000
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 14 422 443 000 til kr 13 768 443 000	654 000 000
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 12 869 307 000 til kr 12 286 307 000	583 000 000
733		Habilitering og rehabilitering	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , økes med fra kr 12 526 000 til kr 22 526 000	10 000 000
	72	Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 3 374 000 til kr 1 674 000	1 700 000
750		Statens legemiddelverk	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 273 646 000 til kr 267 686 000	5 960 000
761		Omsorgstjeneste	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , økes med fra kr 134 116 000 til kr 138 116 000	4 000 000
	60	Kommunale kompetansetiltak, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 114 150 000 til kr 110 150 000	4 000 000
	62	Dagaktivitetstilbud, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 296 333 000 til kr 267 333 000	29 000 000
	65	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 156 000 000 til kr 1 045 500 000	889 500 000
	67	Utviklingstiltak, økes med fra kr 67 889 000 til kr 84 850 000	16 961 000
	68	Kompetanse og innovasjon, økes med fra kr 336 948 000 til kr 348 948 000	12 000 000
762		Primærhelsetjeneste	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , økes med fra kr 63 419 000 til kr 67 419 000	4 000 000
	63	Allmennlegetjenester, reduseres med fra kr 128 904 000 til kr 99 604 000	29 300 000
765		Psykisk helse og rusarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 72</i> , økes med fra kr 122 847 000 til kr 123 847 000	1 000 000
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 21</i> , reduseres med fra kr 262 378 000 til kr 258 878 000	3 500 000
	75	Vold og traumatisk stress, reduseres med fra kr 162 520 000 til kr 161 520 000	1 000 000
781		Forsøk og utvikling mv.	
	79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med fra kr 58 518 000 til kr 63 318 000	4 800 000
783		Personell	
	61	Turnustjeneste, reduseres med fra kr 141 661 000 til kr 131 661 000	10 000 000
840		Tiltak mot vold og overgrep	
	21	Spesielle driftsutgifter, reduseres med fra kr 26 692 000 til kr 19 992 000	6 700 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i> , økes med fra kr 46 983 000 til kr 47 483 000	500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
841	23	Samliv og konfliktløsning Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i> , r e d u s e r e s med fra kr 7 542 000 til kr 6 000 000	1 542 000
844	70	Kontantstøtte Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , ø k e s med fra kr 1 510 000 000 til kr 1 580 000 000	70 000 000
845	70	Barnetrygd Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , r e d u s e r e s med fra kr 15 170 000 000 til kr 15 140 000 000	30 000 000
846	21	Familie- og oppveksttiltak Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i> , ø k e s med fra kr 9 235 000 til kr 12 235 000	3 000 000
	62	Utvikling i kommunene, r e d u s e r e s med fra kr 80 727 000 til kr 70 727 000	10 000 000
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> , ø k e s med fra kr 7 225 000 til kr 20 425 000	13 200 000
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 10 171 000 til kr 11 171 000	1 000 000
854	60	Tiltak i barne- og ungdomsvernet Kommunalt barnevern, r e d u s e r e s med fra kr 683 371 000 til kr 681 371 000	2 000 000
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i> , ø k e s med fra kr 1 578 134 000 til kr 1 758 622 000	180 488 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> , ø k e s med fra kr 32 252 000 til kr 34 452 000	2 200 000
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 71 794 000 til kr 69 794 000	2 000 000
855	1	Statlig forvaltning av barnevernet Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> , ø k e s med fra kr 4 267 388 000 til kr 4 339 388 000	72 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 20 689 000 til kr 22 689 000	2 000 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i> , ø k e s med fra kr 1 917 724 000 til kr 1 924 724 000	7 000 000
856	1	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere Driftsutgifter, ø k e s med fra kr 1 391 839 000 til kr 1 592 839 000	201 000 000
858	1	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i> , ø k e s med fra kr 254 125 000 til kr 254 334 000	209 000
900	1	Nærings- og fiskeridepartementet Driftsutgifter, ø k e s med fra kr 335 058 000 til kr 335 238 000	180 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , ø k e s med fra kr 66 462 000 til kr 71 462 000	5 000 000
	71	Miljøtiltak Raufoss, ø k e s med fra kr 1 200 000 til kr 4 700 000	3 500 000
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med fra kr 15 000 000 til kr 14 785 000	215 000
904	1	Brønnøysundregistrene Driftsutgifter, ø k e s med fra kr 276 914 000 til kr 280 414 000	3 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	14 000 000
		fra kr 20 000 000 til kr 34 000 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres, økes med</i>	5 000 000
		fra kr 235 306 000 til kr 240 306 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	100 000 000
		fra kr 1 892 000 000 til kr 1 992 000 000	
911		Konkurransetilsynet	
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser, <i>økes med</i>	515 000
		fra kr 9 400 000 til kr 9 915 000	
919		Diverse fiskeriformål	
	60	Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres, økes med</i>	417 820 000
		fra kr 270 000 000 til kr 687 820 000	
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til forskning, <i>økes med</i>	18 600 000
		fra kr 2 298 036 000 til kr 2 316 636 000	
922		Romvirksomhet	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), <i>økes med</i>	18 700 000
		fra kr 198 700 000 til kr 217 400 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet, <i>økes med</i>	33 400 000
		fra kr 339 100 000 til kr 372 500 000	
926		Forskningsfartøy	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	20 000 000
		fra kr 173 934 000 til kr 193 934 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap	
	70	(Ny) Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, <i>bevilges med</i>	28 800 000
1100		Landbruks- og matdepartementet	
	1	Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	20 000
		fra kr 145 916 000 til kr 145 896 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	2 600 000
		fra kr 962 000 til kr 3 562 000	
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, <i>økes med</i>	18 500 000
		fra kr 287 000 til kr 18 787 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.	
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres, reduseres med</i>	5 000 000
		fra kr 34 509 000 til kr 29 509 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres, reduseres med</i>	2 600 000
		fra kr 4 291 000 til kr 1 691 000	
	72	(Ny) Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK), <i>bevilges med</i>	5 000 000
1142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	6 100 000
		fra kr 219 711 000 til kr 225 811 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> <i>reduseres med</i>	600 000
		fra kr 1 876 000 til kr 1 276 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	10 000 000
		fra kr 45 610 000 til kr 55 610 000	
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres, reduseres med</i>	1 500 000
		fra kr 2 500 000 til kr 1 000 000	
1300		Samferdselsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	160 000
		fra kr 173 354 000 til kr 173 194 000	
	74	Tilskudd til Redningsselskapet, <i>økes med</i>	10 000 000
		fra kr 83 500 000 til kr 93 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1310		Flytransport	
	70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1311 post 71, reduseres med</i>	15 300 000
		fra kr 811 400 000 til kr 796 100 000	
1320		Statens vegvesen	
	23	Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72, økes med</i>	25 000 000
		fra kr 10 502 030 000 til kr 10 527 030 000	
	30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72, økes med</i>	35 000 000
		fra kr 14 514 000 000 til kr 14 549 000 000	
	34	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres, reduseres med</i>	40 000 000
		fra kr 339 900 000 til kr 299 900 000	
	37	E6 vest for Alta, <i>kan overføres, reduseres med</i>	20 000 000
		fra kr 357 600 000 til kr 337 600 000	
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30, reduseres med</i>	30 000 000
		fra kr 984 300 000 til kr 954 300 000	
1330		Særskilte transporttiltak	
	63	Særskilt tilskudd til Fornebubanen, <i>økes med</i>	90 000 000
		fra kr 100 000 000 til kr 190 000 000	
1350		Jernbaneverket	
	23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30, økes med</i>	94 500 000
		fra kr 8 093 094 000 til kr 8 187 594 000	
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, økes med</i>	32 000 000
		fra kr 5 824 600 000 til kr 5 856 600 000	
1357		Togvedlikeholdsselskap	
	96	(Ny) Aksjekapital, <i>bevilles med</i>	100 000
1358		Togmateriellselskap	
	96	(Ny) Aksjekapital, <i>bevilles med</i>	100 000
1359		Salgs- og billetteringsselskap	
	96	(Ny) Aksjekapital, <i>bevilles med</i>	100 000
1360		Kystverket	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45, økes med</i>	2 000 000
		fra kr 1 709 430 000 til kr 1 711 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, reduseres med</i>	15 000 000
		fra kr 51 736 000 til kr 36 736 000	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres, økes med</i>	25 000 000
		fra kr 553 200 000 til kr 578 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1, økes med</i>	15 000 000
		fra kr 197 300 000 til kr 212 300 000	
1400		Klima- og miljødepartementet	
	71	Internasjonale organisasjoner, <i>økes med</i>	20 200 000
		fra kr 48 509 000 til kr 68 709 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøltiltak, <i>kan overføres, økes med</i>	500 000
		fra kr 53 305 000 til kr 53 805 000	
1420		Miljødirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	4 000 000
		fra kr 596 440 000 til kr 600 440 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>økes med</i>	9 200 000
		fra kr 166 580 000 til kr 175 780 000	
	22	Statlige vannmiljøltiltak, <i>økes med</i>	13 700 000
		fra kr 277 943 000 til kr 291 643 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres, økes med</i>	2 900 000
		fra kr 2 392 000 til kr 5 292 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres, økes med</i>	64 000 000
		fra kr 32 580 000 til kr 96 580 000	
	37	Skogplanting, <i>kan overføres, reduseres med</i>	1 000 000
		fra kr 15 000 000 til kr 14 000 000	
	69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 170 568 000 til kr 190 568 000	
	70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres, reduseres med</i>	7 500 000
		fra kr 33 255 000 til kr 25 755 000	
	82	Tilskudd til truede arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, reduseres med</i>	9 200 000
		fra kr 64 989 000 til kr 55 789 000	
1422		Miljøvennlig skipsfart	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 60 og 70, økes med</i>	4 000 000
		fra kr 5 219 000 til kr 9 219 000	
	60	(Ny) Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan nyttes under postene 21 og 70, bevilges med</i>	20 000 000
	70	(Ny) Tilskudd til private, <i>kan nyttes under postene 21 og 70, bevilges med</i>	41 000 000
1429		Riksantikvaren	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	1 700 000
		fra kr 129 450 000 til kr 131 150 000	
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres, reduseres med</i>	1 000 000
		fra kr 122 015 000 til kr 121 015 000	
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres, reduseres med</i>	400 000
		fra kr 54 045 000 til kr 53 645 000	
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres, økes med</i>	5 000 000
		fra kr 45 952 000 til kr 50 952 000	
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres, reduseres med</i>	300 000
		fra kr 101 883 000 til kr 101 583 000	
1471		Norsk Polarinstitut	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	2 000 000
		fra kr 67 535 000 til kr 69 535 000	
1481		Klimakvoter	
	22	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres, reduseres med</i>	22 000 000
		fra kr 200 000 000 til kr 178 000 000	
1600		Finansdepartementet	
	1	Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	5 800 000
		fra kr 332 258 000 til kr 326 458 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, reduseres med</i>	8 100 000
		fra kr 60 496 000 til kr 52 396 000	
1602		Finanstilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	2 000 000
		fra kr 332 444 000 til kr 334 444 000	
1605		Direktoratet for økonomistyring	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	30 520 000
		fra kr 323 428 000 til kr 353 948 000	
1610		Tolletaten	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	10 000 000
		fra kr 1 289 516 000 til kr 1 299 516 000	
1618		Skatteetaten	
	1	Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	11 000 000
		fra kr 5 113 954 000 til kr 5 102 954 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med	62 400 000
		fra kr 293 600 000 til kr 231 200 000	
	70	Tilskudd, r e d u s e r e s med	200 000
		fra kr 3 200 000 til kr 3 000 000	
1700		Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	25 211 000
		fra kr 378 953 000 til kr 404 164 000	
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , ø k e s med	26 159 000
		fra kr 3 457 740 000 til kr 3 483 899 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 47</i> , ø k e s med	96 638 000
		fra kr 1 472 025 000 til kr 1 568 663 000	
1716		Forsvarets forskningsinstitutt	
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt, r e d u s e r e s med	1 196 000
		fra kr 188 763 000 til kr 187 567 000	
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	9 843 000
		fra kr 329 345 000 til kr 339 188 000	
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med	1 800 000
		fra kr 15 229 000 til kr 13 429 000	
	78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter, <i>kan overføres</i> , ø k e s med	15 000 000
		fra kr 267 540 000 til kr 282 540 000	
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med	112 804 000
		fra kr 3 842 312 000 til kr 3 729 508 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	33 065 000
		fra kr 2 009 923 000 til kr 2 042 988 000	
1731		Hæren	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	67 414 000
		fra kr 5 262 935 000 til kr 5 330 349 000	
1732		Sjøforsvaret	
	1	Driftsutgifter, r e d u s e r e s med	55 441 000
		fra kr 3 890 479 000 til kr 3 835 038 000	
1733		Luftforsvaret	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	23 204 000
		fra kr 4 759 844 000 til kr 4 783 048 000	
1734		Heimevernet	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	15 638 000
		fra kr 1 213 630 000 til kr 1 229 268 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	233 360 000
		fra kr 1 295 007 000 til kr 1 528 367 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i> , ø k e s med	144 036 000
		fra kr 1 408 348 000 til kr 1 552 384 000	
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med	15 000 000
		fra kr 56 546 000 til kr 41 546 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under kap. 1761, post 45</i> , r e d u s e r e s med	138 077 000
		fra kr 5 081 182 000 til kr 4 943 105 000	
	75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i> , r e d u s e r e s med	99 000
		fra kr 87 549 000 til kr 87 450 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1790	1	Kystvakten Driftsutgifter, øk es med fra kr 1 043 933 000 til kr 1 082 625 000	38 692 000
1791	1	Redningshelikoptertjenesten Driftsutgifter, øk es med fra kr 865 496 000 til kr 929 024 000	63 528 000
1792	1	Norske styrker i utlandet Driftsutgifter, øk es med fra kr 703 768 000 til kr 782 727 000	78 959 000
1795	1	Kulturelle og allmenntilgode formål Driftsutgifter, r e d u s e r e s med fra kr 264 839 000 til kr 262 587 000	2 252 000
1800	21	Olje- og energidepartementet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70 og 72,</i> r e d u s e r e s med fra kr 24 450 000 til kr 22 950 000	1 500 000
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv., <i>kan overføres,</i> r e d u s e r e s med fra kr 2 550 000 til kr 1 850 000	700 000
1815	70	Petoro AS Administrasjon, øk es med fra kr 338 356 000 til kr 343 656 000	5 300 000
	72	Administrasjon, Petoro Iceland AS, r e d u s e r e s med fra kr 3 000 000 til kr 1 500 000	1 500 000
	73	Statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk kontinentalsokkel, <i>kan overføres, r e d u s e r e s med</i> fra kr 10 600 000 til kr 9 100 000	1 500 000
1820	21	Norges vassdrags- og energidirektorat Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, r e d u s e r e s med</i> fra kr 93 050 000 til kr 91 550 000	1 500 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og</i> <i>72, øk es med</i> fra kr 369 484 000 til kr 370 984 000	1 500 000
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under postene 22 og 72, øk es med</i> fra kr 14 000 000 til kr 35 000 000	21 000 000
1825	50	Energiomlegging, energi- og klimateknologi Overføring til Energifondet, r e d u s e r e s med fra kr 1 566 000 000 til kr 1 563 200 000	2 800 000
1830	50	Forskning og næringsutvikling Overføring til Norges forskningsråd, øk es med fra kr 848 612 000 til kr 898 612 000	50 000 000
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres,</i> øk es med fra kr 31 300 000 til kr 44 300 000	13 000 000
	72	Tilskudd til INTSOK, øk es med fra kr 20 200 000 til kr 20 900 000	700 000
1840	50	CO ₂ -håndtering Forskning, utvikling og demonstrasjon av CO ₂ -håndtering, r e d u s e r e s med fra kr 254 600 000 til kr 239 600 000	15 000 000
	71	Forskningstjenester, TCM DA, <i>kan overføres, r e d u s e r e s med</i> fra kr 1 806 000 000 til kr 1 589 000 000	217 000 000
2309	1	Tilfeldige utgifter Driftsutgifter, r e d u s e r e s med fra kr 4 400 000 000 til kr 4 122 400 000	277 600 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	45	(Ny) Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1, bevilges med</i>	11 300 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning, reduseres med</i>	10 219 000
		fra kr 6 190 298 000 til kr 6 180 079 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	339 152 000
		fra kr 2 328 416 000 til kr 2 667 568 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	27 736 000
		fra kr 842 305 000 til kr 870 041 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning, reduseres med</i>	55 359 000
		fra kr 921 121 000 til kr 865 762 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	94 565 000
		fra kr 509 530 000 til kr 604 095 000	
	74	Tap på utlån, <i>økes med</i>	30 900 000
		fra kr 327 200 000 til kr 358 100 000	
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	24 777 000
		fra kr 24 343 146 000 til kr 24 367 923 000	
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon – prosjekter, fond, <i>økes med</i>	30 000 000
		fra kr 523 500 000 til kr 553 500 000	
	70	Basiskostnader, <i>reduseres med</i>	1 400 000
		fra kr 170 370 000 til kr 168 970 000	
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 96 500 000 til kr 116 500 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres, økes med</i>	10 000 000
		fra kr 296 100 000 til kr 306 100 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres, reduseres med</i>	40 000 000
		fra kr 504 500 000 til kr 464 500 000	
2426		Siva SF	
	70	Tilskudd, <i>økes med</i>	10 000 000
		fra kr 69 992 000 til kr 79 992 000	
2429		Eksporthkreditt Norge AS	
	71	Viderefakturerte utgifter, <i>reduseres med</i>	200 000
		fra kr 200 000 til kr 0	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	
	30	Investeringer, <i>økes med</i>	1 000 000 000
		fra kr 29 000 000 000 til kr 30 000 000 000	
2445		Statsbygg	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter	-4 284 000 000
		2 Driftsutgifter	1 754 155 000
		3 Avskrivninger	1 033 814 000
		4 Renter av statens kapital	69 800 000
		5 Til investeringsformål	1 119 976 000
		Sum	-306 255 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 102 613 000 til kr 122 613 000	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres, økes med</i>	39 400 000
		fra kr 372 600 000 til kr 412 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, økes med</i>	90 000 000
		fra kr 179 344 000 til kr 269 344 000	
2470		Statens pensjonskasse	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-640 644 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	468 936 000
		3 Avskrivninger	121 049 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		4 Renter av statens kapital	5 084 000
		5 Til investeringsformål	18 070 000
		Sum	-27 505 000
2490		NVE Anlegg	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> re d u s e r e s med	1 000 000
		fra kr 3 500 000 til kr 2 500 000	
2530		Foreldrepenger	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	270 000 000
		fra kr 19 330 000 000 til kr 19 060 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	8 000 000
		fra kr 468 000 000 til kr 460 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	10 000 000
		fra kr 65 000 000 til kr 55 000 000	
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning,</i> ø k e s med	691 000 000
		fra kr 15 307 000 000 til kr 15 998 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning,</i> ø k e s med	20 000 000
		fra kr 860 000 000 til kr 880 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	100 300 000
		fra kr 2 580 300 000 til kr 2 480 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	45 300 000
		fra kr 415 300 000 til kr 370 000 000	
	76	Bidragforskott, re d u s e r e s med	70 000 000
		fra kr 790 000 000 til kr 720 000 000	
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	145 000 000
		fra kr 36 285 000 000 til kr 36 140 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	130 000 000
		fra kr 1 530 000 000 til kr 1 400 000 000	
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	15 000 000
		fra kr 595 000 000 til kr 580 000 000	
2651		Arbeidsavklaringspenger	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	110 000 000
		fra kr 34 230 000 000 til kr 34 120 000 000	
2655		Uførhet	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning,</i> ø k e s med	746 000 000
		fra kr 78 824 000 000 til kr 79 570 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	6 000 000
		fra kr 51 000 000 til kr 45 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning,</i> re d u s e r e s med	10 000 000
		fra kr 1 670 000 000 til kr 1 660 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning, re d u s e r e s med	17 000 000
		fra kr 155 000 000 til kr 138 000 000	
	74	Tilskudd til biler, re d u s e r e s med	61 000 000
		fra kr 721 000 000 til kr 660 000 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester, re d u s e r e s med	10 000 000
		fra kr 275 000 000 til kr 265 000 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler, re d u s e r e s med	50 000 000
		fra kr 1 400 000 000 til kr 1 350 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	78	Høreapparater, økes med fra kr 635 000 000 til kr 670 000 000	35 000 000
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 67 432 000 000 til kr 67 160 000 000	272 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 129 250 000 000 til kr 128 830 000 000	420 000 000
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 145 000 000 til kr 128 000 000	17 000 000
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 5 740 000 000 til kr 5 800 000 000	60 000 000
2680		Etterlatte	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 1 165 800 000 til kr 1 170 000 000	4 200 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 895 000 000 til kr 900 000 000	5 000 000
2686		Stønad ved gravferd	
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 180 000 000 til kr 185 000 000	5 000 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	70	Spesialisthjelp, reduseres med fra kr 1 872 400 000 til kr 1 830 000 000	42 400 000
	71	Psykologhjelp, økes med fra kr 266 000 000 til kr 270 000 000	4 000 000
	72	Tannbehandling, reduseres med fra kr 2 451 000 000 til kr 2 415 000 000	36 000 000
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, økes med fra kr 880 600 000 til kr 905 000 000	24 400 000
2751		Legemidler mv.	
	70	Legemidler, økes med fra kr 10 015 500 000 til kr 10 041 000 000	25 500 000
	71	Legeerklæringer, økes med fra kr 5 000 000 til kr 6 000 000	1 000 000
	72	Medisinsk forbruksmateriell, økes med fra kr 1 929 500 000 til kr 1 959 250 000	29 750 000
2752		Refusjon av egenbetaling	
	70	Egenandelstak 1, økes med fra kr 4 470 000 000 til kr 4 630 000 000	160 000 000
	71	Egenandelstak 2, økes med fra kr 169 000 000 til kr 172 000 000	3 000 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	62	Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i> , reduseres med fra kr 340 000 000 til kr 339 000 000	1 000 000
	70	Allmennlegehjelp, reduseres med fra kr 4 607 000 000 til kr 4 575 000 000	32 000 000
	71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , økes med fra kr 1 880 000 000 til kr 1 920 000 000	40 000 000
	72	Jordmorhjelp, økes med fra kr 55 000 000 til kr 58 000 000	3 000 000
	73	Kiropraktorbehandling, økes med fra kr 145 000 000 til kr 146 000 000	1 000 000
	75	Logopedisk og ortoptisk behandling, økes med fra kr 118 000 000 til kr 132 000 000	14 000 000
2756		Andre helsetjenester	
	70	Helsetjenester i annet EØS-land, økes med fra kr 13 000 000 til kr 23 000 000	10 000 000
	71	Helsetjenester i utlandet mv., økes med fra kr 395 000 000 til kr 425 000 000	30 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Helsetjenester til utenlandsboende mv., øk e s med fra kr 215 000 000 til kr 225 000 000	10 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, øk e s med fra kr 180 000 000 til kr 195 000 000	15 000 000
3024		Regjeringsadvokaten	
	1	Erstatning for utgifter i rettssaker, øk e s med fra kr 14 800 000 til kr 18 000 000	3 200 000
3041		Stortinget	
	1	Salgsinntekter, øk e s med fra kr 6 500 000 til kr 7 200 000	700 000
	3	Leieinntekter, r e d u s e r e s med fra kr 900 000 til kr 200 000	700 000
3225		Tiltak i grunnopplæringen	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, øk e s med fra kr 292 298 000 til kr 317 495 000	25 197 000
3334		Film- og medieformål	
	70	Gebyr, r e d u s e r e s med fra kr 10 000 000 til kr 2 500 000	7 500 000
3400		Justis- og beredskapsdepartementet	
	4	Anslag økte asylankomster – avsetning til senere fordeling, ODA-godkjente utgifter, r e d u s e r e s med fra kr 1 000 000 000 til kr 0	1 000 000 000
3410		Domstolene	
	2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene, r e d u s e r e s med fra kr 20 440 000 til kr 17 940 000	2 500 000
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	2	Refusjoner mv., r e d u s e r e s med fra kr 438 800 000 til kr 426 300 000	12 500 000
	6	Gebyr – utlendingssaker, øk e s med fra kr 198 182 000 til kr 204 789 000	6 607 000
3456		Direktoratet for nødkommunikasjon	
	1	Brukerbetaling, r e d u s e r e s med fra kr 311 701 000 til kr 304 701 000	7 000 000
	2	Variable refusjoner, øk e s med fra kr 11 562 000 til kr 48 062 000	36 500 000
3490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger, ODA-godkjente utgifter, r e d u s e r e s med fra kr 130 913 000 til kr 128 313 000	2 600 000
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter, øk e s med fra kr 20 218 000 til kr 22 672 000	2 454 000
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter, øk e s med fra kr 3 962 304 000 til kr 4 677 780 000	715 476 000
3496		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter, øk e s med fra kr 266 475 000 til kr 285 175 000	18 700 000
	2	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger, ODA-godkjente utgifter, r e d u s e r e s med fra kr 85 108 000 til kr 71 295 000	13 813 000
3497		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter, øk e s med fra kr 333 878 000 til kr 397 147 000	63 269 000
3540		Direktoratet for forvaltning og IKT	
	86	(Ny) Tvangsmulkt, b e v i l g e s med fra kr 0 til kr 100 000	100 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Gebyrinntekter, lån, r e d u s e r e s med	4 000 000
		fra kr 34 000 000 til kr 30 000 000	
	90	Tilbakebetaling av lån, ø k e s med	1 600 000 000
		fra kr 17 000 000 000 til kr 18 600 000 000	
3616		Gruppelivsforsikring	
	1	Premieinntekter, ø k e s med	3 000 000
		fra kr 105 000 000 til kr 108 000 000	
3635		Ventelønn mv.	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv., r e d u s e r e s med	3 030 000
		fra kr 31 030 000 til kr 28 000 000	
3640		Arbeidstilsynet	
	1	Diverse inntekter, r e d u s e r e s med	1 320 000
		fra kr 1 320 000 til kr 0	
3642		Petroleumstilsynet	
	3	Gebyr tilsyn, ø k e s med	20 000 000
		fra kr 51 540 000 til kr 71 540 000	
3732		Regionale helseforetak	
	86	Driftskreditter, r e d u s e r e s med	4 050 000 000
		fra kr 4 350 000 000 til kr 300 000 000	
3847		EUs ungdomsprogram	
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen, ø k e s med	1 900 000
		fra kr 2 300 000 til kr 4 200 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	60	Kommunale egenandeler, r e d u s e r e s med	123 800 000
		fra kr 1 496 745 000 til kr 1 372 945 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, ø k e s med	181 000 000
		fra kr 1 217 364 000 til kr 1 398 364 000	
3911		Konkurransetilsynet	
	87	(Ny) Overtredelsesgebyr, b e v i l g e s med	100 000
3917		Fiskeridirektoratet	
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner, ø k e s med	206 000 000
		fra kr 540 000 000 til kr 746 000 000	
3961		Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning	
	71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA, r e d u s e r e s med	5 250 000
		fra kr 9 000 000 til kr 3 750 000	
4162		Statskog SF – forvaltning av statlig eierskap	
	90	Avdrag på lån, ø k e s med	15 000 000
		fra kr 10 000 000 til kr 25 000 000	
4322		Svinesundsforbindelsen AS	
	90	Avdrag på lån, ø k e s med	20 000 000
		fra kr 25 000 000 til kr 45 000 000	
4420		Miljødirektoratet	
	1	Oppdrag og andre diverse inntekter, ø k e s med	3 000 000
		fra kr 1 166 000 til kr 4 166 000	
4481		Salg av klimakvoter	
	1	Salgsinntekter, r e d u s e r e s med	427 640 000
		fra kr 1 854 050 000 til kr 1 426 410 000	
4605		Direktoratet for økonomistyring	
	1	Økonomitjenester, ø k e s med	30 100 000
		fra kr 41 900 000 til kr 72 000 000	
4618		Skatteetaten	
	1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr, r e d u s e r e s med	3 000 000
		fra kr 69 000 000 til kr 66 000 000	
	3	Andre inntekter, r e d u s e r e s med	11 000 000
		fra kr 46 310 000 til kr 35 310 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger, ø k e s med	3 000 000
		fra kr 44 000 000 til kr 47 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	89	Overtredelsesgebyr, øk e s med	8 600 000
		fra kr 4 400 000 til kr 13 000 000	
4620		Statistisk sentralbyrå	
	2	Oppdragsinntekter, øk e s med	3 628 000
		fra kr 218 972 000 til kr 222 600 000	
4700		Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsinntekter, øk e s med	21 000 000
		fra kr 2 371 000 til kr 23 371 000	
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	47	Salg av eiendom, øk e s med	200 137 000
		fra kr 99 863 000 til kr 300 000 000	
4719		Fellesinntekter til foretak under Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsinntekter, øk e s med	3 000 000
		fra kr 791 000 til kr 3 791 000	
4720		Felles ledelse og kommandoapparat	
	1	Driftsinntekter, øk e s med	46 161 000
		fra kr 67 066 000 til kr 113 227 000	
4740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsinntekter, øk e s med	60 112 000
		fra kr 76 263 000 til kr 136 375 000	
4760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsinntekter, r e d u s e r e s med	1 485 000
		fra kr 29 085 000 til kr 27 600 000	
	45	(Ny) Store nyanskaffelser, b e v i l g e s med	12 242 000
4791		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsinntekter, øk e s med	67 728 000
		fra kr 802 216 000 til kr 869 944 000	
4792		Norske styrker i utlandet	
	1	Driftsinntekter, øk e s med	4 000 000
		fra kr 10 296 000 til kr 14 296 000	
4840		CO ₂ -håndtering	
	80	Renter, TCM DA, r e d u s e r e s med	6 000 000
		fra kr 25 000 000 til kr 19 000 000	
	86	Avdrag, TCM DA, r e d u s e r e s med	122 000 000
		fra kr 1 236 000 000 til kr 1 114 000 000	
5309		Tilfeldige inntekter	
	29	Ymse, øk e s med	100 000 000
		fra kr 150 000 000 til kr 250 000 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, r e d u s e r e s med	3 208 000
		fra kr 25 190 000 til kr 21 982 000	
	29	Termingebyr, øk e s med	215 000
		fra kr 23 244 000 til kr 23 459 000	
	89	Purregebyrer, r e d u s e r e s med	67 589 000
		fra kr 188 894 000 til kr 121 305 000	
	90	Redusert lån og rentegjeld, øk e s med	607 626 000
		fra kr 8 914 712 000 til kr 9 522 338 000	
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, øk e s med	411 507 000
		fra kr 5 689 308 000 til kr 6 100 815 000	
5312		Husbanken	
	1	Gebyrer m.m., r e d u s e r e s med	997 000
		fra kr 12 797 000 til kr 11 800 000	
5325		Innovasjon Norge	
	56	Tilbakeføring av tapsfondsmidler fra distriktsrettet låneordning, øk e s med	5 100 000
		fra kr 43 000 000 til kr 48 100 000	
	91	Tilbakeført kapital, såkornfond, øk e s med	31 600 000
		fra kr 10 000 000 til kr 41 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
5351	85	Overføring fra Norges Bank Overføring, øk e s med fra kr 14 800 000 000 til kr 26 588 800 000	11 788 800 000
5440	24	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten Driftsresultat: 1 Driftsinntekter 123 800 000 000 2 Driftsutgifter -32 000 000 000 3 Lete- og feltutviklingsutgifter -2 300 000 000 4 Avskrivninger -23 500 000 000 5 Renter av statens kapital -4 000 000 000 Sum 62 000 000 000	200 000 000
	30	Avskrivninger, r e d u s e r e s med fra kr 23 700 000 000 til kr 23 500 000 000	
5445	39	Statsbygg Avsetning til investeringsformål, øk e s med fra kr 1 029 976 000 til kr 1 119 976 000	90 000 000
5491	30	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift Avskrivninger, r e d u s e r e s med fra kr 1 181 159 000 til kr 1 178 018 000	3 141 000
5501	70	Skatter på formue og inntekt Trinnskatt, formuesskatt mv., r e d u s e r e s med fra kr 46 543 000 000 til kr 46 536 000 000	7 000 000
5538	72	Veibruksavgift på drivstoff Veibruksavgift på naturgass og LPG, r e d u s e r e s med fra kr 100 000 000 til kr 6 000 000	94 000 000
5561	70	Flypassasjeravgift Flypassasjeravgift, r e d u s e r e s med fra kr 1 045 000 000 til kr 785 000 000	260 000 000
5571	70	Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet Petroleumstilsynet – sektoravgift, r e d u s e r e s med fra kr 96 620 000 til kr 83 620 000	13 000 000
5603	80	Renter av statens kapital i statens forretningsdrift Renter av statens faste kapital, r e d u s e r e s med fra kr 76 753 000 til kr 75 158 000	1 595 000
5607	80	Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse Renter, r e d u s e r e s med fra kr 1 948 000 000 til kr 1 684 000 000	264 000 000
5617	80	Renter fra Statens lånekasse for utdanning Renter, r e d u s e r e s med fra kr 3 800 306 000 til kr 3 669 349 000	130 957 000
5618	85	Aksjer i Posten Norge AS Utbytte, r e d u s e r e s med fra kr 320 000 000 til kr 0	320 000 000
5623	85	Aksjer i Baneservice AS Utbytte, r e d u s e r e s med fra kr 8 300 000 til kr 0	8 300 000
5624	80	Renter av Svinesundsforbindelsen AS Renter, øk e s med fra kr 28 000 000 til kr 42 700 000	14 700 000
5625	80	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge Renter på lån fra statskassen, r e d u s e r e s med fra kr 200 000 000 til kr 180 000 000	20 000 000
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen, øk e s med fra kr 6 000 000 til kr 24 400 000	18 400 000
	85	(Ny) Utbytte fra lavrisikolåneordningen, b e v i l g e s med	189 200 000
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa, øk e s med fra kr 500 000 til kr 3 100 000	2 600 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5631	85	Aksjer i AS Vinmonopolet Statens overskuddsandel, økes med fra kr 25 800 000 til kr 58 500 000	32 700 000
5651	85	Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet Utbytte, reduseres med fra kr 5 000 000 til kr 0	5 000 000
5652	80	Statskog SF – renter og utbytte Renter, reduseres med fra kr 4 500 000 til kr 3 300 000	1 200 000
	85	Utbytte, reduseres med fra kr 20 000 000 til kr 10 800 000	9 200 000
5656	85	Aksjer i selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning Utbytte, reduseres med fra kr 13 308 000 000 til kr 12 345 500 000	962 500 000
5680	85	Statnett SF Utbytte, økes med fra kr 240 000 000 til kr 357 000 000	117 000 000
5701	71	Diverse inntekter Refusjon ved yrkesskade, reduseres med fra kr 943 480 000 til kr 897 000 000	46 480 000
	73	Refusjon fra bidragspliktige, reduseres med fra kr 270 000 000 til kr 250 000 000	20 000 000
	86	Innkrevning feilutbetalinger, økes med fra kr 718 000 000 til kr 820 000 000	102 000 000
	88	Hjelpemiddelsentraler m.m., økes med fra kr 61 000 000 til kr 67 000 000	6 000 000
5704	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs Dividende, reduseres med fra kr 205 000 000 til kr 200 000 000	5 000 000
5705	70	Refusjon av dagpenger Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs, reduseres med fra kr 35 000 000 til kr 25 000 000	10 000 000
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge, reduseres med fra kr 500 000 til kr 200 000	300 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 225 mill. kroner.

III

Fullmakt til å regnskapsføre utgifter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2016 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. tilskudd til driftsutgifter i interimfasen for vedlikeholdsselskap jernbane under kap. 1357 Togvedlikeholdsselskap, post 70 Tilskudd til drift,
2. tilskudd til driftsutgifter i interimfasen for materiell-selskap jernbane under kap. 1358 Togmateriellselskap jernbane, post 70 Tilskudd til drift,
3. tilskudd til driftsutgifter i interimfasen for salgs- og billetteringsselskap under kap. 1359 Salgs- og billetteringsselskap, post 70 Tilskudd til drift, mot tilsvarende innsparing av bevilgningen i 2016 under kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2016 kan:

overskride bevilgningen under

kap. 1420 post 1
kap. 1420 post 23

mot tilsvarende merinntekter under

kap. 4420 post 1
kap. 4420 postene 4, 6, 8 og 9

**Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover
gitte bevilgninger**

V

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men

slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
231	21	Barnehager Spesielle driftsutgifter	50,0 mill. kroner

VI

*Fullmakt om innkvartering av utlendinger som
søker beskyttelse*

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 kan inngå avtaler med varighet utover 2016 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak, dersom det er nødvendig for å gi innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse. Stortinget samtykker videre i at Justis- og beredskapsdepartementet kan iverksette beredskapstiltak med varighet utover 2016 for

eventuelt sterkt økte ankomster av asylsøkere selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak og kap. 2445 Statsbygg, post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter og post 49 Kjøp av eiendommer og selv om det ikke foreligger fastsatt kostnadsramme. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 3 mrd. kroner i 2016.

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
540	25	Direktoratet for forvaltning og IKT Medfinansieringsordning for lønnsomme IKT-prosjekter	70,0 mill. kroner
581	76	Bolig- og bomiljøtiltak Tilskudd til utleieboliger	790,9 mill. kroner

VIII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte be-

vilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere	2 912,2 mill. kroner

IX

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 800 mill. kroner.

X

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	300 mill. kroner
	76	Miljøteknologi	300 mill. kroner

XI

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for drifts- og vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i

2016 kan forplikte staten for framtidige budsjettår ut over gitt bevilgning inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1320		Statens vegvesen		
	23 og 34	Drift og vedlikehold	7 200 mill. kroner	2 500 mill. kroner

XII

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2016 kan foreta bestillinger av materiell o.l. utover gitte

bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	22	Statlige vannmiljøtiltak	40,5 mill. kroner

XIII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgning

er, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	57,0 mill. kroner

XIV

Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2016 kan pådra forpliktelser for framtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over gitt bevilgning under kap. 1420 Miljødirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 157,7 mill. kroner.

XV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2016 kan foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsutgifter	595 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter	875 mill. kroner

Andre fullmakter

XVI

Pensjoner fra statskassen

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet kan regulere pensjoner fra statskassen på samme måte som for statspensjonister.

XVII

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan

1. redusere eierskapet i Baneservice AS helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Veterinærmedisinsk Oppdrags-senter AS helt eller delvis.

XVIII

Kjøp av aksjer

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet kan gi Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) fullmakt til å kjøpe aksjer for inntil 500 000 kroner i det planlagte innovasjonsselskapet på Ås.

XIX

Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet for materiell som inngår i statens kjøp av persontransporttjenester med tog på kap. 1351 post 70 i 2016, kan

1. gi en restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 6 162 mill. kroner.
2. gi ytterligere restverdigaranti til oppgraderinger og ny-investeringer innenfor en ramme på inntil 2 620 mill. kroner knyttet til Gjøvikbanen, Vossabanen, og kapasitetsøkning på Østlandet, Trønderbanen, Eidangerpar-sellen og ERTMS. Det legges til grunn 75 pst. rest-verdigaranti.

XX

Kjøp av klimavoter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2016 kan inngå avtaler om kjøp av klimavoter innenfor en samlet ramme på 2 000 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1481 Klimavoter, post 22 Kvotekjøp, generell ordning.

XXI

Utbetaling til Verdensbankens karbonfond

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2016 får unntak fra forutsetningene i Stortingets vedtak fra 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger gjennom at tilskudd til Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility Carbon Fund kan utbetales med det formål å betale for fremtidige verifiserte utslippsreduksjoner.

XXII

Utbetaling av tilskudd til offentlig-privat samarbeid

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet får unntak fra forutsetningene i stortingsvedtak av 8. no-

vember 1984 om at utbetaling av gitte bevilgninger kun skal skje ved behov, slik at det kan utbetales tilskudd til risikoreduksjon for investeringer i avskogingsfri og bærekraftig råvareproduksjon i tråd med kriteriene for kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak, post 73 Klima- og skogsatsingen.

XXIII

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet kan tilføye stikkordet «kan overføres» på bevilgningen under kap. 1420 Miljødirektoratet, post 71 Marin forsøpling.

XXIV

Avtale om å stille lånemidler til disposisjon for IMF's låneordninger for lavinntektsland

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet, på vegne av den norske stat, inngår en avtale med Det internasjonale valutafondet (IMF) om å stille ytterligere lånemidler til disposisjon for IMF's låneordninger for lavinntektsland med en ramme på 300 mill. SDR, slik at nye og gamle avtaler utgjør inntil 600 mill. SDR.

XXV

Meld. St. 2 (2015–2016) – Revidert nasjonalbudsjett 2016 – vedlegges protokollen.

B.**Forslag til avgiftsvedtak****a.*****Forslag til vedtak om endring i Stortingets vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2016*****I**

Frå 1. juli 2016 blir det gjort følgjande endring i Stortingets vedtak 14. desember 2015 nr. 1568 om produktavgift til folketrygda for fiskeri-, kval- og selfangstnæringa for budsjetterminen 2016:

II skal lyde:

Produktavgiften skal være 2,5 prosent fra og med 1. juli 2016.

II

Vedtaket tek til å gjelde 1. juli 2016.

b.***Forslag til vedtak om endringar i Stortingets vedtak om særavgifter til staten for budsjettåret 2016*****I**

Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak av 14. desember 2015 om veibruksavgift på drivstoff del I:

§ 1 første ledd bokstav c skal lyde:

c) naturgass per Sm³: kr 0,00

II

Endringen under I gjøres gjeldende med virkning fra 1. januar 2016.

III

Fra 1. juli 2016 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff del II:

§ 1 første ledd ny bokstav d skal lyde:

d) LPG per kg: kr 0,69.

§ 6 nytt annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

c.

Forslag til vedtak om endring i Stortingets vedtak om toll for budsjettåret 2016

I

Frå 1. juli 2016 blir det gjort følgjande endring i Stortingets vedtak 14. desember 2015 nr. 1571 om toll for budsjettåret 2016:

Ny § 6 skal lyde:

§ 6 Gjennomføring av erklæring om utvidet vareomfang i informasjonsteknologiavtalen

Stortinget samtykker i å binde tollsatsene i henhold til erklæringen fra en gruppe WTO-medlemmer av 16. desember 2015 om en utvidet vareliste for tollfri markedsadgang for informasjonsteknologivarer, som inntatt i uttrykt vedlegg.

II

Vedtaket tek til å gjelde 1. juli 2016.

C.

Anmodningsvedtak

I

Stortinget ber regjeringen sørge for at kriteriene for tilskuddsordningen Aktivitet for seniorer og eldre under kap. 761 post 21 endres slik at Tjukkasgjengen kan omfattes av ordningen.

II

Stortinget ber regjeringen følge utviklingen og endringene i rammebetingelser og muligheter for flyplassene nøye og gi en grundig vurdering av situasjonen, spesielt av de ikke-statlige flyplassers fremtidige rolle i Østlandsområdet, i forbindelse med budsjettet for 2017.

III

Stortinget ber regjeringen åpne for at midlene som gis gjennom tilskuddsordningen til spesielle rettshjelpstiltak (kap. 470 post 72), også skal kunne benyttes til rettspolitisk arbeid, ettersom rettspolitisk arbeid er en naturlig del av rettsikkerhetsarbeidet som de frivillige organisasjonene bedriver.

Presidenten: Det votes over stor bokstav A I–XXIV, stor bokstav B liten bokstav a I og II, liten bokstav b I, II og III og liten bokstav c I og II.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over forslag nr. 61, fra finanskomiteen.

Dette er korreksjoner til den allerede vedtatte innstillingen.

Forslaget lyder:

«– Betegnelsen på Kapittel 257 endres til «Kompetanse pluss»

– Betegnelsen på Kapittel 541, Post 70 endres til «Tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken»

– Betegnelsen på Kapittel 1330, Post 63 endres til «Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter»

– Stikkordet knyttet til Kapittel 1422, Post 70 endres til: «kan nyttes under postene 21 og 60»»

Votering:

Forslaget fra finanskomiteen ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over C, I.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over C, II.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til innstillingen, for sikkerhets skyld.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over C, III.

Høyre og Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 54 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.28)

Presidenten: Det votes over A, XXV.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debattener det satt fram ett forslag, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Norfund, for alle sine nyinvesteringer, avslutter praksisen med å investere gjennom skatteparadiser i løpet av tre år.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti ble med 90 mot 11 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.42.35)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:82 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen og Line Henriette Hjemdal om en gjennomgang av regelverk og statlig finansielt eierskap i lys av behovet for åpenhet og bekjempelse av bruk av skatteparadiser – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 5 [16:43:09]

Referat

1. (350) Statsministerens kontor melder at

1. lov om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (økt minste pensjonsnivå til enslige alderspensjonister og andre endringer) (Lovvedtak 105 (2015–2016))
2. lov om endringer i lov om lønnsplikt under permittering (innføring av en ny arbeidsgiverperiode og forlenget periode med fritak fra lønnsplikt) (Lovvedtak 106 (2015–2016))
3. lov om endringer i barnelova m.m. (oppheving av tidsfristar i farskaps saker m.m.) (Lovvedtak 96 (2015–2016))
4. lov om endringer i barnetrygdloven (barnetrygd ved opphold i utlandet) (Lovvedtak 76 (2015–2016))

5. lov om klageorganer for forbrukersaker (gjennomføring av direktiv 2013/11/EU og forordning nr. 524/2013) og endringer i enkelte andre lover (Lovvedtak 54 (2015–2016))
6. lov om EØS-finanstilsyn (Lovvedtak 109 (2015–2016))
7. lov om endringer i merverdiavgiftsloven (utvidet adgang til direkte registrering) (Lovvedtak 75 (2015–2016))
8. lov om endring i lov om særavgifter (Lovvedtak 110 (2015–2016))
9. lov om endring i lov om adgang for Kongen til å inngå overenskomster med fremmede stater til forebygging av dobbeltbeskatning m.v. (Lovvedtak 111 (2015–2016))
10. lov om endring i lov om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (Lovvedtak 112 (2015–2016))
11. lov om endringer i lov om egedomsskatt til kommunane (Lovvedtak 113 (2015–2016))
12. lov om endring i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. (Lovvedtak 114 (2015–2016))
13. lov om endring i lov om skatt til Svalbard (Lovvedtak 115 (2015–2016))
14. lov om endring i lov om skattlegging av personer på Jan Mayen og i Antarktis (Lovvedtak 116 (2015–2016))
15. lov om endring i lov om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. (Lovvedtak 117 (2015–2016))
16. lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 118 (2015–2016))
17. lov om endring i lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (Lovvedtak 119 (2015–2016))
18. lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 120 (2015–2016))
19. lov om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 121 (2015–2016))
20. lov om omdanning av Aerospace Industrial Maintenance Norway SF til aksjeselskap (Lovvedtak 90 (2015–2016))
21. lov om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister) (Lovvedtak 99 (2015–2016))
22. lov om endring av juridisk kjønn (Lovvedtak 71 (2015–2016))
23. lov om endringer i helseregisterloven m.m. (kommunalt pasient- og brukerregister m.m.) (Lovvedtak 100 (2015–2016))
24. lov om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (utvidelse av retten til fritt behandlingsvalg til å omfatte private rehabiliteringsinstitusjoner m.m.) (Lovvedtak 69 (2015–2016))
25. lov om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og helsepersonelloven (politiattest i den kommu-

- nale helse- og omsorgstjenesten) (Lovvedtak 98 (2015–2016))
26. lov om endringer i legemiddeloven (refusjonskontrakter og rabatter) (Lovvedtak 73 (2015–2016))
 27. lov om endringer i alkoholloven mv. (retten til begrenset salg av alkoholholdig drikk mv.) (Lovvedtak 101 (2015–2016))
 28. lov om endringer i straffeloven mv. (militær virksomhet i væpnet konflikt m.m.) (Lovvedtak 62 (2015–2016))
 29. lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven (personforfølgelse, forberedelse til tvangsekteskap mv.) (Lovvedtak 61 (2015–2016))
 30. lov om endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler) (Lovvedtak 87 (2015–2016))
 31. lov om endringer i konkursloven mv. (grenseoverskridende insolvensbehandling) (Lovvedtak 88 (2015–2016))
 32. lov om endringer i utlendingslova (pågrep og fengsling i samband med 48-timarprosedyren) (Lovvedtak 103 (2015–2016))
 33. lov om endringer i lov om endringer i statsborgerloven (endret ikrafttredelsestidspunkt for krav om norskkunnskaper og bestått prøve i samfunnskunnskap) (Lovvedtak 104 (2015–2016))
 34. lov om endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II) (Lovvedtak 102 (2015–2016))
 35. lov om endring i valgloven mv. (Lovvedtak 84 (2015–2016))
 36. lov om endringer i inndelingslova og kommune-loven (behandling av kommunesamanslåingar mv.) (Lovvedtak 85 (2015–2016))
 37. lov om endringer i lov om forandring av rikets inndelingsnavn (sammenslåing av Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker) (Lovvedtak 89 (2015–2016))
 38. lov om endringer i valgloven (personval ved stortingsval, frist for godkjenning av førehandsstemmer mv.) (Lovvedtak 107 (2015–2016))
 39. lov om oppheving av lov om eierskap i medier (Lovvedtak 80 (2015–2016))
 40. lov om åpenhet om eierskap i medier (Lovvedtak 81 (2015–2016))
 41. lov om endringer i barnehageloven og opplæringslova (spesialpedagogisk hjelp, kortere ventetid for barnehageplass m.m.) (Lovvedtak 82 (2015–2016))
 42. lov om endringer i barnehageloven (tilsyn m.m.) (Lovvedtak 83 (2015–2016))
 43. lov om endringer i opplæringslova (friare skoleval over fylkesgrenser, praksisbrevordning m.m.) (Lovvedtak 93 (2015–2016))
 44. lov om endringer i fagskoleloven (om studentrettigheter m.m.) (Lovvedtak 95 (2015–2016))
 45. lov om endringer i universitets- og høyskoleloven (NOKUTs tilsyn, nasjonal vitnemålsportal mv.) (Lovvedtak 94 (2015–2016))
 46. lov om endringer i reindriftsloven (reintall per siidaandel) (Lovvedtak 78 (2015–2016))
 47. lov om endringer i sjøloven mv. (opprydding og forenkling) (Lovvedtak 68 (2015–2016))
 48. lov om endringer i lov om Innovasjon Norge (ansvarsforhold og forvaltning) (Lovvedtak 60 (2015–2016))
 49. lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) (Lovvedtak 97 (2015–2016))
 50. lov om endringer i lov om erverv av vannfall mv. (erverv av andel i offentlig ansvarlig selskap med konsesjonspliktige rettigheter til vannfall) (Lovvedtak 86 (2015–2016))
 51. lov om endringer i luftfartsloven (Lovvedtak 74 (2015–2016))
 52. lov om endringer i vegtrafikkloven (sykkelritt på veg) (Lovvedtak 108 (2015–2016))
– er sanksjonert under 17. juni 2016
Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (351) Endringer i plan- og bygningsloven (mer effektive planprosesser, forenklinger mv.) (Prop. 149 L (2015–2016))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for kommunal- og forvaltningskomiteen og næringskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
 3. (352) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Geir Jørgen Bekkevold og Anette Trettebergstuen om opprettelse av en kunstnerassistentordning (Dokument 8:112 S (2015–2016))
 4. (353) Lov om Forbrukerklageutvalget (forbrukerklageloven) (Prop. 145 L (2015–2016))
Enst.: Nr. 3 og 4 sendes familie- og kulturkomiteen.
 5. (354) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lisbeth Berg-Hansen, Marianne Aasen, Jorodd Asphjell og Ruth Grung om tiltak for å skaffe mer kunnskap og forebygge langvarig sykdomsutbrudd av mononukleose/kyssesyke blant ungdom (Dokument 8:111 S (2015–2016))
 6. (355) Endringer i psykisk helsevernloven mv. (økt selvbestemmelse og rettssikkerhet) (Prop. 147 L (2015–2016))
Enst.: Nr. 5 og 6 sendes helse- og omsorgskomiteen.
 7. (356) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hadia Tajik, Jorodd Asphjell, Knut Storberget, Ruth Grung, Lise Wiik og Kari Henriksen om endring i straffeprosessloven om bruk av elektronisk soning (Dokument 8:109 S (2015–2016))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
 8. (357) Årsmeldingane til Datatilsynet og Personvernemnda for 2015 (Meld. St. 37 (2015–2016))
 9. (358) Endringer i introduksjonsloven (innføring av forsøkshjemmel) (Prop. 146 L (2015–2016))
Enst.: Nr. 8 og 9 sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
 10. (359) Representantforslag frå stortingsrepresentantane Magne Rommetveit, Kjell-Idar Juvik, Else-May Boten, Kari Henriksen og Gunvor Eldegard om betre sjøtryggleik for fritidsbåtfolk (Dokument 8:107 S (2015–2016))
Enst.: Sendes næringskomiteen, som forelegger sitt

- utkast til innstilling for transport- og kommunikasjonskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
11. (360) Representantforslag fra stortingsrepresentanten Rasmus Hansson om tiltak for å innfri Stortingets mål om minst 15 pst. økologisk forbruk og jordbruksareal innen 2020 (Dokument 8:108 S (2015–2016))
 12. (361) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Else-May Botten, Terje Aasland, Odd Omland og Tore Hagebakken om opprettelsen av et toppindustrienter (Dokument 8:110 S (2015–2016))
Enst.: Nr. 11 og 12 sendes næringskomiteen
 13. (362) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karianne O. Tung, Magne Rommetveit, Kjell-Idar Juvik, Tone-Helen Tøften, Marianne Aasen og Ingvild Kjerkol om nasjonalt trafikkfaglig kompetansesenter (Dokument 8:106 S (2015–2016))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.
 14. (363) Samtykke til ratifikasjon av Minamata-konvensjonen om kvikksølv (Prop. 148 S (2015–2016))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
 15. (364) Lov om undersøkelser av ulykker og hendelser i Forsvaret (forsvarsundersøkelsesloven) (Prop. 150 L (2015–2016))
 16. (365) Kampkraft og bærekraft - Langtidsplan for forsvarssektoren (Prop. 151 S (2015–2016))
Enst.: Nr. 15 og 16 sendes utenriks- og forsvarskomiteen.
- Presidenten:** Før møtet heves, er det slik at presidenten bør gjøre oppmerksom på at Stortingets forhandlinger vil bli gjenopptatt fredag 30. september kl. 13.
- Siden dette er det siste stortingsmøtet før ferien, vil presidenten også før møtet heves benytte anledningen til å takke alle medrepresentanter, medlemmene av regjeringen, Stortingets personale ikke minst, presselosjen og alle som ellers har sitt daglige virke i Stortinget, for godt samarbeid – og ønske alle en riktig god sommer. Vi vet at det blir en tøff høst, og det er også flere komiteer som starter i august/september med høringer og komitéreiser.
- Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 16.46.
